

·I·W·T·K·

·I·V·D·

·1·6·7·8·

Completed 18. 10.

at

Letters to me Ignatius Fran.
Har. F. Castinger —

PAVE DOCK 1884

60	50
86	45
30	64
60	50
70	50
100	60
<hr/>	
430	304

384

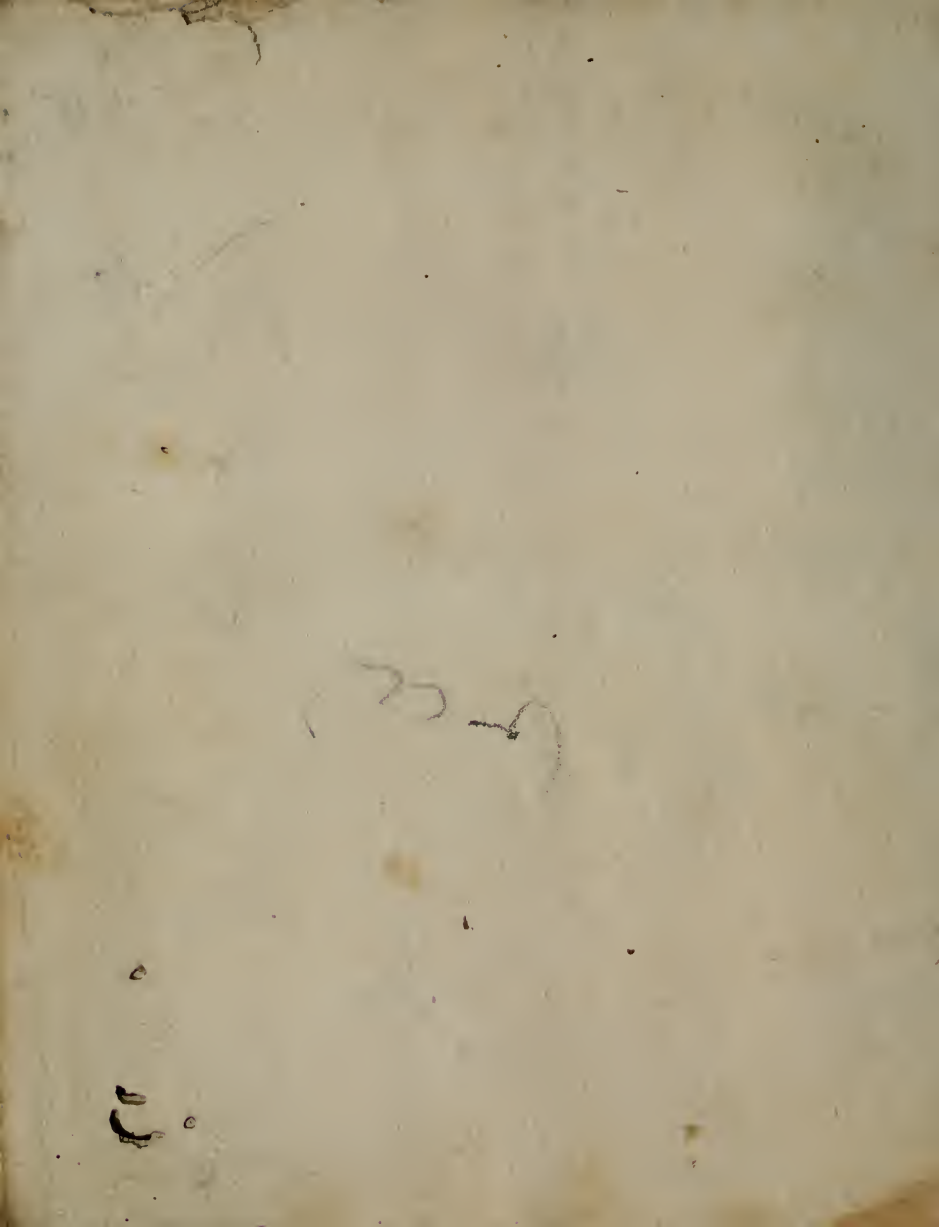

794

Handwritten scribbles and faint markings, including a large '5' and some illegible characters.

VIRIDARIUM
HIEROGLYPHICO-
MORALE.

IN QUO VIRTUTES ET VITIA,
ATQVE MORES HUIUS ÆVI SECUN-
dum tres Ordines HIERARCHICOS, Ec-
clesiasticum, Politicum, Oeconomicum, per defini-
tiones, distributiones, causas, adfectiones, ad-
iuncta, effecta &c. *piè, prudenter, dextrè ac va-
riè* explicantur, & non tantum dictis, & exem-
plis historiarum veterum ac recentium, ex sacris
scripturis, sanctis Patribus, seu Dd. Ecclesiæ,
Poetis, Philosophis, Historicis cum Christiano-
rum tum Gentilium, sed etiam *artificio-
sissimis Eiconibus hieroglyphicis*
illustrantur.

*Opusculum novum ac rarum, cuius usum atq. utilita-
tem præfixa præfatio docebit.*

Per

HENRICVM ORÆVM ASSENHEIM.
VVeddorav. ad radices montis S. Iohann. Apost.
& Euang. Nauheim. Eccles.

*Pura salutiferi pan-
ges mysteria Verbi.*

FRANCOVRTI,
apud Iacobū de Zetter. 1619

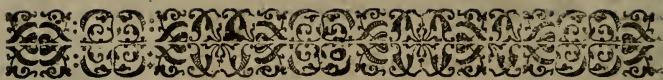

*judicio recto veneran-
dos disoute fasces.*

Dura, ac præsentis sæc Vincas mente labora

*F. V. Schroy. P. L.
1757.*

B. HIERONYM. in Epl. aduersus Vigilantium.
Tom. Oper. 3.

Variorum.

Operis mei est & studii, multos legere, ut ex plurimis diuersos flores carpam, non tam probaturus omnia, quam quae bona sunt, electurus. Assumo multos in manus meas, ut à multis multa cognoscam. secundum illud quod scriptum est: omnia probate, quod bonum est tenete.

B. BERNHARD. CLARÆVALLENS. Sermon. 16. sup.
Cantic. Canticor.

Sunt qui scire volunt, eo sine tantū, ut sciant; & turpis curiositas est: Et sunt qui scire volunt, ut scientiam suam vendant; & turpis questus est: Et sunt qui scire volunt, ut sciantur ipsi; & turpis vanitas est: Sed sunt quoque qui scire volunt, ut adificent; & charitas est: Et sunt qui scire volunt, ut adificentur; & prudentia est.

B. AUGUSTIN. Episcop. Afer HippoN de Ca-
techisand. rudib. c. 9.

*Ita proponenda sunt verbis sententia, ut proponitur animus cor-
pori.*

REVERENDISSIMIS, ILLUSTRIBUS, GENEROSIS, ET NOBILISSIMIS IN CHRISTO PATRIBUS AC Dominis: **DN. PRÆPOSITO: DN. DECANO & vniuerso CAPITULO Summæ Aedis sacræ, Ecclesiæ Cathedralis, siue Metropolitanæ, apud S. ARCHIEPISCOPALEM Sedem Moguntinam:**
Dominis suis Clementissimis, & PATRONIS omni debitorum obsequiorum cultu submissæ venerandis.

GRATIAM, PACEM AC MISERICORDIAM
à Deo, Patre, per DN. NOSTRVM IESVM CHRISTVM,
in communionem Spiritus sancti, ex hoc nunc &
in perpetuum.

Ms. lat. 14 p. 42
fol. 14 verso
X. Colletion. substituente d. p. S. lat. 14 p. 42

SEECULUM est, Reuerendissimi Patres; Clementissimi Do-
mini, PATRONI gratiosissimi, seculum, inquam, est &
quod excurrit, ex quo volantibus vexillis, infestis armis,
& dubio Marte concursum ac depugnatum hactenus est
de Fide iustitica, & eius forma, causis, effectis, &c. Neque adhuc cantatur
receptui; quod quam recte quamve secus factum sit, fiatve, arbitrum me
modo constituere, aut amplius etiam disceptare instituti mei profus non
est, hoc saltem liceat mihi bona scientia & conscientia affirmare ac deplorare,
eo rem esse redactam, ut dum de fide digladiamur, & hostilibus admodum
armis utrinque decernimus, Diva Charitatis & Theoriam & praxin fere
in totum obsoleuisse, & hunc Ecclesiastici cœli phostera amabilissimum
iam plurimos annos miserandam Ecclipsin pati, idque in omnibus omnino
Hierarchiis ordinibusve sacris, nullo omnino excepto, neque arbitror,
quonquam bonum atque cordatum esse, qui hoc non agnoscat, apudque
animum suum mecum deploret, nedum ut inficiat ire possit: adeo plane

*v. iustificatur
fides, expirat
Charitas.*

incidimus in ea tempora, de quibus Spiritus sanctus præfagit, *Iniustitiam superabundaturam, & defecturam charitatem; fore homines seipfos amantes, cupidos, elatos, superbos, blasphemos, avaros, iracundos, avariis, aphilargyctis, philandris.* Et quæ sequuntur: hæcque adeo non tam Ubis quam O'bis Christiani, *Exech. 9. v. 4* ὡς ἐπὶ τὸ πάλυ esse crimina, omnes boni gemunt ac dolent. Quocirca nemo pius dubitat, quin quoquo modo id agendum sit, ut ostracismi damnata dudum, *D. A. L. M. A.*, chara charitas ab extulio quã primum quasi postliminio revocetur, eiusq; Praxis in integrum pristinumq; florem ac nitorem cum *1. Cor. 16. v. 14* Theoria restituarur, ut, que omnibus actibus nostris, iuxta Apost. moderari debeat.

In Ecclesiastico statui, si linguis hominum loquar & Angelorum, charitatem *1. Cor. 13. v. 1, 2* autem non habeam factus sum velut aes sonans, & cymbalum tinnuens. Et si habuero prophetiam, & noviverim omnia mysteria, & omnem scientiam, & si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum. In secularibus, si *1. Cor. 13. v. 3* distulero in istos pauperum omnes facultates meas, & si tradidero corpus meum: ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest. Dicam cum Apostolo *1. Cor. 13. v. 4, 5, 6, 7* charitas patiens est: benigna est: non amulatur: non agit perperam: non in flatur: non est ambitiosa: non querit quæ sua sunt: non irritatur: non cogitat malum: non gaudet super iniquitate: congaudet veritati: omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet: nunquam excedit: manet in æternum: & est maior omnibus virtutibus.

B. Aug. de vera Relig. c. 46
Rom. 13. v. 10
B. Hieron in Epl. ad Galat. c. 1. Joh. 5. v. 3
B. Aug. de Ludib. charitativis.

Ex autem (ut cum *B. Aug. loquar*) est regula dilectionis, ut quæ sibi bona vult procurare, & proximo velit: & quæ sibi accedere mala non vult, & illi nolit. Et: Omnia præcepta vastissimo charitatis complexu comprehenduntur. Charitas causa & mater est omnium virtutum, quæ si desit, frustra habentur cetera, si autem adsit, habentur omnia. Omnia sunt facilia charitate. Mandatum Dei: non habet grave: Aut enim quis non diligit, & iam grave est, aut diligit, & grave esse non patet. Totam magnitudinem divinarum eloquiorum & latitudinem securæ possidet Charitas, quæ Deum proximumq; diligimus. Si ergo non vacat omnes paginas sanctas perscrutari, omnia involvitur sermonum evolvere, omnia scripturarum secreta periclarare, tene charitatem: ibi pendunt omnia, ita tenebis quod ibi non didisti, tenebis & quod didicisti. *L. B. Aug. ib.* Sicut enim radix omnium malorum est cupiditas, ita & radix omnium bonorum est charitas. Quapropter sectamini charitatem, dulce ac salubre vinculum mentium, sine qua dives pauper est, & cum qua pauper dives est. Hæc in adversitatibus tolerat, in prosperitatibus temperat, in duris passionibus fortis, in bonis operibus hilaris, in tentatione tutissima, in hospitalitate largissima, inter veros fratres latissima, inter falsos patientissima. In Abels sacrificio grata, in Noe per diluivum securæ: in Abrahæ peregrinationibus mæsuetissima: in tribus pueris iugulandis ignes innocenter expectat, in Maccabæis sauos ignes foriter tolerat: casta in Susanna erga virum, in Anna post virum, in Maria præter virum. Libera in Paulo ad arguendum: Humilis in Petro ad obediendum: humana in Christianis ad confitendum: divina in Christo ad ignoscendum, &c.

Sola

apparet, quanta nobis etiam in Sacros. Bibliis huius seges sit. Quisquis ergo putavit hactenus, in profanis tantum scriptoribus extare *Emblemata, Flosculos, pictas sententias, Hieroglyphica &c.* is corrigat mentem. Non est sterilis huius noster agellus, imo feracissimus. Quare qui institutum nostrum improbaverit; is infcitiam potius & oscitantiam suam agnoscat & improbet, & corrigat; consulat idem *canam ac SS. vetustatem*, legatq; B. Patres, Ecclesiæ Prisca Lumina, obvia ubivis Hieroglyphices vestigia deprehendet: sat scio.

B. Aug. in Ps.
8.
Id. in Ps. 36
Id. in Ps. 64
Id. Ep. 3. ad
Julian.
Id. ibid.
Id. li. 22. cont.
Faus. c. 44

B. Augustinus Curiosulos huius *avi piscibus maris* adsimilat, qui in profundo huius seculi tantum quærent temporalia, & discurrunt tanquam magna tractaturi nequicquam. Impium fumo comparat. *Anchoram Spei* cum Apostolo hieroglyphicum facit. *Invidiam navigio* inter fluctus jactato pingit. *Avarum infernæ* æquiparat. *Centenum scripturarum Harmoniæ* vel *organo Musico* similem esse dicit, &c. B. Hieronym. *Architectantem mala* comparat *sagitta*, quæ si contra duram materiam mittatur, revertitur in mittentem. *Lyncem* cuius hieroglyph. rei faciat, ex Epl. ad *Chrysogonum Monachum* perspicere est. *Aquila* in idem typum vide in e. 1. Mich. Et in Epl. ad *Rustic. Monach.* inquit: *sicut mordet serpens in silentio, sic qui fratri suo in occulto detrahit, &c.* Ut jam desinam de B. Clemente *Alexandrino* in *Pædagog.* & in *Stromatib.* & de B. *Irenæo.* B. *Tertulliano.* B. *Cypriano.* B. *Origene.* B. *Athanasio.* B. *Lactantio Firmiano.* B. *Ambrosio Mediolanensi.* B. *Basilio Magno.* B. *Gregorio Nazianzeno* Theologo dicto. B. *Cyrillo utroq;.* B. *Ioan. Chrys. Constantinopolitano.* B. *Fulgentio Episcopo Ruspensi.* *Venerabili Bedæ.* B. *Bernhardo Clavallensi,* & aliis compluribus, ex quibus non vemo tales literas hieroglyphicas studiose atq; assatim conquisivit, in fasciculum compegit, & iusta tractatione profequutus absolvit. Ut omnino saniores inter profanos atq; Gentiles mittam.

B. Hier. Ep. ad
Rustic. monach.
Id. in Ep. ad
Nepotian.
Vid. Biblioth.
Patr. & Sind.
Theolog.

2. Maccab. 15
v. 40

Illorum igitur vestigia legimus, premimus, illos imitatur, cum illis loquimur in Eiconibus hinc nostris hieroglyphicis, & arcanos sensus oratione explicata indicamus atq; evolvimus, ut plane inhumanum fore arbitremur, quem hic modus tractandi non moveat. Sicut enim vinum *semper bibere, aut semper aquam, contrarium est, alternis autem vi delectabile: ita legentibus si semper exactus sit sermo, non erit gratus: nec semper graviora legenda sunt, sed fastidium suaviorum & vtilium tamen lectione abstergendum est, quam ad rem hæc nostra appositissime quadrabunt. Quibus explicatis & intellectis eadem opera rationem reddimus atq; reddidimus, quare. *Viridarium Hieroglyphico-Morale* inscribere placuerit; De *Hieroglyphico* jam-nunc plus satis. Bene *Viridarium*, nam *odoratis flosculos sententiarum ac rerum cum ex sacris tum ex profanis transplantantes huc insevimus, plures etiam inserturi, nisi chartæ angustia prohibuisset, nihil autem vetat, quo minus quisq; pius, cordatus, ac doctus pro cuiusque ingenii ductu ac lubitu plures huc transferat, inserat. Et hoc *Viridarium* nostrum sibi efficiat instar instructissimi ac locuplectissimi, *Topicorum Virtutum* vice fungentis, perq; virtutes atque contraria vitia discernentis *Promptuarii*, in quod quodlibet virtutum con-**

Ratio reddi-
tur illi.

Cui *Viridarium*; ex Hier.
advers. Vigil.

Topica seu loci
communes
Virtutum &
Virtutum.
Promptuarii
morale.

gregare, & vicissim ex eodem depromere possit, necessitate ita exigente. Accedit, quod de quavis fere materia ita dissertavimus, ut de hac vel illa virtute, vel etiam vitio discurrete, ut vocant, volenti, eximia & utilissima futura sit manu ductio. Certe *inventus facile addere est*: Et (ut cum B. Hier. loquat) *in terra aurum quaeritur, & de fluviorum alveis splendens profertur glareae. Pauculusq; ditior est ceno quam fluente. Meum propositum est, antiquos legere, probare singula, retinere quae bona sunt, & à fide Cathol. Ecclesie non recedere: cur igitur me lacerant amici mei?*

B. Hier. in Ep. ad Mimerin.
& Alexand.
tom. 2 Oper.
Ex omnib; ali-
quid: ut est 1.
Thess. v. 21
Erm. & Sco-
pi: huius
scriptiois.

Deniq; tempus etiam monet, & jubet Papyri ratio, ut etiam explice-
mus finem, scopumq; ac mentem nostram in inventione hac nostra *ἡ ἀλάσει*, & e-
volutione, quo de etiam supra breviter ad modum attigimus: caput & sum-
ma est: Virtutem commendamus, taxamus vitia, illam persuasuri, his nigrum
Thera scribimus, & munimus contra ea mentes animosq; cordatorum, Deiq;
timentium. Varios ac multiplices huius mundi mores, machinationesq;
graphice depingimus, & bonis atque honestis contra fucos praesentissima
pharmaca exhibemus. Nemini injuriam inferimus, labem nulli adspergi-
mus, virtutem, ubi reperimus, laudamus in quibusvis, vitia, ubi inoleverunt,
perstringimus, detestamur, missa fieri monemus, in nullis *ειδιδωός, ἡυκωός* in
omnibus: adeoq; neminem, quasi speciatim suggilletur ipse, jure conqueri
posse scimus, nisi si quis animum gerat exacerbatum, exasperatum, effasci-
natum, malevolentia, rancore, invidia, aemulatione, deniq; illis ipsis vitiis,
quae in hoc opusculo maxime reprehenduntur: idem plane propositum
nobis quod Martiiali:

Hu. c. servare modum nostri novere libelli,

Parcere personis dicere de vitiis. Erunt forte.

Si forte futurus sit non-nemo, qui Satyrici crimen mihi obiciat, cum Persio:

Omne vaser vitium ridenti Flaccus amico

Tangit, & admissis circum praeordia ludit;

Eidem iterum ego cum B. Hier. Nemo, inquam, reprehendat, quod in opusculis ali-
quos aut laudamus aut carpinus. Cum in arguendis malis correctio sit ceterorum, & in
optimis predicandis bonorum ad virtutens studia concitentur. Condemnatio autem ma-
lorum, laus bonorum est. Nec detrabere est, verum dicere. Quare (eiusdem sunt verba)
Hoc obsecro, ut si moridacius quippiam scripsero, non tam mea quis putet austeritatis esse, quam
marbi. Putridae carnes ferro curantur & cauterio, venena serpentina pellunt antidoto. Quod
satis dolet, maiori dolore expellitur, &c. Hicce non contentis respondeo cum Poeta:

B. Hier. Ep. ad
Marcellin. de
laudib; Asella.
Id. Ep. ad Neo-
potian.
Id. Ep. de sus-
stant. contuber.
vitand. oper.
Tom. I

Latratus reliqui carum manipli

Omnis vnius a se manus asis.

Amarum (inquit B. Hier.) *est veritas, nihil igitur mirum, si illi, qui praedicant eam, amaritu-
dine replentur.* Fruimur equidem testimonio bonae conscientiae, quod scopus atq; finis huius nostrae scriptiunculae fuerit atq; sit: *Prodesse multis, ob-
esse nemini; gloria Dei, bonum bonorum:* quare confidenter cum eodem
B. Hieron. exclamamus: *Spernentes hominum iudicia, nec laudibus eorum extollimur;
nec obrectationibus contristamur, sed ingredimur rectam viam, & tristas à S. Prophetis
ac patribus semitas. Sed? quo delabor?*

B. Hier. li. 2.
advers. Iou-
nian. tom. 2.
oper.

Id. Comment.
in c. 1. Las
ment. ltr.

EPIST. DEDICAT.

Προσφών-
σις Dedicat.
humil.

Ad vos autem, *Reverendissimi Patres, Clementissimi Domini, gratiosissimi PATRONI* conuertor, apud *Vestrarum Reverend. Illustr. & Magnific. Domination.* pulvinaria hoc quicquid est opellæ, depono, memoris certe atq; gratissimi animi *σεξείδι*, quod me nuper *PATRONI*, ad ovilis *Dn. ac Servatoris nostri Iesu Christi*, quod ipsi *Nauhaimij* colligitur, pasciturq; curam, tam benigne atq; gratiose admisit, atq; adeo hoc gratissimæ recordationis *τημῆσιν*, cum aliud non liceat mihi, infimorum subfelliorum homini, apud *Rev. Illustr. & Magnif. Vestr. Dominat.* deponere summo gaudio fuit, fructum laborum meorum quantoruncunq; abunde præclarum mihi inde retulisse visurus, vbi quam sincero, humili ac *Vestris Rev. Illustr. & Magnif. Domination.* devoto plane animo offero, tam sereno vultu ac gratioso affectu à *Rever. Illustr. & Magnif. Domination. Vestris* suscipietur. *Dn. noster Iesus Christus* salus ac hospitator noster *Vestras Rever. Illustr. & Magnif. Domination.* omni benedictione corporis atque animæ cumulate benedicat, & florentes-vigentes conseruet ex hoc nunc & perpetim, quod animitus voveo lucubrans, properans in nostro (imo vestro) *museolo Nauhaimiano.* Calend. Mart. 1619.

REV. ILLUSTR. ET MAGNIF. VESTRAS
DOMINAT. humili observantia
& obsequiis colens

HENRICUS ORÆUS.

EPIGRAM-

Prasens qui placide pieq; seclum
 Vult transmittere, vir bonusq; haberi,
 Curis absq; meris, molestiisq;
 Is ante omnia maximum Iehouam
 Sincere vereatur, atque amet, nec
 Non & ante oculos sibi reponat
 Verbi iussa salutis, exsequatur
 Gnauus officia & vocationis:
 Suum diligat intimog; amore
 Proximum, pariter suas agat res:
 Non sese ad mortis det implicatum,
 Vt sortem placide ferat, vel vnum
 Curet; diuitiis hiet ne opimis:
 Aulai atq; fori pericla mille
 Et discrimina si diuis vitabit:
 Immittet rigidos subinde frenos
 Lingua, det labiis suis capistrum:
 Γλωσσῶν τῶν ὀφθαλμῶν non agat perinde,
 Quod est esse velit, nihilq; malit,
 Esse queng; sinat, quod est, simulq;
 Sic est illi, futurus idem & vsq;
 Tum cubilia v: tet inquinare,
 Et thorum fugiat coinquinatum
 Purum à crimine corpus, & sagacem
 Conseruans animum, piung; pectus,
 Infami abstineat manusq; furto,
 Sensus dirigat atq; cautus actus:
 Non sit alterius, suis licet dum
 Esse, nemine obesse, adesse cunctis:
 Hoc emblemata nostrate docebunt,
 Quod ipsum fauet aduouens Oræus.

EMBLEMA
EX VNO OMNIA.

*Omnia diuina subsistunt condita dextra,
Illa eadem Verbo, Flatuq; reguntur Iouæ.
Omnibus hæc ergo prima & fiet vnica cura
Debita diuinæ vt dicat præconia MENTI.*

A PRINCIPIO PRINCIPIVM.

PANTOPLASTES Deus, qui est PATER, FILIVS, SPIRITVS SANCTVS, VN⁹ Descriptio
Lii
Matt. 28. v. 19
* Aristot. in
Agon.
Rom. 9. v. 5.
Gen. 1. v. 1.
ibid. v. 3. 16. 17
2. Cor. 4. v. 6.
Gen. 1. *
essentia, trinus personis, homouſis, homodoxis, homotimis, † vere
ENS ENTIVM & Deus super omnia benedictus atque laudatus in omne aeuum, Condi-
dit totum hoc vniuersum, calum empyream cum suis Archangelis atque Angelis,
Orbes caelestes cum toto ipſorum exercitu, ornatu, virtutibus atque in-
fluentiis, Luce primigenia, Sole, Luna, Stellis tum erraticis tum fixis, Aerem
cum volucris & toto Alituum genere, terramque cum eius incolis homi-
ne & animantibus vt quadrupedibus ita bipedibus, reptilibus atque inse-
ctis, substantiisque; minutissimis: Oceanum & maria quoq; vna cum Balenſis &
omnis generis piscibus: OMNIA. Vide August.
de Gen. ad lit.
Iob. 41 & 40.
Iob. 1. omnia
per ipsum.

Condidit totum hoc vniuersum Pater per Filium λόγος & Creaor & Spi-
ritum vtrique ομοέσιον, ἐνέσιον, ταυτέσιον: sicut dicitur in sacris: In principio creauit Ae-
lium, calum & terram, & Spiritus Domini ferebatur super aquas: Verbo Domini cali-
firmati, & Spiritu oris eius, &c. Gen. 1. v. 1.
Iob. 1. v. 3.
Psal. 33. v. 6. 7.

Condidit omnia EX NIHILO. Nulla vel praexistente vel praeciante
materia: ipse creauit OMNIA in principio Gen. 1. v. 1.
Rom. 4. v. 17.

Condidit in principio, temporis, scilicet, ante quod non erat tempus:
tum erat illud principium, antea pura pura aeternitas incomprehensibilis. Gen. 1. v. 1.
Conf. Quid. 1. 1.
Metamor. 1.

Condidit omnia LIBERE, sed postquam tamen condidit, necessario: Na
libertas non necessitatem sed coactionem excludit. Rom. 11. v. 35
»

Condidit omnia GRATIOSE, nullo praexistente cuiusquam merito:
Quis enim prior illi dedit aliquid, quod retribueretur? Sap. 11. v. 24.
Rom. 11. v. 35.
Syr. 1. v. 1. 2.
Aug. de Gen.
ad lit.
Phil. 3. v. 21.
Psal. 115. v. 3.

Condidit omnia POTENTER, potentia infinita, & incomprehen-
sibili, qua omnia sibi subiicit, omniaq; potest & facit, qua vult, in calo & in terra, vltra
quam nos vel petere vel cogitare possumus. Aug. de mi-
rab. scripturae,
1. c. 1.
Sap. 1. v. 23.
Prou. 16. v. 4.
Sap. 11. v. 24.
Rom. 9. v. 21.

Condidit omnia SAPIENTER, & disposuit in numero, pondere & mensu-
ra, is cuius sapientia non est numerus. Eph. 3. v. 10.
Sap. 11. v. 22.
Iob. 38. v. 26.
Gen. 2. v. 1.
Hebr. 1. v. 3.
Aug. de mi-
rab. scripturae,
1. c. 1.
Sap. 1. v. 23.
Prou. 16. v. 4.
Sap. 11. v. 24.
Rom. 9. v. 21.

Condidit omnia SEX DIEBUS non vno momento, non tantum vt sint,
sed etiam vt cursum obtineant εμφυτον, quoad ei videretur. Aug. de mi-
rab. scripturae,
1. c. 1.
Sap. 1. v. 23.
Prou. 16. v. 4.
Sap. 11. v. 24.
Rom. 9. v. 21.

Condidit omnia PROPTER semetipsum, h. e. ad gloriam suam, bo-
numque suorum electorum & dilectorum, vt inde reluceret ipsius Aug. de mi-
rab. scripturae,
1. c. 1.
Sap. 1. v. 23.
Prou. 16. v. 4.
Sap. 11. v. 24.
Rom. 9. v. 21.

Gratia: qua fertur erga omnia opera sua, in primis electos.

Libertas: quod in manu eius sumus, tanquam lutum in manu figuli.

Potestas: quod ex omni bus miseriis, quae, quales, quantae, cumque illae
sint, adeoque ex morte ipsa resuscitare nos possit. Psal. 68. v. 21
Hos. 13. v. 14.
Heb. 1. v. 3.

Condidit, conferuat, & regit omnia, sustinetque verbo potentia.

EMBLEMA
 QVIS TE PRÆTVLIT?

*Quod sumus & gerimus diuino munere constat:
 Ex nobis aliud non nisi bulla sumus.
 Ergo cuiq; fiet magnæ sua lectio curæ,
 Vt domus officii stet bene iuncta suis.*

HIERARCHIÆ.

Pie vereq; Nemo, inquit Baptistes, sibi sumere quicquam potest, nisi datum *Iob. 3. v. 27.*
sit ei cœlitus. Figuratur id nostrum Emblema: Nam in medio Ecclesiasticus seu
 persona quædam Ecclesiastica, Episcopusve, cum Pileo seu Infula & pedo Episco-
 palibus sursum arrepta dextra cœlitus sibi datum librum captans, probare nititur.
 Diuinitus dari sacros ordines, & cognitionem ad ministeria Ecclesiastica
 functionesque scholasticae necessariam. *Quis enim ad hac munia idoneus? Nemo*
certe. Quis te prætulit? Deus. Omnes necesse habemus cum Apostolo fa-
 rendo gloriari, & gloriando fateri: *Gratia Dei sum, id quod sum.* Et: *Neque qui*
plantat, est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat Deus. Discrimina donorum
sunt, sed idem spiritus. Discrimina inferiorum sunt, sed idem Dominus. Discrimina
Facultatem sunt, sed idem est Deus, efficiens eas omnes in quibusvis. Vnicuique vero
Actus Apostolici, prout cuique Spiritus dabit eloqui. Verbo dicam: Nemo sibi su-
 mit honorem. Adeo quidem ut ipse Dominus & Saluator de vocatione & donis,
 augementibusq; excellentissimis secundum humanam naturam gloriatur,
 nec ab similiter Prophetæ atque Apostoli.

Claudit huic dextrum latus *Vir paludatus, vel chlamydatus, idemque sur-*
sum extensa dextra, è cœlo sibi porrectum enses arripiens significare satagit, etiam
 magistratus recognoscere Deum authorem ac superiorem, nec sibi ipsi ac-
 ceptum referre honorem istum, sed soli & vni Archonotetba DEO, cui omnes
 etiam Maximi supplicare & homagium præstare obligantur. *Omnis potestas*
à Deo est: Vnde & nomen Deorum cum Deo vno & solo participant. Deus
instiuit reges, & transfert Regna; Ideoque sub DEO sunt, exemplum præeunte
Vice-Rege Ægypti Iosepho: quod ipsi ipsi efferunt diplomatum pro cœ-
miis: Nos, inquit, Dei gratia. Denique

Sinistram stipat *vir rusticus superne delatum ligonem eleuata dextra sumpru-*
rus, indicat: Esse se diuino munere, qui sit; nec suum se sibi factorem factu-
 rumve esse, sed diuina sibi gratia locum adsignari.

Quæ cum ita se habeant, quis non videt in id sibi incumbendum to-
 tis viribus; quod diuino sibi munere, mandatam esse sentit; ut ille loquatur
λαοι & εἰς. *Iste feliciter imperet. Hic in sudore vultus sui inducet panem.* Omnes au-
 tem & singuli splendorem sui ordinis & operis in timore Domini agnoscant,
 faciant officia singuli vocationum, & ut quisque accepit, ita alius in alium illud
 (donum suum) administret, ut boni dispensatores varia gratia Dei: istud tenen-
 tes, singulos qui equid fecerint boni, hoc reportaturos à Deo, in nouissima de gesta
 dispensatione reddenda ratione, & cui multum concreditum fuerit, ab eodem
 multum flagitatum iri: qui autem in minimis fidelis fuerit, eum super multa consti-
 tuendum fore.

EMBLEMA
REGINA PECUNIA.

*Et genus & formam Regina pecunia donat,
 Omnia facit pecunia.
 Excecat magnos, Medioxymosq;, & Paruos:
 Quid non potest pecunia?*

Sapientes sapienter credunt ita sapienti: *Pecunia obediunt omnia.* Aureum est hoc & argenteum seculum, auro ducuntur omnes status & ordines, auro capiuntur & argento magni, parui, mediocym; auro denique & argento reguntur summa & ima. nec abs re est, quod *Regina* titulo pecuniam ornat Vates Venusinus Horatius. Quid enim? An non auro temeratur illibatus verbi diuini honos? Certe: vel ipso Domino teste: *Sacerdotes pretio do-*

*πὸ αὐτοῦ ἡγοῦ
κέρδη σωμα-
τοεγῆς ἐπέει-
ξεντες.*
Horat. Epistol.
li. 1. ad Numm-
cium.
Mich. 3. v. 11.

Exod. 23. v. 8.

medio nostri est, non superueniet nobis malum. Viret et adhuc intemeratus flos diuinæ veritatis, absque pecunia & opimis præbendis si esset: Auro inflectitur reclusus iuris bacillus, & Nomothetæ muneribus excantantur, vt absoluant impium & condemnent iustum, hi furum socii sunt, de quibus Propheta Euangelicus: *Quomodo effecta est meretrix vrbs fidelis? & plenissima iure, in qua iustitia pernoctabat, ea nunc homicidarum plena est? Argentum tuum abiit in scorias, merum tuum inspurcatum est aqua; Principes tui contumaces & socii furum; vnusquisque amat munus & sectatur retributiones, &c.* In vita ciuili seu communi, quid non fit auri fame studioq; vt non immerito exclamare libeat, liceat: *auri sacra fames quid non mortalia cogis pectora? Mortalibus nil charius pecunia, atq; inter homines vna plurimum valet.* Vnde iterum alius intonat:

Syr. 20. v.
Pron. 17. v. 15.

Esa. c. 1. v. 21.
ibid. v. 22.

ibid. v. 23.

Conuersum ex
Euripid. Phru-
niss.

*Proh vt nihil sanum reperias vsquam!
Sed pariter omnes seruiunt victi lucro!*

Aristoph. in
Plus.

Auro blasphematur nomen Dei. Auro fiunt patricidia ministrorum. Auro excitantur seditiones. Auro parantur homicidia. Auro committuntur stupra, adulteria, incestus. Auri studio exercentur latrocinia. Auro feruntur falsa testimonia. *Aurum & argentum, anima sunt & sanguis mortalibus, hoc qui caret, nec sibi parauit sedulo viuos hic inter, mortuus circum ambulat.*

33

33

33

Ex Ep. Senec.

Pudor per aurum soluitur.

Prudent in
Hymn de S.
Laurent.

Violatur auro integri aras.

Pax occidit, fides perit.

Leges, & ipse intercidunt.

Si ius violandum est, auri (regnandi) gratia violandum est, in ceteris pietatem solas:

Ex Plaut.

Sine me vocari pessimum, vt diues vocer.

Senec. l. 3. Epist.
sul. ex al. cit.

Nemo an bonus; an diues omnes querimus.

Aur diues opto viuere aut pauper mori.

Verum, heus tu, bone; quid vanius auro; quid fluxius argento; quid denique fragilius pecunia? adeo vt, si vel totum mundum lucreris, iacturam animæ pati arem auro & argentum non vindicant in die ire. imo testabuntur aduersus cultores, adeo pretiosa est redemptio animæ. Quare si diuitiæ affluant, noli apponere cor, auri massa caue sacra facias, nec spem ponas in pereuntibus diuitiis, sed in solo Deo viuo. *Ibi thesauriza, vbi thesaurus manet æternum.*

Matth. 16 v. 26.
Iac. 5. v. 3.

Psal. 49. v. 9.
Ps. 62. v. 11.

1. Tim. 62. v. 13.

Matth. 6. v. 21.

EMBLEMA
PECCATA GRASSANTIA.

*Infima cum summis miscentur, turpia dictu
Facilia factu nemo est qui pudori habet
Inde grauem Ecclypsis Ecclesia, Curia, Priua
Patitur. Beatus, ille est qui minimis studet.*

Summa totius huius emblematis consistit in illo Hoseæ dicto, capite quarto, cum quo vocem tollere lubet: *Audite Verbum Iehoua* (ò populares!) *Hosæ 3. v. 1.* nam contentio est Iehoua cum habitatoribus terra huius, quod nulla sit fides, nullag benignitas, & nulla agnitio Dei in hac terra. Peierando & mētendo, & occidendo, furando, & adulterando effringunt legem, & cades alia alii sunt contigua. *ibid. v. 2. ibid. v. 3.* Propterea iugabit hac terra, & languebit quicquid habitat in ea. Talia plane, ò diuine Hofcheha, sunt tempora nostra, ad quæstus collata tuos, ouum vt ouo similis esse non possit, tempora quam sunt nostra tuis. *Exclamaſ.*

Vis & violentia primum locum occuparint. Pellitur è medio iustitia & Sapientia, vi geritur res: Perstrept illud Caligulæ: *Oderint dum metuant, quod acinaces tibi cū cruento imposito capite significare debet, cædes alia alii sunt cōiugæ, cades, inquam, cordis, odium, inuidia æmulatio, cades oris, mendacia, calumnia obtrectatio: cades deniq; operis, persecutio, oppressio, cruentatio.* *Sueton in vit. Calig. Philip. in chronic. 1 Iob 3. v. 5. Jerem. 18. v. 1.*

Scortari, stupra adulteria, incestus committere turpe non esse putant, adeo frequenter, licentioſe, & impune etiam, quod mali caput est, peperantur, adulterantur, & domum meretricis turmatim conueniunt, vt qui passi sunt, cum mane surgunt, quæq; ad uxorem proximi sui adhinnunt. *Terent. in Heautontim. Jerem 5. v. 7. ibid. v. 8.*

De *superbia & ambitione* si dicere connitatur, verbis facta æquare scio, non sufficiam, ita plerique primas in congressibus & confectibus captant, & plus de se, quam oportet, sapiunt, quod patula pauonis cum impositis aristas penna, manifestum faciunt. *Pharif. Mat. 23. v. 6. Rom. 12. v. 3.*

Ad hunc modum tota mundi sphaera æruginem induit, obscuratur & patitur Ecclipsin perpetuam per continua crimina, vitia ac turpitudinem.

Luce quidem sua radiat verbum, & flammæ longe lateque eiacular suas, sed nemo curat, nemo suscipit, nemo cognoscit, *Lucet lux in tenebris, sed tenebra non comprehendunt, adeo nulla est Dei cognitio in mundo hoc.* *Iob 1. v. 5. Hosæ 4. v. 1.*

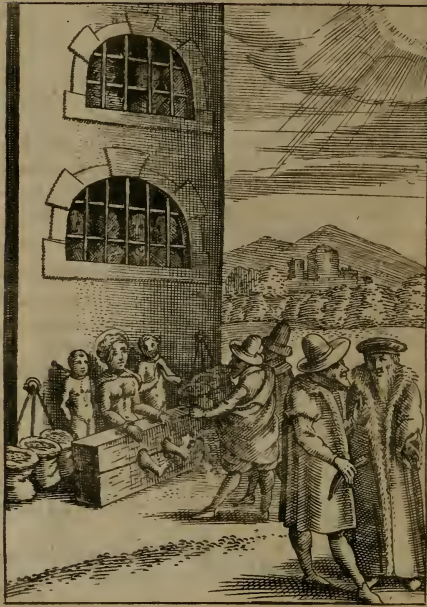
Crescit auaritia & studium indies, & ingrauescit habendi insana libido, vnde fas nefas pari trutina librantur, & æqua lance. *Crescit amor nummi Iuui.*

Iniustitia sumit incrementa per momenta, fides autem per charitatem efficax labascit & refrigescit: *Multis annis iam per actus nulli fides: st in pactis, mel in ore, verba lactis, fel in corde, fraus in factis.* *Satyr. 14. Mat. 24. v. 12. Gal 5. v. 6.*

Quare cum crescant delicta, pœnas etiam crescere, & ultionem diuinam non morari credere fas est: Impleta enim mergitur vna. *Porifera.*

Vigilantibus ergo esse nobis conuenit, nec ἵνα τῶν αἰῶν ὑσχησάμεθα, iuxta Apostolum: *δοξαζόντες ἐπιφάνειαν Χριστοῦ*, cuius Aduentum tam accelerare consentaneum, quam vera est Domini saluatoris assertio: *Quæ cum fieri videatis, cūκρίψατε τὸ ἐπίκρατι, quoniam redemptio vestra prope est. Beati autem prudentes vigiles, seruique fideles, omnes ardentes gestantes lampades semper parati, ibunt in occursum sponsi & introbunt ad aternas nuptias.* *Mar. 13. v. 21. Rom. 12. v. 2. Rom. 8. v. 20. Tit. 2. v. 13. Luc. 21. v. 28. Matt. 25. v. 1. 2. & 6. Luc. 12. v. 35.*

EMBLEMA
CAPTIVA VIRTVS.

*Laudatur virtus sed non transfertur ad' os am.²³
 Dic mihi, quid, quæso! vanius esse potest?
 Horrida diuina quis non incendia sentit.
 Ira? quis vero nunc resipiscit? ai.*

De extremis temporibus os Dei, Sapientia Patris, veritas ipsa, Dn. Seruator noster, ita ait: *Scandalizabuntur multi, & inuicem tradent, & odio habebunt inuicem: abundabis inuisititia, refrigeret charitas.* Subscribit Dn. Saluatori Orga-
*non electum: Hoc, inquit ad Timotheum Ephesiorum Episcopum, Discipulum & Filium in fide γρηγοριου: Hoc scito, quod in nouissimis diebus instabunt tempo-
 ra periculosa; & erunt homines seipfos amantes, cupidi, elati, superbi, blasphemii, par. n. tib. non obediētes, ingrati, scelesti, sine adfectione, sine pace, criminatores, incontinentes, im-
 mites, sine benignitate, Proditores, proterui, tumidi, voluptatum amatores, magis quam
 Dei: Habentes speciem quidem pietatis, virtutem autem eius abnegantes.* Concludit
 (in ore enim trium consistit omne verum) os Apostolorum: *Scitote primum,
 quod venient in nouissimis diebus in deceptionem illusores iuxta proprias concupiscentias
 ambulantes.* Hos tales depingere, & viuis coloribus depictos ob oculos no-
 bis statuere præfens conatur *ἰμβλημα.*

Manicas simul ac pedicas paritur *chara charitas, captiua tenentur virtutes.*
 charitas omnibus in ore versatur, sed pedicis irretita in cor descendere non
 permittitur; Excidit enim huic peruerso seculo illud Ioannis: *Τεκνία μου: μή α
 γαπαμω λο γω, μηδ ε γλωσση, αλλ εργω η ε αληθεια:* Vt de chara charitate vsurpare li-
 ceat illud *Iuuenalis:*

Rara auis in terris nigroq, simillima Cygno.

Ostracismi res semel peracta est, ab exsilio immerentem nemo reuo-
 cat, ab *ασπιδις* hostibus constricta præseruatur: inuidia, dico & auaritia.

Inflatis multi buccis optume-meritæ præconia dicunt virtuti, capti-
 uitate tamen non exonerant, sed quo magis commendatur, hoc magis pre-
 mitur: *Speciem virtutis habentes, virtutem eius abnegant.* Pulpita obsederunt, te-
 nentq; clauos *αυαρις*, dolosi, hypocritæ, auari, *μισοδουλοι, αθηρωπαρες* κοι, om-
 nium horarum homines, indocti, quorum *Deus venter est, huius seculi homines,* qui pal-
 lia, quod aiunt, ventorum intemperie accommodate obuertere sciunt:
 Virtus non tam spernitur, cum suis clientibus (quod ferri quidem posset)
 sed premitur, proculcatur, demergitur. Optume senties, si mecum senties:

Quod si esse velis, nihil q, malis.

Et praxi dona illud Spiritus S. per calam Daudidis sonori: *Noli emu-
 lari in malignantibus, neq, zelauerit facientes iniquitatem: Quoniam tanquam strumem
 velociter arefcunt, & quemadmodum herba cito decident: Tu vero delectare
 in Domino, & dabis tibi petitiones
 cordis tui.*

*Probitas lau-
 datur & al-
 get: ait Iuuen.
 Satyr. 1.*

*CATTIVA
 CHARITAS*

*1. Ioh. 3. v. 18.
 Iuuenalis.
 Satyr. 6.
 vid. Erasmi. in
 Chitiadib.*

*Ph. 1. v. 19
 Ps. 17. v. 14*

*Martial l. 10.
 Epigrammat.
 Psal. 17. v. 1*

ibid. v. 7

ARBOR VITÆ CHRISTVS.

*Planiciem querit, vitat prærupta viator,
 Indagat gratam fessus arator opem.
 Planicies Christus cæli est, atq; umbra salutis.
 Nec venit ex alio lux, via, vita, salus.*

Quod Dominus Saluator apud Matthæum, *Venite, ait; ad me, omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos. Tollite iugum meum super vos, & discite à me quoniam mitis sum & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris, quoniam suaue est iugum meum, & leue meum onus: hoc ipsum ad oculum demonstrare nititur emblema præfens, sub typo arboris à qua Christus descendit, cum inscriptione: Iesus Nazarenus Rex Iudeorum. Non est absonum à sacris hoc ἡμεῶν; dicitur enim Christus: *Surculus ex radice Iesse.* Vocatur non tantum *Iehouah iustitia vestra, sed & Germen Dauidis.* Nam*

Matt. 11. v. 28
I. N. R. I.
Esa. 11. v. 1.
1er. 23. v. 5. 6.
7.

Arbor summa & ima coniungit: Reconciliat Christus cælum & terram, Deum & homines, vnique.

2. Cor. 5. v. 18.

Arbor semitam q. prabet ad superiora. Ita Christus est via, veritas & vita, nemo venit ad Patrem, nisi per ipsum. Estque adeo vere scala illa Iacobæa, per quam ascendimus ad patrem.

Ioh. 14. v. 6.
Gen. 28. v. 12.

Arbor extendit ramos ad quatuor partes orbis: ita Iesus Christus crucifixus prædicatus per quatuor partes orbis terrarum, Gentibus, sultitia: Iudæis, scandalum: sed vii saluifica, omnibus fidelibus.

Matt. 28. v.
1. Cor. 1. v. 23.
24.

Arbor etiam sub terram spargit radices: Nam à morte etiam redimit nos Christus & resuscitabit de puluere terræ in nouissimo die: in Christo omnes viuificantur.

Hes. 13. v. 14.
Iob. 19. v. 25.
&c.
1. Cor. 15. v. 22

Arbor prabet gratam vmbra fessis, anhelisque. Ita Christus in omnibus aduersis gratum solatium: In asu peccati est nobis vmbra iustitiæ: In seruore ira est nobis refrigerium gratiæ: In calore precum, est nobis solamen certæ exauditionis: In contentione laboris, est nobis dulcis quies: In errore profectiois, est nobis regia via: In tenebris ἐπιποδῶν, est nobis saluifica veritas: In tentatione oppacat solatiō spiritus: in morte refrigerat vmbra Passionis: in cruciatibus Gehenna præbet gratam vmbra æternæ felicitatis; humiliores sunt omnes humanæ myricæ, quam vt nobis vmbra vitæ, pietatis, iustitiæque coram Deo, æternæ salutis præstare possint. Quare verbo dicam cum Phostere Mediolanensi: Omnia nobis Iesus est, si volumus. Curari desideras; medicus est: si Febribus æstuas, fons est: si grauaris iniquitate; iustitia est: si auxilio indiges; virtus est: si mortem times; vita est: si ire desideras; via est: si tenebras fugis; lux est: si cibum appetis; alimentum est: gustare igitur & videte, quoniam suauis est Dominus!

1. Cor. 1. v. 30.
2. Cor. 5. v. 18.
Iob. 16. v. 23.

Matt. 11. v. 29.
Iob. 14. v. 6.

Ambr. lib. 10. de Virgin.

SIMPLICITAS CORONATUR.

*Liuida vesani spernas opprobria vulgi,
 Rancorisq; tui sit Medicina Adfos:
 Verbum namq; tibi pedibusq; Lucerna tuis est,
 Et fax. Non errat qui hoc duce carpit iter.*

Miræ, nec vnquam facis decantatæ cum corporis tum animi raritate animal est asinus, vt multis inde diæteriis ortum locumq; dederit, vt si hominem tardum, rudem, & πῦιδότος dicere velis; *Asinū, Asinum Thessalicum, Asino indoctiorem*, &c. voces: Vt autem contemptum si hoc animal, est tamen multorum in animali rationali exemplar & typus. Est enim simplex. Ἀπλοῦς. Naturæ ductui à Deo ingenito obsequens. Tanto affectus impete ad fœrum ὁμοειδῆ rapitur, vt mediis per ignem eius gratia feratur. Iusti æquique tenax. Non nocet morfu; non lædit calce; sed potius ictus & verbera patitur, subinde ad plura excipienda paratum. Vnde nec Christo equite ac seffore indignum.

Si asinū, q: m. u. q. u. asinum fors aspera fecit. Asini propria seu lauder.

Marc. 11
Matt. 21

Asino certe quouis (liceat barbarizare) asiniore sunt, qui vel ab asino has virtutum vmbas ad rem & corpus transferre non conantur.

Simplicitas, à Christo ipso commendatur, & iniungitur, vt optime credere & optime ambulare putetur is, qui simpliciter credit & ambulet, absque carnali sapientia, quæ stultitia coram Deo est, & ab eodem confunditur. Vide sis autem, ne dum simplex haberi vis, duplex euadas vel omnino

Matt. 10. 61

1. Cor. 1. v. 39

NB.

Ita enim simplex est, vt ductum ingenitum à Deo sequatur: tu lucem & Ducem λόγος sequere, & nunquam errabis.

Ad ὁμοειδῆ, ad fratres, ad proximum, singulari te amoris adfectu trahi, diuinum est. *Dei genus es, hunc diligere ante omnia, super omnia, post omnia, eumq; propter ἀδελφῶν amare ὁμοειδῆ debes, sicut teipsum*, id nisi feceris, sub homicidarum censum cades.

ὁμοειδῆς.
Ab. 17. v. 23
Dicit. 6. v. 5
Leuit. 19. v. 17

Iustus vt sis & habere, iusti, æquique tenax esse debes, & suum cuiq; tribuere. *Qui facit iustitiam, iustus est.*

1. Ioh. 3. v. 18
1. Ioh. 3. v. 7

Morsu oris ledere debes neminem, falsum testimonium non dicere, mendaciis non ferire, calumniis non lacerare.

Exod. 10
Dicit. 5.

Imperitus non recalcitrare. Laceratus non reuerberare: maledicta, maledictis; iniurias, iniuriis; damna, damnis; non cōpensare si d bono malum vince. e. Et id teneas, te ad plura atq; maiora sustinenda Leg Christi obligari que est: *si quis te percussit dextram maxillam, prabe illi & alteram.* Non excidat *Asini* Apologus.

1. Pet. 2. 23
Rom. 12. v. 12

Matt. 5. v. 39

Sedet pro confessionibus audiendis ἡσιό- Ἀρχῶν Leo, audit & absoluit Lupum ἰζομολογόντα, rapinas ouium: Confitentem Laniatus auferum &c. Vulpem, & alios id genus, consueta absolute: *Tace frater mihi & tibi hæc sunt communia.* Atinum, quod manipulum scæni casu delapsum vorasse fateretur, solum sublimem rapi & in crucem à lorariis agi iubet. *Intel lig quo tendam?*

Apologus de Leone confessionario.

NB.

Matt. 10. v. 16

Quare ad verbera te para, qui Christi discipulus clues: *Mitto vos, inquit, vt oves in medium luporum.* Fieri non potest quin lupus in infimo fontis loco iuxta se stantem agnum turbatæ aquæ reum peragere satagat.

Qui leniter iorem ferre scit ille, apit. Apolog de lupo & agno.

INGENIVM VERÆ AC SAL-
uifica fidei.

Perpetuas tibi fundit aquas fons viuus, & vsum
 Multiplicem præstat vena perennis aquæ:
 Sic fidei veræ soboles dilectio præsto est,
 Corpus vt vmbra, fidem sic comitatur amor.

Pie ac vere *August.* fides, inquit, est honorum omnium fundamentum: Fides est humana salutis initium, sine hac nemo ad filiorum Dei numerum potest pervenire, quia sine ipsa nec in hoc seculo quisquam iustificationis gratiam consequitur, nec in futuro vitam posse debet æternam. Est autem fides (ut idem inquit *Augustinus*) credere in eum qui iustificat impium: credere in Mediatorem sine quo nemo reconciliatur Deo: credere in Salvatorem, qui venit querere & salvare quod perierat. &c. Certe sine hac fide impossibile est placere Deo. quoniam sine ea quæ fiunt, in peccata convertuntur omnia: Per hanc fidem Dominus & Salvator noster potestatem dedit filios Dei fieri, omnibus, qui credunt in nomine eius. Fides nobis imputatur ad iustitiam. Fide vivimus. Fide stamus. Fide puris antur corda nostra. Filij Dei sumus ac manemus per fidem, per fidem habitat Christus in cordibus nostris. Fide nemo perit, sed habet vitam æternam. Fides in Christum est victoria nostra, qua vinimus satanæ, mundum, adeoque propriam nostram carnem. Fidei denique finis est salus animarum. In hac veste nuptiali comparemus coram Deo, huius adminiculo clamamus: *Abba Pater!* Hic ocellus est, qui intuitur Christum. Hæc est auris, quæ audit Christum. Hæc saluifica dextera est, quæ apprehendit Christum ad dextram Patris in cælis sedentem, eumque tenet. Hoc pede, currimus ad Christum. Huius complexu, ipsam quæ æternitatem concludimus. Fons vivus perennis aquæ fides est, cuius aqua saliant in vitam usque æternam. Arbor optima est, quæ non nisi optumus ædere fructus potest. Opus autem est & donum De, quod mediante sacrosancto ministerio Verbi in cordibus incendit Deus per Spiritum suum sanctum: Quare hæc pretiosissima annio non nisi in agro Evangelico foditur, effoditur. Oleo sacramentorum nutritur. Precum subsidio firmatur. Per tribulationes & calamitates exercetur. Per spem & charitatem manifestatur: per intercessionem Christi conservatur in vita, tentationibus, & morte. Triangitur considero, in quibus tota spes mea consistit, charitatem adoptionis, veritatem promissionis, potestatem redditionis. SCIO cui credidi, quia in charitate nimia adoptavit me, quia verax in promissione, quia potens in exhibitione. Hic est funiculus triplex, qui difficulter rumpitur. Hæc est fiducia, qua Abraham immolaturus, qua placuit Abel, qua arcam ædificavit Noë, qua luctatus Iacob, (ut emblemata nostrum liquido demonstrat) qua eminuit Ioseph, qua opprobria tulit Moses, qua sancti vicerunt regna, qua denique saluati sunt omnes sancti. quotquot iam inde à condito orbe, adhuc, & usque in æternum beatitudinem obtinuerunt, obtinent, obtinebunt æternam. O thesauris omnibus opulentior fides, ô virtutibus corporalibus omnibus fides fortior!

Aug. in Prol. lib de fid. ad Petr. Diacon.

Aug. lib. de vera innoc. c. 35.

Hebr. 11. v. 1

Hebr. 11. v. 6

Rom. 1.4. v. 23

Ioh. 1. v. 12

Gen. 15. v. 6

Rom. 4. v. 3

Habac. 2. v. 4

Rom. 1. v. 17

Rom. 11. v. 20

Act. 13. v. 9

Gal. 3. v. 26

Ioh. 3. v. 15. 16

1. Ioh. 5. v. 4

1. Petr. 1. v. 9

1. Matt. 12. v. 12

Iustin. Ep. ad Plognet.

Bern. serm. 2. de Magis.

Aug. in Ioh. Cant. 1. v. 4

Bernar. super Cantic.

Ioh. 7. v. 37

Matt. 7. v. 18

Ioh. 6. v. 29

Eph. 2. v. 8

Rom. 10. v. 17

1. Cor. 3. v. 34

Matt. 13. v. 46

Rom. 4. v. 11

Luc. 17. v. 5

2. Cor. 1. v. 9

Luc. 22. v. 32

Bern. serm. 3. de 7. fragm. Vses Scio.

Hebr. 11. v. 17

ibid. v. 4

ibid. v. 7

ibid. v. 12.

ibid. v. 23

ibid. v. 33

Act. 15. v. 11

Amb. 1.3. de virginis.

EMBLEMA
INDOLES CHARITATIS.

*Sustinet incursum cataclysmi saxea moles,
Imprimis ferro conglomerata graui:
Sic mens diuini bene conglomerata fauore
Flaminis, aduersum stat Phlegetontis aquas.*

Sine charitate potest quidem fides esse, sed non & prodesse, non Afrorum tantum
sed totius quoque Christiani Orbis Episcoporum ocellus Augusti. inquit. Pro-
pter quod & Apostolus Paulus, in Christo (inquit) Iesu neque circumciso aliquid
valet, neque praprium aliquid valet, sed fides quae per dilectionem operatur. Hæc est ea
 dilectio, quæ fidei soboles & æmula hic saxea mole nixa confidet, dextra charam
 sobolem sinistra librum cum cruce tenet, iungitq; omnia Patientia Hieroglyphicus agrus,
 inumbrante cælesti & mitissima diuina Columba Spiritu S. Id vero significare vult
 ἡμετέραν nostrum, dilectionem fide vera niti tanquam rupe, eamq; vt sit ve-
 ra, è fide saluifica manare oportere, à qua formetur, quæque per hanc (aiente
 Apostolo) sit efficax: est vera charitas quæ ad ἀγάπην diuini canonis exigitur
 atq; exercetur: Tincta in cruce & sanguine Christi, per quem omnia con-
 ditata, dicta, & facta nostra accepta redduntur ἀγάπην τῶ θεοῦ πατρὸς. Piam sa-
 ne ac lepidam Pieturam! Ostendit enim mihi fidem ex operibus charitatis & suffi-
 ciet mihi; aut mortua fides & simulacrum fidei erit, aut operum monilibus re-
 dimita ouabit, Operum autē, inquam, DILECTIONIS. Dilectio fortis est, vt mors,
 durus vt sepulcrum zelus; Pruna eius pruna sunt, igniq; flamma diuina. Aqua multa
 non possunt extinguere dilectionem, nec flamma inundabunt eam: Si daret quis totam
 substantiam domus sua pro hoc amore, plane contemneretur. Si linguam hominum loquar
 & Angelorum, charitatem autem non habeam, factus sum as resonans, aut cymbalum
 tinniens. Et si habeam Prophetiam, & nouerim mysteria omnia, omnemq; scientiam, & si
 habeam totam fidem, adeo vt montes transferam, charitatem autem non habeam, nihil
 sum. Et si infumam atendis egenis omnes facultates meas, & si tradam corpus meum vt
 comburam, charitatem autem non habeam, nihil iuuor. Hæc est caput & apex præcepti
 illius noui Dn. Saluatoris. Hac discipuli eius cluemus. Hac legem eius imple-
 mus. Hæc moderatrix sit omnium consultationum, actionum, passionumq; simul
 nostrarum. Hac patiens est: comis est: non inuidet: non est insolens: non inflatur: Nihil vt
 indecorum fastidit: non querit quæ sua sunt, non irritatur: non cogitat altum: non gau-
 det de iniustitia: gaudet autē de iustitia: omnia suserit: se redit: omnia sperat: cū sustinet.
 ab hac vtranq; & aiunt, faciamus paginam. Ab hac Dn. Saluator Iudicium
 suum olim auspicabitur, consummabit, exequetur. Hæc maxima est, æternū
 durans. Vide ergo quam multa & quam magna desint, nihilq; profint, si hac vna desue-
 rit Charitas causa est & mater omnium virtutum, quæ si desit supra habentur cetera,
 fi adfit, habentur omnia. Omnia sunt salutaria charitate. Totam magnitudinem diuino-
 rum eloquiorum & latitudinem securi possidet charitas. Si ergo non vai at omnes paginas
 sanctas perscrutari, omnia involucra sermonum euoluere, omnia scripturarum secreta
 penetrare, tene charitatem, ibi pendunt omnia, ita tenebis quod ibi didi-
 cisti, tenebis etiam quod nondum
 didicisti.

De Tr. in li. 15
c. 15.

Gal. 5. v. 6

Sensus emblem-
matis huius.
Quæ sit vera
& non ficta
nec hypocrisis-
ca charitas.
Iac. 2. v. 28Cantic. Canticor. c. 8. v. 6.
ibid. v. 7

1. Cor. 13. v. 1.

ibid. v. 2.

ibid. v. 3

Iob. 13. v. 3-4

& c. 15. v. 12

Rom. 13. v. 10

1. Cor. 16. v. 14

1. Cor. 13. v. 4-5

5. Encemia

6. Chara

7. charitatis.

Matt. 25. v. 2.

35. & segg.

1. Cor. 13. v. 13.

August. l. 1. de

baptis. contr.

Donatist. c. 5

Idem de lau-

dib. charit. ab

iiii.

SPES NON CONFVNDIT:

*Omnibus in lingua est: Spes non confundit at: at illa
 Non est in mundi Spes iacienda bonis:
 Spes non confundens caelestia munera spectat,
 In viuo & solo Spes ouat vna Deo.*

Charitatem sequitur spes, illa fidei, hæc illam: Est autem spes divinitus infusa virtus, qua promissionibus divinis in Christo de futuris beneficiis acriter inhiamus. Spes quid sit.

Brevis illa quidem sed admodum luculenta spei descriptio.

Causa efficiens SPEI est Spiritus S. sicut dicitur: *Benedictus est, & Deus Pater* Gal. 3. v. 22.
Dn. nostri Iesu Christi, qui ex multa sua misericordia regennuit nos in SPEM vitæ. Fru- 1. Pet. 1. v. 3.
ctus Spiritus sub vocabulo *car. 14. v. 1.* Gal. 5. v. 22.
 1. Theff. 3. v. 3.

Subiectum SPEI est cor

Obiectum: Christus qui rupes nostra: in Christo, qui Petra & fundamentum. 1 Cor. 10. v. 4.

Causa instrumentalis est verbum Dei in primisq; promissio gratia. 1 Cor. 3. v. 11.

Forma: patiens expectatio futurorum bonorum. 2 Theff. 1. v. 5.

Materia: Futura bona cum corporis, tum in primis animæ, quæ non videntur fide sperantur. Spes enim non est visibulum, sed invisibilem. spes si cernatur non est spes: quod autem quis cernit, cur speret? si vero, quod non videmus, speramus, per patientiam expectamus. ibid.

Præclare certe & omnino Christiane de spe Augustinus; Audire, inquit; & discite & tenere, quæ sit spes Christianorum. Quare sumus Christiani; Non enim ad hoc sumus Christiani, ut terrenam nobis felicitatem petamus, quam plerumq; habent & latrones & scelerati. Ad aliam felicitatem nos sumus Christiani, quam tunc accipiemus, cum vita istius seculi tota transierit. Ergo promittitur nobis & carnis resurrectio, &c. Et idem alibi: Tribulatio nostra in presenti seculo, spes vero nostra de futuro seculo: & nisi in tribulatione presentis seculi, non soletur nos spes futuri seculi, perimus. Gaudium ergo nostrum, si ares, nondum est in re, sed iam in spe. SPES autem nostra tam certa est, quam si res iam perfecta sit. Modo enim credimus, tum videbimus. Cum credimus spes est in isto seculo: cum videbimus res erit in futuro seculo. Hæc Augustinus.

Optume autem & appositiflime anchora assimilatur ab Apostolo:

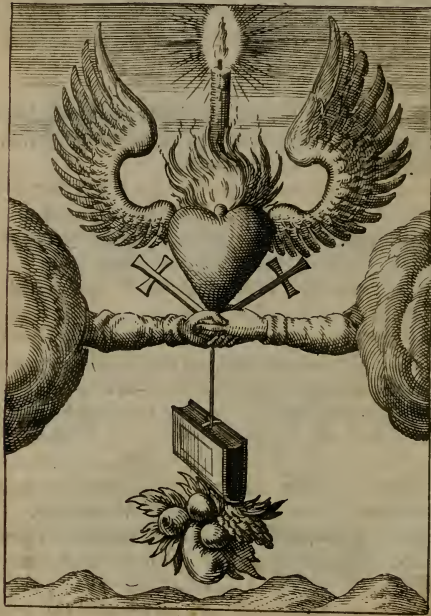
Vita enim nostra transfusa navigationis, nauigium cor est. Anchora spes: non tutius eicitur, quam in rupe, rupes autem est Christus, nec maius quid priusve in ore habent nauigantes quam patriam? patriam! cum præda: & nostra. conuersario atq; *modi dicitur, in calis est, vnde expectamus Christum.* Non igitur hæreat anchora nostra in arena temporalium, sed in saxo Christo. Ea spes non confundit, non mutat, non deficit, durat vsque in finem. Abscondita quidem anchora & spes seu vita nostra cum Christo in Deo scimus autem, quod, quando vita illa nostra Christus patefactus fuerit, tum & nos apparituros in gloria. Ecce igitur, agricola expectat pretiosum fructum terræ, patienter ferens donec accipiat temporaneum & ferotinum. Quanto magis nos sperare conuenit & expectare! Beatus autem is est, qui hanc spem habet, fouetq; *Assimulabo illum viro prudenti, qui ædificauit domum suam (proiecerit anchora spei suæ) super petram. Tunc descendit pluuia & venerunt flumina, & flauerunt venti, & inciderunt domus (nauigio) illi, & non cecidit, fundata enim fuerat super petram.*

Hebr. 6. v. 18.
19. 20.

Italiam: Italianam primæ conclam.
Philip. 1. v. 20.
Matt. 8. v. 26
Rom. 5. v. 2.
Coloss. 3. v. 4.
Iac. 5. v. 7.

Matth. 2. v. 26
v. 27, ad fin. cap.

LV CET PER ÆRV MNAS

fides.

*Per varios casus, per mille pericula rerum
 Mirificas sanctos, optime Christe, tuos:
 Turbida iucundum spero post nubila Phæbum,
 Dum præeat Verbum lampada opemq; tuum.*

Explicatio
Emblematis.

Cor quod hic vides, fidei signum est: *facula* autem ex corde figuram *charitatem*: Inter hæc media *fax*, verbi, *ἱεργὸν λυφῶν*, est: *Ala* fidei naturam depingunt. Nititur autem cor duabus dextris complicatis mutuo quæ veritatem promissionis subinnuat, & gemina cruce, candida altera, altera nigra: crux Christi, naturæq; signis: à quibus liber dependet legis iudicium: & cornu copiæ, abundantia *σημαῖω*.

Fides est sua vis genitrix, dulcisq; nutricula dilectionis. *perg*, eam, vt Apostolus loquitur, *est efficax*: Non est vera sed falsa, non recta sed fucata, non viua sed mortua fides, quæ flammam charitatis non eiacularur, longeq; & late diffundit. Fides quatenus in corde latet, soli Deo visibilis est: hominibus autem videtur in operibus charitatis, quare est ipse Saluator in illa iudicii die non nisi per opera misericordiæ *ἡρεργουμένην* fidem commendabit, inque lucem producet.

Fides itidem non hæret in terrenis, sed alis subuolat in cælum, ad thronum maiestatis diuinæ: *Aquila sunt fideles, non graculi: conuersatio fidelium in cælis est, vnde expectant Christum Salvatorem. Quarunt qua supra sunt, ibi Christus est sedens ad dextram Dei. Isthic thesaurum esse suum norunt, cum electi sint de præsentis seculo, & allecti ad sanctorum *καίροι* in cælis.*

Quare & crucem eo ferunt mitius, cum præmoniti sint à Christo, in mundo pressuram ipsos habituros, iuxta Domini Prophetiam: *Quicumq; discipulus meus esse vult, renanciet sibi ipsi & tollens crucem suam, sequatur me.* Hoc n. non alio modo sciūt se grassari posse ad gloriam, exemplo Dn. Saluatoris, cuius ducuntur promissione: *Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου αὐτὸν ἑαυτοῦ ἵστα μεθ' ἑμῶν ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς καθέως εὐκρίστα καὶ ἐξουσίαν καὶ τῶν πατέρων μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ.* Mundi crucem atrā esse pernorunt, h.e. maledictam, & vestibulum æternorum cruciatuum, se autem corripere à Domino, nec iam mundo damnentur: Sanctificata enim crux fidelium in cruce Christi, sub cuius ipsi auspiciis hic mærent & merent.

Lux & Dux fidelium est Verbum. Fides enim Verbum intuetur. Non est fides vbi non est verbum, sed tantum opinio. Vnum & solum Verbum sequuntur fideles præuiam: *Nihil consultantes cum carne & sanguine, sed rationem & intellectum captiuum ducunt sub obsequium Christi, confirmantes quod verax Deus sit, nihil infirmes.* Et sequuntur, Verbum quidem Euangelii in fide: Verbum legis in vita: Quare confidenter dicunt cum Apostolo: *Gloriamur in afflictionibus,* scientes quod *tribulatio patientiam operatur: Patientia autem probationem: probatio v. spem: Spes autem non confundit, quia charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Sp. S. qui datus est nobis:* Et cum regio Psaltes: *Nisi Verbum tuum consolatio mea fuisset, perissem vitæ, in afflictionibus meis:* Concluduntq; *Quis nos separabit, & c. Ceteri sumus quod neq; mors, neq; vita, neq; Angeli, neq; principatus, neq; vis, neq; præsentia, neq; futura, neq; altitudo, neq; profunditas separabunt nos à dilectione.*

Dei qua est in Christo Iesu.

Gal. 5. & Iac.

2.

33.

33.

33.

33.

Mat. c. 29

Chrysost. Homil. 24. in 1.

ad Corin.

Phil. 1. v. 20

Colos. 3. v. 2

Mat. 6. v. 33

Ioh. 15. &

Coloss. 1. v. 12.

Ioh. 16. v. vlt.

Marc. 8. v. 34

Act. 14. v. 22.

Luc. 24. v. 26

Apoc. 3. v. 21.

23.

Crux mundi atra.

1. Cor. 11. v.

32.

Rom. 5. v. 3

4.

5.

Psalms 119

Rom. 8. v. 37.

38.

*ARCUS NIMIS INTENSVS,
facile rumpitur.*

*Sacrosanctarum dulcis symphonia legum est,
Omnibus & numeris dulcior Harmonicis:
Candida si nostris regnet dilectio rebus,
Annuet & summi gratia larga Dei.*

Legum Cynosuram obseruare nemo bonus detrectat, in quocunque ordine: Quicquid extra harum limites vagatur, vis est & violentia non durabilis. Talis est harmonia verbi, legum, iurisq; scriptiq; vt suauius adficiat quam vlla Symphonia vocum vel chordarum. Vicissim vt si nimis intendatur fides, fit vt aut rumpantur, aut ingratiissime ^{κακὸς φωνία} aures feriat, ita vel prudentia vel violentia extra & præter leges, verbum, iusq; aut rumpitur, ac sua mole corruit, aut ingrata est diuisq; piusq; inque sine turpissimum post se factorem relinquit.

In Ecclesiastico munere si fides nimis intendantur, & acumini ingenii quis nimis fidat, aut efferatur, quanta (Deum immortalem!) dissonantia exurgit in articulis fidei, vt dato vno inconuenienti & absurdo Theologi. o sexcenta sequatur continuo & amplius. Ἀποστασίς semper periculosum fuit, & seruari extra verbum. In verbo se suo Deus quæri vult & inueniendum se promittit. Verbum facta sunt, quibus Christus inuoluitur, cui est monium omnes serunt Propheta. Sequenda analogia, & interpretanda sunt pauca secundum plura, nõ contraria plura. Optimus lector scripturarum & Doctor is est, qui dictorum intelligentiam expectat ex dictis potius, quam importat, & qui refert magis quam infert, Sententia scripturæ quærenda est in ipsa scriptura. Nulla n. Prophecia est idius ἐπιλήθεις. Qui vero ex tolerabili verbi luce subuehitur ad intolerabilem & inaccessam incem in qua Deus habitat, is à gloria maiestatis facile oppressus Icarium in morem ruit, eo altius quo sublatus. Non decet seruum arcana Domini scrutari, nec eorum arcana discutere, sed de celestibus rebus conuenit honesta & gloriosa sapere. Sufficiens diuinitus inspirata scripturæ ad ea qua credenda & facienda sunt. Omnis enim scripturæ θεόπνευστος, vtilis est ad docendum, ad arguendum, ad corrigendum, ad erudendum in iustitia, vt perfectus sit homo Dei. ad omne opus bonum instructus. Relinquendus Deus est in maiestate, & amplexandus Deus ὡς σαρκαθεός.

In functione Politica, vt maxime quis haud iniuste sententiam rogarit, iniustus tamen est, qui absque lege. Quicquid extra leges fertur, vis & violentia est. Nullum autem violentum diuturnum. Erubescunt sine lege loqui; Erubescant & sine lege effectui quid dare. Leges rogantur, non tam alii, quam ipsi Nothothetis. Solus Deus αὐτοκρατορ is est, leges fert, nullas patitur: IPSE TAMEN SIBI LEX est. Tyrānotum hoc est: sic VOLO, STAT PRO SENTENTIA VOLUNTAS. Non quod liber, liceat: sed quod licet libeat; sub Deo se esse meminerint magistratus: apud quem non est respectus personarum.

In omnibus autem actionibus nostris moderetur charitas. Amoris officium est, pacere Dominicum gregem, in vtroque statu: militet illud Apostoli: τὸ ἐπεικέεις ὑμῶν ἡμεῶν ἢ τοῦ πατρὸς ἀδελφῶν, ὁ κύριος ἢ ἑγγύς.

Verbum
ἐργαζέσθαι.
Δίκαμον καὶ
Νόμιμον.

Leges scripta.

ἐξ ἀνάπ.

Iob. 5. v. 19.

Esai. 8. v. 19.

20

Luc. 2. inueniunt Pastores

in fasciis.

Actor. 10. v. 7.

43.

Hilar. lib. 2. de

Trinit.

2. Pet. 1. v. 11

1. Tim. 6. v. 16

Thom. 25. v.

27

Cyprian.

Agustin.

Athan. contra gentes.

2. Tim. 3. v. 16

ibid. v. 17

Δίκαμον καὶ

Νόμιμον.

»

»

Sic Iustin de

Lyrenz li. 3

Inuental Sa-

lyr. 6

Phil Chronic.

in Bastian.

Gen 5. &

Eph 6

1. Cor. 16. v. 14

Greg. in Past.

Phil. 4. v. 5

EMBLEMA
PRVDENTER AGE.

*Lanigeras prudenter oues age pascere, tuumq;
Nunquam negligito pastor amice gregem.
Qui sua nunc pascit sapienter ouilia, quondam
Intrabit caeli pastor ouisq; domum.*

De Thalete Milesio fertur, quod astris futurorum indagandorum gratia intentus in paludem, quæ ante pedes erat ceciderit: quem vetula quædam conspicata effulse deriserit, arguens stultitiæ, quod longe absentium scrutator à præsentibus non potuerit cauere. Talem Thaletem hic vides, qui in longinquum prospiciens, suarum, quæ ante pedes sunt, ouium nullam ducit rationem. Quis numerabit omnes ac singulos hodiernum huiusmodi Thaleses, qui futurorum curiosi sectatores ac spectatores, eorum, quæ imminent hereticibus, obliuiscuntur. Videas multos Ecclesiasticos qui rei ita tenaciter hærent familiari, augèditur; student opibus, & vt domi prospiciant suæ, ita laborant, vt nulla profus ouium, diuinitus atq; humanitus sibi concreditarum, & pro quibus aliquando coram tribunali Christi grauissimam reddituri sunt rationem, ab ipsis ducatur ratio. *His sunt Pastores, qui semetipsos pasunt, adipem comedunt, & lanam induunt, quod opimum est, mactant, gregem non pasunt. Morbo affectas non confirmant, ægotam non curant, consiliam non obligant, depulsam non reducunt, pereuntem non requirunt; Sed vt dominantur in eas: quorum sanguinem Dominus ab ipsis manuibus resopescet. Talium Domus ventis est, quæ moritura est, aiunt, vt ibi moriatur!* Plutoni sacra faciunt, non CHRISTO. Mercenarij sunt, veniente lupo fugiunt. *Μισοθρόνοι * ἀπρωπίετοι, non serui Christi. Væ illis quoniam Euangelium non predicant, cuius uoήν ημῶν cum se tum eos, qui audiunt, saluos facere possunt. Lupus certe non venit, nisi vt interficiat, hos in clament Molossi oportet, aut proprio tergoe luant, propria pelle pendant. O bone Iesu, quantus horum numerus inter sacerdotes tuos!*

Boni Pastores quidem esset condere pecus non deglubere, quæ Tiberii Imp. olim vox erat. Inuenias autem multos Dynastas & Primates, qui depilent suos, exlugant suos, excoriant suos, similes illis de quibus Spiritus S. Coegerunt, inquit, *Ægyptij filios Israël scriuire per seuitiam. Nō Pastores sunt tales, sed carnifices.* *Ὁ δὲ ἀγῶνις ἀρχῶν ὁ δὲ ἐξ ἀφῆρας ἀγαθῆς πατρῆσι, vt inter Gentiles σέβας ille dicebat.*

Occinat omnibus auicula illa Maximiliani Imp. capta prius, post obmagini thesauri de nonstrandii promissionem dimissa, suum:

TVA SERVA

Insonetq; auribus & menti illud nostri Poeta.

Fide Deo, tua cautus agas, aliena relinquant,

Dis simul: & sunt si qua ferenda feras.

Tela venenata non cures inuida lingua,

Tuq; tuam rege, dic pauca, tacenda tace.

Sic placidos curret facilis tibi vita per annos

Et dabit oranti mollia fata Deo.

Uidebram.

Maximilian.
Imp.

ILLVSIO SPIRITVVM IN VITRIS.

*O laudis stimule! ô malè! quid mortalia cogis
 Pectora; vel summum deseruisse Deum!
 Hoc age, & hoc sàpe, quod diuino munere gratis
 Concessum est, ita libouaq; fruëris ope.*

Fatuitate, curiositate, temeritate, atq; adeo impietate præfens hoc nostrum seculum nihil concedit, nihil, inquam, concedit præfens Gentiliū temporibus, siquidem æqua rem lance librare lubeat. Miramur fatuitatem Cascorum, qui in montibus, collibus, conuallibus saltantes videre Faunos,

Satyros, & alios id genus Deos commentitios potuerint, atq; adeo illis cohabitare, colludere, familiarissime conuiuere, miremur potius atq; iterum miremur, quos hodie experimur Christianos, viuos, sanos, scientes, volentes, viuis cohabitare dæmonibus, diabolis, Satanæ emissitiis. Detestatur Apostolus Gentium *μωελω*, qui mutauerunt gloriam incorruptibilis Dei in similitudinem imaginis corruptibilis hominis & volucrum & quadrupedum & serpentium, multo magis nos detestemur Moriamne dicam an impietatem multorum hodie, qui viuos in vitris alunt diabolos, quorum operas & consilia exquirunt, quibuscum viuis suauiter cohabitant, conuiuunt, colludunt, & quibuscum omne initium suorum laborum faciunt atq; finem. Non iam dico

Lamias, omitto strigas, taceo stultum veneficam vulgus & agmen ꝑ Menippæum, de iis loquitur, qui in consilium adhibent diabolos, Theologi, Theologastri, Iureconsulti, Medici, Medicastrum, Philosophi, Philosophastri, Chymici, & reliquis Doctorum, literatorumque manipulus, qui donis suis diuinitus concessis non contenti ad diaboli auxilia confugiunt, & Beelzebulis opem exposcunt. Hoccine illud est, ô boni! quod Apostolus ait: *Quæ communitio Christi cum Belial; An non Deus est in Israele, quod consultum itis Beelzebulem? An docuit vos hoc Apostolus, qui dixit: Quicumq; ergo perfecti sumus, hoc sentiamus: Et si quid aliter sapit, & hoc vobis Deus reuelabit?* Fatuitatem! ô temeritatem! ô impietatem impietatum impiissimam! & proprie rebellionem aduersum Dominum exercituum! *Ecquid dicit Figmentum Fictori suo: Qui me sic fecisti; ô Fictores & Factores vestri ipsorummet! Anne sperare potestis, à patre mendacium proficisci veritatem posse? Proh scelus! Nunquid Euangelista dixit: Vnctio, quam accepistis ab eo, manet in vobis, & non necesse habetis vt aliquis doceat vos: sed sicut vnctio docet vos de omnibus, ita verum est, & non est mendacium, quis vos (malū) malus dementauit genium? Qui nō est mecum, contra me est: & qui non colligit mecum, dispergit. Maneat quisq; in ea vocatione, in qua vocatus est. Qui placide sortem ferre scit, ille sapit. Vt autem muscarum mortuarum vna efficit, vt fetorem eructet vnquentum pigmentarū, similiter pretiosum nomine Sapientia & gloria virum, factum idem efficit stoliditatis parum. Et fallere fallique adhuc potestis? Ante obitum si quis fors talia numina tradat à pœna immunem talem fore & absque reatu? ô stoliditatem! imo & diabolicas nugas vestras sub pallio fundamenti venum expenere, venditareque potestis.*

Rom. 1. v. 22. 23.
 „ Aug. de ciu.
 „ Dei. lib. 9. c.
 2. Biblioth. 8.
 de dæmonib.

Menippides
 vid. Aug. l. 18.
 de ciu. Dei c. 5

2. Cor. 6. v. 15.
 2. Reg. 1. v. 3
 Phil. 3. v. 15.

Esa c. 29. v. 16
 Iob. 8. v. 4
 1. Iob. 2. v. 27

Gal. 3. v. 1.
 Luc. 11. v. 23.
 1. Cor. 7. v. 20.
 Eccl. 10. v. 12.

Gal. 3. v. 1.
 Luc. 11. v. 23.
 1. Cor. 7. v. 20.
 Eccl. 10. v. 12.

Gal. 3. v. 1.
 Luc. 11. v. 23.
 1. Cor. 7. v. 20.
 Eccl. 10. v. 12.

Gal. 3. v. 1.
 Luc. 11. v. 23.
 1. Cor. 7. v. 20.
 Eccl. 10. v. 12.

Gal. 3. v. 1.
 Luc. 11. v. 23.
 1. Cor. 7. v. 20.
 Eccl. 10. v. 12.

ARBOR MALOS MALA FERT,
fructus, bona sed bonos.

Dic quibus in terris, & eris mihi magnus Apollo,
Tota Sacerdotum crimine turba vacet?
Est etiam in sanctis labes, nec dicere quicquam
Est pura à nœvis mens mea tota, potest.

Quæsitum est: An propter vitia personarum, merito patiantur officia ipsa vocationum? Præsens nostrum ἡμετέρας respondet & concludit negative, aut dubie. Siquidem radix sancta sit, ait Apostolus, surculos necessario sanctos fore. Si qui vero surculi sint minus boni, non esse eos de radice, sed aliunde inertos degeneres, ἀεικέρπυς: *Omni alia arbor bona fert bonos fructus, & arbor omnia mala, malos fructus.*

Fac arborem bonam & bonos feret, fac malam & malos feret fructus. Arbor mala bonos non ferre fructus, nec bona malos, potest: Ita ex bonis Dei donis, ordinibus, sanctionibusq; per se non nisi bona provenire & laudabilia possunt, & si quid secus fuerit deprehensum exploratumq; , non ipsis officiis id sed personarum vitiis acceptum ferri debet. Omnis plantatio ait Dn. Saluator, quam non plantavit per meum cælesti, eradicabitur. Vel, si mitius interpretari malimus: Si cuius opus arserit, detrimentum patietur: Ipse autem saluus erit, sic tamen quasi per ignem. Sane, in multis labimur omnes: & quis est qui faciat bonum, qui non peccet? iustus septies de die cadit, & resurgit. Imo omnium reatorum iustitia tam iusta ac pura est, quam pannus est menstruatus. An enim non curiosus David, scire discupiens numerum seminis Israelitici; Petrus nunquid curiosus; quando dicenti: Domine, hic autem quid? Dominus, si, ait: cum volo manere donec veniam, quid ad te? Non omnes sancti intonant cum Dauide: Domine non est exaltatum cor meum: Multis etiam datur stimulus carnis, ut ne se extollant nimis: Nunquid & invidus Iosua, gliscentis gloriæ Eldadi & Medædi æmulus, cui, Domine mi Mosche, colibe eos, aienti, respondet Moyses: An invides tu mea causa? utinam totus populus Iebouæ essent Propheta, indente Ieboua Spiritum suum illis. De invidia Eliabi dicere quid attinet? Philisimie nunquid & Apostolos Domini inuasit & peruasit lues, altercantes inter se de Primatu; Decantatur Luxuria Davidis: & vis violentiæq; contra Veriam Hethæum Misargyria Danielis etiam apud bonos sæpe rara est: & vel in intimis sodalitiis Christi recessibus latet fur ac Satanas, cui vel ipse Dominus τῶν ἁγίων ἐνέγγει venalis sit. Quæ cum ita sint, dic quibus in terris (nec erit mihi parvus Apollo) sit, qui non in aliquo impingat? Beatus qui minimis viretur. Si qua autem ex radice vere, proprie, tantum protruduntur idola, desertio veri Dei, idololatria, rebellio erga superiores. Gigantomachia, cædes Regum, Principum, cædes, latrocinia, stupra, incestus, adulteria, Sodomizæ, furta, rapinæ, obtruncationes & similia vel maiora, si quæ possunt esse aut dici scelerum

βδέλυγμα τε, ea radix vere ac proprie mala esse ac dici potest, debetq; .

Rom. 11. v. 16.
Matt. 7. v. 16.
17. 18. 19.
Et Matt. 13.
v. 33

Matt. 15. v. 13.

1. Cor. 3. v. 13.

12. 14. 15

Iac. 2. v. 2

Ecc. 7. v. 21

Prov. 24. v. 18

Esa. 64. v. 6

2. Sam. 24

Ioh. 21. v. 21. 22.

Pf. 13. v. 1

2. Cor. 12. v. 7

Num. 11. v. 28.

29

1. Sam. 17. v.

28

Luc. 21. v. 24

2. Sam. 11. &

eiusdem 12

Dan. 5. v. 17

Ioh. 6. v. 69.

& c. 12. v. 6

Ex Ecc. 4.

Virgil.

Iac. 2. v. 2

„ Disquire

„ apud quam

„ scilicet am biam :

„ ea proprie :

„ requiritur .

AVDIATUR ALTERA PARS.

*Si censura virum damnet nil tale merentem,
 Sontemq; absoluat, non leue crimen habet.
 Non igitur Iudex audito finiat vno,
 Sed ius audito dicat vtroq; viro.*

Occurrere caue, ferit hoc emblema bicorni, altero Ecclesiasticos, altero
ſeculares cornu Sunt quos non contentos verbo diuino conſcendere cælū
& penetrabilia cæleſtium aſtorū ſcrutati iuuat. Magna hæc & blaſphema te-
meritas eſt, maieſtatis diuinę gloria reprimenda, opprimenda, comprimen-
da. Non eſt ſcala, qua in cælū ſcanditur, niſi illa Iacobæa, hieroglyphica Chri-
ſti, dicentis: Ego ſum via, veritas, & vita, erigitur illa in verbo Euangelio, inq;
ipſum cælum cælorum porrigitur. Prope autem eſt verbum iſtud, in ore tuo & in
corde tuo eſt, nec eſt quod dicas; Quis eſt, qui aſcendet in cælum? id eſt Chriſtum de-
ducere. Aut quis deſcendet in abyſſum? id eſt Chriſtum à mortuis reuocare. Quid n. eſt
quod reliquum ſit & obſcurum? In verbo Dei plena ſunt omnia & perfectæ. vt à
pleno & perfecto. Abſit ergo vt obloquatur homo diuinis & à Deo inſpiratis ſcripturis,
quod ſi non omnia inter ſe conſonent. Quare non afferamus ſtateras doſoſas, vbi apperdimus
quod volumus, & quomodo volumus, pro arbitrio noſtro, dicentes: hoc graue, hoc leue eſt,
ſed afferamus diuinam ſtateram de ſcripturis ſanctis tanquam de præceptis Domini ſc,
in illa quid ſit grauius appendamus, imo non appendamus, ſed à Domino appenſa reco-
gnoscimus.

Sunt qui iudicia de rebus ſacris, & ad fidem bene formandam, vitam-
que pie tranſigendam pertinentibus anticipant, & ex præconceptis opinio-
nibus idola ſua ſtaraminant, alterutrius alicuius partis clamoribus, in tem-
peſtiuiſq; cōdemnationibus præoccupati, his vtramq; opplet autem Satana-
ſas, & neutram alteri parti intemeratam relinquit: in iurii illi ſunt in Deū,
Deiq; verbum, propriasq; animas, non aduertentes ad Apoſtoli. um moni-
*tum: *ut vtriusque dicitur: & vtriusque* nec auſcultantes illi Chriſti: *ſcrutamini ſcripturas* Et quæ*
*ſunt alia: *Ad legem & ad teſtimonium &c. Probate Spiritus, &c.* Vni alias paritur*
*veritas & ſic ſcriptura *id est* hominum *in iſta* veritas, quod fieri vetat Petrus. In ſu-*
ſurrandum igitur erat illis hoc Auguſt. Sed nunc nec ego Nicenum nec tu debes A-
riminenſe, tanquam præiudicaturus, proſerre, nec ego huius, nec tu illius detineri. Scri-
pturarum authoritatibus non quorumcumq; propriis ſed vtriuſq; communibus, reſtibi. re-
cum re, cauſa cuius cauſa, ratio cum ratione certet. Auferantur de medio chartæ noſtræ,
procedat in medium codex Dei. Audi Chriſtum dicentem, audi veritatem loquentem.

Deniq; tanguntur etiam Politici, qui ſententias præcipitant, non aud-
itis vtrinque ſufficienter partibus. Magna in tali præcipitantia malorum
lerna eſt, concurruntque iniuſtritas. Stoliditas. Proſopolepſia. Conuſo, vt non in-
congrue dixerit, quicumq; dixerit:

Ad poenitentium properat, cito qui iudicat. Militat hic quoq; tritum illud:
Audiatur altera pars. Nota eſt, Alexandri Magni Regis mos, comprimentis ad ac-
cuſationem Actoris dextram aurem vt illibatam eam Reo ſele-
deſenſuro conſeruet, nec carent exemplis quoque
in vtramque partem ſacræ
literæ.

ſcripturas
maieſtatu.

Pro. 25. v. 27

Gen 28 v. 12

Ioh. 14 v. 6

”

”

Rom. 10. v. 2.

ex Deut. 30. v. 14

Hilar. l. 2 de

Tr. mt.

Alban diſp.

in Conc. Nicen.

Aug li 2 de

baptiſm cont.

donat. c. 6

Anticip. iud.

1 Theſſ 5. v. 21

Ioh. 8. v. 39

Eſa. 8. v. 20

1. Ioh. 4. v. 1

2. Pet. 1. v. 21

Aug. contr.

Maximum.

li 3. c. 14

Idem in Pſal.

57.

Vitia in iudi-

cio præcipi-

tato.

”

Alex. Magn.

comprimis

auricul.

*ILIACOS INTRA MVROS PEC-
catur, & Extra.*

*Perrea cælipetræ dominantur seclâ gigantes,
Inq; sua nemo fert statione vires.
Acceleres igitur reditum, bone Christe, redemptor:
Adsis, & metam in secula pone malis.*

Fabulati sunt Poetæ de *Gigantomachia* quadam, qua Gigantes quidam in *ferrea* mundi ætate contra Iouem conspirarint, & congestis montibus cœlum oppugnare contenderint, cui fabulæ extructio *turris Babylonica* forsitan occasione dedit. Sed meliorum iudicio nunc grassatur ferreum illud seculum, insaniuntq; Gigantes per omnes Hierarchias, contra quas h. e. contra non Iouem sed Iouam conspirasse videntur Gigantomach. Ouid. li. 1. Metamorph. fab. 6. Gen. 11. v. 4. Gen. 9. v. 1. 2. 3. 4. 5. Nephel.

Exstruunt pii *sacerdotes Domini*, templum dominicum voce ac scriptis, tradunt salutarem doctrinam veritatis in thesi, & errores falsa; dogmata in antithesi confutant, increpant securos, solantur pauidos, docent rudes, exhortantur remissos, *verbumq;*, adeo *veritatis recte secant*, sed contra hos nituntur Gigantes, qui non tantum non firunt doctrinam salutarem, ad sua desideria conciteruantes sibi *magistros prurientes auribus, auertentes auditum à veritate ad fabulas, sed etiam seruos Dn. persequuntur*, pro ludibrio habentes, omnibus modis infestantes, nec ora manusve abstinentes, mendacii & calumniis circumscribentes, dum vel sedibus expellant, vel interficiant, *mensuram veterum prophetidarum*, horumq; peccatorum implentes. *Saulis, Ierobeami, Manaſſu, & aliorum socii.* Vid. Comment. Sabin. in Gigantomachia. 2. Tim. 2. v. 15. 2. Tim. 4. v. 2. 3. Matt. 22. v. 4. Matt. 23. v. 34.

Sub talium Gigantum censum cadunt & *Theologastri*, vel semper discentes, nec vnquam ad veritatis agnitionem peruenientes: vel agnoscetes quidem veritatem, verum in *iniustitia detinentes*, quales plurimos procul dubio per vniuersa orbis Christiani climata reperiri liceret: quibus obstant exitiales furæ *φιλοηκίας: φιλοδοξίας: φιλοσημίας: φιλαγορίας: σεσωποληψίας*, & alia monstra, quo minus veritati victas dent manus. Nunquid hi contra Deum eiusque veritatem conspirasse videntur? 2. Tim. 3. v. 7. Rom. 1. v. 18.

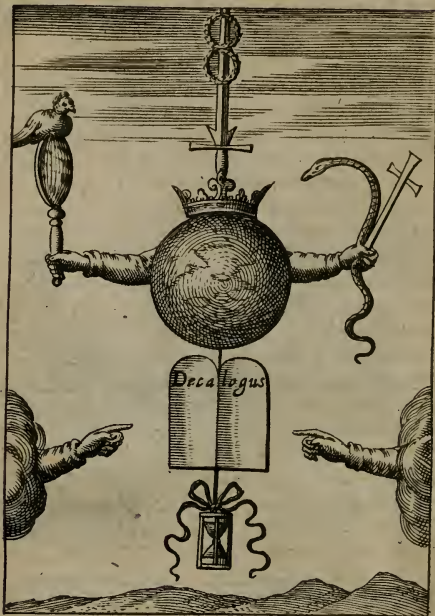
Inter *optimates* tales Gigantes sunt plurimi, qui hoc vnicè studio habent, vt pios ac doctos ministros premant, & pro mancipiis, asiniq; & pedum scabellis suorum vtantur, sacerdotes risue ac lusus ipsis fiunt in *conuitiis* dicasteriis, & aliis congressibus, vt Ezechiel de se queritur. 2. Reg. 9. v. 11. Ezech. 33. v. 32. Non Verba sed Orbu crimen.

Manus rapaces à bonis Ecclesiasticis non abstinēt, Harpiis peiores ipsis, interim de V. I. DD. titulo sibi primas vsurpantes, apud quos nihil minus in vsu est, quam illud alterius iuris: *semel Deo dicatum non debet amplius trahi ad profanos vsus.* Ain' tu, an non optumo iure Gigantibus accenferi huiusmodi putes? Regal iurū.

Rebellibus contra potestates orbis Christianus non caret, qui diruunt *Curias, Leges, Principatus*, faces submitunt, quibus omnes politicæ bonæ sanctiones, totusque S. Magistratus ordo conflagret: in quos non frustra gladius *gerit magistratus*. Huiusmodi sunt negantes vel detrectantes debita potestatibus omnis generis obsequia, & omnibus bonis constitutionibus cornua obuertentes. Rom. 13. v. 4.

Denique, cum Hierarchicus est Oeconomix status sit, quis non in eo videt gigantes. *Immorigeros liberos, inofficiosos seruos, degenerem iuuentutem, patrum bonorum prodigam sobolem;* quare si super illos Iuppiter diluuii aquarum immisit, quis scit an non super hos eluuiæ ignium & extremi incendii immittere primo quoq; tempore decreuerit? Gen. 6. 7. 8. Ouid. Metamorph. li. 1. fab. 9.

GNOMON, TYPVSQVE VITÆ
Christiana.

*Vt presens sine labe queas transmittere seclum,
Vtq; homini possis gratus & esse Deo:
Ructantes gemitus simplex imitare columbas,
Serpentumq; colas quam sapienter opus.*

Omnes homines summa ope niti decet, vt vitam pie ac pacifice hinc tranfigant, quod certe caput est felicitatis nostræ in hac terra, in hoc seculo malo. Quo autem pacto fieri id possit, hoc compendio docet Dn. Saluator in Euangelio, dicens: *Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporum: estote ergo prudentes, sicut serpentes, & simplices sicut columba.* Columbinam simplicitatem, vna cum serpentina prudentia imitari iubet nobis. Vtrumq; & columbarum ac serpentum genus multarū rerum, in fide & vita vtilium, hieroglyphica sunt.

Illæ lenitatis, vt est in versu *mirū titulus columba. Lenitas fructus est Spiritus eius, qui in specie columbæ in baptismo Christi apparet: & est necessaria virtus, vt placide ac pacifice degas. Pacifici filii Dei vocantur: Mites terrā possidebūt.*

Æadem, lingua frenandæ, vt dicitur in versu: *ro non ladie, virtutem primā esse putā compefcere linguam, proximus ille Deo qui scit ratione tacere. Agite, inquit Pſaltes diuinus: auscultate mihi, reuerentiam tehouæ docebo vos: quis est ille qui delictatur vitæ, amat dies, amat frui bono; custodi linguam tuam à malo, & labia tua ne loquantur fraudem. Næ illè compendiosissimum viuendæ vitæ huius compendium in adeptus est, linguam qui didicic frænare.*

Gemitus itidem, qui sunt preces sanctorum. Non querit Deus dilationem in voce coruina (cras) sed confessionem in gemitu columbino. Hæc regis illius vox est, qui post exanlarum grauissimum agonem dicebat: *vt grus aut hirundo ita pipiebam, gembam vt columba.*

Beneficentia, vt est in versu: *ungues possidet innocuos. Facile vitam tranfigit tranquillam, qui abstinet unguis manusue ab aliorum corporibus, fortunisq; & manus adfuefcit laboribus ac beneficentiæ, gratus hic est Deo atq; hominibus, quod Apostoli monitum est: Qui surabatur, iam non furetur: magis autem laboret operando manibus suis, vt habeat vnde tribuat necessitatem patienti.*

Studii diuini verbi. Nam purum ac mundum animal est columba: *purā grana lēgit: gaudet aquis: quarit greges: tuta petit. Munda nos animalia sumus, ruminemus verbum diuinum, quod legamus purum ab humanis traditionibus, gaudere debemus puris Israelis fontibus salutis, & congregationem sanctorum studiose ac frequenter vitemus, qui hoc in votis habet, fruitorum consolatione felicis ac beati viri, arbori secus decursus aquarum plantata similis, qua fructum suum in tēpore fert & folia eius non destituent, sed in omnib. prosperabitur.*

Simplicitas absque furo, & dolo qui loquitur facitq; veritatem cum proximo, huic perpetua in monte Domini habitatio delegatur à Pſalte Regio sancto. Vere autem ac solide beatus erit si cum columbina simplicitate, serpen tinam coniungat prudentiam: Non enim fatuis nos virginibus similes esse vult, sed prudentibus ad simulari. Nolite (inquit Apostolus) fratres pueri effici sensibus, sed malitia paruuli estote, sensibus autem perfecti, vt exercitatos habeatis sensus ad discretionem boni ac mali. Tanquam sapientibus loquor vobis. Vt sapientes ambulato.

Serpens magna prudentia cauet ne quid mali patiat caput, hoc saluo existēte omnia ipsi salva nouit. Qui saluus esse vult, ante omnia curet caput salutis

FIDEM CATHOLICAM, iustificam, saluificam: hac n. iustificamur, stamur, vincimus, & deniq; saluamur, coronā vitæ ac gloriæ reportantes. Perpetim.

Salustius in
Princ. Belli
Iugurt.
Mitt. 10. v. 16

Horat. in Od.
Gal 5 v. 22
Matt. 3. v. 16
Matt. 5. v. 5.
& 9
Cato li. 1. d. ff.
moral.
Psal. 34. v. 12.
13. & c.

Hoc dicit. Brd.
est.
Esa. 38. v. 14

Psal. 1. v. 34

Dn Saluato-
ris monito.
Matt. 23. v. 1.
2. & c.
1. Cor. 14. v. 20
Hebr. 5. v. 14
1. Cor. 13. v. 11
Eph. 5. v. 15

Symb. Athan.
vt supr.

EMBLEMA
FIDES PER DILECTIONEM
efficax.

*Si quoties peccant homines sua munera tollat
 Fona, erit exiguo tempore nulla fides.
 ALMA Fides, Dilectio, Spes, Prudentia, Iustum,
 Ætherei flatus sunt bona dona Dei.*

In dissolubili nexu concatenatæ sunt virtutes in fidelibus atq; electis, Conexio virtutum.
 vt posita vna (fide; scilicet, siquidem vera sit ac viua fides, & non simulacrū
 potius fidei) ponantur & reliquæ; veræ virtutes se se mutuo ponunt; exhorta-
 tione Petro: Vos autem (inquit) curam omnem subinferentes ministrare in fide vestra
 virtutem: in virtute autem scientiam: in scientia autem abstinentiam: in abstinentia autē
 patientiam: in patientia autem pietatem: in pietate autem amorem fraternitatis: in a-
 more autē fraternitatis: charitatem. Hæc n. vobis cum adsint & superent, non vacuos nec
 sine fructu vos constituent in Domini nostri Iesu Christi cognitione. Id quod præsens
 hæc nostra figura liquidum facere cōninitur. Vides à dextris FIDEM, Dilectio-
 nem à Laua mutuas sibi manus operasq; complicatas, concatenatas, coohæratasq; porri-
 gere, plura in vno coniungi atq; copulari corda, ingentesq; ex se eiaculari versus cælum
 flammam, inumbrante & *καθίσματα* superne instillante columba Spir. S. hieroglyphica:
 Inferne nititur corda Triuultia Præsentia, & omnia aqua lance pensculante iustitia:
 Lepida sane VIRTUTVM coniunctarum hypotyposis!

Fides, vt id iterato ac sæpiuscule dicamus, certam ex se gignit sobolē,
 nutritque charitatem, adeo vt fine dilectione fides iactata, fidei tantum sit
 fucus ac cerussa. Gal. 5. v. 6
Iac. 1.
1. Ioh. 3. v. 23
*Geminum hoc mandatum & donum habemus à Christo, vt qui in i-
 psum credit, diligit idem & fratres.*

Fide per dilectionem *ὄνειρος* vniuntur in vnum complurima cor-
 da, vt vnum corpus & vna massa fiant in Domino Iesu, que madmodum ex multis
 palmitibus ex vna radice constituitur vitis, & ex multis membris vnum sta-
 tumatur corpus: ita vt vnus panis, vnum corpus simus multi. Vnde exhortatio
 Apostolica extracta est: Estote solliciti seruare VNITATEM Spiritus in vinculo pacis.
 Vnum corpus & vnus Spiritus, sicut & vocati estis in vna spe vocationis vestra. Vnus Do-
 minus, vna fides, vnum baptisma, vnus Deus & pater omnium. Quæ sæpe numero
 repetuntur à *πρωτοίς* Domini discipulis. Eph 4. v. 1 &
segg.
Aug. serm. ad
infantes de
sacramento
altaris.
1. Cor. 11. v. 17
Eph. 4. v. 3
Ibid. v. 4
Ioh. 13. v. 35.

Fides cum & per dilectionem operatur emittitq; incendium precum,
 & fauillæ inde vna fide, & vnanimi motu eiacularæ efficacissimæ sunt apud
 Deum, ipso Dn. nostro Iesu Christo teste: *ὃ δὲ εἶπεν δὲο ἢ ἡγεῖς σου νη; ἀπο; εἰς τὸ ἀμὲν ὄνομα,*
καὶ εἰ μὴ ἦν πῶς ἂν αὐτῶν. Impossibile autem est, vt Hieronymus inquit, multorum preces.
 non exaudiri. Matt. 18. v. 19
Hieron.

Inumbrans Spiritus S. figurat ortum virtutum fidelium in cordibus,
 qui non est aliunde, nisi à Spiritu Dei sancto, Spiritu inde gratia & precum
 dicto: Quid enim oremus sicut oportet, nescimus, verum ipse Spiritus postulat, pro nobis
 gemitibus inenarrabilibus. Zach. 12. v. 10
Rom. 8. v. 27

Deniq; fides parit prudentiam, circumspectionem, *σεμνότης*: & iusti-
 tiam suam cuique tribuentem, *τῆς ἰσότητος* consultricem, iuxta dominicum
 monitum: Quæcumque vultis vt faciant vobis homines, eadem & vos faciatis
 illis. Hæc est caput & summa ἀρχὴ τῆς
πίστεως ὄνειρος.

TANDEM BONA CAUSA
triumphat.

*Altius ecce Aquila hæc auibus volat omnibus, istum
Subuolat alma fides sydera ad vsq; modum.
Nec secus Æstræum librat se ad inania iustum,
Exsuperant pariter iustitia atq; fides.*

Scripturæ diuinitus inspiratæ meminerunt sæpenumero Aquilaram, & multarum hieroglyphica rerum sanctarum & viliū faciunt. Paucarum libabimus, in primis

Aquila hieroglyph.

FIDELIVM. *Aquila Deo chara est: & ἰσόφυλος: actiue & passiue, sunt fideles: quoniam absq; fide Deo placere haut possibi e sit.*

Hebr. 11. v. 6

Aquila omnium summe volat altituum: fideles non sunt gratuli in terrenis nidos figentes, sed alas fidei librant in cælum vsq; cælorum ad Thronum Maiestatis in excelsis.

Chrysof. hom. 24. in 1. ad Corinth.

¶ *Aquila oderantur cadauera: Oderantur fideles Christum crucifixum, ita vt alta licet sit terra. altumq; cælum, fides tamen omnem omnino altitudinem, omnem omnino penetret profunditatem, vt de fidei oratione loquitur August. Fides omnem altitudinem transcendit.*

Matt. 27. v. 28.

Aug. serm. 22. 6. de temp.

Aquila in lucidissimos solis radios irretortis oculis perspicere potest. Ita fideles per ipsas nubes, per cælum sydereum vident in scilium diuinæ maiestatis. His solis aperiuntur oculi vt dicere cum Stephano possint: Vido cælos apertos & scilium hominis stantem ad dextram Dei.

Hieronym. in Prophet. Obadiam.

2. Reg. 6. v. 17 Actor. 7. v. 16

Plin. natural. hist. li. 10. c. 3

Aquila non agnoscit profuis, qui radios solis aperit, & irretortis oculis ferre non possunt. Ita nec Deus pro suis agnoscit, nisi fideles, & recto vultu Christum solum iustitiæ contentos. Oculi enim Domini requirunt fidem & fideles respectant.

Ierem. 5. v. 3

Aquila tamen si super maria immobilis penna alcyonis feratur, de tanta tamē sublimitate d. spectat inferne, que humanis non patent obtutibus: Ita fidelium oculis omnia sunt præsentia, licet humanis obtutibus non pateant, & ea quæ in inferis & ea quæ in superis sunt. Quare de his omnibus Hieronymus in hunc

Hier. in Proph. Obadi.

modum: Aquilam cunctis au. b. alius volatur. (inquit) etiam hi qui de naturæ autem disputant, memoria prodiderūt, tarsiq; conuulsi esse dicuntur & quæ sequuntur: Quæ exponens Chrysostrimus: Aquilas (inquit) appellat, vt ostendat ad alta eam (fidelem quemuis) oportere contendere, & nihil cum terra esse debere communi neq; ad inferiora trahi ac retere, sed ad superiora semper volare, & in solem iustitiæ intueri, ut eiusq; oculum acutissimum habere.

Fidelium oculi spiritual.

In Comment. in Obadi. Prophet. vt supr.

Chrysostr. hom. 24 in 1. ad Corin.

1. in lib. de sacerdot.

Aquila cum serpentibus bella & omnia: ita fidelibus cum serpentibus infernalibus Leonibus. Principibus Domini. Disq; huius seculi.

Plin. li. 10. c. 4 Eph. 6. v. 12

Plin. lib. 10. c. 3

Aquila à fulmine immunis. Ita fideles ab ira Dei & maledictione æterna. Nihil enim damnationis his qui in Christo Iesu sunt.

Aquila annoxa ad solem pennas exurens salubriq; inde mer sat a lymphæ reiuuencescit: Quod indicium est fidelium regenerationis in hac & altera vita: h. e. tum renouationis in tempore: & resurrectionis in nouissima die.

Rom. 8. v. 1

Ibid. vt supr. seq.

IVSTITIÆ quoq; non contemnendum σημεῖον est: librat iustitia alas in liquidum aera supremum, & inania tranant ad vsq; ἐμπυρόν. Pati iustus premig; iustitia ad tempus potest, opprimi nunquam. Vsq; ad iustitiam reuersurum est iudicium, & post illud omnes recti corde.

Iustitia hieroglyph.

Pf. 7. v. 15

Deut. 32. v. 11. 12.

AMORIS deniq; diuini erga nos: Vt aquila excitat nidum suum: pandit alas suas, assumit pullum & portat super alas suas: sic Iehouah solus duxit eum, nec fuit cum Deus fortis alienigena.

Deut. 1. v. 31

INTERIM PATITVR IVSTVS.

Quisquis in hoc Diui tractas praconia iuris
 Euo, hos in scopulos ingrediare, caue.
 Æmulus ille Dei est qui ius dispensat & æquum
 Iuste iniustitia dum arbiter ipse perit.

Malta sunt quæ eursum iustitiæ in hoc seculo pessimo remorari solent, vt simlis sit *catenata mo'osso*, & *gladio seraq; obseratus*, vt pote:

*Impedimentum
diuina iustitiæ.*

Ἀφοβία, seu *vacuus Timorū Dominī*: Vt enim ex tali securitate non nisi omnia mala in genere, ita in primis maxima erit iniustitia, docente *Dn. Saluatore* parabola illa sua, *Luc. 18. Iudex quidam erat in quadam ciuitate, qui Deū non timebat, & hominem non reuerbatur, &c. Eiusmodi autem homo ἀφοβος Deo placere non potest*: Et monenti tales essent, quod, *SINT SVB DEO*: Occinendumque illud p̄ssimū Regis *Iosaphat*: *Quare nunc insit p̄or lehoua vobis, obseruate & facite cum Timore lehoua, cum fide & animo integro*: Non enim pro homine iudicaturi estis, sed p̄: *O. I. huah, qui vobiscum futurus est in rebus iudicariis.*

*Luc. 18. v. 1
& seqq.
Syr. 1. v. 28*

*Gen. 50. v. 19
2. Chron. 19.
sero per tot.*

Προσωποληψία Capitalis iustitiæ pestis hostisq; est respectus personarū, si fauore iniustus iustificatur: & condēnatur odio qui iustus. Communissimum simul atq; turpissimum hoc vitium seu crimen est, & diuinæ capitaliter infestum iustitiæ, quare tam seuerè à iustissimo Deo prohibetur: *Personam ne respiciito in iudicio, abominatio enim est Dn. Deo tuo. Non est pro popolepsies Deus, n̄ iste iudicat, vnumqueing, secundum opera sua, cuius vestigiis insistere Iudices æquos ac bonos docet. Qui autem iustificat impium ac damnat iustum, vterq; abominatio est coram Deo.*

*Deut. 1. v. 17
1. Cor. 6. v. 7
λαψία
quid?
Aug. serm. ad
Eremis
Exod. 21. v. 8
Deut. 16. v. 19
Prou. 17. v. 15
Syr. 20. v. 32
Aug. in Psal.
26*

Δωροφιλία seu acceptio munerum iniustitiæ generit dici potest, & iustitiæ gradum sistit. *Iudicium, inquit Dominus. non peruertito, à verbo mendaciū procul abesto: & innocentem ac iustum ne occidito: quia non absoluaui improbum. Munus ne accipito, nam munus ipsum exacerbat oculos, & peruertit verba iustorum. Et iure naturæ hoc crimen abominandum patet. Socii surum hi tales sunt. Nota est historia Cambysis Perfarū Regis. Cyri illius Magni filii, qui Sisamni iniusto & Otanem tribunali impofuit, vt intuitu corii paterni recte ac iuste sine acceptione personarum ac munerum iudicaret. Regnet in iure dicendo istud: Fiat iustitia, & pereat mundus.*

*Deut. 1. v. 17
1. Cor. 6. v. 7
λαψία
quid?
Aug. serm. ad
Eremis
Exod. 21. v. 8
Deut. 16. v. 19
Prou. 17. v. 15
Syr. 20. v. 32
Aug. in Psal.
26
Exod. 1. v. 6,
1. Cor. 6. v. 7
Esa. 1. v. 23
Selnece, pag. ad.
ex Herodot.
Philipp. in
Chronico.*

Ἀυδιδία ac *peruicacia*: eo enim peruicaciæ seu pertinaciæ multi prouehuntur, vt non tantum scientes ac volentes iniustas sententias rogent, sed etiam admoniti iniustitiæ corrigere tamen detrectent, imo iustum magis magisq; odio, calumniis, & oppressione persequantur: nimirum Ecclesiasticus sic docuit hos tales: *ne suscipias personam damno animæ tuæ. Ne contemnas veritati villo modo, sed verecundia cohibitor ne mentiaris. Ne consideri verecūderis peccata tua, neq; rim affer. &c. ô tempora! ô notes!*

*Experto crede Roberto.
Syr. 4. c. v.
24. & seqq.*

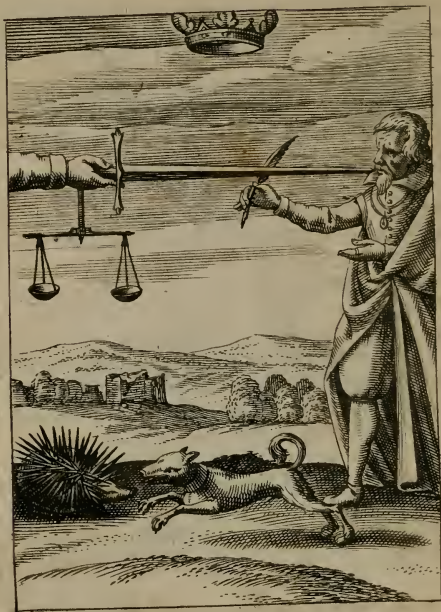
Prudentia carnalis: qua sæpe premitur iustus spe imaginariæ cuiusdam emendationis, & in gratiam aliorum. Quemadmodum *Pilatus* in gratiam Iudæorum flagellauit Dominum, vt factor Iudæorum mitigaretur: Magna hæc est iustitiæ Remora: verum non faciendā mala sunt, vt eueniant bona. & interim patitur iustus:

*Iob. 19. sero
per tot.*

Cuius iustitia postliminio retegitur & instar orientis ex alto stellæ prodit cum iniustitiæ & iniustorum confusione atque opprobrio. *Quare comenda Domino viam tuam, ipse faciet, proferet tanquam lucem iustitiam tuam, & ius tuum tanquam meridiem.*

*Pf. 17. v. 6.
Mich. 7. v. 21*

EMBLEMATA
ΕΠΙΕΙΚΕΙΑΣ ΕΙΔΟΣ.

*Hispidula latrantem ledit dum forte catellum
Bellua, sit stricti iuris imago tibi:
Nam rigoris nimius, strictum qui persequitur ius:
Ledit, & infesto Dica mucrone ferit.*

Summum, aiunt, *ius summa saepe iniuria est*. Eleganter hoc quidem & veteri
 Non enim semper sequendum est *ἀρετὴ βόδιον*, sed pro re nata pœna sentē-
 tiaq; mitiganda est. Leuius lenitate ac mansuetudine, grauius crudelitate
 peccatur. Pia (dixerunt veteres) seueritas crudelitas non est, non autem
 transgrediendi sunt limites seueritatis, alioquin facile in turpem degene-
 rabit & cruetam crudelitatem: crudelitas in læuitiam: seuitia in tyrannidē:
 Tyranno autem nihil dici detestabilius potest, nec magis execrandum.
 Notum illud est Imperatoris: *Imperare nescit, qui dissimulare nescit*. Nec ablu-
 dit ab illo *sapientia*: *De vlla iniuria ne irascaris proximo, & ne agas quicquam contume-*
liosius factū. Quod Germanice in nostrum sensum sonat significantius: *Deche*
nicht zu genaw alle Wiffethat vnd fühle dein Muthlein nit/ wann du straffen solt.
 Luculenta iniuria est, si pœna delictū excedat. *Pœna peccato debet commensurari*
seu inter delictū & pœnā debet esse proportio. Nec n̄ iniuria vacare arbitramur, si
 in commensuratione nulla omnino personarū, temporis, loci, ætatis, simi-
 liumue circumstantiarum ducatur ratio. Vbi legis rigor mitigari potest, &
 delictum siue delinquens sine grauiori pœna & sine scandalo emendari,
 ibi clementiori pœna vitur pius ac sapiens Iudex: De ipso Deo Opt. Max.
 constat, iustum eum quidem esse, sed *prauale re tamen apud ipsum misericordiam*:
 Non enim *secundum peccata nostra facit nobis, neq; secundum iniquitates nostras re-*
fert nobis. Quare nulla re proptius ad Deum accedimus, quam beneficentia
 atq; mansuetudine. Et quemadmodum *diuina sapientia gladium iustitiæ oleo*
misericordiæ semper inungit: ita moderationem adhibere Iudex prudenter de-
 bet, vt inter iustitiam & clementiam currat ac medietur clemens iustitia &
 iusta clementia.

Est piger ad pœnas Princeps, ad præmia velox.

Atq; dolet quoties cogitur esse ferox.

Nota est historia de Theodosio Imper. qui Thessalonicæ absque fere
 clementiæ ac moderationis respectu aliquot millia ciuium furenter occidi
 iussit, vbi certe pœna delictum excessit longissime, quare a S. Ambr. a com-
 munionem abstentus, & ab omnib. sacris, in loco peccatorum pœnitentiam
 egit in cilicio atq; cinere. Nimius rigor nocet ipsi exercenti rigorem sicut
 acies nimis exacuata conuertitur in acuentem ac vibrantem: profus vt ca-
 ximo aculeo erinacei ore excipit ac lauciatur: ita strictus iustitiæ vindex ex-
 tremo rōphææ læditur. *D; W; sser wendet sich vnd leget den der es so geschâpft*
hat. Mōnet Apostolus: τὸ ἐπιτελεῖς ὑμῶν innotescat omnibus, quod vt omnibus
omnino piis, ita in primis iudicibus atq; magistratib. dictum esto. Similem
esse collationem philosophus inquit, Regis cum subditis, qualis est Pastoris
ad oues, patrisq; ad filios seu liberos. Nullum violentum est diuturnum: Neq; vilius ma-
gistratus crudelis exitus fuit bonus, vt exempla Pharaonis, Saulu, Balsazaris seu
Labynithi, Antiochi, Herodis, Neronis & similibum abunde testatum faciunt.
 Commendatur autem iustitia mixta *ἐπιτελεῖς*, vt in Dauidē, Iosaphato, Salo-
 mone, Hiskia, Iosia, Aagusto, &c. Zaleuco, &c.

ἐπιτελεῖς.

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

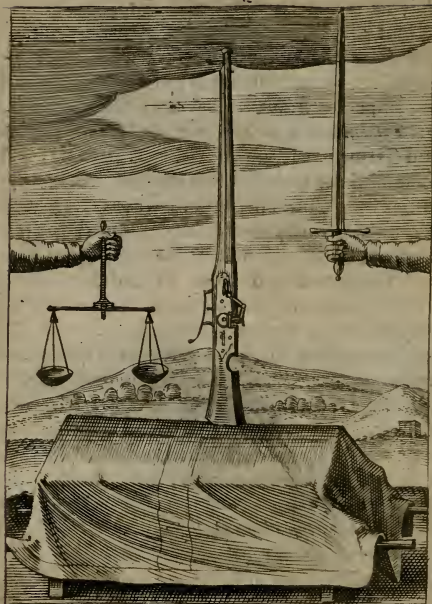
”

”

”

”

EMBLEMA
 LVBRIGVM IVS.

*Lubrica, mortalis, premis ò vestigia, iuris
 Quisquis es, ambiguas quando sequere vias:
 Ærea vt incautum ledunt tormenta virum, sic
 Aurea & incauto iura nocere solent.*

Sclopetum (siue, quam à sono, quem edit, dicunt bombardam) ius seu iuris tractationem: *gladius & libra* utriq; extensa iustitiam hec figurat. *Qui* sic: ais; *Totus sclopeti vel vsus, vel vitilitas, vel pernicious est penes vtentem.* Si recte vtaris moderate, defendet te: sin imprudenter ac temerarie, lædet te. Certe quicunq; iura tractant & dispensant summa prudentia atque cautione opus habent, ne dum ius dicunt, iniustas sententias dicant, & eo per ius iniusti iuste accusentur, damnenturq;. Non sane immerito *Græcorum Oratorum Aquila atq; Coryphaeus, si dua, inquit, sibi monstrarentur via, altera ad iuris dispensationem seu iudicii officium, altera ad mortem duens, se hanc præ illa electurum.* Quid ita mi Demosthenes? Quoniam tam ambigua lubricaq; dicendi iuris prouincia est. Quam difficile enim est non moueri vel personis vel muneribus, vel alia quauis fere re externa! Ne dum ius dicere velis, iniustum dicas; dum æquum iniquam, dum phas, nephas; quis omni æquabiliter videt tēpore, vt fieri pote non sit, qui hodie non impingit, cras non impingat itidē. Nota est *similis* illius historia, qui cum prouectæ nimis ætatis essent, moribundus dicebat, scilicq; pro Epicedio manibus inperabat: *Similis hi. iacet, cuius ætas quidem multorum ætatum fuit, septem tamen duntaxat annis vixit.* Adriani Imp. h. c. Aulicus fuerat & ius dixerat, solū supremū septennium exegerat priuatus. Totam igitur priorem vitam pro dispendio ac damno re perabat, vltimum septennium ponebat in lucro. Haud aliter sentiebat de administrandis LL. fascibus *Æschines*, quo de Plutarcho testatur, quod à foro dicundoq; iure liber factus ita gesticit, atq; qui liberatus fuerit à *morfu rabiosi canis.* Officium ipsum non sugillamus, de modo administrandi nobis sermo est. *Spinæ* tractant quicunq; ius tractant, *de quibus* cura opus habent, & summa nitū ope debent vt *diuicij* & *populiq;* insistant.

Quod de LL. ministris ac iudicibus diximus, idem de iis dicimus qui iure volunt vtī, nam & *Themistoclis* ea fuit electio, vt si duæ sibi monstrarentur semite, ad ius vna, altera ad mortem, se hanc potius iturum: Ita eodem plane modo fieri potest, vt dum ius captas, iniuriā tibi obtingant. Tanta cautione nemo tractat sclopetum, quin maiori opus sit: ita nemo ea Prudentia quærit, vtiturq; iute, quin maiori necesse habeat. Nam siue vincat siue minus, nunquam id fiet sine damno. Exempla ac dicteria odiosa sunt. Cui bombardæ simile non sapit, mellis degustet: moderate hoc quis vtatur oportet, vt non noceat. *Melinueniens comedis quod satius est tibi, ne saturatus illo, euomas illud.*

Varietas Inventionis, sutorum.

Demosthenes apud Erasmus in apoph.

Similis hist. citat apud padog Selnece, Dion. Cass. Nic. in Adr. Imp.

Plutarch in Æschin.

Themistocli.

Prou. 25. v. 18

SCINDITVR HUMANVM STV-
dia in contraria vulgus.

Laudis opes, dotesq; tagi, venerisq; latebras,
 Sectatur stolidum nunc vbiq; genus:
 Quæ bona de cælo CHRISTI quoq; sanguine parta,
 Dat Deus, hæc amens spernere munde soles!

Sumus quidem principaliter conditi ad gloriam & cognitionem Dei, indeq; ad vitam adsequendam possidendamq; æternam, hæc autem vita & domicilium terrenum, tanquam vestibulum illius alterius inhabitandum seu incolendum potius interim datur, dum præstituto à Deo tempore ad illam diuina gratia transferamur, hac lege, vt hic Deum agnoscere, timere, diligere, querere, atq; colere discamus, inchoemus, isthic perficiamus: sed tanta nostra cæcitas, vt & malitia est, vt spretis posthabitisq; cœlestis tantū terrenis inhiemus, & tales nos præbeamus, vt ad cælicā apprehendendam possessionem plane reddamur inhabiles. Id q̄ præsens notitū emblemali quido ostendere cōnitor, p̄ diuersissima mūdi studia, à regno Dei aliena.

Sunt qui captent honores & laudes in hoc seculo: inidonei sunt illi ad regnum cœlorum, quod v.g. Dn. Saluator Phariseis & Scribis in Euangelio obiicit, tanquam insigni à regno cœlesti auocamentum, dicens: *Quomodo vos potestis credere, qui gloriam ab inuicem accipitis, & gloriam qua à solo Deo est non queritis?* q. d. fieri id non posse. Et iterum: *Dilexerunt n. gloriam mundi magis quam gloriam Dei.* Quare studium mundanæ gloriæ & studium gloriæ cœlestis ita sese mutuo tollunt, vt vna consistere non possint: quanto ergo hæc illa præstat, tanto magis huic quam illi sudare debemus. *Illā vitrea est, cum splendat, frangitur, hæc manet in æternum: illa croci diliniscat est, persequētem fugi fugientem persequitur:* hæc vero à persequentibus apprehenditur: violenti rapiunt eam.

*Sunt qui opes ac bona huius mundi sectantur, & id studio habent, vt magnos thesauros auri, argentiq; cordant, & laute ac opipare vident in hoc seculo: sed & hi vanis ducuntur & seducuntur adfectibus, nā spinæ sunt terrenæ opes, quas caute ac prudenter tractare oportet, ne pungat, nec animam lædant, quod certe non cuiusuis esse ex dominica assertionem patet, qui ait, fieri perinde facile posse, vt camelus (seu maximus funis nauticus) per foramen acus transeat, quā diues vt intret cœlorum in regnum: rationem subdit Apostolus: *Qui diuites fieri volunt, incidunt in tentationem & laqueos & desideria multa, quæ de mergetur hominem in interitum & damnationē.* Monendi igitur diuites sunt, ne cor apponant nec confidant in terrenis opibus, sed thesauris in cœlis. ¶ *Sunt qui potentiam quarunt in hoc auo, & eminere gestiunt, vt vbiuis conspiciant in alto, & se deant ad clauū.* Nimis fatui ac curiosi sunt hii dum n. alas pauonias ita librant, quid faciunt aliud, q̄ vt vigilias, curas, molestias, & nihil non in cōmodi mercētur, & suo sibi iumento mala attrahant: iuxta q̄ èt à calle cœlestis regni deuiant, de quo dicitur: *Qui inter vos eminere vult, fiat sicut iunior, & qui præcedere, fiat sicut omnium amici, expertus metuit.* ¶ *Sunt deniq; quos stimulat luxuria, & furor beluinus pronos cōcit in venerē, adeo vt exserto ore dicere nō horreant, se tales illecebras vel ipso cœlo (horresco referens) commutaturus. Plane aguntur hi infernalibus futiis, qui scortari adolescentem nec turpe putant, nec pro peccato reputat: vxorem aiunt duxi, venire non possum.* Ita indiem heluantur, scortantur, pergræcantur, adulterantur, incestus & sodomias, multaq; peccata alia muta flagitiose perpetrant, de quibus aperte oraculo diuino conclamatum est. *Non gustabunt cœnam meam. Non intrabunt in requiem meam. Nolite errare, non possidebunt regnum cœlorum.* *Μη πλανήσῃτε: τὸ εὖδὲ μὴ κληθήσεταί.**

Auocamenta à studio regni cœlestis.

Ex vii. patr. alleg. Rindelp. à Testignan. §. iustitia. Iob. 5. cap. v. 3. 4. 4. Iob. 12. v. 43.

Luc. 3. v. 14.

Matt. 19. v. 24 & 1. Tim. 6. v. 10. 17.

Matt. 19. v. 24.

ibid. c. 6. v. 20.

Damoctli sctii.

Vid. Ael. Lamp. in Sennero.

Luc. 22. v. 26.

Vid. Erasmi in Adag. ex Hermit.

Antigon. R. 2. O nobiliss.

magu & c. 4.

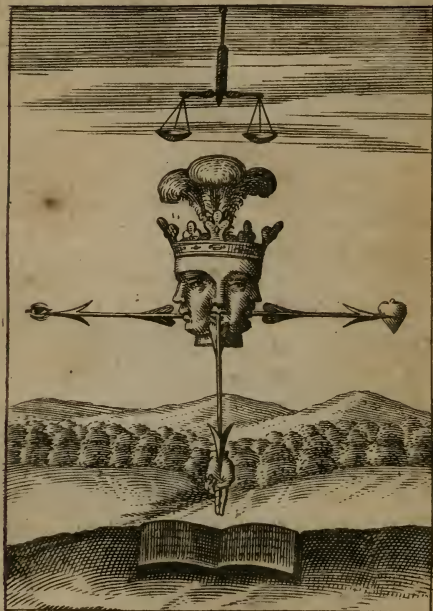
Terenti. in Heaut.

Luc. 14. v. 29 & 24.

Psal. 95. v. vsq. 1. Cor. 6. v. 9.

Gal. 6. v. 7.

EMBLEMA
 IVRECONSULTORVM
 Prudentia.

*Prudens te pietas, pia te prudentia stiper,
 Quisquis es, vt populis iura verenda roges.
 Tale olim te iudicium, mihi crede, manebit,
 Quale heic in plebem sorte tuere tuam.*

Dux sunt virtutes cardinales, quæ iuris & æqui prudentem maxime iuvant, ornantq; Pietas vna, altera Prudentia. Res illa, rei hæc modus haud incongrue vocabitur: Magistra illa, hæc serua: Hera & Domina illa, hæc ancilla illa Deo, hæc LL. seu *δικαία & νομίμη* vt vocant, nititur.

Virtutes Card. in iuris prudente.

Quicumque n. Deum toto corde reueretur, ille haud difficulter iuris & æqui se vt consultissimum ita studiosissimum præbebit, nec rebus iniustis consentiet vnquam: *Timor Dn. reuocat à peccando.* Impius neq; Dei nec iuris æquie ratione ducet, quare necesse est, vt Pietas cordi & oib. actibus moderetur. *Timor Dn. Sapientia iniustum,* quare generum Moſchen Sacerdos Midianiticus lethro viros Dei timentes ante omnia conquirere & constituere iubet: & à iudicibus Pius Rex Iotaphatus, primitus requirit *Pietatem,* & *Timorem Iouæ,* quoniam in huius honorem iudicia maxime exerceantur. Ipseq; Adlesſorẽ se in omnib. iudiciis ingerat, & primos capter accubitus. Quare nõ abſq; ratione fuit illorũ mos, qui vacuum timori Iouæ sellam iuxta se statuerũt. hæc res & forma est fori ac iudiciorũ, qua sine nihil Deo placere põt.

Syr. l. v. 27

ibid. v. 16 Exod. 15. v. 21

2. Chron. 9. 6

20

29

39

48

Quo aut Iudex ius pie ac iuste administret, opus est ipsi Prudentia, cuius triplex facies hieroglyphicam est, a. Sapientia, q̄ pietati ancilletur, qua sine Pietas, simulacrũ potius pietatis vel stoliditas erit: Prudentiã aut dico, quæ in pietate fundatur, & ex ea mediantib. LL. cũ diuinis tum positius oritur, piam ac iustam prudentiã, q̄ omnia accurate perpendit, & nerũ prudenter intẽdit in

I. Oculis. *Vultus animi Index est.* & ex faciei, quæ vocant, lineamenti a prudentibus de cordis vel simplicitate vel duplicitate haud difficulter iudicari põt. Fieri vix potest, vt quis monstrum, q̄ in corde alit. in vultu profusus tegere possit, quin p̄nicet. *Qui commuet oculos suos,* inquit Regum sapientiff. & sapientum *R. x., cogitat res peruersas, comidens sermões suos, perficit malum.* Rotatus, m̄tationes & similes oculorũ gestus duplicis cordis & peruersi nebularis iudicia haur obscura præbent, hæc *ὀφθαλμοποιεῖα ἐν φροντισμαίῳ raro fallit,* vt in specie Sapiens de dubiã pudicitia muliere adserit: *S. oratio mulieris in elato oculo ac palpebris eius cognoscitur.*

Vid. Gell. l. 14.

c. 14

ὄψις δὲ κηρς

ὀφθαλμοποιεῖα

ὄψις πε πᾶσι

Pror. 16. v. 30

Hæc quam

difficile est,

crimen non

prodere vult.

v. 14

ὀφθαλμοποιεῖα

ὄψις

Syr. 26. v. 12

Erasmus in Sol.

1. Sam. 3. v. 27

II. Os. *Sermo,* aiunt, *animi Index:* Loquere, dicebat Philosophus, vt te videas verba præcipitata, distorta, semesa, tertiata, ambigua, & c. sufficiens *σημεία* sunt, quid de re ipsa statuerre habeas. Vide mihi Sapientiam seu Prudentiam Salomonis, ex eruentis profligatæ prostibuli pudicitia verbis arguebat, veram illam matrem esse non posse. Omnia igitur ac singula verba pio iudici aurea lance sunt trutinanda, vt ius inde extricet.

Leniter inspicere.

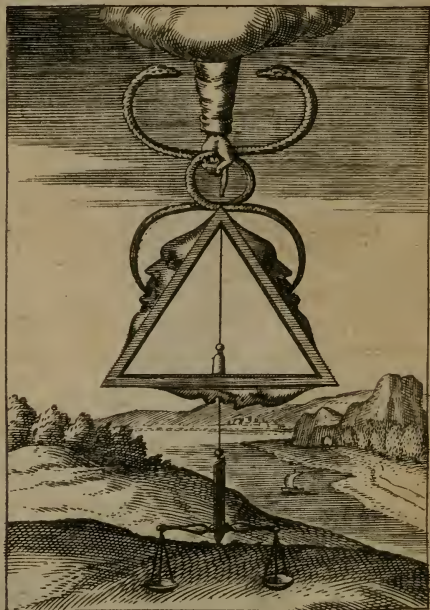
III. Deniq; & manum obseruare debet: nam si illa spõte ac temere in duos priores & extensos digitos se porrigat, haud dubie stultum malumq; ibi latere aĩm arguet. Pii & bonæ testimoniõ conscientie freti iuramenta horrent tanq̄ sacra & *φροντισμαί.* Deinde sicuis manus videant complicatas & *uari argentiue honorario* (sic iniquitatis mercede vocat) *onusas,* malæ causæ propugnatiorem inde intelliget. Pii, boni, iusti causæ bonitate freti à munerib. dãdis vltro abstinent, nec iustitiæ mercantur patrociniũ, cum diuini interdicti, tum eternæ honestatis, tum et propriæ conscientia respectu absterriti, qui v. quãuis tueri causam non abhorrent, quomodo non eidem eam quouis modo licito, illicito; honesto, inhonesto; bono, malo; obtinere fatagant.

2. Pet. 2. v. 15

Schalters

Pfernung.

E M B L E M A
IUSTITIA DISTRIBUTIVA.

*Sancta Themis, iustiq; tenax ter virgo beata,
 Quaeq; cuiq; soles distribuisse suum!
 Dispareat precor ille, tua, O Astrea, sacratum
 Corpore qui florem virginitalis auet!*

ἰσότης, inquit Græcus, ἰσοιῖ πῶλεμον. Iustitiæ igitur distributiæ hic vi-
des ἰσότης λυφον ἕε δλημα: Est autem iustitia distributiua, quæ suum cuiq; absq;
pauis adfectibus, malis consultoribus, muneribus, respectu personarum,
& aliis iniustitiæ hærentibus criminibus distribuit, in gloriam Dei & bono-
rum commodum, salutemq;. Habet hæc distributiua iustitia sua enconia
cum in facris, tum in prophanis plurima. *Iudicate*, inquit Dn. Saluator, *secundum*
iudicium. Non assumes personam in iudicio, nec munera captabis, abominatio sunt ha-
iustimodi Iehoua. Lauate, purifi cate vos, amouete malignitatem actionum vestrorum ex
aduerso oculorum meoru, desinite male facere: discite benefacere, quarite ius: beate oppres-
sum, ius dicite pupillo, suscipite causam vidua, &c. Hac δικαιοσύνη ἀγαπητικῆ maxime
opus est in omnibus omnino statibus, vt cuiq; detur secundum quod
meruit vel laus, vel vituperium: vel præmium vel pœna, dicente Apostolo:
Vnicuiq; quod debetur, vt *Gal. 6. 7.* cui vestigal: tributum, cui tributum: timorem, cui timo-
rem: honorem, cui honorem: Vergit id in honorem Dei, conducit ad cõmunem
tranquillitatem ἡ ἀποκοινο cõseruandam & animos pacat: vt perpendiculum
recte in medio pendeat, & æqua omnia librentur lance, serpentina prorsus
hanc ad rem opus est prudentia: vt figura declarat. Hoc est *Periædri illius Co-*
rinthii: quod iustum esse imitare. Et *Pitracus Mitileneus: iuste*, inquit, *iudicatio*. *Vir ius-*
tus simulacrum Dei, inquit *Diogenes*. Cicero, inquit, *primum fundamentum iustiti-*
æ est, ne cui noceatur, deinde communis utilitati seruiatur. Imo Dn. Saluator. *Quæ cuiq;*
vultis vt faciant vobis homines, eadem & vos faciatis illis. *Seminate iustitiam, &c.* *Cap-*
itales iustitiæ hostes sunt plurimi maximiq;.

Iustitia di-
tributiua
quid.

Iob. 7. v. 24
Deut. 1. v. 17
Esai. 1. v. 16
v. 17.
1. 8.

Rom. 13. v. 7. 8

Periædri
Corinthius.
Pitrac. Mitil-
eneus.

Diogenes.
Cicero.
Luc. 6. v. 31.
Hos. 10. v. 12

Erasmo in a-
poph. Senece
in pæd.

Acceptio personæ seu Prosopolepsia, quemadmodum *Agæsilæus Rex* ait: *Niciã,*
se non habet iniustam causam, dimitte & absolue. *Si vero habet iniustam causam, mea*
causa dimitte: omnino autem dimitte.

Acceptio munerum, quæ summa iniustitia est: iustitiæ neruus, à lumendis
muneribus super pio ac iusto, abstinere, talis *habebat in mente S. Domini*, vt
Psaltes ait.

Temeritas, vñ, violentia, quando dicitur: *Sic volo, sic iubeo*. *An nescis, habere*
me potestatem tui vel absoluedi, vel condemnandi: adeoq; vel vite, vel necis in te?
An nescis Imperatorem esse te, leges ferre non pati. Et quæ sunt similia.

Iuven Satyr. 6
Iol. 19. v. 10

Iulia nouerca.
Catacalla.

Phil. in Chron.
in Bassiano.

Athenodorus
Aug. graecum
u. 6. 7. &c.

Præcipitantiã: deliberandum autem diu memneru esse, quod semel iudices, sta-
tua sue. In præcipiti furore si quid statueris iuste, iniustum te statuisse vel ad
minimum inuultum esse te crede.

Odiu, si condemnes, quem odio habes: non quod iniustam tueatur
causam, sed tm q; oderis, violentus es & iniustus: *affectus mali sunt consiliarij*.

Somnolentia itidem. Quemadmodum *Demosthenes* (vel, vt volunt alii,
Empedocles) *somnolentiam tuorum scabinorum asinina umbra* apologo cor-
rigit: & *Machetes* prouocat à somnolento *Philippo* ad expergefactum, & at-
tentum.

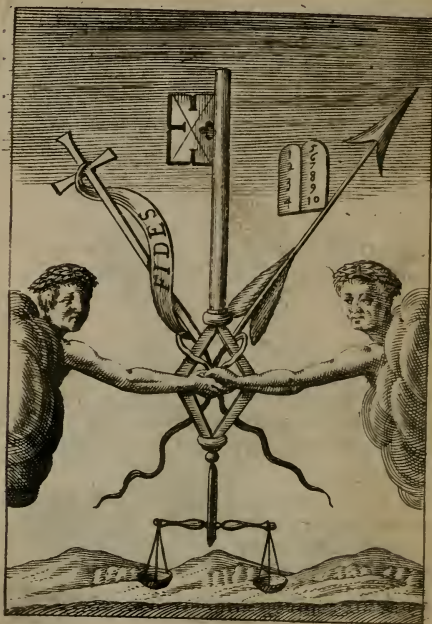
Pistarch. de
Demosib.

Philippus Rex:
Macedonia
sommelentia.

Luc. 6. v. 32

Eadem autem mensura, qua mensus fueris, metientur tibi

EMBLEMA
CANDOR ET VERITAS.

*Ne pia diuini violes sacraria iuris,
 Sed clauē vt aris legis ad arbitrium:
 Candor, & Alma fides, studium SEVERI ac VERI
 Ornent iudicium, singulaq; acta, tuum.*

Claudus, iustitiæ; *Sagitta*, sinceritatis; *κυκλ*, fidei hieroglyphica intellige, *due facies* denotant candorem ac veritatem. Scopus huius *ἰμελλήματα* est, inhibere corrupta iudicia, promouere rectâ. *Clauius* inter alia vtimur ad magnos recludendos thesauros. Maxim⁹ Thesaurus est iustitia: hanc vt recte ad ministras, quicumq; dicis ius, summopere necessarium est: ne connumereris illis, de quibus Poeta:

Οἱ βίη ἐκ ἀγορῆ σκολιᾶς κροῖωσι θημιστας
Ἐκ δὲ δικῆν ἐλάωσι, θεῶν ὅππιν ἐκ ἀλέγρητες.

Iudicium cum primis opus est iudici tanquam diuino administro:

nā in ministrū non requiritur nisi vt sint fideles. Fideles respiciunt oculi p̄ magistratus:

vt *David* in Psalmis loquitur. Nec non & seueritate: Verum enim imo verissimum est illud *Mimi*: Bonis nocet, qui malis parcat. Nota est historia *Saulis* parcē-

tis *Agago* regi *Amaleitarū*, qui perpetuæ propterea internecioni à Deo Opt. Max. deuotus est. Nec ignota illa de *Ahabo*, parcēti *Benhadō* *Syrorum* Regi, id

propter à Deo abiecto. *Maledictus* qui facit opus Dn. fraudulenter, & retinet gladiū, ne effundat sanguinem. Pia seueritas non est crudelitas. Non frustra gladium gerit magistratus, &c. Totus Spartanorum exercitus deletus est propter duorum adole-

sculentum scelus in *Secdasi* filias patratum: non enim moratur nemesis *A*-*draftia* diuina.

Quare iudices corrumpti se non sinant, sed legitima cognitione præuia veritatem inquirant, quodque iustum est decernant: in fontes tueantur: nec maleficis parcāt, sed vt lex quenq; vel absolui vel damnari iubet, ita vel absoluant vel condemnent.

Nemo præficiatur iurisdictioni, nisi qui scientiam legum habeat & conscientiam, quiq; ius dicere, suumq; cuiq; tribuere velit ac possit *ἄλλο προσωποφωρίας*, quas pestēs Deus exsecratur, & iura *Cæarea* prohibent ac plectunt.

Εὐλογοεικ siue candor si vsquam laudabilis est, in iudice certe laudibus ad cælum vsq; est euehendus: estq; muri instar *abinei*, non egit *Mauri* iaculis nec arcu: Recte faciendo neminem timet, ait ille.

Nec minus diuina veritas vtilis simul ac laudabilis est. Veritate stabilitur *ethronus* regū. Quare iudices, vt veraces ipsi sint oportet, ita veritatem, amare & inquirere debent. sunt qui iure dicendo ita ludunt, quemadmodū pueri ludunt astragulis: quemadmodum *Dux Albanus* vitam *Harlemensis* ciuibus stipulatus, fame eos necat, vitam ipsis non victum sese promississe ditans. Et *Países Ducis Colophonio* promittit saluum con: & reductum: sed reducto in vrbe ceruicem demi demetique iubet. Cruenta hæc

veritatis læsio est, & candoris, cruentaque calumnia.

Iustitia forensis.

Vsus clausum Sanatus Norimb. Imp. bonis verbis & grauibis pœnis.

Hom. Iliad. l. 16 seu π.

1. Cor. 4. v. 2
Psalmi v. 6.

Mimis.
1 Sam. 14

1. Reg. 20
Ier. 48. v. 10
vid Rom. 13. v. 3

Iustin. Plur.
Phil. alii.

Non obli-
ti πειρασ-
prope nata.

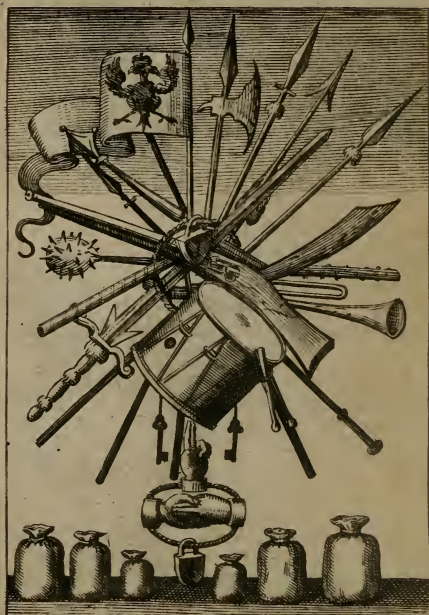
Georg. Remne
in dicitur in
Prou. Salom.

Horat. in ep. l. 1.
1. Epl. 1
Id. hb. 1. oda.
22.

Prou. 16. v. 12

Sleidan. &
Osiand in cen-
tur. Ecclesiast.
Philan Cbron.

EMBLEMA
 PRO PATRIA MORI
pulchrum.

*Est etiam seu licitum decernere bello,
 Non aliter tuto viuere quando licet:
 Attendas autem prudens ante omnia causam,
 Quae nisi iusta subest subtrahat arma pudor:*

Omnis prius verbis ac sapienti consilio experiri, quam decernere armis, sapientem docet. Verum si aliter non liceat armis experiri; uti integris, non est contra diuina neq; humana iura etiam armis experiri. *Pro aris* autem & *focis*, aiunt, quibus duæ iuste gerendi belli adsignantur causæ: defensio religionis seu fidei: & defensio patriæ, bonorum & fortunarum, coniugum, liberorum, & omniū. & c. *Alphonsus Rex Neapolitanus*, in clypeo gestat Pellicanum, sanguinem rostro è pectore elicientem, & mortuos pullos viuificantem, cum inscripto Noemate: *PRO LEGE ET PRO GREGE*: idem profusus subindicans.

Terent. in 2. mch.

Panorm. de distis ac fallis Reg. Alphons.

Et quidem pro patriâ ac focis ferro decertandum esse cum sacra tum profana abunde comprobant. *Pro patriâ*, aiunt, *mori gloriosum est.* Quanquam & hic summa prudentia opus est: Ne quem tibi hostem vltro accerlas, ut fecit *Abasias Rex Iudæ.* & *Iosias* post eum. Neq; nimio furore ad arma præceps rapiare. *Non deponunt ea facilitate arma qua sumuntur.* Quæ momento arripueris, per multos fere annos vix deponere, & non nisi cum summo damno licebit, vbi defecerit & pecunia & sapientia, quemadmodum sapientiss. Imp. Carol. V. olim dicebat. Turrim qui ædificare vult, sumptos præmêsos ac præsupputatos, h. beat oportet: ideoq; ad arma rapiare caue, si hic te bellu neruus destituerit: vel ad arma si raptus es, pacem, quam potes, quaere. Vbi vero & iusto bello peteris occupari se, velini te nulli parcere sumptus, notu est de *Mauritio Imp.* qui in tempestiua auaritia militem irritauit, & in se, domumq; Imp. totam concitauit, quam non nisi interite liberorum, coniugis suiq; ipsius piavit. De *Constantino Palæologo* extimo Orientis Imp. ferunt, quod propter nimiam tenacitatem Vibem necessario præsidio nudarit, ac tandem amiserit, eum perpetuo & Imperatorii numinis in Oriente & Christiani nominis dedecore ac damno.

Horat. in Od. lib. 3. Od. 2

2 Reg. 14. v.

29. & c.

2. Reg. 22. v.

29. & c.

1. Reg. 20. v.

11

Sleidan.

Luc. 14. v. 78.

& c.

Sumptus non par. end.

Phil. Chron. in Mauriti

Phil. Osiand.

& pier q. alii.

Becan tract. de seruand. fide.

Pacta etiam ac fœdera de induciis aliisque rebus vtilibus, necessariis bonis & honestis etiam hosti seruabis: Magna nominis decessione laborat *Card. Iulian.* qui *Ladislo* suaserit, fœdus frangendum cum *Amurathe* *Turcorum* iustum.

Pro religione ac fide arma sumenda sint, quaesitum est, & in vtrâq; partem disputatum; Videtur autem quod sic: Ex loco *Israelitarum* qui ob probabilem læsi religionis suspicionem copias coegerunt contra fratres: Quod & *Maccabæi* fecerunt. Et Imper. *Diocletianus* & *Constantinus Magnus* Christianis propter religionem patientibus contra sex tyrannos *Diocletianum*, *Maximianum*, *Galerium*, *Maxentium*, *Maximinum* & *L. cinium* supplicias tulit, & *omnes* Christianos in libertatem vindicauit. Quæ in contrariam partem oggeruntur non est loci huius refutare.

Binder. Theol. de Bello

Polan. Syn- tagm

Theol. § de In- stitia bellic.

Weller de Hierarch.

Danaus in Ethica Chri- stica

Histor. Eccl. M. d. Cent. 2. p. 471.

Idem.

Idem.

Idem.

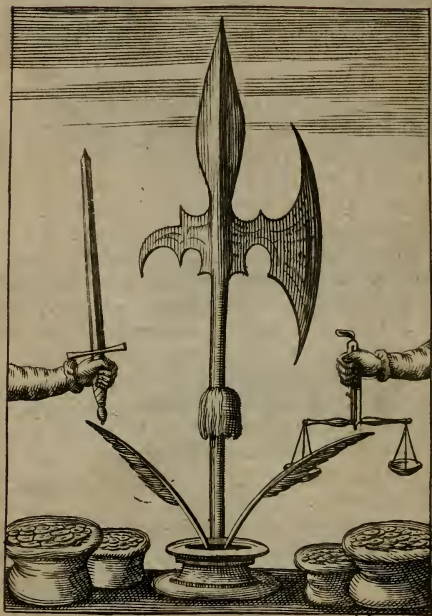
Idem.

Idem.

Idem.

Idem.

EMBLEMA
 ARGENTEA HASTA
 pugnare.

*Ærea piscariis munuscula, & aurea prastas,
 Quanta id (crede mihi) est fatuitatis opus.
 Munera captantes, eadem quoq; munera dantes,
 Hos turpes simili crimine virosq; puta!*

Vtilissimum instrumentum est BIPENNIS, ad configendum simul ac percipiendum, ad trahendum æque atq; amoliendum cōducibile, sed penes utentem est eius vsus & arbitrium, vt bene vel male adhibeatur, cadatque. Huic nostrum *ἡ δοληρὰ* comparat ius siue forum, siue instrumenta iustitiæ, bona ea per se & vtilia, sed male à multis vsurpantur, qui LL. figūt, refinguntq; torquent ac retorquēt, put ipsi volupe, atq; crumenę proficuū fore colligere possunt, nulla Dei, propriæq; & consciētix ac famæ ratione ducti. Magna huius seculi labes ac profanitas, vt non immerito vulgus Iuristarum (quos vocant) male audiat, iam inde à multis annorum centenariis. Fit autem istud plæruncque acceptione vel personarum vel munerum: qua de re perniciosissima multa hætenus: & constat illicitum id esse ex iure

Diuino. Ne suscipias personam in Iudicio, neq; captes munera, sunt enim hæc abominatio coram Deo.

Canonico. Non debet (inquit) iudex vendere* iustum iudicium, aut testis verum testimonium. Cum autem iudicia & testimonia quæ nec iusta nec veræ vendenda sunt, iniusta & falsa venduntur, multo sceleratius vtiq; pecunia sumitur, quia scelerate sumitur, licet à volentibus datur. &c.

Ciuili. Vt in l. plebiscito. ff. de offic. præsid. & in authentic. §. Quapropter. in fin. col. 2. iuxta textum in c. summopere. 11. qu. 3. quæ posteriora ad ius canonicum pertinent. vid. nouell.

*Naturali. Ex lumine iuris naturæ scit Cambyses *δωροφάτων* esse prohibitam. Ex eodem detestatur Poeta, aliud q. agendo*

Munera crede mihi placant hominesq; Deosq;

Placatur donis Iuppiter ipse datus.

Quæ significanter admodum Thebani seu Athenienses suos iudices pinxerunt simulacra quædam ante altaria Deorum sedentia, omnia manibus truncatis, præter supremum, manibus quidem integrum, sed oculis captum. Vnde præclare Alcibiatus:

Effigies manibus trunca ante altaria Diuum

Hic resident, quarum lumine capta prior:

S gna potestatis summa, sanctiq; senatus,

Thebanis fuerant ista reperta viris:

Cur resident? quia mente graues decet esse quietæ

Iuridicos, animo nec variare leui:

Cur sine sunt manibus? apiant ne Xenia, nec se

Pollicitis flenti muneribus sinant:

Cæcus adest Princeps, quæd solis auribus absq;

Affectu, constans iussa senatus agit.

*Vt in bipenna
simili est foro.*

*Deut. 1. v. 16.
17. & c.*

*Extr. caus.
1. q. 5.*

*Can. non sanc.
& c.*

** Multo mi-
nus iniustum.*

*C. l. 1 §. 1. & 2.
D. de calum.*

*l. 2. C. de pen.
iud. qui male
iudic.*

*Herodot. li. 3.
Valer lib. 6. c. 3*

Sarcasm.

*Alciat in
Emblem.*

EMBLEMA
 CVM TEMPORE ET
 modo.

*Quisquis es in speculo tanquam tua discute facta:
 Et quid te deceat, dispice, quidue minus;
 Censorem alterius nunquam tu te oggere labis,
 Quin prius explores singula quæq; tua.*

Tria Prudentiæ Hieroglyphica in vno & breui hoc vides Emblemate, Gallum, speculum, & Serpentem. Temporis rationem ostendendam cum in verbis tum in factis, monet. Serpentinam prudentiam ipse Dominus commendat in Euangelio. Prudentissimus autem, h. e. astutissimus bestiarum omnium ita dictus est serpens (inquit August.) propter astuciam diaboli, quæ in illo & de illo agbat dolum. Serpens prudentissimè cauet, ne vulnus capiat in capite, quare quos torquet, sibi laedit, & quoquo modo potest se defendit. Gallus temporis horologus est, quod intelligentiæ (inquit Gregor.) accepit, ut prius nocturni temporis horas ascisciat, & tunc demum voces exitationis emittat. Pretiosissima certe temporis iactura est, fugit irreuocabile tempus, ars longa vita breuis, quare, quam accuratissima potest, eius habenda est ratio, ut ne sine linea, quod aiunt, prætereat. Nam etiam minutissimi temporis acti, vel momenti, red dæda olim ratio erit. Seruite temporis, ait Apostolus, quoniam non alii dies. Multus & grauis est Bernhardtus in temporis subducenda ratione.

Serpentis aliam adfert Augustinus. ἰσογλυφικῶς: Quemadmodum (inquit) serpentis quoddam genus, cuius ita adhibendum, priusquam ad fontem veniat, omne venenum euomit: ita Christianus cum adorandum accedit omnem iracundiam & odium proximi deponat.

Seruit etiam Gallus considerationi propriæ nostræ ἀδυνατίας, infirmitatis, & ad labendum pronitatis, monetq; eo mitius de proximi nequis sentire, statuere, ac loqui, nam cum edere cantus parat, (verba sunt D. Greg. Magni Episc. Romani) prius alas solerter excutit, & semetipsum feriens, vigilantiorē reddat: ita pises in sanctiū actionibus exercent, ne in semetipsis torpentes opere, alios exissent voces, sed ante se per sublimia facta excutiunt. Et tunc ad bene agendum alios sollicitos reddunt. Singularis & raræ prudentiæ ac pietatis opus est à se ipso censuram eiusque initium facere, nam iustus est accusator sui ipsius. Tanto laudabilius, quanto grauius exercetur illud γυνῆσι σκαυτῶν. Sculpti non scribi istud vbiq; conueniebat, quemadmodum Ausonius:

Commendo nostrum γυνῆσι σκαυτῶν nosce te
Quod in columna iam tenetur Delphica.

Plerumq; fieri solet ut non videamus id mantica quod in tergo est, eoq; confidentius iudicamus proximum: sed facile ab altero abstinere iudicando, quia facta dictaque recolit. Pessimæ indolis est, & hominis inuidi iudicium atque vani, qui alios iudicat se non iudicat nec excutit.

ὁ ψῶς αἰνετα γρηγῶν νοῦς φθονερός. Sed de hoc infra.

Luc. 10. v. 3
Matt. 10. v. 16
Cyr. tract. 3.
d. simplic.
pralator.
de Genes. ad
17. c. 29.
de Genes. ad
litram.
Hilar. in
Matth. vid.
Bibloth. col.
17. b.
Greg. Moral.
1. 30. c. 5.
Temporis iactura omnia
pretiosissima.
Eph. 5. v. 16
Bern. ut infra.

Ad comit. Italia de perest.
Iustitia.

Greg. moral.
1. 30. c. 5

Thom. 1. 4. v. 8
vid. Erasmo.
Adag. Chil.
1. Centur. 6.
adag. 91. p. 225
Martial. in
Epigrammas.
Horat. Satyr.
3. li. 1.
Stultus &
improbus
hic amor est
, & c.
Pindar.

EMBLEMA
IVS IN MANIBVS.

*Flos vt odorus api mēl præbet, lurida fella
 Ex quo sed contra toxica arachna bibit:
 Haud secus ex diuo probus haurit iure salutem,
 Per quod & iniustus iusta barathra subit.*

*Compedes aculeum semper erectum gerentes, iuris gerunt figuram, quod semper idem manet atq; æquabile, tametsi petulanter admodum à multis figuratur, refigatur, & instar astragalorum, chartarumq; tractetur, quod securarum, mimorum, histriionum, & similia huius manipuli furum est. Non secus ac cereus nasus ab aureis & avaris iniustus (quos vocant) torquetur. fitque adeo illis ipsis ius, & administratio iustitiæ iniusta instar aurearum compedum, quibus ipsi læduntur. Ut optimo in tales iure ludere liceat, quemadmodum mordax in coæthaneum *Aristippum Diogenes*; aureis eos compedibus in foro teneri, ne auolare possint. Nemo autem sine læsione in compedes impingit, ita nec sine damno tales ius peruertent, sed sequetur illos hæc infamia, mala conscientia, & iustum odium, isthic autem iusta condemnatio. Ius hic iniuste dispensant, quare à iustissimo Deo haud iniuste aliquando iudicabuntur: *Durum autem erit illis* *αδύς κέρως λαχθίσειν*, ut ad Saulum Dominus Servator ait *Iniusti non possidebunt regnum cælorum. Ne fallamini, Deus non irridetur.* Rîsus vobis, ô boni, fiunt hic pauperes, pressi, sacerdotes, ministri, viduæ, orphani: ridebit & vos aliquando Deus, Angeli ridebunt, & iubilabit totus Electorum exercitus, *ὁ θεὸς εἶδε τὸ ὄμμεν. Deus videt, Deus odit, Deus punit.* Gladius iustitiæ, quem pro lubitu versastis, vibrastis, torquistis, in vos ac viscera vestra conuertetur. *Salua ac immota stabit iustitia maceries, sed vestra volis, quibus impingitis, capita diminuet, ut media crepent. Lapis offendiculi super vos cadet, qui comminuet frustatim.* Compedes, quas pauperi ac derelicto iacitis, vestros vobis ipsis pedes confodient. Si non hic est qui vos excoriet *Cambyses*, at erit isthic qui vos iudicet atq; condemnet Deus. Via est vobis ius, quæ vestra vos iniustitia atq; culpa ad inferos ducit. Canis rabiosus est, cuius veneno certo occumbetis, nisi resipueritis. Quare in auribus vestris semper sonet illud Dauidicum: *Quousq; iudicabitis inique, & personam impiorum suscipietis summe. Iudicate tenuem & pupillum, adflictum & pauperem iustum pronunciate. Liberatè tenuem, & egentem è manu improborum eripite. Ego dico, Dii quidem estis & filij excelsi omnes: At certe, ut plebeius homo moriuri estis, etiam sicut unus aliorum principum casuri estis.**

Potentes potenter patientur tormenta

mentis

Sapient. 3. v. 65

Perpetua iuris æquabilitas.

Directe Rechte.

Sic loquitur nostri seculi magnus quispiam vir. Plutarch. in apoph.

„ Iniusti iudicabuntur „ ces iustis „ dicabuntur. Aitor. 9 1. Cor. 6. v. 10 Gal. 6. v. 7 Exclam.

Mat. 23. Sap. 2.

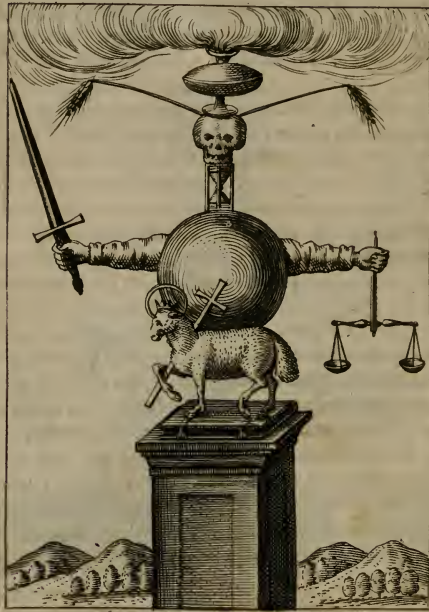
Demosthenes. & Sibines.

Psal. 82. v. 3.

ibid. v. 4. ibid. v. 6 ibid. v. 7

PATIENT-

EMBLEMA
PATIENTIA VINCIT
omnia.

*Disce sed ex verbo mentem firmare lehoua,
 Rebus in aduersis rupis vt instar ouet:
 Grata Deo nulla est patientia, quam nisi firmet
 Ex verbo diuis Spiritus ille suo.*

Varie & infirmis admodum rationum fundamentis prudentiores Philosophorum Gentilium labores ac ætumnas huius ævi solati sunt, vt: quod necesse sit feras, quæ non possis mutare. Patientiam talem esse virtutem, quæ dolori longe anteponenda sit, Exemplis fulci collationeq; euentuum: & si quæ sunt similia. Sed nimis arida hæc fuerunt, vt in exitu videre fuit.

Sola religio Christiana. & purum patum Dei verbum solida fundamenta cõsolationum subministrat, quibus cor fidele rebus in incertis atque adf. Etis niti ac saluati potest. *Voluntatem diuinam*, cui necesse est obedire, respicere patiens ante omnia debet ac potest. Habet aut̃ Deus causas, cur suos premi in hoc æuo atq; discrucari permittit. *Liberrimum agens est, & potestatem habet facere de suo quod vult, neq; est quod dicat lutum factori suo: cur me tale facis;* Habet vitæ simul atq; necis in nos ius, & volũ:ari ipsius refragari nefas. Ita autem decretum est apud ipsum vt vel probet vel castiget: & fauillas fidei, spei, patientiæ, humilitatis, inuocationis exsuscitet, moueat, augeat, vt in magna incendia AMORIS exardescant. *Vult nos conformes fieri imaginĩ filij sui cum patientia iũ exaltatione.* Hæc autem omnia non nisi ex solo ac solido diuino verbo addiscuntur, vides igitur agnum libro verbi insistere: *Verbum autem immota rupi imponitur.* *Rupes Christus est: qui verbi est scopus, hoc est vtriusq; testamenti caput: nam ei omnes Prophetæ testimonium perhibent: propter Christum patiens abnegat semetipsum, suscollit crucem suam & sequitur ipsum. Inde certam spem gerit coronæ immarcescibilis vitæ atq; gloriæ, Patientia enim corona sanctorum est. Premitur patiens a mundo iuxta quod dictum a Seruatore: In(a) mundo pressuram habetis: Lupus alligat agnum turbata aqua: Sed iustus nititur fide & bonæ conscientie testimonio. Estq; aliqui d magnis crimen abesse malũ. Et sustentat se breuitate horæ, qua sunt finienda huius æui mala: vt Sapores Persæ seni Anania. Claude momentum oculos. Et paciēter expectat mortem, quæ gloriosa simul ac pretiosa est in conspectu Dei, finis malorum, atq; vitæ ianua. Sed & considerat fragilitatem honorum, opum, & oim eorum, quæ in aliqua exultatione sunt in seculo isthoc, non oblitus istius Apostolici: Παράγει τὸ ἀήμερον αἰὼν & τὸ ἐπί. In primis autem copiosam mercedem in cælis repositam: Cum momentanea leuitas afflictionis æternum pondus gloriæ pariat: dispereuntibus improbis, oforibus, liuidis, instar fumi displosis, & dicunt cum Propheta, imo cum Ecclesia: *iram Domini portabo, quoniam peccaui ei, vsque dum contendant contentionem meam, & exerceat ius meum: produens me in lucem, vt fruatur iustitia eius.**

Fundamenta
consolationum:
Philosophica.

1. Sam. 3. Dominus est.
Rom. 9. 20.
Iustitiam eius
quæ
Matt. 10. v. 15
Rom. 9. v. 20.
21
1. Pet. 1. v. 6.
7. 8
Rom. 8. v. 29

ἰερωλυφ.

1. Reg. 10. v. 43
Matt. 16. v. 24
2. Tim. 4. v. 8
Ioh. 16. v. ult.
Ioh. 23. v. 10.
11. 12
Ioh. 2.

Histor. Eccl.
cent. 3.
Psal. 16. v. 15

1. Cor. 7. v. 31
Matt. 1. v. 12
2. Cor. 4. v. 17
Michæa 7. v. 9

PLEBEM NE CONCITATO.

*Quæritur immâni nece cur perit hicce velille?
 In promptu causa est: seditiosus erat.
 Crede, magistratus frustra non promicat ense:
 Disperit, qui vnquam seditiosus erat.*

Nocturnam seditionis ac seditiosorum faciunt hieroglyphicum. Est autem *Seditio* non tantum resistere ac repugnare ordinario atq; legitimo magistratui in rebus diuinis atq; licitis, sed etiam alios in societatem perditissimi huius criminis adlegere, & ipso opere crimen committere laesa maiestatis. Turpissimum & execrandum hoc est crimen, & tam in sacris quam in prophanis meritissime damnatum. Sicut dicitur: *Ne sis seditiosus, neq; cum tumultuante plebe commiscetor.* Et nota sunt exempla seditiosorum pessimo semper letho extingtorum. Horrendum sane quod de *Corabo*, *Dathane*, atq; *Abirone* legitur, est, qui cum tabernaculis, vxoribus, liberis, pecoribus, iumentis, & omnibus viui in infernum descenderunt. *Simri* seditiosus & alii male perierunt. *Seba* interiit. *Iudai* aduersum ordinarium Magistratū Romanum seditiosi decantatissimum punitæ seditionis atq; rebellionis exemplum nobis reliquerunt: quid dicam de *Catilinæ*? quid de *Cassio*, *Bruto*, & scelestis aliis coniuratoribus? Quemadmodum noctua noctis tenebris ad suum volatum, seditiosamq; ædendam vocem abutitur: ita & illi in tenebris suas eiacularantur schedulas, quibus sese mutuo ad audendum seditiosissimum & detestabilissimum parricidium exhortati sunt, qui adhuc hodie seditiosorum mos est, clam machinari, malumque architectari, nam qui mala agit, odit lucem, eamq; fugit, scitēs opera sua à luce argui propalæ. Capitalis etiam pœna, eaq; grauissima LL. statuta est seditiosis. Docentque exempla, nunquam cuiuspiam vsquam seditiosi felices fuisse exitus. Videatur *Valer. Maxim. lib. non. capit. septim.* Nechodienum moratur *Adrasteia* iustissima *Iehouæ* contra mouentes plebem, & concitantes seditionem, vt exēpla recentia in *Galliis*, *Anglia*, nec non & *Germania* nostra luculenter testantur. Hoc non semel ex bonis audierunt boni: *Nunquam vidi bona existentem morte, qui cum ordinario ac legitimo magistratu seditiose conuiderit.* Nondum habitat *B. August.* seditionis originem ad ipsum *Sathanam* referre: *Vitium, inquit, malum, (seditio) vitium primum! Primus enim homo dominari voluit, dominum habere noluit.* Et alibi bestias immanitate superare scribit idem: *Contemptor glorie, Dominationis est avidus, bestias superet, sine crudelitate vitæ, sine fluxu luxuriæ.* vid. *Alexandr. ab Alexandr. in Genialib. diebus.*

Seditio.
Quid?

2 Pet. 2.

Syr. 7. v. 9

Num. 16. v.

21. 22. & c.

Abfolon 2.

Sam. 15. 16.

17. 18

1. Reg. 16. v. 10

2. Sam 20. v.

22.

Vid. Ioseph. de

bell. Iudaic.

Modestin. luv-

rise in l. con-

stit. D. de ap-

pellat.

1. Sueton. in

1. C. Int. Caf.

Rasfici seditio-

si.

Ann. 1525.

vid. Sleidan.

loh. 3. v. 20

1. Magin

1. Persia test.

1. Iustin.

Valer. Max.

l. c. 7

Et li. 7. c. 2

Non frustra

griatum gorie.

Rois. c. 13

Dan. bouder.

prax crimin.

c. 63

Aug. de ver-

bu Domini,

secundum

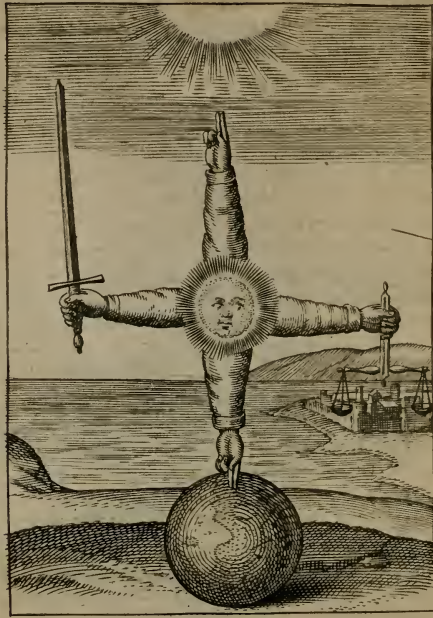
Lucam serm.

31

Lib. 5. decim.

Da. c. 19

IVRABIS AC SERVABIS.

Μηδ' ἐπισηχῆσαι, μητ' ἀγνώσ, μηδέ ἰκάνη

Phocylidis vatis pagina scripta docet.

*Nam miser est quisquis temere periuria fundit,
Cum veniat tacitis pœna frequens pedibus.*

Iuramenta semper religioſa habita ſunt, etiam à vanis ac profanis ethniciſ. Nulla enim gens vnquam tam rudis tamq; barbara fuit, quin crediderit eſſe Deum, eumq; cum timore & *τῆς φόβου* venerandum. Quare etiam iuramenta quæ conſteſtationes ſunt *φεικτικῶν* diuini numinis, non potuerunt non in ſumma veneratione haberi. Quare etiam omnibus atq; ſingulis fidelibus iuramenta licere, imo pro re nata incumbere, æquum & liquidum eſt. Poſſunt & debent *perſona Eccleſiaſtica* iurare, ſe pro ea facultate, quam diuinus ſuggerit Spiritus fideliter adminiſtratuſ officium, ac uendo legem, docēdo Euangeliū, præſtare obedientiam & fidelitatem in rebus diuinis, licitis atq; honeſtis. Itidem & *magiſtratus*, huiuſq; locum tenentes, & officarii, ſe ius diſpenſatuſ recte & abſq; reſpectu vel perſonarum vel munerum. Omnes deniq; quibus iuramentum præſtandum legitime offertur vel imponitur: Iurandum a. eſt & Deo & per Deum. iurandum quōq; hominibus per Deum, ſed non per homines neq; per vllam rem aliam creatā extra ac præter Deum: Nam *Per nomen*, inquit Propheta: *I. houe iurabis, & quod iuraſti, ſeruaabis: in veritate, in iuſtitia, in iudicio, &c.* Quod enim Dn. Saluator ait: *Omnino non iurecis*, iſtud de temerariis peierationibus accipiendum eſſe, nemo pius negauerit. Ideoq; & ea, quæ pie, legitimeq; iurata ſunt, omnino ſeruanda eſſe iura omnia manifeſte clamant. Ea autem pia & legitima iuramenta ſunt, quæ ſiunt ſecundum verbum Dei, de rebus piis, honeſtis, licitis, poſſibilibus, &c. inq; iurantium poteſtate exiſtentibus: ſecus non ſunt legitima, neque etiam ſeruanda: Præſtaret autem omnino non fieri talia iuramenta, quam facta reſcindi. Verum ſi facta, ſine impietate vel ſcelere cōpleri non poſſint, præſtat reſcindi quam ſeruari. *Vota enim atque iuramenta non debent eſſe vincula iniquitatu:* neq; obligant tenentue ad impoſſibilia, inhoneſtaq; vel contra Deum contraq; communem honeſtatem militantia. Reſcindere poterat paterfamilias filiæ ſuæ incautum votum. Stulte ſimul atque impie ſuſtulit filiā *Iephrbes*, ſiquidem Holocaustomatis vice ſuſtulit. Impie ac ſtulte *Saul* filiū *Ionathanem* ad mortem poſcit. Impie *Baptiſtā* necat *Antipas*: *Reſcius Hippolytus: lingua iurauit, mentem iniuratum tenet.* In maluſ *pacis* reſcinde fidem inquit *Iſidorus*. &c. Si quid autem iuraſti *ὀλοῦσθαι; ἢ δικαιοῦσθαι*, id vt ſerues, ſumma ope nitere. Extremæ impietatis eſt, legitime iurata infringere, & Deum falſi teſtem facere, quod omnium ordinum homines hodie frequenter faciunt, & non minori impietate quam leuitate. In primis autem in iudicio attendendum, ne quid tale committatur, vel iuramentis ludatur, maxime per magiſtratum.

Iuramenta.

φεικτικῶν.Eccleſiaſtici.
2. Tim. 4. v. 1Paulus ſapiſſ.
Secularer.

Idiota.

Exod 20. v. 7
Leuit. 19. v. 12
Ierem. 4. v. 2
Matt. 5. v. 34

Qualia iuramenta.

Vid. Aug. de
verb. B. Ap.
Iacob. ſerm. 30.Num. 30. v. 4
Iudic. 11. v. 391. Sam. 14
Matt. 14
Extr. XXII. 9
2. late.
Noſtrum ſerm.
1111.

EMBLEMA
 MHT' ANTIGNEEIN
 ANEMOISIN.

*Temporibus, siquidem sapias, seruire memento,
 Atq; malos noris seculi adesse dies.
 Ut reflex ventis, caueas, polypiq; teneto
 Mentem, qui quauis saxa colore refert.*

Nauigium, quod vidēs, statum, conditionemq; huius æui tibi figurat, in quo *Diabolus*, *horologij obseruans* remigem agit, *crux* fidei; & *gladius*, iustitiæ sunt hieroglyphica: *saccus* cum *gallo* versatili studia mundi significant, & cupiditates, quibus deflagrat mundus: *Sol* vero *occumbens*, finem mundi ob oculos ponit.

Non ablutunt hæc nec à sacris nec ab experientia, magistra stultorū. Vehitur hic mundus instar nauigii in altissimo atq; profundissimo mari, in quo vna *Eurus* *Notusq;* ruunt, *creberq;* procellis *Africus* incumbit, & à fluctibus hinc inde iactatur, concutiturq;: Ita innumeris atq; perpetuis rerum aduersarum procellis impetuntur, quicunq; huic nauigio imponuntur: & mors à vita (quemadmodum ille non minus eleganter quam vere dixit) vnum tantum distat assuum: Pauci cum Deo, cum superis, cum felicibus nauigamus. Paucis iuxta terram nauigare, h. e. æuam sine iactatione atq; concussione transigere, datur. Πλῆσι ἦδ' ἰ παρῶν ἦν, ἀλλὰ περὶ τοῦ θεοῦ παρῶν ἰδέσθαι ἠδὲ τοῦ θεοῦ, vt Plutarch.

Remex *Diabolus* nauigium, quo vult, impellit, est enim *Princeps*, imo *Deus* τῶ ἀίῳ τῆς ἐπιπέδου: & est efficax in filiis ἀπειθείας: *Horologii* sane obseruantissimus, ne quid temporis elabatur sine linea: quæ diuini illius oraculi etiam mens est ac sententia: *Va* (dicentis) *terra ac mari*, quia descendit *Diabolus* ad vos, habens iram magnam, sciens quod modicum tempus habet.

Pecunia obediunt omnia fides per aurum soluitur. Iustitia per aurum intercidit: *Quare* *andam pecuniam* primum esse omnes fere vno ore clamitant, & virtutem post nummos ponunt. ὦ φίλοι! (exclamamus) ἕδεις φίλοι: ἦ: ὦ πτωχὶ: ἕδεις πτωχὶ, &c. Nulla fides pietasq; locū reperitur in vllis.

Gallo plæriq; versatiliores sunt *templario*, quo se ventus porrigit, eo *pallium* obuertunt: quo se *Fortuna*, eo etiam sauer hominum inclinat. *Polyphemus* mentem oblituit, quouis *Protheo* vel *vertumno* mutabiliores, πολλὴ τῆς ποί, fallacii, hypocritæ, inconstantes; & *Morpheo* genitos dicas, adeo vti foro, & seruire scenæ norunt. *Alcibiadem* agunt, & *Vlysses*.

Sed moribus hinc suis imminens *iudicium*, horamq; *novissimam* prænunciant, & ad occasum vergere solent, condocefaciunt. *Quare* quicunq; sunt boni, vt corruptissimos prauissimi huius seculi mores detestantur, eaque propter mœrent, ita non possunt non gestire ob instantem finem, in clamare que: *veni*.

Doming.

B. Bern. serm. 1. de adu. Domini
Vid. Matth. 8. de nauig. Christi.
Greg. epist. 1. 6. epist. 2. 6.
Erasm. in Chilian.

Plutarch.

Ioh. 1. 4. v. 30
2. Cor. 4. v. 4
Eph. 2. v. 2
Act. 12. v. 12

Prudent. in hymno de S. Laurenti.
Vt est in Inuenal.
NB.

O quam vere!
Iustim. lib. 5
Erasm. in Chilian.

Vid. Erasmi.
Chilian. 1.
cent. 1. p. 55
2. Tim. 3. v. 1
22
Apo. vltimo

NE SVTOR VLTRA CREPIDAM.

*Ordine distinxit sapiens sua munera Ihoua,
 Nec cuiquam cunctis more præesse datum,
 Ergo cuiq; sient primum sua munia curæ,
 Ne contra plectat vindicis ira Dei.*

Pie ac vere, *Initium*, inquit Sapiens, *Omnis peccati superbia, qui tenuerit illam, adimplebitur maledictio, & subuertit eum in finem: Quæ si superiores ordinis inuadat, occupet, ducat, multa mala committuntur in Deum, Ecclesiam, Pios.*

Sacerdos μεγαλοσπεπταν, μεγαλορρημων, & φιλοπημ in sacri Codicis adyta temere se ingerit, sua sensa importat, fingit, refingit: figit, refigit, & hoc cogit significare, quod ille mente prius concepit. Vt exempla: Pauli Samosatani: Arii: Nestorii & similibus Hæresiarcharum pifci & nostri temporis ostendunt. Vtinam vero talibus hominum *φιλοπημ* monstris seculum nostrum vel caret vel caruisset! Is talis etiam verbum *salutis ac veritatis* *ο;νο το μεν* haud curat, sed mutum canem præstat, puluinaria consuit, vulpem agit, & quocumque modo honorem captat, & applausum tam à vulgo quam à proceribus. Si qui sunt ex fratribus boni, & pio zelo præditi, hos in odium apud superiores inducunt, calumniantur, & nullum non lapidem mouent, vt supprimantur, quo tales Morphistæ, Ecebolistæ, & deuota Satanæ mancipia soli regnent atque dominantur: nec defunt hoc nostro seculo tales perfidi *serui conseruos serientes, & primas in omnibus congressibus atq; consensibus captantes.*

*Politicus elato ingenio, & libidine dominandi perditæ flagrans, hos fouet, quos sibi genua hæctere ac se adorare sentit, reliquos Mardochæos, vt cunq; pios, vt cunq; doctos, vtrumque Ecclesiæ vel reipublicæ valde vtiles tales oderunt, aspernantur, naso suspendunt ad unco, premunt, pro derisu habent, & id solum agunt, vt ne pro virtutum suarum dignitate emergant, nihil veriti oppressorum clamores, neque vindicem oculum Dei *αυδο αεγασ* *ποληψίας* aliquando iuste indicaturum.*

Hoc vero Caput labis ac mali est, si soli Politici in diuina atq; Ecclesiastica iura inuolent, ministros verbi vocent, examinent, ordinent, id docere cogant, quod ipsis arridet, & Theologiam in Ecclesia, Theologosq; moderentur, vt *quid vel quomodo* hi proponant pro suggestu, ex solo ipsorum arbitrio sumant. Ministri in Consistoriis tolerantur tantum, si quidem tolerantur: decreta autem à solis, puris, putis Politicis pendentia, in Persicorū ordinem abeunt. Horrenda hæc est *αλλοσθελο- επισημνια* & si non hic (quæ optimi ac sanctissimi Dei est longanimitas!) certe isthic infernalibus prunis æternum mulctanda. Dudum inuasit Ecclesiam hæc lues, estq; à multis hæctenus deplorata, sed Cæsareus ille Papatus non resipit, & plura damna dat quam Papæus Cæsareatus.

Hæreticorum mores.

Hilar. libr. do

Trinit. 1

Consul. hystor.

Ecl. & quid.

cent. 4. horum

2 Timot. 2. v.

15.

Efai. 56. v. 10

Ezech. 13. v. 4

5 &c.

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

”

EMBLEMA
NOLI ALTVM SAPERE.

*Precipiti quicunq; gradu tolluntur in altum,
 Hi lapsu tantum dein grauiore ruent.
 Infima qui contra captant, sublimibus ausis:
 Hos in fine tamen gloria digna manet.*

Vetustissimum, communissimum, turpissimum crimen est **SVPERBIA**:
 quæ est, plus de semetipso sapere ac sentire, quam decet: definiente Apostolo *vetu-*
stissimum rectissime diximus, quoniam peccati inisium est, ex quo omnia pec-
 cata, tanquam ex pestifera scaturigine promanant. Ipse Satanas, quæ com-
 munis Dd. sententia est, primo per superbiam lapsus est, Filio Dei λόγι in-
 carnando subiici detrectans, vnde haud abs re D. Bernardus. τῷ φαιλασσίᾳ δι-
 centi, non sum sicut ceteri homines, subiicit: *Ei go sicut ceteri demones: Et Chrysostom.*
Tolle, inquit, hoc vitium, vt non velint homines hominibus praualeere, & sine labore ce-
terare fsecabuntur: nec quenquam latet lapsus Eua protoplastæ, quomodo su-
perbia & diuinitatis adfectione primum lapsa sit: quare vetustissimum
merito dici quis diffitebitur? Communissimum itidem: de primatu altercatur
omnes: digladianturq; de primis: pleriq; superbiam currum voluunt, rotas,
impellunt: Ecclesiastici: seculares: plebei: omnes: idq; stultissime, vnde non
ille pside exclamatur: Sculorum plena sunt omnia. Πλείη γὰρ καὶ κακῶν καὶ μαρῶν. Stulta
sapit vulgus, nemo vult esse quod hic est, præferri autem & manibus gestari
omnes, pennas pauonias omnes iactant, horridos contemplari pedes, &
miseriam, turpitudinemq; suam agnoscere nemo vult.

Turpissimum deniq; ex iis, quæ diximus, esse vltro apparet. *Est enim, vt*
 Gregorius inquit, *certissima nota reproborum, filiorum, ac mancipiorum Sata-*
næ, impossibile enim est (vt exstat in vitis Patrum) vt simul habeamus seculi gloria
& caelestem. Non itur certius ad gehennam quam superbia, tactu, supercilio
Superbia virtutes turpantur & charismata minuuntur: quemadmodum dic-
itur: Si tibi gratia, si sapientia, formaq; decur destruit omnia, sola superbia, si comite-
tur. Vt iam non dicam, quam molestum iuxta atque graue sit pati inuidiam
superbiae indiuiduam comitem, iuxta illud

εἴη δίκης ἄσπον μάλα τὸν κακὸν ἀνδρῶν ἕστιν ὕβρις, vt exempla Hamonū. Antipa. Ale-
xandri. Bousania Et aliorum innumerorum liquido ostendunt

Vt denique non dicam de diuina ἀδελφεία, qua omnia excellentia solet mu-
tilare. Vnde vere ex Esopo Chilon: τὸ ὑψιλὰ πεποιῆσθαι τὰ πεποιῆσθαι ἔστι. Certe

Sapientia vertū agitatur ingens
Pinus, & celsæ grauiore casu
Decidunt riuus, seruiuntq; summos
Fulmina montes.

Rom. 12. v. 3
Syr 10 v 14
Aug. de cin.
Deut. 4. c. 10
Bernard ad
Luc. 1. v. 11
Vid. eund.
Chrysost lib.
αὐτῶν ἐπιστο-
νῆς.
Aug de ver-
bu Domini
serm. 54. Ge-
nes 3. v. 6
Μαῖραστος φῖλα
Ex frequenti
vsu.
Greg de su-
perb.
Citat. Rud 11
à Tostign. in.
Dictionario.
Phil in ebrus,
S. Tausan.
Hrader.
Chilon.
Horat. in O 1.
l. 2. O 10

EMBLEMA
 MODERATA DV RANT.

*Prima ministrorum in nostro sit Principe cara, vt
 Cum timet ipse Deum gaudeat & simili:
 Vt paribus studiis omnes tueantur egenos,
 Atq; iniustorum sub pede colla premant.*

Quinq; pestes sunt pestilentissimæ regnorum atq; imperiorum. *Philistomia. Philargyria. Vis. Ius civile. Prudentia politica seu carnalis.* Hisce talibus fulcris si nitatur vel Imperium, vel Respublica, vel ciuitas, necessario tandem corruet, atq; interim infelicibus syderibus regetur. *Philistomia* certe pestundat regna ac Respublicas, ac promouet luxum, qui luxus requirit sumptus, sumptus autem non nisi ex sudoribus subditorum exsurgunt atq; comparantur. *Quare* qui feliciter atq; pacate præsse Imperiis volunt, *Philistomia* se nimia abdicent oportet, seque *sub Deo* esse meminerint.

Philargyria ablit quam longissime à meo magistratu: census non duplicentur, nec intendantur exactiones, melius in duab. (quam in vna) thesaurus conseruatur arculis. *Boni Pastoris est tondere pecus non deglubere.* Ludouic. IX. Rex Galliarum per totam suam vitam nil fere pœnituit magis quàm quod tributum aliquando intendit, & duplicarit exactiōem, filiumque moriturus, vt ne tale quid committat, monuit: quod idem de Turcorum quodam Imperatore literis proditum est. Tales enim Auari principes consiliarii subditorum in se concitant animos precesq; quæ non possunt à Deo non exaudiri. Nota sit historia de Constantino Magno, cui cum *Licinius* collega paupertatem, lenitatem atq; moderationem exprobraret, subditos suos conuocati iussit, & ad necessitates Imp. tributum exigi, id omnes & singuli pro virili cum exsequerentur & penderent, immensum thesaurum pi^o ac moderatus Imp. collegit, & quidem à voluntariis, & ad dandum promptissimis, vltioneisq;, cum quod multi à subditis extorquens plagosi, id nec ipsi habent nec subditi, nam diuina est iusta maledictione disperit, vt & Principes & subditi pauperentur.

Vis & violentia tyrannorum est, & bono Principe è diametro contrarium: vt concupiscentia Eunuchi de vitianda puella, ita est quisquis exercet iudicia. Lateres nemo pius duplicauerit: & ipsorummet Imp. est obseruare *δικαιοσύνην νόμους μόνον.*

Obtentus iuris civilis multos fallit: non est regula quæ exceptionem nō patiatur. *Ius strictum iniuriam esse* sæpe compertum est. Prudentis ac moderati Imperatoris est etiam de lege secundum legem aliquid remittere, si pacate atq; feliciter regnare volet.

Prudentia carnalis coram Deo fatuitas est, soletq; Deus talia talium consilia plerumq; infatuare, ipsosq; in sua ipsorum astutia capere, vt in exemplo *Achisopherus* luce meridiana clari^o relucet. *Qui* igitur sapit, in Domino sapiat.

In primis exitialis pestis Dominis est *minister, qui auribus Domini seruit, & verbum Ieh. uæ ad Principum nutum fingit*, tales nebulones diuini fures honoris vel primi digni sunt, quibus laqueus gulam frangat.

Pestes Rerum public.

Tolluntur in altum.

ut lapsus

transiit

transiit

Sueton. in Tiberio.

Ludou. IX. Rex Gallia

ex Philip. Cœminas.

C. Exod. 22

Histor. Ecclesi.

& Euseb. de vit. Constant.

lib. 1. c. 10

NB. Commune apud omnes

sæculas.

Syr. 20. v. 2

Exod. 5

Aug. de ciu. Dei. l. 9. c. 24

& 26

Aug. q. 5. & N. T. c. 19

Nimia in-

stitia.

2. Sam. 17

IMPIA FEX HOMINVM RE-
gum mercatur honores.

*Regis in aspectu didici seruire, fauorem
 Ut mihi blanditiis conciliare queam:
 Omne malum Domino clam mens aliena precatur,
 Dum facit officium lingua manusq; suum.*

Vides peiditissimum & profligati honoris, honestatisq; gentis hominum verforum aulicorum, quod mores Dominorum nosse, atq; imitari, omnia laudare propter offam, taxare nihil didicit. Quæ hominum sententia iam inde ab initio & semper male audiit apud bonos ac prudentes: nam in Deum & homines iniurii sunt. Misso Deo in Principibus confidunt. Reges ac Dominos idola faciunt. In dominorum gratiam preces missas faciunt, execrantur, blasphemant, hariolantur, &c. Diuinas per ministerium monitiones suscipi; deq; faciunt. Sub prætextu obedientiæ reges ac regna sæpe in extrema pericula coniciunt, lingua occidunt innocentes, crudelissimi sunt lenoniam exercent, si Dominis ita lubet: depeculantur thesauros, per calumnias: furantur infontibus famam, quod furtum omnium turpissimum est: Nam *fama & vita æquiparantur*: Verbo dicam nihil non mali faciunt, ut satius sit Principi incidisse in *κέρκεας* quam in *κέρλοκας*: nec truculentius animal (tyranno excepto) inuenias assentatore aulico. Vnde recte Menander:

Ὅστις ἐμὲ λίσσεται τοῖς πολλοῖς ἡδέεται
 Περίπτερος δὲ ὁ κέρλαξ ἔλαστο τὰ πάντων, δὲ δὲ γερῶν
 Ὁ Συκκοφώτης, ὁ δὲ κερυθῆτης τείπεται.

Magna igitur cautione opus est Domino, ut sibi à talibus caueat, & pios inquirat ministros, exemplo David, Psal. 101. & *Constantini Magni*, ut in histor. Ecclesiast. Nec difficile foret Principibus talia carcinomata dignoscere, siquidem Prudentiæ Sprm Deum orarent, & non scientes volentes decipi mallerent: Quid enim? an non omnium Principis laudare, assentatoris est? an non mores imitari Principis, assentatoris est? an non συκοφαντεῖν & frequenter calumniari, assentatoris est? Ipse Satyricus tale genus hominem irridet:

————— Rides maiore cachinno;
 Concurritur: flēt, cum lacrymas conspexit amici:
 Nec dolet igniculum brumæ si tempore poscas
 Accipit Endromeden: si dixeris, æstuo; sudat.

Theodorici Veronenfis Diaconum adulantem decapitari iubet. Imp. Severus adulatorem Thurinum Verconium fumo necat.

Noti sunt adulatores *Dionysii Siracusani*, is cum cæcutiret, tum adulatores etiam cæcutientiam simulabant, ita, ut alius in alium impingeret.

Noti *Alexandri*, qui inflexam ceruicem & vocis asperitatem, quæ omnia erant in Alexandro, imitabantur: nimirum in regum domibus sunt qui molibus vestiuntur. Exeat oportet qui pius, candidus, &c. esse volet, talem nec herus nec serui ferre possunt. Sed de his multi alias.

Eheu! nunquid adhuc regnat scelus istud in auliis;
 Trudat ut hic illum de statione sua!

Hei mihi quot numerant hæc ferrea secula vulpes;
 Qui graue mellito virus ab ore vomunt!

Adulatorer
 Aulici.
 Facet & ex-
 crementa ho-
 minum.
 „Tæcæta
 „quæ commis-
 „sunt tales
 „Gnathones.

David &
 Alagabali
 serui.
 Vid. Aug. in
 T. 9. Cap.
 Ep. 142
 Digeniu di-
 glerium.
 Evasm. in a-
 poplit. §. Dio-
 cheut.
 Menander.

Signa adula-
 torum.
 Hieron. Ep.
 ad Celan.

Inuen. Satyr. 3

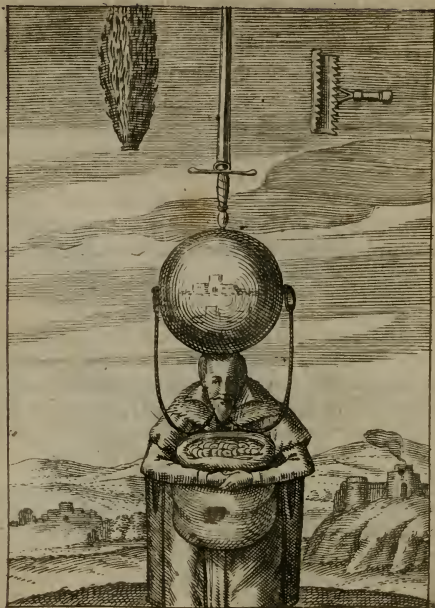
Phil. in Chro-
 nic.

Dionys.

Alex. Magni.
 Matt. 11. v. 8

Specul. vitæ
 anl.

BONVS PASTOR TONDET
pecus.

Regis ad ingenium seruorum turba paratur,
Aurum cor radunt si sit auarus homo:
Detestanda fames auri, quæ non nisi tandem
Expletur sæui sub Phlegetontis aquis.

Qui fisco, thesaurisq; augendis regiis nimis intenti sunt Reges, Principes, Proceres, nã illi quiduis facile commirtunt potius quam vt abstineãt ab iniustitia tali: vt quod Apollonius ingenere de omnib. ditescere cupientibus pronunciat, id *ειδιδυα* & quidem *επιζωον* in tales competat maxime: *Incidere eos in tentationes & laqueos, & desideria multa, qua demergant eos in perditionem ac interitum.* Nam *καταστροφη*
οπισθισμω.

Tales Harpyiã ne à sacris quidem manus abstinent, quin in bona Ecclesiastica inuolent, vt fami inde sitiq; suã satisfaciãt. Horredum hoc scelus est, iniurium in Ecclesiã, contumeliosum in Deum Ecclesiãq; Protectorem atq; vindicem: quare & *B. Laurentius Diaconus Romanus & Martyr Christi*: tali Harpyiã ad necem vsque & rogum se opposuit pro thesauro Ecclesiã: ignotum nostris esse non potest illud iuris canonici: *Semel Deo dicatum, non est ad humanos vsus transferendum vltterius*, nec manus tamen abstinent mastigiã, priusquam prunis adustas infernalibus gerant. Libet exclamare cum Germanis: *ó S. Martine, offerunt tibi obolum & equum surantur*: Omnes thesauros Ecclesiã abstulerunt, ministrantibus autem altari vix suppetit vnde vitam sustentent & cutem trahant. Expurg scere vindex Deus imo etiã cutem detrahunt ministris; & si quid reliquerunt, rapiunt tamen & illud & insues ac porcos distribuunt. *Vide impium fact. Valer. Max. l. i. c. i. Nostros depictos vides. Laur Martyr. Regul. iur. Et tamen nihil suppetit talibus Harp. diuina maledictio omnia vorat, vt de pennu aquilarum Phyl. l. io. c. 3.*

Sanguinem & sudores subditerum sugere, bibere, indeq; saginari non horrent: Pastores vocantur, sed lupi sunt, non tondent sed deglubunt & extoriant pecus: etiã *proprium redemptiones corporum* (longe vltra Turcicam tyrannidem prouecti) imperant: *Rustico ne casus quidem à vestigali immunis relinquitur*. Ocllamare illis *Esaïas & Michãas*: aliiq; deberent, sed horum clamores non ferunt, audiant igitur *Hybreã*: *Messẽm duplicare & vindemiã, si tributa duplicare vultis*, vel ab his etiã abstinete. *, Noui excl. res. NB. Hybreã Ant.*

Tales sibi sæpe quærunt ministros, per quos ditescant, qui impleant *domos dominorum suorum violentia ac dolo*, fisci consiliarios, qui in id tantum incũbunt, vt modos inueniant, quibus rusticos argento emungant: *quas spongiã* suas vocitat *Imp. Vespasianus* solebat, quib. impletis aurum redextorquet: Nota est *Tiberii Imp.* historia, cui obuiam factus domum enunti hulcerosus & mendicus, cum ab eo saturas muscas depellere vellet, dicebat: *Zephan. 1. v. 9. Hotoman. in Vissaf. Phil. Chron. in Vissaf. Tiber. Imp.*

————— *hæc turba quiescat*

Qua si forte abeat, nostro qua sanguine dudum

Iam cumet: accedet subito noua copia, rursus

It ie una cohors, nostri qua sanguinis omne

Quod restat capiet, magis atq; infesta nocebit.

Denique hitales fisco parcunt, sæpe cum irreparabili damno, *πενολα* *scia*, totiusq; totali Imp. Regni. Republic. interitu, vt supra aliquibus exemplis probatum fecimus.

*QVI SIBI NIMIVM SAPERE
videtur, nequicquam sapit.*

*Est levis ac vanus qui plus sibi vendicat ipse,
Demonstrare sua quam potiat ur ope.
Ne nimium sapias, pudor est mage velle videris:
Qui sapit hoc vere quod sapit, ille sapit.*

Financiarum hæc vides magistrum, qui altissimum, profundissimum, Patriarchæ
 longissimum, latissimum, adeoq; totum prudentiæ ἀντίστοιχον exantlasse sibi
 videtur, adeo sapientiæ opinione torget. Eximus est Theologus, qui de reb. <sup>1. Titus maxi-
 puli sussenorū</sup>
 diuinis profundā habet ἐπιγνώσιν, & apposite differere de iisdem potest: cerebro <sup>Descriptio ho-
 minis sibi sus-
 sens, &c.</sup>
 vitur pro scrinio iuris canonici: in iurisprudencia regnat & excellit: Princi-
 pis hoc nemo melius medicum agit. Linguas callet plurimas; mores mul-
 torum regnorum atq; nationum peregrinus dudum didicit atq; tenet, de-
 que omnibus discurrere (vt vocant) congrue potest, nec est Sapientiæ pars,
 quam ille non (non dicam à limine quod aiunt, salutarit, sed) integram &
 totam vorarit. Hinc *sinistra mundum, dextra cælum* nam mundi sibi lux
 est, & ipsis Diis imponere se posse sibi persuadet, vel, vt loquitur Pfaltes, in ^{Pfal. 73. v. 9}
cælum os ponit. Et quibus *Luciani* in morem ipsi superi ritus sunt. Stellæ diu-
 merare potest, calices tussire, herbas crescere, & pisces scire audit, estq; ad-
 eo talis, quale inter tot chiliadum myiadas vix inuenias vnū. O hominum
 genus odiosissimū! quod semper studere, discere semper, sed ad *ἡδὴς ἀλλοθίως*
 ἐπιγνώσιν peruenire potest nunquam, de quibus merito vsurpare possis illud
 Senecæ: *Multi ad veram ac solidam sapientiam peruenirent, nisi se dudum peruenisse*
putarent: quibus, quod nesciunt, discere pudor est: alienissimi ab illo Socra-
 tis: *hoc scio me nihil scire*. Verum illi, quod sciunt, scire se sciunt, imo scire, quæ
 nesciunt etiam, sibi ipsis splendide mentiuntur: hos si commentitiæ scien-
 tiæ laude amplius inflas, turgebunt, vt vel medii crepent, rumpantur. Sin-
 gula horum talium verba, singula continent *oracula Delphica*, similes *Buzitæ*:
Plenus sum sermonibus, coarctat me spiritus ventris mei: Ecce venter meus vt vinam cui
non aperitur? sicut vires noui funderetur: eloquar, vt r. spiritio sit mihi, aperiens labia
mea respondebo, &c. Verum hominibus tam arrogantibus & iactabundis cum
 Deus tum homines infesti sunt, & tandem manifestū fit, nihil minus quam
 sapientiam cum ipsis habitasse. *Sapientia certe cum Ahiophelē* moritura vide-
 batur, cuius consilia pura oracula habebantur. *Consilium enim Ahiophelē* (in-
 quit scriptura) *quod consulebat illis diebus erat ac si quis consulisset ipsum verbū Dei,*
sed summa eius stulticia tum patefiebat, quom posthabitu suum consiliū
cernens, instrato asino suo surgens domum abiit suam, & suspensio vitam
sibi ipsi finiuit. Hunc finem sortiuntur tales ardeliones & philantoi, quare
 & *Heraclitus* Atheniensibus risum mouit, cum se præter modum iactaret. *Py-*
thagoras autem qui moderate de se sentiebat, non *Sophus* sed *Philosophus* voca-
 tari discipiens, æternum sapientiæ præconium nactus est: Itidemq; *Thales*
recusata mensa aurea: & alii. Consilium igitur Apostoli est:

Μη ὑπαξίφρονεῖν περὶ θεῶν φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν
 εἰς τὸ σωφρονεῖν, &c.

Hærim. Scopp.
 Heraclitus.
 Pythagoras.
 Thales Mile-
 sius, ali.
 Rom. 12. v. 3.

AVDIATVR ET ALTERA PARS.
digito compeſce labellum.

Μήτι δίκην δικασίας πάλιν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς·
 Γράμματι Ἑλλήνων λαμπρὰ πειρητὲς ἔχῃ

Quisquis iudicium non audito dat utroq;

Is malus est, niger est, est & iniquus homo.

Multatum nos rerum vtilium admonet hic *vir Purpuratus* hieroglyphice, sed ante omnia *iustitia*: quod significare videntur cum gladio, ense, libra iustitiæ hieroglyphica: deinde & comprimens autem in sinistra manus. Ensi: feueritatis monet: *Non enim frustra gladium gerit, &c. Oculus*, inquit Iehoua, tuus non parcat. *Libra* iuste iudicare docet, vt causas æqua lance ponderes, & sententiam roges ex iure, æquo, bonoq; & iusto. *Manus extensa, inq; duos porrecta digitos*, iuris te admonet iurandi, quod ab initio præstitisti, ne contra datam venias fidem. Magna huius æui labes est, in primis in iudicibus, quod data fidei tam leuiter obliuiscuntur, & conscientiam propriam vel personam vel muneribus vel aliis rebus externis posthabent. Quo pertinet *Iudai* illius cū *Christianis* disputatio, cur inter Christianos plures inueniantur male affecti quam inter alios, & periuria Christianorum causatus *Iudæus*, ruborem Christiano incussit. Fortassis non abluit. *Fama conscientia, oculus, iusum non patiuntur. Arista* honoris hieroglyphicum, honores in iudicio captare prohibet, iuxta illud sapientis. *Ne quaras fieri iudex, nec requiras à Domino principatum, neque à rege catheadam gloria: ne iustitiam tibi afferas coram Domino, neq; coram Rege sapientiam, ne non valeas iniuste facta tollere.* Et quæ sequuntur. *Descriptio Decalogi* per numeros, pie indicat, secundum ius & LL. scriptas rogandam sententiam, non secundum proprii cerebri dictamen fallibile. Bonus enim *Index* nihil ex arbitrio suo facit, sed iuxta leges & iura pronunciat. Estque exemplum in *Pædagog.* Cyri: qui *Cyrus* adolescens cum absoluisset puerum grandiusculum apud se accusatum, quod alteri minori prolixiorum vestem eripuisset, & suam tanquam breuiorem & ad modum corporis magis congruentem, tradidisset, reprehendit magister iudicium Cyri, eiq; dat plagas, monens: non iusta esse quæ ipsi videantur, sed quæ iurantur legibus. Quod vero *Purpuratus* hic noster sinistra sinistram manu comprimit aurē, commode monere vult iudicem æquitatis & iustitiæ *Alexandri Magni*, de quo *Plutarchus* commemorat, quod quoties accusatorem audierit, alterā aurem manu obturauerit, integram eam reo delatoque referuans. q̄ idem sapientis monitum est: *Priusquam perquisueris, ne crimineris, cognosce primum atque tum increpa: Quare etiam digito labellā comprimit*, innuens non præcipitandum esse iudicium, sed deliberandum diu quod semel statuendum sit: quocirca idem sapiens monet. *Priusquam audieris ne respondeas; & in medium sermonum ne immittas verbum. De regimine lingua* alius dicendi dabitur locus & occasio, sufficit modo dixisse, quam non præcipitanda sit iudici sententia: Nam qui statuit aliquid inaudita altera parte, æquum licet statuerit, haud æquus est: ac proinde *Leg. Attic.* cautum:

Ὁμοίως ἀμφοῖν ἀποροῦν.

Rom. 13. v. 4.
Deut. 13. v. 8

vid Selnec.
Pedagog. in
III præcept.

Syr. 7. v. 3. 4.
5. & c.

Ambros. &c.
Xenophon de
Pedagog. Cyri.
Exmpl.
ἀπομύκτωρ
δυσκολίας.

Alex. Magn.

Syr. 11. v. 7

ibid v. 8
ἀρετῆς
σοφίας
τῆς ἡ
δουλοῦντα.
Pedagog.

ASINVS AD LYRAM.

Tanto vir stolidus gestat loca celsa decore,
 Tardigradus quanto gestat honore saccum:
 Excudit indignos Deus alta sede potentes,
 Et dignos ima ex humilitate leuat.

Si quæras, quæ res ancipiti Fortunæ lustui maxime exposita sit, dicam: *Favor Principum*: nam his proclive admodum amare, odisse: amare immerentes: & odisse bonos. Nec absonum est cōmune Prouerbiū: *fidelis seruus semper asinus*. Improbi zizaniorum instar se habent, quæ succulentiora semper occupare loca solent: talem nugiendam & Cumanum asinum hic vides, ad clauum quidē & honorum fastigium euectum, qui gladium semper, & rōphæam crepat, sed mensus est, & leuis inuentus nimis, aure scq; asininas longe supra caput extulit. Indignissimum (per Deum immortale!) fuerit, tales asinos euehi, sed non minus tamen frequens quam indignum esse cotidiana clamant experientia. Vere istud quidem quo quis doctior & sapientior, eo erit & humilior, verissimum autem contra & illud: *Quo quis rudior & magis barbarus, eo felicior atq; insolentior*, nesciunt enim tales asini fortuna uti, sed exemplo comprobant: *Asperius nihil esse stulto cum surgit in altum*: vbi non mores sed honores tantum mutantur. Quare occinendum erat talibus Itali Poetæ Ausonii illud:

Fortunam reuerenter habe, quicumq; repente

Dives ab exili progrediere loco.

Auson. Epigr.

Laudabiliter *Epaminondas*: qui cum antea consueuisset quidem aucto corpore, hilariq; vultu prodire in publicum, postridie tamen eius diei, quo ipsius auspicii feliciter pugnatum erat in Leuctris, tquallidus ac submissus processit: cumq; amici sciscitarentur, num molesti aliquid accidisset; nihil, inquit, sed heri sensi me plus aquo mihi placuisse, hodie illius gaudii insolentiam castigo. Talis fuit moderatio *Epaminonda* hominis ad gloriam ac sublimitatem facti, natiq;: quæ non fuerit nostra;

Sed *gigantum nostrorum insolentia* tanta est, vt ab ebrietate Fortunæ non euigilare, nec arrogantē crapulam edormire vnquā possint, velint: quare & vindicis ira Dei in omnibus statibus non cessat. Audacia quidem *αὐδωδαιτίας* virum bonum non dedecet, sed ostentatio & vanæ præsumptio gloriæ vt stultorum ita improborum quoq; est. Longius prouehi quam conueniat raro felicem fortitur euentum. Vere enim *Lotichius*:

Non habet euentus placidos temeraria Virtus

Exemplis id demonstrare est cum sacris tum prophanis: quis enim insolentior *Hamane*, sed suspendio finit vitam: tales fuerunt: *Epicurus*, *Palamos*, *Gorgias* *Leontinus*: *Menecrates*: *Hippias*: *Pompeius* & sexcenti alii: *μεγάλα δεικναι καὶ παρέρωνται ἢ φέρειν μανυράων οἰδέ τρόποι*, vt verum sit maneatq; diuinum oraculum sapientissimi Regis: *Aluenienti superbia erit ignominia*. *Ὅταν ἴδης πρὸς ἑὶ τὸ κέρδιον καὶ λαμπρῶς τε πλάττει καὶ ἄλλοι καὶ ἄλλοι, ὀφρύνει μετίζω τῆς τύχης ἐπὶ τῆς ταύτης ταχάων Νέμεσις ὀδῶν πρὸς δοκῆς*.

Aug. serm. 1. in Ps. 58

Petr. Latib. secund.

NB.

..

Prou. 18. v. 12 Ex Enripid.

EMBLEMA
ASINVS AD TIBIAM.

*Qui sua prudenti committit munia seruo,
 De euentu vnquam non ambiget ille bono.
 Sed quisquis stolido magno discrimine: certus
 De euentu optato non erit iste diu.*

Similis

Similis simili gaudet. Qualis herus, talis seruus, tales & mores: vt lepus lepore, ita stultus stulto merito coniuuit. Vere illud:

Nositur ex comite, qui non cognoscitur ex se.

Vides hominem Apollinis sibi scientiam atq; sapientiam arrogantem Delphici, asinus autem reapse est ad cibiam. Tot sibi artes atq; disciplinas fingit ventiturq; ipse, vt fumario opus sibi fore arbitratum sit, per quod humores vaporesq; nonnulli exhalarent, ne cerebrum rumpatur. ô lepidum caput! ô festiuum ingenium! sed ô ineptum hominem! tales sunt quibus honores decernuntur amplissimi, minime omnium digni, quod ramentum hoc exulceratissimo seculo frequentissimum est in omnibus statibus. In Ecclesiastico statu extolluntur rudes & omnium rerum ignari, in quos competit illud Prophetæ: *Dicunt: Dominus dixit: & non est verbum Domini: dum tantum implere aures graueloquentiæ & magnidicentia possunt, & magnos exhalare strepitus, magno conatu magnas recitare nugas, officio se suo probe defunctos esse arbitrantur: maxime si vel populus applaudat, vel illa crymetur, vt olim ad boarus monachorum & frigidos passionales actus histrionicorum factum. Ita asininæ asini ruditati populi inequitant, & laudantur ieiuni & aridissimi ipsorum sermones, de quibus si interroges quid fuerint vel continerint, tantum scibunt, quantum de colore cæcus, vel minus. Mundus vult de seipi In statu Politico tales nugiuendas inuenias quamplurimos, qui tantum fumos vendunt Dominis atq; seruis, quos caro sæpe mercantur vtrique, digni qui vel ipsi fumo pereant, Pygopolynices simulatque Parasiti, de quibus non illepide Poeta noster sub ipsorum persona:*

*Quodcumq; Princeps expetit Mensq; mandat, consulo:
Quamuis id vrbes perderet Aut citium concordiam
Tantum meam si onsequor Partem vel omnes rideo.*

*Hartman.
Scopper.*

Ideoq; sedulo in id incumbet noster Princeps, vt in delectu seruorum sit cautus ac prudens: Et sexaginta si ipsi consiliarii fuerint, anima tamen sua consiliam, ne distexerit

*A. caueat rudibus ne quid committat a sellis,
Qui bene curatas res volet esse suas:*

Georg Sabin.

Sed eheu! ingenio celebres non amat aula viros. Fatui, dementes, stolidi, qui magnos emittere elenchos possunt, quibus rectum diabolis fumat, & moribus ducuntur suis tales euehuntur. *Exeat ex aula, dixit ille, qui volet esse pius.*

*Non intret aulas Principum Ex corde qui Deum colit
Hic regnat inconstantia Et sepe peruersissimus
Est administrator principi Acceptor si quis sermo.
Proinde, quisquis gloria Abhorret & mendacium
Quem nuda strapat veritas Non intret aulas principum.*

*Hartman.
Scopper.*

ΑΝ Η ΛΕΟΝΤΗ ΜΗ
ΕΞΙΚΗΤΑΙ, ΤΗΝ ΑΛΩ-
ΠΕΚΗΝ ΠΡΟΣΑΨΟΝ.

*Sit Princeps mitis, constans, mansuetus, & absq;
Ira precipiti, fraudibus, atq; dolo:
Tardus & ad pœnas, velox ad præmia danda,
Et doleat quotiens cogitur esse ferox.*

Nicolaus Machiauellus Florentinus, vir doctissimus & peritissimus, sed impius ac malus, in quo virtutes vitii certant, si non à vitiiis longo interuallo relinquuntur: Is edito libro (quem de Principe vel Princeps inscripsit) persuadere magistratibus conatus est, ne religionem in cordibus suis curent vllā, interim tamen vt eam externa specie simulent. Fidem nec subditis nec aliis magistratibus seruent etiam sanctissime promissam: deniq; hortatur magistratus, vt omnes actiones suas ad priuatum commodum referant, vt facultatibus & dignitatibus augeantur, etiam si iniquissimis hoc consequantur rationibus. Has impietates & in Christianis auribus paradoxa horrenda recensere, vel recitare refutare est. Eas taxare nostrum emblema conatur.

Cor radians, intus petriiis plenum & cædibus, vna cum vulpe nequitia, doli & fraudis hieroglyphico, *Pellacius magistratus* iudicium est: serpentes versutia typum præstant. *Lupus* crudelitatem: *Pileus ampliatius*, dilatationem regnorum, significant: sed *arista* cum *clepsydra* breuitatem simul ac fragilitatem Imperiorum, dolo, fraudibus, truculentia & crudelitate partium innuunt. Digna certe figura, quæ non æreis sed aureis laminis, & cordib; magistratum digito diuini Spiritus inculpatur. Quam grata Deo vulpina sit maxime in magistratibus, ostendit Christus, quando de Herode pronunciat, quod *vulpes sit* & in eodem vulpinam taxat. *Veritas* & iustitia stipent meum principem, non vulpina pellis, quæ durabilis non est, & vel à Gentili homine derisa: ὁ κλέειν ἰλιμὸς ὁ μύθῃς ἀλαπίευ. *Laudabunt Deum omnes recti corde: vri autem sanguinum & dolosi non dimidiabunt dies suos.* Prudentiam serpentum Christus imitari iubet, non vulpinam nequitiam ac fraudes. Quod autem si vulpina non succedat, lupinam induere iubet Machiauellus, & vicissim, id in tyrannos non in Christianos ac pios Deique timentes magistratus competet, à quibus *Sophistica* & *Tyrannus* abesse & exulare debent quam longissime: nec contra datam fidem & fœdera veniet Princeps meus, sed contra pacta & compactata quanta potest industria seruabit, cum iure gentium etiam, & merito quidem, infames censeantur, qui contra datam fidem veniant, & iura fœderum leuiter violent: *Iosua* atque *populus Israeliticus*, doli licet atq; mendacii circumscripti à Gabaonitis, fidem tamen non frægerunt, sed propter timorem Iehouæ seruarunt: alia exempla vetera ac recentia sciens volens omitto. P. estaret aut tam multa sudare ac facere propter regna cæli, quam propter terrena, nam *culmo quouis* hæc fragiliora sunt, & subinde mutantur, transeunt, intereunt, in quibus *incola* tantum ac *peregrini* sumus, in illis veri *cives* futuri. *Querendum* etgo *regnum Dei* & eius *iustitia*, vt elapsa huius æui *clepsydra* in possessionem illorum totalem intromittamur.

Vixit civ. a
ann. Christi.
c. 13 XIII.
Osfand. Epito.
centur Eccle-
siast. cent. 10.
p. 17
Vind. vindic.
cont tyrann.
Stephan Iun.
Brns. Belg.

ισορ λυ φ
enolus.

Luc. 13. v. 32.
Vulpes bouem
agn. vid. E-
r. in m. Clil.
Benignior
Pellace vulpe.
P. 32. v. 11
P. 55. v. ult.
Matt. 10. v. 16
Luc. 10. v. 3
Quid violentus
aure ty-
ranni. Iusent.
Satyr. 4.
Vid. Angel. 6.
qu. in li. Iosua
9. 13

Iosua 9. c. v.
21. & seqq.

Correctio.

Gen. 17. v. 9
Psal. 39. v. 13
Eph. 2. v. 19
Matt. 6. v. 33

EMBLEMA
 VENARI LICITVM.

*Venandi studium licitum mort alibus esse,
 Hac præfens doctè sculpta tabella monet:
 Est tamen in rebus modus, & sunt limina fixa,
 Ultra quos ratio recta salire vetat.*

Venandi studium non omnino improbamus, nedum damnamus. Cum Venatio ferarum
Deus ipse communem ferarum vel animalium vsum concesserit post dilu- PRO
uium, atq; posteros Nohæ Nohamq; ipsum dixit: Timor vster super bestijs agri, q Gen. 9. v. 2
vt viridem herbam, sic illa omnia dedi vobis. Est ad multa utilis venatio. Nam fera cõ-
ducunt ad alimenta hominum, quo sine Romulus vrbu conditor, quandoq; ve-
nabatur, vt se sociosq; aleret: eo sine Æneas ex cineribus Troianus exul ceruum
venatum fuisse Virgilius testis est: & adhuc hodie hoc sine tolerari vena-
tionem possent, vt victui & amictui hominum seruirent: Omnia n. propter ho-
minem, homo autem conditus est propter Deum. Deinde exerceat iuuenturem & ho-
mines prauis alioquin studiis intentos, ne otio simul & luxu, luxuriaque
diffluent. Homines enim nihil agendo, male agere discunt, & otium puluinar Satana,
dicitur. Quocirca de Diana fabulatur Poetæ, quod à iaculis cupidinis pro-
fusus fuerit immunis, eo quod venationum exercitio dedita amoribus non
vacarit. Et sane venatum quam mœcharũ fuisse Daudem Ægyptum, aliosq;
præstitisset. Res age, tutus eris, inquit Ouid. In primis autem venationes q
gymnasmata sunt bellandi, vt sapientibus vsum: magna enim inter venationes
& instructiones bellorum confinitas est, & Persarum reges venationes tan-
quam verissimam rerum bellicarum meditationem frequentes coluerunt:
Vt iam non dicam de damno, quod fera syluestres frugibus inferunt, quod dein-
ceptis in ipsum Humanum Genus deriuatur: non dicam de herbis & gramini-
bis, quæ a feris detonsa maiorem animalibus domesticis nutriendis vtilitatem
exhibere possent: satius igitur est venationibus tolli quam tolerari feras.
Quid quod hanc voluptatem & non inutile exercitium magnatibus nemo
bonus inuidebit nec reprehendet. Quare & à Platone diuino, Academiarum
principe legimus commendatam venationem, & Timotheus quidam Athenien-
sis Princeps, celebratur, cuius plagis Fortuna semper adstitit, & feras in eas
coegit, quod felicitatis exemplum vbiq; decantatum reperitur. Denique
scriptura quando de exercitiis pietatis atque iustitiæ loquitur, venandi verbo
non illepide nec infrequenter vtitur. Quamuis neque negare neq; dissimula-
re possumus, multa inesse venationibus immodicis mala, propter quæ
apud bonos pessime audiunt frequentissime. Nullum prima æui primi æta-
te venandi fuit exercitium, quando herbulis atq; radicibus victitabant sancti.
Venationibus nussiam legeris in sacris deditos fuisse sanctos, sed homines tru-
culentos, crudeles, profanos, & eos deniq; à quibus tyrannus initium
sumsit: Nimrodem, dico, Ismaelem, Esauum, Dardanios, Thebanos, Cretenses, alios,
imò Sathanæ fraudes venationibus comparantur, suntque venationes,
si pensculatius excutere velimus, gymnasiæ potius ad sæuitiam atque cru-
delitatem quam ad virtutes. Vtq; compertum est, Sathanæ sæpe organon
fieri, per quod mala quam plurima, parricidia, cædes, latrocinia, &c. operen-
tur: vt in exempl. Fulconis Regis Hierosolymorum Imp. Maximiliani.
& aliorum videre est.

Romuli vena-
 tionem.
 Virgil. li. 1.
 Æneid.
 Pron. 16. &
 1 Cor. 11
 vt de Ascra-
 nio Virg. spu-
 mantemque
 dari, &c.
 Seneca.
 Hieron.
 Diana vena-
 trix
 Vid. Henric.
 Cornel Agrip.
 de vanis
 scient.

Vid. eund. vi
 supr.

Vid. Alexand.
 ab Alexand.
 Ps. 34. v. 15
 1. Pet. 3. v. 10
 q Contra.

August. de
 genes. ad lit.

Gen. 10. & 11.
 27
 Ps. 90 v. 30.

EMBLEMA
 VENATIO ET MALIS.

*Multa intemperiei venandi incommoda subsunt
 Adfectus ratio quod nisi recta domet.
 Concurrunt fraudes, & vafri dæmonis astus,
 Dulcia patrantur cedibus aucta mala.*

Inter alia autem mala quam plurima, quæ venationibus, ut plurimum adhærent, est & hoc: quod Optimates huic dediti studio à grauioribus studiis & politicis exercitiis, officia vocationis quam maxime concernentibus abstrahuntur, & tandem in tyrannidem concedant: quod illustri commentator in Genesin, nostro tēpore super exemplo Nimrodi in 10. c. Geneseos deplorat ac reprehendit his verbis: *Vitata est Principum venatio, cui Principes quidam insano studio sic indulgent, ut etiam seruis negotiis eam anteposant, & malint strenui venatores, quàm sapientes gubernatores asstimari.* Neq; dubitamus quin Gentilitia grauita hoc studium eodem fine taxare atq; irridere voluerit sub *Athæoni* cuiusdam persona, de quo fabulabatur à *Diana* in ceruum conuersum esse, qua de fabula neq; incongrue neq; illepide quidam sic commentatur: *Athæon in ceruum conuersus docet: Principes quodammodo exuere animum humanum, ac degenerare in naturam ferinam, dum assidue in syluis agunt, ibiq; cum seruis luctantur.* Et quæ sequuntur. *Quid quod multi thorum conjugalem ferarum studio excubantes in discrimen adducunt non vno modo, quarum generosæ vxores, zelotypiæ forte oestro percitæ, excurrerunt, actuum dominorum experimenta capturæ, à quibus feræ in loco misere traiectæ globis, vel confixæ iaculis fuerunt. Nil attineret dicere de eo, quod natura liberæ feræ, earumq; vsus, iam potentioribus tantum cedant, nisi ab aliquibus modus ita excederetur, ut feræ capientes agricolas non fortunis tantum, & exsilio mulctent, corpora mutilent, sed capitibus etiam plectant, & suspendio tollant. Vix certe ea est & à tyrannide vel nihil aberrat, vel parum admodum, latumve vix vnguem. Sane cum feræ nullius sint propriæ iure naturali sed communes omnibus, at magistratus sibi solis earum ius ac potestatem vindicarent, frui hoc suo quodam iure possent, ad aliquantam recompens. grauius laborum, nec haberent subditi quod valde ringerentur. Esset tamen magistratus pii ac moderati subditos eorumq; bona à feris defendere: propter causas plurimas, & in transgressores non nimis esse feroces ac rigidos: de vltimo supplicio nihil statuunt LL. mitiorē longe pœnā statuunt: pecuniariā carcerariā: exsullii, & similem. Deniq; magna carnificina per venationes exercetur in rusticos, subditos, & agricolas, exiguntur illi è sedibus suis per aliquot milliaria, adhibetur etiam honesti ciues ad talia seruilia officia, quæ veteres mancipiis vix imposuissent: non relinquitur ocium hominibus miseris & pauperibus, ut suis famelicis domesticis bolum panis lucrari possint: ita perpetuantur, perennanturq; hæ exactiones. Nemo igitur pius auctor aut suus foris magistratus esse vel potest vel debet, ut tam iniurio studio tam insanum in modum indulgeat, nedum ut propter feram interfectam hominem ad imaginem Dei creatum prorsus è medio sustollat.*

Venationes impediunt officia vocationis

ND.

Vid. comment. Sabin. in lib. Ouid. metamorph.

Meminit huius incommodi Ludou. Viues. de instit. famin. Christian. §. de Zelotyp. D. Nic. Seluic. pædagog. m. s. præcept.

Vid. Danau. in Ethic. Christian. in 6. L. secund. tab.

Allegat Selm. in pœd. C. non est. Saxon lib. 2. art. 28 & luv. Francie. Remus in Spiciteg. Lusius Domini norm. lucius subditorum.

*DOLVS AN VIRTVS QVIS IN
hoste requirat.*

*Fraudes atq; dolos nemo laudauerit vnquam,
Ni sint contra hostem bella gerenda suum:
Nilq; refert seu virtute aut strategemate vincas,
Dum referas herbam res bene gesta tibi est.*

Talia sunt belli incommoda, ut iure quis dubitare possit, an belli unquam decertandum & experiendum sit. Verum cum & *diuino mandato* bella quodam gesta sint, & *Deus exercituum Dominus* in sacris literis appelletur: promiseritq; se iusta & *Domini* bellantibus bella potenter atq; gratiose adfuturum, etiamq; *stratagemata* docuerit, quibus circumscribendus sit hostis, bella legitima recte suscipi possunt, maxime v. si aliter non possis, & in solis sola spes armis proxime Deum posita esse videantur. Tum vero sollicitè admodum faciendum est Imperatori exercitus, ut vulpina utantur astutia & prudentia serpentina: *Verbum & consilio prius omnia* experiatur quam armis: etiam *ipsum hostem* (si quidem fieri id vtiliter vlllo modo potest) *conueniat*, si res *admodum* transigi atq; cõponi possit, quod quam fractuosum sit, multis exemplis cõprobatur & compertum est. Si hac non succedat, & arma omnino capefenda sint, ante omnia *Deum* *habe*re iam & felicem oret euentum: nam *sola sereratione* hostem victum ac profligatum esse cum sacra rum profana et exempla docent. *Moses* oratione pro exercitu Israelitico pugnabat, & vincebat. *Samuel* itidem. *Theodosius* nocturnis precibus confudit ac dissipauit exercitum. Legio itidem *ægypti* *βελ* tempore *M. Antonini Imper.* contra *Marcomannos* & *Quados*. Absq; fiducia auxilii diuini nihil faciat, nam cœuentos hæc temeritas euentus sortitur, ut in exemplis videre est, quæ annotamus. *Positum castrorum prudenter considerabit noster Imperator.* Neruum belli, sumptus dico, probe expendat mente & opere. In exploratores si quid expendat, pro lucro reputabit: id vel sacra docent. In conferendis signis sit prudens ac animosus, nam *fortitudo sine prudentia temeritas est.* *Stratagemata* utatur, quibuscunq; commode potest modis, saltem ut sanguini humano parcat effundendo: hic, si non alibi summam laudem obtinent fraudes ac doli: & quanto pretiosior est humanus sanguis, tanto gloriosius vincet, qui sine multo fuso sanguine vincit. excubias sollicitè ager gruis in star nec dulci prius declinet lumina somno quam omnia in numero, pondere, atq; mensura q. disposuerit, & cauerit. Deniq; in *sola Cruce Christi spem victoria* ponat: à *Domino enim victoria est: qui a que per paucos quam per multos vincit*, quod illustrissimo *Constantini Magni Imper.* *θεοφιλες* exemplo (ad quod hoc nostrum *ἡμετέριον* alludit) probatum, ei cum *Licino Collega* & ad fine signa collaturo pro re Christiana, & iam precibus pie ac prudenter excubanti
apparet signum Christi crucifixi, in eõq; verba:

ΕΝ ΤΕΤΡΑ ΠΙΝΑΞΙ: IN HOC VINCE.

Incommoda
belli.

Exod. 17.

Nam 3. Ios.

Ind Samuel.

Reg. libr.

Ez. 6. v. 3

Ios. 8. v. 1. &

segg.

Vi sup ex Euan-

nuch. Trent.

Vi in exl. Du-

cum illorum

Saxonia

Vid. Exod. 17.

v. 11

1. Sam. 7. v. 8.

Èc.

Phil in chron.

in Theodosp.

296

Id in M. An-

ton. T. lib. 5.

229

vid. Politic.

lib. 1. cap. 1.

Regul. in

„ militia ne-

„ cessar.

los. 2. & seg.

Nam 14

„ Valer. Max.

„ 1. 7. c. 4

Plin. li. 20. c. 23

Gruii quem

adpiculum vi-

det.

Vi in Theodosp.

È in primu

Constantino

Mag. Philip.

in chron.

1 Samuel. 14.

v. 7

È in seb. de vita

Constanti.

N

ANTE-

ANTE HAC PV TABAM TE
habere cornua.

*Vt timidi lepores ad tympana rauca feruntur;
Sic animos gestant ad fera bella pigri:
Bella decent animos, & fortia pectora. quare
Bella gerant alii! tu Pari semper ama.*

Bellum Coneni cura fuerit, aiunt: hoc est, fortibus, prudentibus, animo sis
 Bella gerenda committantur, qui vt maxime semel succumbat, & leui cer-
 tamine superentur, animum tamen resumunt, vires reparant, & maioribus
 quam antea, prudentioribusque machinis hostem adoriuntur, iuxta illud: *Adag. Eras.*
 Ἀνὴρ φέρων πύλαι κερχίεται.

Arma viri, bellumq; gerant, quei bella gerenda.

Turnus apud Virgilium: vit timidus, ignauus, meticulosus, ad colum-
 magis quam ad Romphæam aptus, ad arma adhibendus non est: nunquam
 feliciter Martis caderet alea, quando *ῥοιή στρατηγεί, ῥοιή στραδύται:* vt ille ait: Id-
 eoque alterutrum requisitorum ad sit, aut animosus Imperator, & timidus
 exercitus, aut si Imperator meticolosus sit, fortem esse exercitum decet.
 Illud tamen malim, vt dicitur: *Malo exercitum ceruorum, cuius dux sit Leo, quam*
exercitum Leonum cuius dux sit ceruus. Tota rei summa ab Imperatore pendet,
 quemadmodum Israhelita suo Regi Dauidi dicunt: *Non es processivus, nam si*
plane fugeremus, non apponerent ad nos animum, siue morentur dimidium nostri, non
apponerent ad nos animum, si decies mille nostrum caderet: quare nunc melius fuerit,
etc. ideoq; *Prudentia ac Fortitudine* ante omnes opus est Imperatori. Is autem
 exercitus eminet, quando *Leones Leonem* Duce[m] gerunt.

*Lib. 11. Æ-
 neid.
 Sic Hector ad
 Andromach.
 ,, N.B.
 Singularia
 sunt Ama-
 zoner: Semi-
 ramu. alia.
 Exercitus
 ceruorum
 Leonum.
 2. Sam. 18. v.
 34. etc.*

Πρωτομάχης, & tales, quales Achilles Agamemnoni in decennali illa Græco-
rum ad Troiam expeditione obiicit:

Ὅτιο βαρῆς, κύνος ἑμμέλι ἔζων, κροδίτην ἐλάφοιο qui non sanum in cornu sed ani-
 mum in pedibus habent, pectora ceruina, leporina, muliebria gestantes, ar-
 mis tam apti, quam asinus lyrae, sunt, *Tropea* nunquam statuerit: in conflictu
 fugiunt: *Exemplo suo pessime nocent:* quare etiam diuino oraculo *ex αυθηραρι,*
 adq; domesticum larem remitti iubentur. In concionibus, (vt *Demostheni*
 animoso Oratori, sed ignauo Bellatori, obiiciebant) fortes sunt, in hostili
 congressu vix ventris onus caninum in morem continent. Apage tales, plus
 oberunt quam proderunt, qui *ne amicis quidem fideles sunt,* vt docet exemplū
Imp. Mauritiū & successoris Parricidæ, Phocæ de quo historiarum referunt: *Quod*
Mauritius somniauerit, se militi suo *Phocæ* iugulandum tradi: quare *Philippi-*
cium ex carcere eductum interrogat, qualis sit *Phocas,* qui responderet: *Centu-*
tionem esse, eumq; ambiciosum & timidum, subiicit gloriosus & Optimus
Imp. Mauritius, si *timidus est, homicida est:* πᾶρ δὲ δειλὸν φορικόν. Certe si *cululli*
 euacuandi: *Venus* colenda: furandum deniq; sit, (vt hæc
 tabula docet) *Heroes* tales sunt, iuxta
 Prophetam.

*Πρωτομάχης
 δὲς.
 Homerus in
 Iliad.
 Erasim. 11
 Adag.
 Dem. 20 v. 8
 Isias 7 v. 3
 ,, Exl hard
 ,, procul re-
 ,, mota.
 Timidi.
 Phil in chron.
 in Mauritius.
 Esai. 5 v. 22*

*ATROCIBVS DELICTIS;
atroces pœna.*

*Auri sacra fames, madidi malus vsus IACCHI,
Et venus, Imperiis vltima fata ferunt.
Quo finis propior, magis hoc quoq; crimina crescunt,
Precipitat pœnas & mala turba graues.*

Multa sunt, quæ animos frangunt, & gloriosam in expeditionib. victoriam mortalibus inuident, quæ hoc nostro emblemate notantur ac perstringuntur, Germanis nobis vel in primis euitanda ac fugienda.

Primum est *avaritia* atq; *αυαρις*, cui si pleriq; dediti sint, haud dubie hostes externi sine labore fines inuadunt, depopulantur, vastant, vel nemine obistente. *Per hanc* ciues pecuniam bello requisitant, Imperatori negant, neruumq; belli subtrahunt. *Per hanc* Imperator, vrbes, oppida, ac regiones necessariis præsidii nudat, & hosti Imperiiq. clauis tradit. *Per hanc* Duces exercitui & militibus stipendia suffurantur, ac minuunt salaria. *Per hanc* miles gregarius non quæ belli pacisue, sed quæ crumenæ sunt suæ curat. *Quod* crimen Prophetæ pro causa excidii regni Israelitici allegant. Huic deditus cætera bonus *Mauritius Imp.* exosus militibus factus, & tandem obruncatus est. *Per hanc* florentissimum Orientis Imperium Christianis ereptum est, & Imperatoria sedes Constantinopolis turpissime cecidit Turcis. Et quis dubitabit adhuc, id criminis in causa fuisse hæcenus, quod *Turcico* 37 anno superiori seculo tot munimenta, propugnacula, castella, vrbes & regiones cum perpetua Christiani nominis infamia traditæ sint? *Taurinum* certe (alia omitto) Christianis per hoc ereptum esse constat.

Secundum *Temulentia* est & *ebrietas*, & inde dimanans armorum neglectus, *vides hic acinacem acientem suum Turcam*, & res suas solicite agentem, nihilq; omittentem, quod ad gloriosam victoriam obtinendum, & regni dilatanda Turcici pomeria faciat, cum interim Dux Christianus suum Bacchum. i. e. vinum refrigerat, dolum frigida temperat, & culullos parat: dic quæso? *nunquid hæc Sodomæ & Gomorrhæ erat luxuries?* an non idem exprobrat Deus suis per Prophetam: *Va valentibus potare vinum, & strenuis ad miscendum potum inebriantem!* Ridiculum simul ac detestandum est quod de *Sybaritis* referunt, qui in comotationibus suis non taratantæ sonum classica cientis ferre, sed ad motum tibiæ nymphæ in morē saltare assuefecerunt equos, eoq; merito à *Crotoniatis* superati. *Quis Scyltharum exercitum à Cyro* per ingluuiē cæsum non ignorat? in hoc vitio regnas, Germania! Exl. sunt odiosa.

Deniq; *venus, luxuria, supra, adulteria, sodomia, bestialitates, murg, peccata* alia omnium ordinum extremam virgæ diuinæ manum adferūt, & per hæc defuescentia armorum, *vt equi ad vxores proximorum suorum adbinniunt*, hæc *παυλας* Imperiis ac Rebus publicis accersit, vt penes facta etiam vnico profano testatum faciemus exemplo ex Iustino: *Arma & equi adempti illi* (de Lydis loquitur) *iusq; cauponas & ludicras artes & lenocinia exercere.* Et sic gens *industria quondam potens & manu strenua effeminata mollitie, luxuriæ,*

virtutem pristinam perdidit: & quos ante Cyrum inuictos.

bella præstiterant, in luxuriam lapsos otium

ac desidia superauit.

REMORE
VICTORIE.

„ Avaritia in
„ comæda
„ tempore belli
„

„ Ezech. c. 16.
„ v. 49

Vt supr. in
Phil. chron.
Vt supr.

NB.
„ Naab.

Strenuitas
Turcorum,
ignavia Chri-
stianorum.

Ezech. 16. v.
49
Esa. 5. v. 22
Solim in me-
morabilib. &c.

Iustin. i. Trog.
li. 1.

Ierem. 5. v. 8

Iustin. l. 1. p. 8.
edit. Wechel.

EMBLEMATA
 ERUNT HOMINES
 ΑΣΗΟΝΤΟΙ.

*Candida Mortales Concordia viseret oras,
 Imbueretq; animos Pax opulenta hominum:
 Tum Fortuna suas roraret diuite cornu
 Dotes, omnigenum deforet hautq; bonum.*

Nulla vñquam gens fuit tam barbara ac ferox, quæ non pacem bello, & discordiæ concordiam multis parasanguis prætulit, & merito quidem, nam tantum pacis atq; concordiæ bonum est, malumq; belli atq; discordiæ, vt verbis equare rem nullius eloquentiæ flumen possit: quod vel ipsius *Salustii* hominis alioquin Gentilis ac profani testimonio patet: *Concordia*, dicentis, *parua res crescunt, discordia vero magna dilabuntur*. Si vero gentem vllâ, certe Christianos deceret pax & concordia, dedeceret bellum ac discordia, qui *singulari Spiritus vnitatis* conglutinamur. Sed eheu hostiliter inuicem dissidemus, in festis armis concurrimus, & de re sæpissime leuissima tanquam de aris ac focus digladiamur: quod ipsum præsens nostrum ἔμβλημα arguit ac fugillat. Per Hierarchias deducere placet.

In statu Ecclesiastico quam infesto atq; ancipiti pugnamus Marte! quam hostiliter digladiamur! quam temere decernimus! nulla fere honoris gloriaq; diuinæ, & ampliandorū Ecclesiæ pomeriorum, ex edificandarum conscientiarum, sed saltem *παιδείας, φιλοσοφίας*, simultatum fouēdarum ducitur ratio: Commendatur fraternā *ἀγάπην*, quæ in idem velle ac nolle consistit, & *παιδεία φρονεῖν ἐν κυρίῳ* consistit, sed nemo sese huic obsequentem vel studiosum præbet: *Mordemus inuicem, quare periculum etiam est ne inuicem consumamur*, & *veritas altercando amittatur*, quemadmodum multis retro seculis euenisse in propatulo est. De sacerdotibus inter se ipsi dicam: quam tenaciter hæreant odia, simultates, inimicitia! peius quam in Iudæa & leuissimis quibuscunq; vaticinium Pauli *ἐπὶ τῶν ἀποστόλων ἐστὶν ἡ ἀγάπη* liquidissime completum cernitur.

In Politico statu, quam rarus cando! quam frequentes pugna! quam horrida certamina! *De umbra a fini quantæ sæpe lanienæ! de vno lepore quanti sæpe tumultus! de agri sulco quantæ altercationes!* videlicet: *Omne regnum inter se diuisum desolabitur, & domus cadit super domum*. Exsurge Deus, & concede propitius, vt *inhabitet gloria in terra nostra, vt misericordia & veritas obuiet sibi, iustitia & pax osculentur se, vt veritas de terra oriatur, & iustitia de celo prospiciat, &c.*

In Oeconomico ordine, & conuersatione ciuili præter, iurgia, altercationes, dissidia audias nihil, alter alterius iugulum petit, etiam & quidem haud infrequentè inter eos, quos Deus & natura peculiariter deuinxerunt diuina *ἐπιπέδη* Sapiencia de nostro certe seculo gloriari non potest: *Tribus* *rebus speciosa effecta sum, & surrexi speciosa coram Domino, coram Domino & hominibus: concordia, fratrum & amicitia propinqui, & viro ac muliere, quibus inter ipsos conuenit, &c.*

Quare, omnibus seuerè edictum esto: *Alter alterius onera portate, & legem Christi implebitis.*

Damna inimici belli.

M. Opp. in bell. Castil.

Eph. 4. v. 1. & seq.

.. Ancepi

.. Martii alex.

.. in statu Ec-

.. clestia.

.. Ps. 131. vs. 1

.. T. laus.

Rom. 12. v. 3

Gal. 3. v. 15

Terent. in And.

.. Sacri dotum.

.. inter se odia.

ac simulta-

tes.

2. Tim. 3. v. 3

Luce. 11. v. 17.

18

Ps. 117. vs. 11.

12. & c.

Syr. 23. vs. 1.

& c.

Gal. 6. vs. 2.

EMBLEMA
NULLA SALVS BELLO.

*Cum truculenta quatit saeuum Bellona flagellum,
 Omnes terrarum concutiuntur opes.
 Tot mala sunt bello, rutilo quot sydera caelo:
 Flet victus, victor Marte cadente gemit.*

Inter discordiam & bellū hoc interest, vt illa priuatim, hoc publice exercetur: illa paucorum, hoc multorum sit: illa sine singulari aliorum damno, hoc vero non nisi etiam aliorū damno atq; iniuria geratur. Quare quo plures hoc occupantur & implicantur, eo ē immanius est & inhumanius, vt omnem plane hominem exuisse videantur, qui tam infestis inter se armis breuiter concurrunt & decertant, & totas regiones nationesq; in extrema discrimina adducunt. Id quod à multis cum prisci tum recentioris aui piis bonisq; agnitum ac deploratum est. Quo magis mirandum est inter nos Christianos esse qui tam leuiter ac præcipiti ad arma furore ferantur, & quidem tam leuib. de causis: *Lepus captus est: manipulus leguminis ablatu; pedem pede pressit:* & quæ sunt similia leuia & ludicra. Quod Gentilitius ille homo tanquam vanum ac temerarium non immerito deridet:

Belli causa fuit violatus vulnere verus.

Quis vnquam sanus Græcorum decennalem expeditionem propter vnam fornicariam sœmellam imo propter putidum prostibulum aduersus Troianos gestam probauit? Tullius certe Hostilius Rex Romanus Legatis cum Numinis diuini summa obtestatione dicebat: *Nuntiate regi vestro, Regem Roman. Deos facere testes, vter prius populus res repetētes legatos aspernatus dimiserit, ve in eum omnes experiant huiusce cladis belli.* Hæc homo Gentilis. Vbi nunc est fides tua, Iuliane Cardinalis, quæ ē bene consopitum bellum ē fauiliis & cineribus resuscitare, pactas inducias dissoluere, & numinis obtestationē scdusq; tam leuiter frangere non exhorruisti? Arma sine damno nunquam arripiuntur, siue victor triumphes, siue victus lugeas. Omnia victoria cruenta est, nulla incruenta. Hoc vsu semper compertum, quod exactis inimicitis, & depositis armis victor doleat, victus fleat, siue felici Marte, siue cum *Erasina de,* quod aiunt, sit decertatum. Quanta enim belli sunt incommoda atq; damna, neq; cogitando mens, nec lingua fando vlla esse qui potest. Commituntur bello blasphemix: silent leges diuinæ & humanæ: patantur periuria: ** Consuluntur Pythones: æduntur hierarchix: ædes ac latrocinia in infinitum exercentur: virgines nobiles constuprantur: designantur adulteria: fiunt incestus: rapinarum non est numerus: deuastantur omnia: mutantur fero ac flamma in solitudines, ex culti vici: aruitio sa oppida: numerose vrbes: solo æquantur regiones: ius vicinorum & confœderatorum potest non est vt non violetur: deniq; multo facilius dixeris, quæ bona non sunt, quam quæ committantur mala: hæc adeo vera sunt, vt etiam Poeta exclamet:*

Nulla salus bello pacem te poscimus omnes.

Angeli nato Pacis Principe, Orbis seruatore. Pacem non bella annunciant Vrbi & Orbi: ad cuius tempora dudum gestit Propheeta: *Tua sent.* inquit, *gladios suos in ligones, & hastas suas in falces: non attollet gens vlla in aeternam gladium, neq; discent amplius bellum.*

Discrimen inter Discord. & Bell.

Bellum con- trait scopo fra- tionis nostra.

Linus li. 1. decad.

.. vid Erasim.

.. in Chel.

.. Bellum

.. ab a. u. s.

.. & victoria

.. nulla in-

.. cruenta.

.. Et victus, & victor dolet.

Horrenda belli mala.

* vt apud

Saulon Sa-

muel. 28

..

..

..

..

..

..

..

MALVM MALO DVPLICATVM.

*Haud temere armaris Neptune bicuspide ferro
 Nam duplici infestus clade, modoq; nocet:
 Quæ vos, mortales! eheu! dementia cœpit!
 Non vnum satis est; nunc geminate malum!*

Multa ac varia per se sunt maris discrimina, vt non immerito grates illi imperet diuinus Psalmographus, qui è *maris procellis* saluum emerferit: sed tanta humanarum mètium cœcitas est, vt Neptunum cum Marte committere, seu naualibus præliis experiri, hoc est, *malum malo con duplicare* non horreant, in quos tamen & Mars & Neptunus (iniquissimi sancti!) insolubili fœdere coniurarunt. Tale exemplum, in sacris, quod sciam, nusquam legi. Magna hæc dementia! quoq; maius periculum, eo maior temeritas. Nota est *Xerxi* historia, qui mari compedes iniicere, virgis cædere, & ad lubitum vt iret suum, cogere contendit, sed quæ eius rei, imo quæ eius stupendæ temeritatis ac insanix fuit epitafis? deplorabat ille humanam fragilitatem, q̄ de tanto suo vñdecies centum mille hominum numerante exercitu post elapsum vnum seculum non superfuturus esset vnus, suam ipsius calamitatem imminentem sapientius deplorasset, nam cum *optimi & fidissimi Demarati* consilio obsequi nollet, in eas redactus est angustias, vt toto suo exercitu cæso vsq; ad internuncionem, pauculis profligatis, ipse scapha auctus ægre euaserit, & turpi fuga salutem quæsierit. *Piscator*, aiunt, *ictus sapit*, id *Cononi Atheniensium Duci* præstantissimo contigit. Is cum à *Lysandro* Lacedæmoniorum Imperatore nauali prælio victus atq; superatus esset, Martis aleam Neptuno committere noluit amplius, quare re collectis copiis, & resumptis, auxiliis *Regg. Cypri ac Persiæ*, viribus terrestrib. ac pedestribus signis cum *Pisandro* Laconico congreditur, & superior euadit, non tantum Lacedæmoniorum classe ad *Cnidum* prostrata, sed ipso etiam *Pisandro* interfecto, itaque Patriæ, Athenis, vna cum ingenti præda, & quinquaginta, hoc est, triginta millium coronatorum dono ad reparandos muros, libertatem restituit. Hoc sapere erat. semel * *feliciter pugnatum est mari superiori seculo, ènter Hispanum & Angliam*, nostra memoria, vbi terribilis illa classis Hispana, toto fere triennio apparatus, quæ totam Angliam occupare, & multo longius progredi iussa erat, cum confusione rebus omnibus infectis, priusquam Angliam attingeret, turpiter & infeliciter aufugit: Epinicio Anglicano non incongrue nec illepide succinuit quidam cum *Claudiano*:

O nimum dilecta Deo cui militat arbor
Et coniuuati veniunt ad prælia venti.

¶ *Claud. Deo-
ta.*

¶ *ps. 107. v. 23*

¶ *Malum con-
duplicare!*

¶ *Iustin. è Troge,
lib. 2.*

¶ *Flumina ab
exercitu eius
siccata.*

¶ *ibid. & recita.
à Philip. in
Chron.*

¶ *Eras. Adag.
Phil. in Chron.*

* *Verb. formal.
Osiand. Epist.
Cent. Ecclesi-
en. 1787.*

SCOPVS FIDEI CHRISTVS.

Vt si quid fragili nitatur fundamento
 Corruit, & fixum nescit habere locum:
 Sic qui non fidei solide fundamenta iecit,
 Labitur, & firmum non facit ille gradum.

Alludit

Alludit hæc tabula ad illud Apostoli ad Corinthios : *Fundamentum a-*
liud ponere nemo potest, præter id quod positum est qui est IESVS CHRISTVS. Si quis
autem super ædificat super fundamentum hoc aurum, argentum lapides preciosos; ligna,
fœnum, stipulam: vnusquisq; opus manifestum erit, dies enim declarabit, quia in igne
reuelabitur, & vnusquisq; opus, quale sit ignis probabit. Facit se, Architectum: Chri-
stum, fundamentum: Fidem, aurum, argentum. Charitatem: lapides preciosos, vir-
tutes reliquas: Lignum, fœnum, stipulam facit affectus, cupiditates infirmitates
que fidelium: illa igne non consumi ait, sed purificari: hæc consumi, nõ pu-
rificari. Pia sane atq; ingeniosa tabula! Vere n. Christus salutis fundamentum
est, estq; solus, aperte asseruerat Apostolo, & præeunte Dn. nostro Saluato-
re ipsomet, qui ait: Nemo venit ad patrem nisi per me. Is ipse lapis angularis est: λιθὸς
ἀκρογωνιῆς αὐτοῦ κλειστός, ἰσχυρὸς. Hoc fundamentum nisi bene ieceris, omne quod super-
struxeris, corruet, quemadmodum de omni fundamento ille ait: Iecit Deus Pa-
ter prædestinatione æterna, & præsentatione generali ad ripam Iordani: super-
struimus nos fidem: ὁ πισδὸν ἐπ' αὐτῶ, μὴ ἐκστασεν: quare fides aurum est,
quoniam etiam auro pretiosior, per ignem tribulationum excollat. Fides autem niti-
tur aperto & expresso verbo, extra quod non fides sed opinio est: huius ver-
bi hieroglyphicon hic est Candela, & νόμοι ἢ περὶ αὐτῶ, tabulas Legis & Euangelii
tenentia; nam quemadmodum in tenebris sine lege impingitur: ita sine
præiio verbo nõ nisi tenebras errorum sequimur, & impingimur adeo vt
vel præcipites tales dentur in barathrum æternarum & exteriorum tene-
brarum: Cauetis ergo vt in adyta prærupta diuinorum consiliorum te te-
mere abdas, sufficit verbum quod prope & in ore est tuo: huic simpliciter crede, vt
infantes, & columbinam (quas vides) simplicitatem imitare, optime is credit qui
simpliciter sed præluente verbo Dei, credit. Vides extra Christum non esse nisi te-
nebras, nec videre lucem Legis peritos, Philosophos, & quicumque extra &
præter verbum, Legem & Prophetas, Christi indices ductum atq; dictam
corruptæ rationis sequuntur: Talia inventa & ratiunculæ fundamentum su-
perstructæ non purificabuntur sed deflagrabit, conflagrabitq; & super-
struentes, & instar fumi euanescent. Qui vero fidem veram ac synceram su-
perstruunt, tametsi λίθοι πηλῆαι, luctas, & scorias concurrere contingat,
deflagrabit tamen illa tantum, his perpetim saluis:
sed de his etiam supra.

1. Cor. 3. v. 11
 ibid v. 12
 ibid v. 13
 Euolatio Em-
 blemati.

Esa. 28. v. 16
 1. Pet. 2. v. 3. 4
 & seqq.
 Ioh. 14. v. 6
 Quintil. lib. 1.
 c. 5
 1. Pet. 1. v. 20
 Mat. 3. v. 17
 Esa. 28. v. 16
 1. Pet. 1. v. 7

Luc. 1. v. pen.

Rom. 10. v. 8

Ratio capti-
 uanda 2. Cor.
 10

PLENITUDO LEGIS DILECTIO

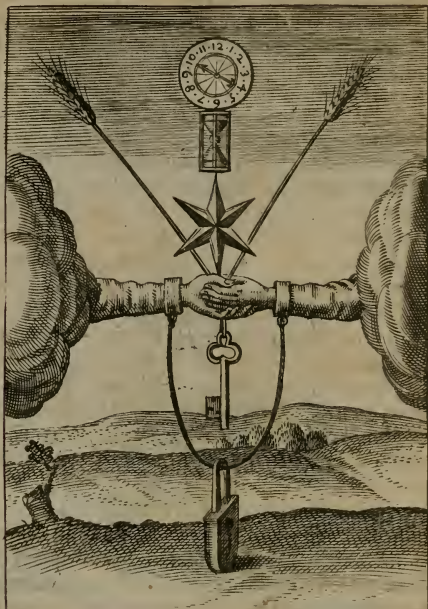
*Est virtus geminis sublimibus alta columnis,
 Illa Deum prendens, ^{et hanc} hancce suum:
 Inter namq; Deum currit dilectio, & inter
 Proximum, vt hunc propter seruiat illi etiam.*

HOMO fidelis & solido fundamento Christo vera saluificaq; fide in-
 nixus, cuius equidem hieroglyphicon est *iuueni alatus*, heic: *dius*, stans super
 fundamine, tenet *columnas* ad idem vergentes, quarum altera *dilectio Dei* est,
 altera *dilectio proximi*; Nimirum hisce duabus piæ charitatis & charæ pietatis
 partibus Christiani hominis officium absoluitur. Τοτέλθ τῆς ἐπιταγῆς (ὁ ἀ-
 πόστολος ἐφασκε) ἐστὶ ἀγάπη [ΑΓΑΨΗ] ἣν χρὴ ἔχειν καὶ διὰς, καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνώπο
 κριτε: καὶ ἐπὶ τῆς ἀπολλῆς τῆς τῶν λόγων ἀδικεφαιλεῖται, ἐν τῷ: ΑΓΑΠΗΣΕΙΣ: ἀπὸ ἡρώμα
 ἢ νόμου ἢ ΑΓΑΨΗ Præclare ergo August. *Omnia que prædicta sunt, ex quo de rebus*
tractamus, hæc summa est, vt intelligatur legi & omnium diuinarum scripturarum ple-
nitudo & finis esse: DILECTIO rei qua fruendum est: & rei, que nobiscum ea frui potest,
quia vt se quisq; diligit, præcepto non est opus. Sed multi hic in accusationem præce-
pti conuertuntur quod seruare non possunt, quasi offendiculum eo Deus
posuerit; His respondendum: Bona lex est: & mandatum sanctum, bonum, iustum:
In nobis autem hæret culpa, quod perfecte istud præstare non possumus. ”
 Verum si Euangelio credideris, & vera fide intueberis Christum, ille defe-
 ctus restituet tuos, quoniam *agnus ille Dei est, peccata mundi tollens*. Interim
 obedientiam tuam ad legis *νομόν* exerce, eademq; vt re pro
Speculo: ex quo, quid tibi ad perfectionem desit, addisce.

FRENO: quo traharis ad obedientiam: *Pædagogus* enim est: & quidem
 ad Christum, vt, quod tibi desit, in vno & solo Christo quæras, nimirum: in
 ira, gratiam: in maledictione, benedictionem: in peccato, iustitiam: in tenta-
 tione, consolationem: in tenebris, lucem: in morte, vitam: *Omnia enim*
Christus est, si credere volumus.

Regula: eaq; bene viuendi, quam cynosuram & amussim semper ob-
 oculos nos habere decet, neq; ab ea deflectere, vel ad dextram vel ad sini-
 stram, vt ne nos *ἐπιλοθησώμεθα* inquinemus potius quam obedientes nos
 Deo probemus, qui vno omnes tales halitu diffilat: *Edixi enim filiis illorum: in*
statutu patrum vestrorum ne ambuletis, & iura illorum ne obseruetis: ego Iehouah Deus
vester in statu meo ambulat & iura mea obseruate ac facite ea. Id quod complebimus
in illa vita, quum videbimus facie ad faciem, vt iterum Augustinus
libr. de Spir. & litera c. 26.

AMICOS NE LÆSERIS.

*Dulce ut amicitiae nomen, sic dulcior usus,
 Nil equidem patulus carius orbis habet.
 Vnus sit Pylades fido tibi fidus Orestis
 Hic quoque amicitiae non levis usus erit.*

Omniū rerum quas ad bene beatēq; viuendum Sapiētia comparauit, nihil est maius aut præstantius amicitia, quæ conlilit in IDEM VELLE & IDEM NOLLE. Est autem Deus, qui suis amicos conciliat, qui solus corda hominū in manu sua habet, & quocunq; vult, flebit illa: quæ sapientissimi sententia est: *Quum beneuolentia prosequitur lehoua, vias alicuius, etiam inimicos eius pacatos reddit ei*: quod exemplis Iacobi & Esau: Dauidis & Saulis apertum fit. Ad amicitiam non facile profiliendum confirmandam, nam tales amicitia non diu durant: sunt qui facilius parant amicos, quam conferuant, modium prius salu (iuxta Sapientum doctrinam) cum eo consumas, vel patrimoniā diuidas, secus perfecte haud cognoueris: hoc IESV quoq; Syracidū monitum est: *Si comparaturus es amicū, in adflictione compara eum, neq; cito credas te ipsum ei: Nam est amicus, qui non permanet in die adflictionis. Est amicus qui ad inimicitiam traducitur. Est amicus mensarum particeps, cum quo ita comparatum, vt feruente olla seruet amicitia, nam Vulgus amicitias utilitate probat: quare in deligendo amico summa prudentia opuse est. Ad minimum autem vnum habeas amicum, iuxta versiculum:*

Vnus sit Pylades fido tibi fidus Orestes,

Hic quoq; amicitia non leuis vsus erit.

Amicitiam autem si cum quo contraxeris eam ne facile ruperis: est enim fidus amicus valida protectio, quem qui adeptus est, magnum adeptus est thesaurum: Ἀνὴρ δίαιτος ἢ μόνον πολίτης, ἀλλὰ καὶ τοῦ συλλογῆς ἀξίος φέρεται: Amicus, Salomone teste, fratre coniunctior est. Stabat Romæ effigies AMICITIÆ: iuuenis virente habitu: quoniam semper vitere debet amicitia, in cuius fronte extabat: *Hyems, aſias: semper durat amicitia vera: citca locum pectoris: Prope, procul. Non enim militat hic procul ab oculis, procul a corde, &c.* In extremo fimbriæ: *Mors, vita: per ea enim durat amicitia. Quare cum rebus in incertis cernatur amicus certus, memēto te n contractu amicitia vtriusq; vt illa ait, fortuna cum socio societatem iniſſi: Amicus enim in die adflictionis agnoscitur: vt exemplis Dauidis, & Ionatha: Pyladis & Orestis: Damonis & Pythie illustrissime relucet. Nec tamen amicitia contractus ad inſiſta aut impia obligare debet, sed amici esse debemus vsq; ad aras: non amicitia sed conspiratio est, qui consentiunt in malo, vt *Cati. inari. factio.* Et illi qui ad occidendum Pasulum conspirarunt. Propter calumnias inuidorū, ne temere rumpas amicitiam: quin potius legem amicitiaē considera, quæ est: *Mouere & moueri.* A calumniis autem ipse abstinet, nihil enim frequentius rei leuius dſſit amicitiam, quam calumnia. Suspicio quoq; absit ab amico. Difſutam quam primum redintegrato. Reconciliatum amicum ne facile offende. A reconciliato autem aliquantisper caue.*

ἢ φίλοι, ἢ δὲ ἐὶς φίλῳ.

Hart. Scopper.
Ex Plant.
alleg. Hieron.
Epl. ad Demetriad.
Prou. 21. v. 1
Prou. 16. v. 7
Gen 23. *
1. Sam. 24.
23 & 26
Cicero.

Syr. 6. v. 7
ibid v. 10
& amiceed.
conſeg
Feruent olla,
feruet amicitia.

„Vnus habent
„dus amicus.

Syr. 6. v. 10
ibid v. 14
„Tythagor.
uid. & c.
rou 13 v. 24
Effigies amicitia Romæ.
„NB.

„Ouid.
Inſim li 23.
Horat in Od.
vt ſup.
Feliciter &
amplius quos
irrupta tenet
copula. & c.
V. de quo ſo
Vater Max.
lib. 4 c 7
Aſlor. 2. v. 10.

14
Calumnia.
C. Syr. 19. v. 13
& 199
Suſſuacitas.
Hier. aduerſ.
Ruffin. ex Cic

SPIRITUALE MELLIFICIVM:
Ex minimis magna.

*Quam suavis liquor est verbum, bone Christe, tuum mi!
 Dulcius Hybleo melle, fauisq; sapit!
 Hoc age perpetuo tantum mea corda rigentur,
 Et capient animos tædia nulla meos.*

De Apibus atq; mellificio multi scripserunt, nos moralem ex ipsorum ordine atq; opere sensum expressuri sumus. Multarum autem & sane vtiliū rerum per apiculas etiam lampade diuini verbi ductrice monemur. PRIN-

Mellificium.

CIPIO monarchicum statum optimum esse, regimen ipsarum edocet, non totum examen vni parer, & eius nutui omnes audiunt: si duo in vno reperiantur alueario Reges, vnus damnas sit oportet: nimirum: vnus Deus. Vnus Sol, * duos soles mundus non fert, ergo vnus & Rex sit, quemadmodum dicitur:

Monarchia,
Iustin. l. 11.
verb Alex M.
Consentit Aug.
gust. li. 1 de
nuptiis & con-
cupiscer. ad
Valer c. 9.

ἐκ ἀγαθῶν πολλοὶ καὶ ἐκ ἐκείνων ἕως

Dum enim multis pareretur, nulli pareretur recte, sed pro sua quisq; libidine rem gerit: itaq; ex πολυαρχία enascitur ἀναρχία, cui malo μοναρχίας beneficio optime occurritur, alioquin recte dicitur: Multitudo Imperatorum Cariam perdidit. Deinde ἀρεσὸν πολυψύχων dedocet, id quod dolet Sapiens: Ne laudes quoniam de pulchritudine ipsius, nec abomineris vllum ex aspectu ipsius; parua est inie: volucres apes, sed principatus est condimentorum dulcium fructus eius. Quod significanter admodum effert Cato noster.

Magis natu-
raliter vnus
in multis
princip.
quim, &c.
Homer. l. 2
Ibid

Corporis exiguū vires contemnere noli

Consilio poller, cui vim naturæ negauit.

Sub sordido saepe pallio latet sapientia: & in quo non credis gurgite piscis erit. Inimicitiarum etiam gerunt typum, quoniam Deus eos armauit aculeo si denso agmine irruat, lædere grauitur possunt: quare & David sub persona Christi de suis inimicis conqueritur: Circumdederunt me tanquam apes, &c. In primis boni ordinis exemplar præbent illustrissimum, cuius tam sunt tenaces, vt si intelligant esse quæ non faciant officium, tolerare nequeunt, sed aculeorum suorum gladiis conficiunt, confodiunt, tollunt, quod à Poeta obseruatum est:

Aug l. 2. c. 21
de civ. Dei.
Adag Eras.
Syr. 11. v. 2
ibid v. 3
Distich merca.
Inimicitiarū
typus.

Ignauum (inquit) sucos pecus à præsepibus arcer.

In nullis bene constitutis communitatibus vel Rebus publicis tolerabuntur pigri, ignaui, inertes, sed constitutum aut fustibus vt emendantur, aut exsiliis multentur: ne noceant exemplo, de quibus etiam Apostolus latissime, 2. Thess 3. vid loc. DENIQUE: iucundissimam allegoriam præbent, nam mellificia studiosissime exercent, & colligunt fauos pro quibus deinde ad necem dimittant. F. uis noster verbum Dei, quouis melle fauog, Hyblæo dulcius, quem fauam ex floridissimo scripturarum viridario, tanquam ex herbulis diuersissimi generis fugimus ac paramus, pro eo nostro fauo deceremus vsq; ad necem, neq; qui nos deprædetur, per inanem philosophiam & deceptionem i. i. sario: u hominum, admittamus, quemadmodum Syracides monet: pro veritate ad necem decerta, &c. sicut apes, &c. de diuinarum scientiarum Hoscinis suauia mella

Virgil. 4.
Georg.

Vid. Alexan.
ab Alex.
Allegoria.
Ambros. serm.
13 de desist.
Lun.
Basil. Magn.
de Gentil. libr.
enoluend.
Ambr. l. 8.
Ep. epist. 62
Greg Naz.
Zianz. Theol.
li. 1
Syr. 4. v. 33.

conficiamus, & quicquid ad medicinam animarum pertinet, arte componamus: quod fusc persequitur Ambros. serm. de de se & Lun. 83,

NUNQVID MILITIA VITA
hominis,

Et Satanas, Mundusq;, Caro, Mors vltimus hostis,
In te vnum ac solum spicula seua vibrant:
Sed IESVS CHRISTVS VICTOR te flamine sacro
Firmabit, cœlorum & trahet vsq; domos.

Quemad-

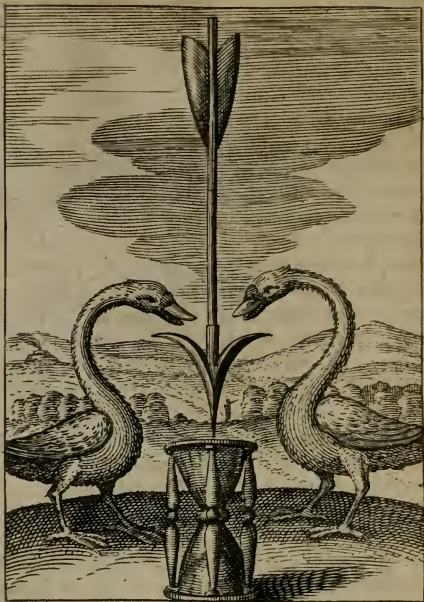
Quemadmodum de Christo dicitur: *Quod positus sit in signum cui contra-* Luc. 2. v. 34
dicitur: Metaphora sumpta ab iis, qui tela sua mittunt ad scopum: ita & de fi-
 delibus, *imagini ipsius conformandis*, in hac vita idem recte dicitur, significatur,
 figuratur: & huc collineat hæc tabella *Rochi* imaginem gestans, vndiq; telis
 petiti & confixi. Quemadmodum in *Noctuum* de die euolentem omnes vni-
 vndiq; volucres atq; auiculæ irruunt; impetum faciunt, ita in pios ac pro-
 bos omnes & omnis generis homines in hac vita irruunt, inq; eos tela vene-
 natarum suarum linguarum & petulantium actionum vnos dirigit: vt
 verissimum sit commune illud distichon:

Nunquam bella piis, nunquam certamina desunt.

Et quo cum certet mens pia semper habet.

Vides Satanam quam cupide veneficas suas sagittas in hominem mi-
 serum eiaculetur, per tentationes à dextris & à sinistris, nimirum hoc illud
 est: *Simon, Simon, Satanas expetiuit, quos cribra ret sicut triticum: Aduersarius vester* Luc. 22. v. 31
tanquam Leo rugiens circuit, quærens quem deuoret: Qui ex superiori dimicant ho- 1. Pet. 5. v. 5.
stes loco, magno compendio vtuntur aduersum infra se positos, talem tan- 6. 7. & c.
 quam potentem Sagittarium habemus diabolum, *ex aere* in nos sua vibrat
 spicula: quo nomine etiam à D. Paulo nobis cauendus proponitur; *Non est,* "
inquit, nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem, sed aduersus Principes ac po- Eph. 6. v. 12
testates, aduersus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritualia nequitiæ. Has
 Satanæ technas alicubi deplorat *Augustinus*, inimicus, inquit, noster, vt occidat, In soliloq. c. 16
semper vigilat sine somno. Ecce tetendit ante pedes nostros laqueos infinitos, & omnes vias
 nostras impleuit decipulis ad capiendas animas nostras. Laqueos posuit in diuitiis, laqueos
 tetendit in paupertate, in cibo, in potu, in voluptate, in somno, in vigiliis, &c. non au-
 tem agit per seipsum semper, sed per fideles suos, mundum & carnem. Vides
 mundum etiam arcum intendere, vere enim Dn. Saluator: in mundo pressuram ha-
 betis: Vibrat mundus scandala, persecutiones. *Mundus est mundus & mundus*
immundus manet, ait ille: quod Christus aliter effert: *si de mundo essetis, mundus*
quod suum esset diligeret, sed de mundo non estis, verū de mundo ego elegi vos. *Mundus non*
potest vos non odisse, quoniam me odit. Et simil. Ex occultis, insidiis, & ab intus ad-
 oritur caro, diaboli & mundi fidelis intusus, contra huius spicula se munire diffi-
 cillimum. *Omnia enim vinces facilius, quam te:* Heus vero tu! quo difficilior lu-
 cta, eo gloriosior erit victoria. Pro te ergo contra te tecum pugna, & pecca-
 to in te inhabitanti resiste. Deniq; *ultimus hostis mors*, cuius spicula sunt leuitia,
 morbi: *Graui* in fine vitæ: sed bene confide: *Spiritus Christi* mitis, *ma col-*
lumba te solabitur, & deducet cum triumpho Angeli ani-
 mam tuam, vt *Lazari*, in sinum *Abrahæ*, ad sem-
 piterna gaudia.

EMBLEMA
RESPICE FINEM.

*Nil Pullata iuuat quæ Carmina Præfica cantet,
 Funeribus cygnus concinit ipse suis:
 Nil post Fata iuuant aliorum munera, censuſq;
 Alma fides, Pietas atq; præacta iuuant.*

Breuitatem atq; fragilitatem vitæ humanæ plurimi deplorarunt, sed plerique sine vera Dei sui que ipsorum cognitione. Incertum admodum

Fleuerunt.

Ariftoeles appellat: flet *Heraclytus* lubricitatem vitæ huius, sed incertus causæ cum propinquæ tum remotæ, efficientis & finalis. Stulte admodum *Imp. Seuerus*, omnia, exclamat sui. & nihil mihi prodest. Deniq; *Vandalorum Rex Gilimerus* forte sine fundamento. *Ματαιότης η̄γιστοῦ τῆς ζωῆς καὶ τῆς η̄γιστοῦ τῆς ζωῆς.*

Aristot.
Heraclyt.

Imp. Seuerus:

Rex Gilim.

Philos. Alex.

M. de Juncti.

Moser. Ps 90.

v. 5

v. 6

v. 7

v. 8

Nos autem & breuē esse vitam hanc scimus, & cur tam breuis ea sit, nos fugit minus: nos verbo diuino edocti succinimus *Moyſi Theandro* & Prophetarum primo: *DOMINE facis nos diffuere sicut nimbum, somnium sumus, sicut granum, quod cito areſcit: quod mane flor. t. & mutatur vesperi, exciditur & areſcit: quia defecimus in ira tua, in furore tuo turbati sumus: Posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo, occulta nostra in lumen vultus tui: verbo dicā: causa breuitatis ac fragilitatis vitæ nostræ sunt peccata; & Originis, seu primum, & adualia, seu à primo orti: nisi peccato inquinati essemus, neq; mors iuris quid in nos haberet, neq; tam inopinata morte adobruī possemus. per peccatum fit, quod homo *Bulla*: quod dies hominis tranſeunt tanquam fumus: & quod vere dicitur:*

Nascimur & morimur finisq; ab origine pendet:

Omnia sunt hominum tenus pendente a filo, &c. Et iterum:

Et fugiunt frano non remorante dies.

Peccata.

Conit. Pelag.

Homo Bulla.

55

55

Ouidi.

Quare quom sciamus, & elapsuram clepsydram, vitamque hanc esse breuem, necesse est nos ad felicem excessum in tempore, inq; vero timore Domini præparari: laudandus igitur & illaudatus ex parte mos *Cygni*, qui hic pro hieroglyphico adpingitur: *Cygnus* certe vt tota vita sua sonoram nõ ædat vocem, morti tamen vicinus cantat: eorum forte typus, qui in fine vitæ conuerti volunt & respicere, quod periculosum admodum est, nã dum voc. antem in tempore gratia non audiunt Deum, sed obdurant corda (vt a illi) eos nec Deus vocanteis audiet, animam iam de lingua exhalaturos. Legi, inquit *Augustin. & relegi scripturam, & non inueni exemplum in morte saluati præter Latronis in cruce.*

Ogni hierogl.

Quale est. a-

nimala, va-

gula, blanda-

dula. &c non

Cygni, ed eorum

vox.

a. Psal 95

Aug in Ps. 53.

Deinde & eorum hieroglyphicon esse potest, qui in fine vitæ, quod plerique faciunt boni, pia vota, ominosa verba, & voces ædunt optimas, vnde pro uerbium manauit: *Cygnæ cantio*. Nam quod non coacta sed suaui illa vltima *Cygnorum* vox fit, vel ex illo *Virgili* adparet.

Erasin Chil.

Nam neq; adhuc Varo videor nec dicere Cynna

Digna, sed arguto interstrepere anser olores.

Virg. Eclog 9

Quales piorum *Cygnæ* cantiones in sacris sunt: *Scio quod redemptor meus uiuit, &c. In manus tuas Domine, commendo spiritum meum, &c. Domine Iesu suscipe spiritum meum.* Vnde & *Martialis*:

Iob. 19. v 25

Ps. 31. v. 6

Act. 7. v ult.

Martial. Epig

grammat.

Dulcia defæta modulatur carmina lingua:

Cantator Cygnus funeris ipse sui.

EMBLEMA
 FINIS OMNIUM RERUM
 adpetit.

*Fundamenta ruunt orbis, fastigia rerum
 Quassantur, summae concutiuntur opes.
 Proq; ope suppressi tendunt ad sydera palmas,
 Quodq; optant sancti, non procul: (EVGE, veni!) est.*

Si fundamenta domus labefactantur & concutiuntur, domus ipsa diu stare non potest: ita prorsus cum hoc mundo comparatum est, nam cum fundamenta non labefactentur tantum, nec tantum concutiuntur, sed prope modum omnino emarcuerint & diruantur, verisimile certe est, stare diu non posse, sed nec finem longe abfuturum. *Fundamenta sunt Hierarchiæ & Principales status, spirituales seu Ecclesiasticus; & Mundanus, secularis* ue vel Politicus: hæc fundamenta autem non tam concuti quam plane ferme dirui in propatulo est: Arietes autem demolitionum sunt *φιλοδοξία & φιλοτιμία*, vt præfens tabella *ἰμωλημῶν* perstringere conatur: *Pedo Episcopali, Ecclesiasticum; gladio, politicum ordinem figurante: Sæculo autem aureis conferto & pecunia, avaritiam infatiablem indicante. Et certe pecunia obediunt omnia. Auri gratia omnia fiunt. Auro expugnantur omnia fundamenta & munimenta. Venalia vbiq;*

Templa, sacer dotes, altaria, sacra, corona:

Ignes * thura, preces, colum: est venale, Deusq;

Omnes hierarchiæ alas demittunt ad aurum, præcipue sacer ordo: vt nō immerito exclamare libeat: *Dicite Pontifices in templo quid facit aurum; quod omnia in templo auro prostant, auro veneunt, auro deniq; extruduntur; Non Vrbis hæc iniquitas est, sed Orbis.* In plerosq; Pontifices cuiuscunq; sectæ competit illud: *Propheta tua concionatur propter aurū. & lignei olim erant calices & aurei sacerdotes, nunc aurei calices, & lignei, & aurei sacerdotes!* Imo, inquam, bone Bonif. & aurei, nam auri gratia prostituunt, doctrinā, Deum, corpora & animas: docent placentia: fingūt se ad prurimum aurium magnatum. Optimus is est, qui propter sanctum aurum & offam *politici adulari & fratres onerare potest.* Non est, sacerdotes! o boni & Politici *δαίμονες* exprobetis, pedum vestrum in sacculo pecuniario dextram occupauit, primi estis vos in emungenda pecunia, in extricanda offa, in corradendo auro. Nullæ rationes potiores sunt, quam *tinnula illa:* Nec tamen aberrat etiam à vobis hoc telum, Domini Politici, etiam vos ferit hoc iaculum: & vos pars estis oneris, quod pauperes premit, vt hic cernitis, pauperes inquam qui sublati ad sydera, palmis, oculis, gemitibus, ac suspiriis, votis & precibus opem atq; vindictam, à Deo expolcunt, qui et annuit precibus ipsorū, & ait: *Propter misericordiam inopum & gemens pauperum, nūc exurgam, ponā salutem, &c.* *Μὴ πλάττω δὲ τὸ ἐμὸν κρηζέτην: Πάου ὁ φθὺ δὲ, ὁ φθὺ λυδὸς κὲ πῶτ' ἐπακθῆσι: Qui aurem plantauit audit, qui otulum fecit, videt; qui gentes corripit arguet. ἢ ἐξ ἀπὸ ὧσ' ἐσὶ: Termini et atum in nos incidunt. Finitis omnium verum appetit. Fundamenti conuassatis domus minatur ruinam.*

Similad comed.

NE.

Fundamenta Vrbis & Orbis.

Enolnt.

Ioh Baptist. Mantuan. l. 3. calamit.

* Eura.

Etum Persoim

Satyr. 2

Etiam Iurista

sumunt aurū

& vendunt

præbent in

uicis aflu.

NB.

Msch 3 v. 5

B Bonifac.

vere aurei sa-

cerdotes: nam

aurum sinit.

vi estm Ta-

bella.

Rationes tin-

nula.

Supperisio

pauperum.

Pf. 12 v. 6

Gal. 6 v. 7

Pf. 94 v. 9

1. Iob 2 v. 18

1. Cor 10 v. 11

1. Petr. 4 v. 7

DEVORANT PAVPEREM, ET
deuorantur à Satana.

*Pauperis immani consumit viscera ribbi
 Dives, & à stygio carpitur ipse Lare:
 Ve qui prædaris, nam tu quoq; præda futurus,
 Ingrati heredes quando furantur opes.*

Mira quidem sed vera (& vero iterum, & heu! vera) effigis. Vides quomodo alter alterum vorat: diues pauperem: diuitem *Leo* ille de quo *P. l. ut: 1. Pet. 5. v. 8* Iudæus calcaneo pauperis insidiatur, sed & hunc infernalis illa rapit intemperia, voratque. Nimirum: *Pauper vb: q: acet in hoc xuo malo, de ipsius corio ludunt omnes. Nunquam iustior forte fuit querela dominica: Deuorant plebem meam, deuorant sicut panem. Prolixissime infamata est hæctenus carnificina Iudeorum, annulos fuluos in anteriori vestium parte gestantium, sed non minus nocet vastities illorum in digitis fuluos eosq; aureos gestantū, ad clauum sedentium, Optimatum scilicet, inquam, populi, quorum frequens in ore est, quærimonia Prophetæ, & *ps. 113. v. 8* dicentis: Quando transierit hoc nouilunium, vt vendamus commestum: & Sabbathum, vt aperiamus frumenti horrea? minuendo Ephum, & manus faciendo pondus, ac peruertendo lancilus dolosus, id parando pecunia tenues, & egentem pari calcæorum, vt deniq; quisquiliis frumenti vendamus: Sed audiant tales Gurguliones & Vini-Iudæi, quid Dominus de illis: Audite (inquit) hoc, qui anhelatis deiecturi egentem, & delecturi pauperes terra, (neq; adficiuntur egritudine propter contritionem Iosephi) iurat Iehoua per excellentiam Iaobi, ne viuamq; obliuiscar in æternum vllum operum istorum: Aurum & argentum non liberabit eos in die iræ: rapiant, congerant, auferant, relinquendum erit: Aurum & argentum ipsorum eruginauit, sed arugo in testimonium ipsi erit, & manducabit (quemadmodum & ipsi vorantur carnes pauperum, sudoresq; & sanguines ipsorum biberunt, ita vorabit Furia infernalis) carnes ipsorum sicut ignis: clamor pauperum eorum in aures Domini Sabaoth introiit. Aegre id quidem ferunt dici ipsi, quemadmodum vsurarius ille; quid (aiebat) opus est Pastorem dicere de auaritia, ad me pertinet hæc prouincia expilandi & extorciandi? tamen dici & inculcari oportet, si qui sint adhuc conuertendi. Mirum autem, quomodo Iudæis tantum indulgeant Magistratus Christiani, vt de subditis suis, de carne q. & sanguine suo tantam lanienam exerceant, & sudores & sanguines piorum exsugant: Ain! pender mihi magnum tributum; verum heus tu, vnde id habet, an non ex carne tua exfluxit: Eoq; nutritur, vt Saluatorem tuum ac meum odio habeat, blasphemet, eiq; in faciem exspuat, quæ salua adhuc in ore & barba ei hæret, quando tibi loquitur, teq; omnibus intus diris deuouet! ô indignitate rei! LL. cum nostræ tum vestræ, & quid de Iudæis eorumq; vsuris statuant ignotæ vobis esse non possunt. quas hæc loci & instituti non est persequi: est in manibus *Hotomannus* fusc hæc pertractans, ex eo petat qui volet. Habendi erant vt in: *incipia*, prout & si nō olim mancipia, in primis Gibeonitas, tractarunt. *Theologi* si qui volent, legere vel *Lu: herum* possunt vel *Bullingerum*: *Musululum* item & alios. Et extat omnibus textus Extr. de Iudæis & Saracenis, quem sequi possunt & debent, qui tuos sibi inde honores ac titulos acquisierunt.*

Amos 8 v. 5
ibid. v. 6

Leuchjander
Storn Iuden
Wem Iudæi
Sabbathans;
Leuchjst.

ibid. v. 4
Amos 6. v. 6.
c. 2. v. 7

Marual. Epi-
gram.

Zephan. i. v. 18
Iac. 5. v. 2 &
VORABIT.

Flamma edax
circa Ps. 50.
D. Estin.

Nota Nota-
rum.

Non est decens
sumere panem
filiorum &
obscire cani-
bus.

Nolite sanctū
 dare canibus
nec margaritas
porcu, ne
conuersi vos
lacerent.

Judeischer
Wucherer.

Extr. de Iud.
&c.

Principibus
a eam iniungimus
vt a tanto grauamine
cobibere
studeant Iudæi.

Extr. de Iudæi
& Saraceni.

l. 5. tit. 19
c. 18. quantæ.

EMBLEMA
FORTVNA MODERATE
utendum.

*Ecce, instar globuli Fortuna volubilis errat;
 Et facili motu voluitur, atq; ruit:
 Sic Honor Orbis Abit, sic transit gloria mundi,
 Palmamq; Humilitas Obtinet Arce poli.*

*Lusus Fortunæ variatur imagine Lunæ,
Crescit, decrescit, constans consistere nescit:*

Quod in omnium, cum piorum tum prophanorum literis ab Æde decantatum est. Refricat autem eiusce rei considerationem presens *Ἐὐδελγησ*. Omnis autem hoc vnice incubit, vt lufum fortunæ considerent, omni loco ac tempore, quam inconstans sit, quamq; incerta, instabilis, volubilis, & *καδυδα*, vt verbo dicam; siue blandiatur, quod piis rarum, siue irascatur; siue sese fronte siue à tergo conspiciendam exhibeat: certe in omni fortunæ statu attendendum prudenter, ne in alterutram partem peccemus vel fastu, si blâdis aspiret Euris, vel demissione animi, si Nôthis & Aquilone infesta sit, iuxta illud:

Si Fortuna fauet caueto tolli,

Si Fortuna negat caueto mergi.

Memorable exemplum habemus in superioris æui Imp. gloriosissimo atq; inuictissimo D. Carolo V. augustissimæ memoriæ, de quo Historiographus memorabilem prædicat constantiam, quod in aduersis animû minime desponderit, neq; in successibus, insolenter sese gesserit vnquam, sed æquabili semper vultu atq; moribus vtrumq; fortunæ lufum temperavit. Id quod & vere prudentis est; cum inconstans, vt sæpe diximus, sit, & cum blanditur, maxime nocere cupiat: *Vitrea est, ait ille, cum sp̄ ender frangitur.* Nam

Si Fortuna volet fies de Rhetore Consul

Si volet hæc eadem fies de Consule Rhetor.

Vno momento tota fortunæ alea conuersa est, quemadmodum *Sesostris Ægyptii* rota sapiētissime monet. Quis ignorat exempla? *Iosephi: Hamanû. C. Iulii Cæsaris. Bibuli Eoni. Ruffini.* Et sexcentorum aliorum. Multos salutat Fortuna, & comatam frontem portigit, sed resalutare & apprehendere non possunt imprudentes. Multis sese offert benigna, sed ambabus apprehendentes nimis inhumaniter eam tractant, h. e. insolentes fiunt, quos illa deinde vicissim tractat longe inhumanissime. *Crocodilus est Fortuna, persequentes fugit, fugientes persequitur.* Nescis, inquit, quid serus vesper vebat, quare Fortuna moderate vtendum, maxime in aulis, vbi Dominorum gratia multo leuior est & inconstantior iactu sagittæ, & ibi vel maxime verum est quod Poeta canit:

Pasibus ambiguâ Fortuna volubili errat,

Et manet in nullo certa tenaxq; loco.

Sit igitur semper in conspectu inconstantia & fortunæ & vitæ, vt moderate sortem seras, & si cum Augustino, Basilio, aliisque fortunæ nomen & casus ferre non possis DEI vttere: & memineris:

Nemo tam Diuos habuit fauentes.

Crastinum vt possit sibi polliceri

Res Deus nostras celeri citat as

Turbine versat.

Inconstantia

Fortunæ.

Æquam memo-

mento vebus

in arduis ser-

uare mentem.

Horat lib. 2.

Od. 3

Fortuna facies

semper

æquabiliter

serenda.

vid. in prim.

Horat Od. 1. 2.

Od. 10

Slerdan.

D. Carol. V.

Imp.

Senec. in

Thyest.

Quem dies

vidit veniens

superbum

vid. loc. Alt. 3

sem. 1. 1

Sesostris Æ-

gyptius.

Gen. 40. 41.

& seqq.

Esther. 3. 4. 5.

& seqq.

Fortuna est?

Crocod. 1. 2.

Aulica gra-

tia. Specul.

Aulic Scop-

peri. & c.

Qui. l. 5. Trist.

VERBUM DOMINI NON
transibit.

Diuinum ingenius est omnibus omnia verbum,
 Quamuis sit paucis semita trita viris:
 Lux est in tenebris: sancte lex premia vite,
 Est anime cibus; & clara lucerna poli.

Solem, quem in supremo eminere loco cernis, verbi diuini hieroglyphicum esse intellige, quod ipsum etiam & *Lucerna*, & adposita significat *Candela*, ut in scriptum noema manifestum facit: VERBUM DOMINI MANET IN ÆTERNUM. *Extensus ille nasus: ex porrecta, longeq; super caput eminentes, aures; acumen oculorum; perspicillum simul; & propinat a dapes; probant, dedisse nobis Deum* propitium media ad odorandum, audiendum, videndum, contrectandum, imo etiam comedendum verbum suum, dum modo ipsi odorari, videre, audire, contrectare, imo & manducare non detrectemus: estq; ita: *Non sinit se Deus cuius propter*: Prostat verbum Dei in omnibus linguis: dantur sinceri cōcionatores: Orthodoxi Magistratus: & omnia media ad studium diuini verbi, tantum ad praxin transferamus illud, *dominicum: iędurate, & probemus omnia, ad legem & ad testimonium*. Nemo tam infans est in sacris, quin se ad eius eaptum demittat, saltem tot in locis intelligēdis, quot ad salutem sufficiūt: Mare quidem est scriptura, sed in quo mus pediat & elephas natat: abscondit Deus mysteria sua a sapientibus & reuelat paruulis, ex horum ore sibi laudem parat ac firmat regnum: nam si quid obscurius dicitur in vno loco, id in altero dicitur ac ponitur apertissime, atq; ita scriptura per scripturam est intelligendā atq; exponenda: non importandus, sed inde referendus est sensus scripturarum: ut recte dicit Georg. Brandenburgicus:

Das Wort Gottes wer nicht zu schwer/
Wann nur der eigen Mutz nicht wer.

Diuina sunt oracula

Manifesta, saltem propriis

Legantur absq; adfectibus.

Quid autem proderit, Solem in meridie lucere, si sciens volens ad lucem meridianam oculos, aures, & omnia claudas atq; obtures? Lucis certum fraudas vsura. Ipse Ipsum: ita qui scientes volentes ad diuini verbi præconium lucemq; scientes, volentes cæcutiunt, obstupescunt, obtrufescunt, quid inde referent: Lucis vsura se priuabunt & hic & isthic. Non possunt igitur quin cum *D. Chrystof. exhortemur: Audite, quæso omnes vos quibus cura sunt quæ ad hanc vitam pertinent, & parate vobis Biblia, anima medicamenta.*

*Qualiter esuriens in campo querit eodem,
Semen auis, stramen bos, leporemq; canis.*

Ingeniis ita diuersis diuersa ministrat

Pabula, syderei pagina sacra Patriæ.

Lac capit hic infans, panem robustior atas,

Nec caret opæato curua senectæ cibo:

Et tamen huic pauci invigilant, quia pleraq; turba:

Aures non animum consuluisse solet.

Verbum Dei.

Affectiones.

Act. 14. v. 17

Iob. 5. v. 19

1. Thess. 5. v. 21

Esa. 8. v. 20

B Greg vid.

Biblioth

Mat. 21. v. 29

Ps. 8. v. 2

Ex B. Aug.

Ex B. Hilari.

ut supr.

Dux Georg.

Brandemb.

Sic reddidit

mus.

Simil.

Chrysof. in

Iob. vid. Eibl.

*EMICE PRIMVM TRABEM
ex oculo tuo.*

*Ex odiosa virum navis intenta propinqui.
Non curat proprii crimina tanta laris:
Excute stulte trabem prius, ac festuca notetur:
Sis turpi liber crimine censor, age.*

Manifestum est omnibus, quod illa desumpta sint ex notissima pericopa Dn. Saluatoris *ὅτι τὸν δούλον τὸν καὶ φῶς*, quæ exstat Matth. 7. & Luc. 6. *De trabe & festuca.*
Quid autem vides festucam in oculo fratris tui, & trabem in oculo tuo non vides? Aut *Luc. 7. v. 3*
quomodo dicis fratri tuo: Frater sine eiiciam festucam de oculo tuo, & ecce trabs est in oculo tuo. *Hypocrita eice primum trabem de oculo tuo, & tunc videbis eicere festucam de oculo fratris tui.* Est odiosissimum genus hominum, imo fex virorum, & sentina malorum, qui non horrent quemuis. quiduis. quouis tempore. quouis loco. quaque ratione carpere ac traducere, ipsi interim omnium nequissimi, consceleratissimi, flagitiosissimi existentes. Hos carpit & perstringit p̄sens nostrum *ἡμετέλλου*: & certe aperte obariet atq; malitia *Luc. 6. v. 42*
 edicto diuino: *Nolite iudicare. Nolite cōdemnare.* Obariety etiam diuino-Christianæ charitati, quæ comis est & malis non gaudet. Militat piæ prudentiæ, quæ docet telam cēsuræ à seipso ordiri, iuxta illud *sapientis; iustus est accusator sui ipsius.* *Matth. 7. v. 1*
 Non tollitur officium amicorum, quod est monere & moneri, iuxta illud Domini: *Luc. 6. v. 37*
si peccauerit frater tuus, &c. Sed animus corripientis fingitur iuxta pietatis atque charitatis cynosuram, ne quid dicas facia sue *1. Cor. 13. v. 5. 6*
lacerato (vt *Augustinus* loquitur) *&c.*
animo: & vt temetipsum accuses prius, plerunq; enim *Prou. 16. v. 9*
quod in tergo est: Nota est *Christiana: Rosa non pungit*: est autem inter spinas & *Supr.*
pungitur: ne sis igitur inter susurrones, monet *Sapientum Rex.* Malorum id est, *Amicorum officium.*
cum peius facere non possunt, inquebat *Philosophus: Luscus,* aiunt, *sit oportet ad* *Matth. 18. v. 15*
minimum, qui inter cecos regnare vult, ita saltem criminibus defunctus sit oportet, qui in æuos aliorum carpere vult, atq; corrigere. *Calumniæ turpissimū crimen est, in sacris & profanis damnatum, nouacula acutior: & cultro Thearida,* *In Ep ad Galat.*
 quare ab eo vltro abstinent omnes boni & sani, si vero calumniis imperantur, cogitant & dicunt cum *Alexandro Rege: Regium (laudabile) est male audire, bene feceris. &: Aduersus os loquentium iniqua, bonorum opinis, cuius testimonio conscientia sufficit,* vt loquitur *Bernard.* *Prou. 15. 18.*
Conscia mens recti famæ mendaciter dicitur: Estq; murus abeneus nil conscire sibi, nulla pallescere culpa: Inueniunt tales iudices mendaces calumniatores, susurrones, & similes tandem suos etiam iudices, vel hic vel isthic, vt *Zoilus,* *Ptolomæum: Daphitas Grammaticus, Reges:* *Ps. 51. 55. &c.*
 alii, alios: Interim si quem ex fratribus videamus præoccupar: lapsu, eum sibi tenemus *Vid Erasen.*
spiritu mansuetudinis, & suscipiamus, vel ad minimum Domino suo eum si se & eade- *Apoc. 3. Thearid.*
 re permittamus, & vbiuis inscriptum gestemus: *Alexand. M. Bernard.*
derm. 2. in Canic.
Horat. infer. Syr. 6. v. 1. 2 &c.
Gal. 6. v. 1 2 3 Rom 13. v. 4
Esq; dominis in vltis Aug. c. 22

Quisquis amat dictū absentis rodere famam,
 Hinc [mensam] vetitam nouerit esse sibi.

INVIDIA ÆGRITVDO OB
alterius bona.

„ Omnibus in vitiis concurrat demonis astus;
 „ In sola invidia viscera tota quatit:
 „ Discipuli Christi non est is nominis dignus,
 „ Qui seua invidia spicula mente gerit.

Quem vides hominem. INVIDIÆ Picturam gerit. Est autem *invidia* dolor iniustissimus, conceptus ex alterius felicitate seu prosperitate, opposita misericordiae, quæ est iustus dolor ex proximi calamitate atq; misericordia. Non est idem cum ἐπιχρηστικὴ invidia: nam hæc est exultatio propter proximi mala. Invidia, dolor & ægritudo propter proximi bona. Est autem & INVIDIA vitium omnino turpissimum, Christianæ charitati, è diametro oppositū: Christiana enim *charitas non gaudet de malo*, sed de bono, de malo autem ægritudine in animo concipit. Vitium est immediate à diabolo manans, vt tabella emblematica ostendit: quemadmodum canis canem os rodentem odit, ita figulum figulum, proximus proximum cui res prospere succedunt. Proxime autem ad hoc scelus accedit ἐπιχρηστικὴ invidia subiecti ratione, non enim invidus est, nisi qui ἐπιχρηστικῶς & vicissim: quique de alterius felicitate contristatur, ille de ægritudine gaudet, & si quid dolet, hoc certe dolet, quod malum non dupliciter intenditur: cuius gratia vel ipse oculum poneret. Nota est *fabula de diab. infernalibus*, quibus per Mercurium Iuppiter optionem dar eligendi, vt quod vna eligat & optet sibi, id alteri in duplo cōtingat, tum INVIDIA erit: oculum sibi optat, vt alteri vterq; oculus cadat: tales sunt serpentes ac circa caput pendentes furciæ, quib. inuidi & ἐπιχρηστικῶς stimulantur dignissimi. Hoc autem INVIDIA præ omnibus alijs flagitiū habet, vt cum omnia alia scelera obiecto (cui vel quod) noceant, hoc subiecto (in quo) incommodet, & non noceat, nisi ei, qui inuidet, non cui inuidetur. Vnde proprium exedere cōfingitur, ac pingitur macie faciem suffusa horrendam: Hinc lepide *Hæc atius*.

Invidus alterius rebus marcescit opinis, Et:

Invidia Siculi non inuenere tyranni

Maius tormentum, &c.

Bernhard. alicubi ait: esse *Basilisici similem*, qui venenum in oculo gerit, pessimum & præ ceteris exiale. Nosse (inquit) cupio oculum venenatū, oculū nequam, oculum fascinantem; INVIDIAM cogitatio. Quid v. inuidere, nisi malum videre est? Exempla sunt in factis & profanis: Cain inuidet, Abel: Ismael, Isaac: Eliab, & Saul, David: Pharisæi, Christo: Suetonius, Chryl. Marius, Syllæ: Pompeius, Cæsari: & sexcenti alii. Cum autem misericordiae obiectum sit calamitas: Invidia v. Fortuna: quemadmodum dicitur: INVIDIA FORTVNÆ COMES. Malis invidiam sustinere quam misericordiam; quam in rem cōmode Poeta noster:

Liore quisquis improbo caret, vir est inferrimus,

Nam summa liuor in murmure Oppugnat acri, maxima

Vt perflat Ausser roborā.

Augustinus: *Invidia vitium diabolicum*, quo solo diabolus reus (intellige quo niam homini inuidit felicitatem) & inexpressibiliter reus: Ex hoc sum inuidi.

Descriptio
in
Ouid.
Metamorph.
lib. 3. v. 15

Picturæ lib. de
curio.

φ. 1. 01. 01. 01

2. 01. 01. 01

3. 01. 01. 01

4. 01. 01. 01

5. 01. 01. 01

6. 01. 01. 01

7. 01. 01. 01

8. 01. 01. 01

9. 01. 01. 01

10. 01. 01. 01

11. 01. 01. 01

12. 01. 01. 01

13. 01. 01. 01

14. 01. 01. 01

15. 01. 01. 01

16. 01. 01. 01

17. 01. 01. 01

18. 01. 01. 01

19. 01. 01. 01

20. 01. 01. 01

21. 01. 01. 01

22. 01. 01. 01

23. 01. 01. 01

SINE CERERE ET BACCHO
friget venus.

**Alia habent certas potandi animantia leges,
 Ultra demensum bellua nulla bibit:
 Nos homines autem recta ratione vigentes,
 Nos madidus lacchus nocte dieq; rigat.*

In vino esse *dracium*, Paulus testatur ad *Ephesios*: veteres dixerunt: *ebrium esse seruum omnium peccatorum*: & vere quidem, non enim vitium est, quod à vino calefcentibus perpetrari non possit. Ebrii longè vltra beluina feritatem affurgunt; non quidem culpa vini, sed vini abusu. Audias ex vino calentibus horridissimas calumnias, atq; blasphemias, ad quas vel ipse Phœbus expalescere possit: qui vino sese ingurgitant, non attendunt ad opus Domini: neq; adficiuntur super contritione Iosaph. Per ebrietatem designantur furta, cædes, committuntur latrocinia & homicidia, quemadmodum ebriosus indeq; furiosus Alexander interficit alterum suum ocellum & amicum intimum, non ob quoddam commissum facinus, sed quoniam in gratiam Regis Paternarum Præconem laudū sese gesserat. Insunt ebrietati stupra, furtiui amores, adulteria, incestus, vt in sacris de incestu Lothi apertum est: & memorat Augustinus historiam de quodam adolescente, qui per ebrietatem cæciderit Patrem: vitariit matrem: & duabus sororibus vim attulerit: Ceres & Bacchus gignunt venerem. Et quod cum turpissimum, tum nocentissimum est: *Vitia vino concepta etiam sine vino durant*, vt refert noster Seneca. Per ebrietatem multi fiunt deserti, tamen vix balbutire possint, nam dum bibit vinum, ait Rhythmicus, loquitur mea lingua Latinum: iuxta illud Marria: in:

Possum nil ego sobrius, bibenti

Occurrunt mihi quindecim Poeta.

Ebrii Apollines fiunt alii, & suauem mulcere se cantū sibi persuadent, tamen si stentores sint: *Diæ singen auch* (quod caninum est, & porcos oblectat) *daß die Nosen* (saluo honore de coris) *auff die Erden fallen*: ita non tam in bestias, vt diximus, euadunt homines. sed etiam bestiale immanitate sapissime superant. *Baccho & Cerere* propitiis saltat venus, multiq; saltatoribus aures asinæ longissime supra caput eminent: possent hic vel ille pro viro reputari grauissimo, si loco cōsidere suo, & gestus simiæ omittere possent. Ebrietas studio quæsitā infania est, & omnes vires corporis & animæ exhaurit, quare vini vsus intraturus domum Domini sacerdotibus interdicitur, & rectissime dixerunt veteres: *esse in laico crimen, in sacerdote sacrilegium*. Magistratus etiam diuini Spiritus oraculo ab ebrietate arcentur. *Neregibus*, inquit sapientissimus, *des vinum, neq; siceram Principibus, ne cum bibant, obliuiscantur statuti, & mutant ius adstrictorum*. Si sexum distinguas, mulieribus turpissima est ebrietas, apud Romanos capitale fuit, vnde Ouidius:

Turpe iacens mulier multo madefacta Lyao

Digna est concubitus quoslibet vlla pati.

Si atates: non adolescentioribus: prisci Gentiles studio inebriabant seruos, vt horum turpitudine morum ab hoc turpi vitio abhorreere discerent: & dicitur in versu Ebrietas conuine malum crimeng, iuuentæ.

Sponsa ergo Christi (vt cum D. Hieron. pie loquar) vini abusum vinum fugiat pro veneno: hac prima arma sunt dæmonum: non sic auaritia quatit; instet superbia, delectet ambitio, facile alitis caremus vitiiis, si hic hosti nobis incusatus est.

Eph. 5. v. 18
Ex Aug. in
quod. serm.

Peccata in vi-
no.
Esa. c. 5. v. 12.
Amos 6. v. 6.
Iuslin. lib. 12.

Genes. c. 19.
circ. fn.
Aug. hist de
ebrios. adoles-
cent.
Senec & Ho-
rat. Facondi
calices, &c.

Mertual in
Epiqr. li. 38

Ebriofor. ma-
res.

Vt est in Tab.

„ Lewis. 10. v.
„ 8. &c.

Trou. 31. v.
4. 5
C. Metell. ux-
orem sustu-
li ebriosam.
Alexand. ab
Alexand.
Ouid.

Alex. ab Ale-
xand.

Hieron. in Epl.
& in Ep. ad
Titum.

CERES ET BACCHVS EX-
cient Venerem.

Conserit Oenotrius solida bonus arte racemos,
 Brutorumq; ipsos stercore pinguat, humo:
 Hinc simul ac gignunt generosa auiumantia vna,
 Exsiliunt veneris mente procace caprae.

ABVSVM vini, nascentemq; inde degenerem & λαοὺς βύβας οὐ βίβουσεντιαν
 omnes boni semper detestati sunt. Hinc ortum duxisse arbitramur fabulam
 de animantibus, bestiis, ac feris circa Bacchum, de quibus Ovidius.

*Quem circa Tigres, simulacraq; inania Lyncum,
 Pictarumq; iacent fera corpora Pantherarum.*

Idem eundem significasse statuerunt fabula illa sua de *sociis Vlyssis à Circe*
 nobilissima Lamia in omnis generis bestias atq; animantia cōuersis, quom
 illi apud *Circen* intemperanter admodum vixerunt, eoq; ab hacin animan
 tia conuersi finguntur quoniam illic immodicis escis potationibusq; quasi
 in hara saginati sunt. Et significanter admodum Poeta inquit in historia
 seu fabula Vlyssis:

*Osq; meum sensipando occalescere rostro
 Colla tumere toris, & qua modo pocula parte
 Sumpta mihi fuerant, illa vestigia feci.*

Ebrosi enim tales gestus ad viuum imitantur atq; exprimunt. Quare
 apologus noster ait: *Oznotrium quē. Nam plantasse vineam, conseruisse vites, quas omnis
 generis animalium stercore impinguarit q. vina autem isthac bibentes, eorum animalium
 moribus praditos euasisse, quorum stercore stercoretate aut vites, nimirum: ouium Leu-
 num, simiarum, caprarum, porcorum, canum, similium.*

Varie pro varietate ingeniorum adficiuntur ebrii: quod enim in corde
 sobriū hoc est in ore & opere ebriū. Oues multi sunt: mites, mansueti. & in omnes
 partes versatiles. Multi *simia*, gestulantur & in Prothei, Polypiq; in orem
 vertuntur. Porci alii: vt in superocibus. Non pauci *Leones*, omnia sursum de-
 orsum vertentes: raptantes: quassantes: conterentes: confringentes: quod
 in sacris etiam perstrictum crimen est. Inprimis autem *capra* sunt plerique,
 quando Cerere & Baccho irratur venus. Quem in sensum Virgilius Ovi-
 dianam herbulam obscæne satis interpretatur, dicens:

*Hinc legitur radix, de qua flos lacteus exit,
 Quam cur Moly vocant? &c.*

Virg in Priap.

Huc nostrum collineat *εμάλυρα*, & ex vino prouenientes libidines ta-
 xat: quo de expertis loquitur sapiens: *Ne respicito vinum cum rubescit, quom ex-
 hibet in poculo colorem, &c. Oculi tui respicient alienas, & animus tuus eloquetur per-
 ueritates.* Non quidem (vt hoc denuo monemus) vsu sed abusu vini. Hinc
 Chrylost. *Laqueus maximus (inquit) mulieris, forma est, sed lasciuus ostentus, &c.*
 Deq; *Lothi incestu* August. *Ebrietas deceit, quem Sodoma non cepit: Vritur ille flum-
 inu mulierum, quem sulphurea flamma non vrbat.* Et idem alibi: *Valde turpe est, re-
 quem non vincit homo, vincat libido: & obratur vino, qui nō vincitur ferro!* sunt mor-
 tifera talia pocula: *Morsiuuat infundere, & diabolus euacuare*, quare in sine ple-
 rumq; grauissime plectunt hoc peccatum, certe isthic, nisi resipiscatur, sed
 & hic, vt in exemplis *Hofernis*, *Amnonis*: & inprimis *Legatorum*, apud *Amyr-
 tam Regem Macedonia*, *Perfarum sinus matrum* licentius contrectantium, eoq;
 iusta Nemesi à filio Amyntæ occisorum.

EMBLEMA
 IN NOVISSIMIS DIEBUS
 erunt Empecta.

Pastores stolidi nunc sunt ludibria vulgi,
 Nec tamen à sannis temperat aula sibi.
 Sit desiderium vestrum ergo *καίτοι αὐτοῖς*
 Pastores ! merces arce reposita poli est.

Iure gentium cautum est, ne quis Legatos violet aut aspernetur: quod ex Tullii
Hospitali oratione ad Legatos, &c. apparet: Vter populus prius aspernatus fuerit Le-
gatos: & historia Davidis id luculenter confirmare videtur. At hocius Lega-
torum, † Dei Legatis, sacerdotibus Domini, n. in strisq; verbi obtingere & exhiberi
nullo vnquam tempore potuit: verum quo maior fuit Legantis Maiestas,
eo grauior est & fuit Legatorum afflictio & calamitas. Experientia omniu
temporum istud confirmat. Prima a: at vltimū Legatum & iustitiæ præconem
Noam cum Mathusalemo, aliisq; omnino renuebat audire, & obseruare: Non
ampli^o (inquit Dn.) disceptabit spiritus meus cum homine, quia caro est. Secunda a: at u
Lothum comprehendere & grauius plecti volebant. Eadem fortuna cum
talibus monstris lucretati sunt Moses. Samuel. Elias. Elifaus. Esaias, terra à Manasse
Rege Idololatricis. mo (vt statuit Hieron.) disiectus, vsq; ad Paranympum Dn.
Ioannem, quos Dn. Saluator omnes ab iis, ad quos missi erant, persecutionem
passos esse adserit plurimis in locis noui Instrumenti, præcipue vero in Pa-
rabola de Nuptiis filii regis: & seq. c. Matth. Sortem vero Legatorum suorum
post tempora sua vsq; ad finem mundi describit in vltima concione ad dif-
cipulos. Si, inquit, verbum meum seruarunt & vestrum seruabunt: si me perseque-
sunt, & vos persequentur: quod ipsum ad eo euenisse exemplo suo & collegarū
edocet Paulus: ας αμαρτιας απραγας τω φου τω υιο του υουδημου, πατρων αειψημερας ας
&c. Reliquorum inde quaestus scientes volentes omitteris: quibus haud
mitior fuit fortuna, nam cum illud in viridi fieret, quid in Arido factum fuisse con-
icias; & si Patrē familiis Beelzebub vocauerunt, quāto magis domesticus eius vocauerint.
Non igitur mitum tam indigna atq; nefanda sacerdotis atq; ministro Dei
pati à malis etiamnum. Carnificem hodie quam sacerdotem esse atq; vocari satius ut
mitius est, maxime si quis sollicitate & cum zelo officio præesse suo velit, nam
muti illi canes: vulpes: dolosi operarij: Dominorum assentatores: Fratrum oppressores. po-
puli applausum quærentes non digni sunt qui in Legatorum Domini ordinem
allegantur, reperient illi mercedem suam dignam operibus suis cum infidelibus: qua-
re concludimus cum August. Nihil est in hac vita & maxime hoc tempore facilius
& laetius, & hominibus acceptabilius Episcopi aut presbyteri aut Diaconi officio, si per-
functorie & adulatorie res azatur: sed nihil apud Deum miserius & tristius & damnabi-
lius. Vicissim, nihil est in hac vita & maxime hoc tempore difficilius, laboriosius, pericu-
losius, Episcopi, Presbyteri, aut Diaconi officio: sed apud Deum nil beatius, si eo modo mili-
retur, quo Imperator noster iubet. Bonorum Legatorum, qui ad ea negotia rōeant
exsequuntur officium, merces & scutum Deus est, & copiosa ipsorum merces
in cælo: In hoc autem seculo nunquam impune quis ipsos per-
sequatur est, persequitur, nec perse-
quetur.

Lin. lib. 1

De cad 1

Alexand ab

der L. 5. c. 3

2. Sam. 10 *

1. Cor. 5. v. 20

Gen. 5. v. 3

2. Pet. 2. v. 5

Gen. 19. v. 9

2. Pet. 3. v. 7.

8. 9

Hier. Com. in

Esaïam.

Inprim. Matth.

22 & 23

& Steph. Act.

7. c.

Matth. 22. v. 1.

& c.

Iob. 15. c. v. 20

C. Matth. 10

1. Cor. 4. v. 13

Luc. 23 v. 31

Matt. 10 v. 25

Salme. in Ps.

51

NB.

Luc. 12. v. 45

46

Aug. Ep. ad

Valerian 143.

Gen. 15. v. 1

Matt. 5. v. 11.

12

Exl David.

legator.

2. Sam. 10. *

EMBLEMA
 OPES ET GLORIA HVIVS
mundi vanitas.

*Omnia praetereunt, tenuiq; fugacior umbra,
 Decussis cristis interit omnis homo:
 Sis licet excelsi sublatu ad aethera caeli,
 Infima sub terra praecipitandus eris.*

Iterum inuehitur in vanitatem studiorum huius ætatis, maxime vero in
 corradendis diuitiis, & aucupanda gloria occupati, quæ omnia in fumum
 tandem abire atque euanescere luce clarius ex hac tabella perspicitur: *Alligat*
 hic homo terrenus, & terrenorum studiosus manus & cor suum *Regina P. cumie.*
 eius fræna capessit, seq; ei regendum præbet quantus, quantus est, totum.
 sed omnis honos, omnis gloria, omnis affluentia concedit in fumum, fumus ut
 ante fuit: quare in stabilioribus figendum, fundandum, hærendum erat:
 Omnia hic vana sunt. & VANITAS VANITATUM, ut Ecclesiastes inquit: & omnis glo
 ria carnis, tanquam flos agri, tanquam scænum, deniq; tanquam fumus, à summo vene
 randissimq; Imperii vertice ad infimas stabuli usque; qui quilibet, ut recte Cyprian.
 sanctus Christi præco & martyr: quid & quos honores putas effusisse; quam affluentia
 in diuitiis? quam potentiam in castris; in Magistratu Purpura speciem? in principatu li
 centia potestatem? malorum blandientium virus occultum est, & ardentis nequitia
 facies quidem leta, sed calamitatu abstrusa illecebrosa fallacia, instar quoddam veneni,
 ubi in lethales succos dulcedine adpersa calliditate fallendi sapore medicato poculum vi
 detur esse quod sumitur, ubi epotaueris, pernicies hausta, grassatur. Hactenus Cyprian.
 Nec aliter æstimat Simonides: *εὐθροπῶν ἀπελατοί μελιδότες, αἰὼνι δὲ παύρη ποῖός ἀμεφί*
πῶν Perinde ac si cum Mose voluisset dicere: *κόπ & κῆ πῶν*: Et cum Davide: *υ*
νιuerſa vanitas est omnium homo viuens, & frustra tumultuatur. Exemplis res fiet clar
 ior: confidentes ad vrbem Alexandri Magni Regis Philofophi, & funebres plan
 ctus ædentes, cum diu potentiam regis momentaneam dilaudassent: nunc
 in vrna iacet, inquit, vermium esca futurus. Imperator Alexander Seuerus, dixit
 se perhibetur de se & omni sua potentia atque gloria, qua vsus erat in vita:
 Omnia sui & nihil mihi prodest. Gilermus Rex Vandalorum pro triumpho ductus
 à Bellisario in vrbem *Νεάν Ρώμην* Constantinopolim, dixisse fertur ex Salomo
 ne: *Ματαιότης μεταίότητων κῆ παύρη μεταίότης.* Et de Magno Turcorum Imperatore re
 ferunt, quod vrbem suam funeream secum vehere semper solitus fuerit, & ante
 eum pannum, iusseritque; feriale ante se proclamare: Ecce, Magnus Turcorum
 Imp. Saladinus de omnibus thesauris suis nihil inde reportat. quam hunc pannum. De
 niq; qualis, quanta sit gloria, maiestas, opulentia omnium etiam summorum,
 apparet ex doctissimi Imp. Adriani vltimis verbis, quibus iudit ad animam: Ani
 mala vagula, blandula, bosques, comesq; corporis, que nunc abibus in loca; pallidula, rigidula,
 nudula, Nec vltis foles dabis iocis. O vanitatem vanitatum vanissimam! quam
 ergo missis factis terrenis, ad cælestia vnice
 adspiramus!

Vanitas vani
 tatum & om
 nia vanitas.
 Euel.
 1500. A.

Stigel canit
 fordoque in
 pulueris fu
 mus.
 Eccles. v. 2. &
 seq.

Esa 40 v. 6
 Syr. 40 v. 1
 Cyp. dictum
 de Magistratib.
 Patet in Exl.
 Davaoclu.
 Leg. Epl. 3
 Cyp.

Simonid. dict.
 ΠΑΥΡΗ ΠΥ
 ΚΕΥΣ ΑΠΛ
 ΛΟΪ. 10V.
 Ps 90. v. 10
 Ps 37 v. 5
 Pollon hom.
 de vit ater.
 Flau. Popsic.
 tribuit & Sa
 turnin.

Gilermus
 Rex Vandal.
 recitat Phil. in
 Chron ex Zon.
 Anual.

Saladin. Imp.
 Turc.
 Floruit in
 toto qui rex
 Oriente su
 perbus.
 hunc nisi
 panniculum
 possidet ec
 ce nihil.

Æl. Spartia
 in Hadr. Imp.
 Colof. 3. v. 1. 2.

*FAMA MALVM! QVO
non aliud.*

*Ecce rotantur res hominum, suprema labascunt,
Infima tolluntur, tollimur & ruimus:
Et quem suscipiunt speciosa cacumina fame
Alius, hoc amens altius ipse cadet.*

Sunt, qui eminere, & obtinere primas in hoc ævo gestiunt, & hoc vatum est. Est quidem *fama bonum*, & quidem bonum non mediocrè, sed inter bona huius ævi cū primis, *Fama enim, aiunt, & vita aequiparantur*: patibusq; passibus ambulant, *HONORES, FAMA, VITA. VIRTUTIS Comes est, bona fama*, qua semel amissa postea nullus eris, vt *Cato* noster in *Moralibus*. *Famam dico, qua rectè facti, pietate, & studio virtutum non fucato, acquiritur. Quæ autem fama quæritur secus quam diximus, neq; legitimo fine, ea fama vanissima est. Quærunt alii studiosissime Famam ex congestis thesauris auri & argenti, vana hæc fama est, & mallent hi beati quam boni dicier in hoc seculo. Quæ venit ex opibus fama, prophana venit.* Possunt vel pessimi quiq; esse diuites: & ingentes thesauros per phas & nephas hincinde corradere, harpagare, & conculcare & contumulare.

Fama,
Prov. 16. v. 1

Caso d. sibi.
moral.
Fama qua.

Et vnde,

— — — Nil nostro in corpore gaze

Proficiunt, vt inquit *Lucretius*.

Non domus & fundus, non aris aceruus & auri.

Lucret.
Vid. Paling.
in Zodiac.

Non iam dicam: quando tale studium cancrinos sæpe imitetur gressus, & Satanam habeat ductorem & rectorem: Nam *omnis diues aut iniquus est aut iniqui heres*: Non enim gaze, neq; consularis, &c.

Vid Horat. in
Od.

Sunt qui famam quærunt ex fumosis maiorum clypeis, ex multorum seclorum profapia, ex laudatorum maiorum præclare factis, sed & hoc vanissimum est: Nam *virtus nobilitat, non aliena sed propria*, quare præclarissime dictum ab *Ouidio*:

C. Et Eoban.
Hoff de Nubil.
Ouid. metam
li. 13. fab. 1

Et genus & proavos & qua non fecimus ipsi

Non ea nostra puto. Et Lucretius — Nil

Proficiunt vel nobilitas vel gloria Patrum, &c.

Lucret.

Sunt qui malis factis inclarescere cupiunt, quemadmodum *Herestratus*, qui vt memoriam nominis sui post se relinqueret, celebratissimum *Ephesie* Dianæ templum incendit: Maledicta hæc est fama, qualis & *Epicuræorum* atq; *Empetrarum* illorū qui dicunt: *vbiq; relinquamus memoriam lætitiæ, nam hac est portio nostra & fors huiusmodi.*

Herestrati no-
men maledict.

Sap. 2. v. 9

Quicquid sit, quippe bonum dici possit fama, etiam gloriose parvacaducum tamen est & fragile bonum, & est vbi gloriose & ignobilitas: nil differunt, quemadmodum dicitur.

Est vbi nobilitas, honor atq; potentia mundi

Hic forma vultus conspici esse pares

Ecce quis hic pauper, qui diuus iure vocandus?

Qualibet ossa suis ossibus aqua vides.

Anon. in E-
pigram.

Quare consultissimum fuerit missa fama & gloria terrena quærere cælestem illam & gloriam perennem, de qua dicitur: *Gloria, honor, pax, omni operanti bonum*: Interim *Stet quicumq; volet potens aula culmine lubrico*:

Rom. 2. v. 7.
Seneca in
Thyest.
Astr. 2. scen 8.

*Me dulcis saturet quies: obscuro positus loco lini
perfruar otio.*

MEVM: TVVM: SVVM.

*Iusta licent in presenti commercia seculo,
 Sistere non alias ciuica vita potest:
 Verum absint fraudesq; doliq; & crimina falsq;
 Sistere non alias ciuica vita potest.*

Inter eas res, quarum virum ingenium probumq; pudere non debeat, Mercatura numeratur etiã à sapiente hæc: *Attendere de varia mercatorum venditione.* Quare & nobis licitum esse arbitramur de iis dispicere, & sententiam nostram interponere; PRINCIPIO autem tenendum est, licita esse mercimonia, & concedi contractus ciuiles per se: quod tam certum est, quam est distinctio

mei & tui: quæ certe quarta secundæ duarum tabularum lege diuino oraculo expresse cauta atq; confirmata: & ostendunt exempla vtriusque Instrumenti, quod commercia semper exercita simul atq; à Christiana plebe per se probata sint, nihil ergo moramur, quæ hæc vel illa *Sus Cata-Baptistica* oggruñiat. Adstringuntur autem mercimonia legibus, cum diuinis tum positiuus seu

humanus: illius quidem, vt ne vtantur statem dolois: ne Epham minuant: ne fortes adulterent: ne paleam pro tritico vendant, deniq; ne in mercimoniis agant dolo se cum fratribus, sed omnia fieri carent in charitate. Et quod quis sibi fieri nolit, alteri id faciat minus, quod etiam ex L. Naturæ desumptum, & adeo probatum est laudatissimo Imperatori Seuero, vt omnibus tabulis insculpi & mandari id iusserit. Huius vero vt omnes contractus nitantur *zōias*, *ÆQVO ET BONO*, exclusis omnibus fraudibus & dolis malis. Nam dolosus contra rectam rationem, æquitatem ius & fas, & Deum ipsum agere instituit, sed non perficiet cæpta: imo ipse suo dolo (res hominum miro suo iudicio temperante Iehouah;) velut venator suis laqueis capietur atq; irretitus pestimè peribit malis verissimumq; experietur quod

Felix criminibus nemo fuit dñi.

Μυστικὸς κερδοῦς est in iustitia, studioq; equi & boni, ac proinde id omnes boni vnice pensi habebunt, vt iustitiæ distributiæ; commutatiuæq; in hoc ordine studeant, & scientes volentes neminem dolo malo circumscribant.

Χρηματι δ' ἂν ἀρπακται ἑβόδοις ποδοῖ ἀρετῶν Pie & præclare D. Gregorius: *cre-* *Hesiod. th.*
dite mihi, quia sicut experimento multorum didicimus, in damno expenditur, qui quid *227.*
cum peccato congregatur. Si vultis igitur nihil iniuste perdere, summo pere studete de mis- *Greg. Magn.*
sistia nihil habere. In terrenis et enim rebus semper causa damni est origo peccati. Haec te- *l. 9. Ep. 57. ad 3.*
nus Gregor. Frequens dici solet: male parum, male dilabitur. *Brunchild.*
Franco. regin. 7

De male questu nemo gaudet tertius hæres, &c.

Quare & hic pia cautione opus est: *Es ist ein böser Wesning der etnem* *Lucellus*
zween schadet/mediocri igitur compendio vel lucello contentus esto, vt au- *medicere.*
geat Deus reliqua. Sed ô tempora! ô mores! quot mercimoniõrum genera, *22*
tot decipiendi modi, in diuendenda annona: pannu! libri etiam! imo & *23*
in ouis, capis, holeribus, butyro, & quis omnia auri & *23*
argenti retia percensabit. *23*

EMBLEMA
AVRO VBIQVE RETIA
ponuntur.

*Aurea diuini queruntur vbiq; metalli
 Munera, sub criptis aucupio, atq; mari.
 Improbata ter stolidum quatit hæc vefania mundum,
 Cum querenda prius cœlica regna forent.*

Non omnino improbamus maximam illam solertiam & sagacitatem mortalium ægrotorum in perscrutandis terræ visceribus inueniendorum pretiosissimorum metallorum gratia. Nam cum *aurum, argentum, æ,* & alia metalla bonum Dei donum sint, consequens est, etiam illa à nobis perquiri nõ omnino illicitum esse. Verbum diuinum, virtutes, inprimisq; virtutes, *aurum defæcato & pretiosissimo comparantur.* *Iob venas seu meatus auri in terræ visceribus laudat.* Etiam piissimi multi auro, argento, ære, aliisque metallis ditissimi fuerunt, neq; tamen propterea male audierunt, dānates: *ex fluminibus gemma & aurum datum esse cum sacra tum prophana testantur.* Quamuis nimium auri studium, & perfodiendorum montium libido auri gratia merito à piis adstringenda paulisper auri minuenda videatur: & esset * *optandū homines co studio ferri in cælum, quo scrutantur terra viscera, sola diuitiarum cupiditate pelfecti, quæ beatum hominem adeo facere non possunt, vt multos admodum, idq; non raro insumpta opera ac factorū sumptuū pœniteat.* Nota est historia *Pythii Metallurii,* & quomodo vxor ipsius auri ἀπληστίας in ipso correxerit, confectis affabre aureis tragematis & esurienti propinatis, quibus tñ esurientem ille suam solari, nedum animam tranquillare & conscientiam non possit. Huc pertinet & *Midæ auri sitis,* quem tamen cito stultissimæ optionis pœnituisse historia tradunt. Ponenda igitur erat hæc *μορτοβόου in perquirendis thesauris spiritalibus,* docente *Christo,* præ quibus tamen stolidissimi homines terrena tam frequenter expetunt: quod & *Quid.* deridet, inquitens

itum est in viscera terra

*Quasq; recondiderat, stygiisq; recondat umbra
Iamq; nocens ferrum, ferrisq; nocentius aurum,
Proderat cuius dira cupidine tandem
Omne nephæ fugere procul verumq; fidesq;
In quorum subiere locum fraudisq; doliq;
Insidiæq; & vis, & amor sceleratus habendi.*

Eadem opera etiam impostura *Alchimistica, capite censenda, taxatur.* Vt jam non dicam de nobili illa fatuitate, qua in tentandis montium fastigiis virgæ auellunt, vel alii confidunt, & ex virgæ vel sonitu, vel tractu, vel susurro de pretiosi vel ignobilis metalli præsentia augurantur. De *Aucupio & piscatione* dicere quid attinet, quibus tamen multi adeo dediti fuerunt, vt auri resibus, hamisq; aucuparentur, piscarentur. Et quidem modica harum rerum oblectatio cum quod culinæ etiam seruiunt, non inuidenda erat, verum id temporis in aucupio & piscatione infumitur, quod sæpe in studio verbi diuini, dicendo iure secundum leges & aliis exequendis officiis vocationis infumi conueniebat: quare non immerito *Vissus filium Tele-*
machum ab hoc studio omnino abstinuissè
proditum est.

Aurum, argen-
tum, æ.
gemma.

Ps. 9. v. 11
C. & Ps. 109
Iob 28. v. 1
Abraham,
Iaac, Iacob,
Iob Salomon,
&c.

Gen. 2. v. 11
Diogorid. l. 1
c. 69

Plin. l. 12. c. 9
Henr. Corn.
Agrip. lib de
vanis scient.
§ de metallaria.

Recit. Lud.
Viu in libell.
de insit.
fæmin. Christi-
fian.

Joseph. Pass.
Ital. de Siat.
Marital.

Mat. 6. v. 20
Se archa viti
auro suscipiunt
Romani minuerunt.
Quid lib. Me-
tam. 1

Paedagogus
vanitas
atq; futilitas.
Aug. Nero.
l. pp.

”
”
Vixit.

RAPE, CONGERE, AVFER
relinquendum est.

*Vt si quem videas fodiendis lege metallis,
 Damnatum, vano se macerare nititur:
 Sic auro quisquis studet, argentoq; parandis,
 Deserit, & Stygias fors rebitur sub aquas!*

FVRVNCVLVS vel mus ille agrinus, (quem marem fennicum, vel glirem Jamfiter vocant Germani) qui totos frugum aceruos in terram deportat, ætatis tempore, vt ingrauescente hyeme, vnde viuat, habeat, y pum nobis præbet eorum, qui nimio labore se macerant & torquent in hac vita. Luc. 1. v. 20
 & magnos thesauros congerunt, quos tamen deserere coguntur tum cum minime putant: quibus sæpe *ne contrahendi datur facultas, vena diuinitus insti fit,* Pf. 10. v. 5. & scqq. Eccle. 5. v. 3
 eaq; iustissima pro tali malitia: quod non semel in sacris videas cum deploratum tum reprehensum: *Quam nihil (inquit Dauid) nisi vanitas omnis homo: eheu! quam si. ut vmbra pertransit homo. Et quam vane solliciti sumi! Colligit & ignorat quibus ea sit congregaturus: & iterum Propheta: vt perdix colligit oue sed non excludit: ita comparans diuitias sed iniuria mediæ diebus suis derelinquet eas, & tandem erit stultus: & Rex sapientissimus: est malū quod vidi sub sole, idq; maximum super homines: viro cui dederit Deus ipse diuitias, facultateq; & honorem, & cuius animus non destituatur vlla re qua delectetur, cum huic non facit copiam Deus ipse fruendi re illa, sed vir alienus fruatur re illa; hoc vanitatem & agritudinem pessimam esse. Non aliter friciens vicinas Tantalus vnda Captat, & oppositis abstinet ora cibis. Magnum sane vitium esse, iners & ignaum otium omnes boni semper fassi, iuxta atq; detestati sunt, multa mala docet, & Satana puluinar est, homo desidia diffluens nec hominis nomine nec lucis vsura dignus deputetur, vt sapientissimis Gentilium etiā visum est, sterquilinum ille hominis verius diceretur, & ἐπίσπιον ἀργύρος ἐργάτης, qui recta contrauenit fini creationis suæ qui est, ad laborem, sed labore nimio sibi ipse decurtare vitā, quid etiā est aliud quam sui ipsius homicidā esse & fieri, quare laborandum quidem sed ramen & orandum, h. e. pierati studendum, & precibus aliisq; pietatis & honestatis, vocationisq; officia facienda. *Quarendum regnum Dei & iustitia eius, vt pro Domini Saluatoris promissione, reliqua vō ἐπιτοἀργύρεως adiciantur.* Laborantes vt vmbra sequitur mors: & nisi in timore Domini laboraueris, etiam infernus patulo rictu & flammis ructantibus faucibus, exhalantibusq; fauillas, fumumque natibus patet, in quem procurrere curriculo credatur is, qui ἐν οὐ φέρει τὴν λαβίαν, laborat. *Quare semper in soner auribus auaris, & laboribus sese torquentibus, enecantibusq;: Hac nocte repecent animam & cuius erit qua congregasti.* Pfal. 128. v. 1 Luc. 12. v. 20 Propertius.*

Haud vllas portabis opes Acherontis ad vndas

Nudus ad infernas ad vehere rates.

Pendentem ergo ab arbore verbi Euangelici *Christum respice & contere fide, ille dat requiem in labore, solatium in tentatione, vitam in morte.*

*VIRTUTES VITIIS INQVINAN-
tur, ut virtutes esse desinant.*

*Vivit in hoc auro nemo, qui criminis exfors
Exstet, & à vitiis libera corda gerat:
Ne tamen enormes magno cum crimine lapsus
Committas, prudens mente tremente caue.*

EXCELLENTIA ingenia, excellentia vitia: quod prouerbio fertur. Dolendum certe est, in multis inesse artes, disciplinas, sapientiarum ciuilem fortitudinem, aliarumq; virtutum nobilissimarum inuita, sed iuxta has habitare in eodem etiam ignobilissimos nequos, & turpissima vitia, vt virtutes vitis cerrent, & vicissim, quemadmodum de *Alexandro Magno Iustinus* ex *Trogo* refert. *Iustin. l. 11. &*
 Perinde est, ac si opiparum edulium & magno conquistæ lauitiæ in sordido apponantur vasculo, quod non potest non esse fastidiosum, & inquinatum. *Alexand. M.*
 In *Scipione* est magna fortitudo & continentia summopere laudanda, sed in eodem turpissima concurrebat φιλονεικία & vanæ gloriolæ aucupandæ detestanda cupiditas. Est in *Xenocrate* temperantia & continentia, sed laudis stimulis promicat nimius. *V. f. Scipio Afric. Xenocrat. Erasim. in A. Popht. Alex. M. v. s. sup. Socrates.*
Alexander tamen ambitio, ingluuius & libidines obscurant simul & obturpant. Adeoq; etiam in *Socrate* insignis est Patientia, sed ob defectum fidei ac veræ cognitionis (qua etiam sapientissimi & moratissimi Gentilium oēs destituuntur) ita inquinatur, vt ne virtutis quidem nomen mereatur, sed larua virtutis verius dici possit. Ad eundem modum inuenias hodie in vno aut altero eximiam cognitionem, eruditionemq; vel sapientiam vel eloquentiam, cum quo eodem habitat vel intolerabilis superbia, quæ bonis uerbis insidiatur, vt pereant, dicente *Augustino*, vel temulentia, vel incontinentia, *Aug. 1. c. 2. v. 10*
 vel libido, vel præcipitantia, vel alia: vt qui in vno delinquit, reliquorum reus censetur, vt *Iacobus* loquitur. Quare faciendum est omnibus modis iis, qui dona Dei in sese mediocria deprehendunt, ne aliis iisq; enormibus vitiis ea obturpent & deperdant, sed vt ipforum vsus aliquis esset, monente *Syracide*, esse possit: Alias donorum abusus, talentum defodere esset, quod à Deo grauiter puniendum esse docet parabola Domini de talentis: fideles igitur dispensatores esse debemus variæ gratiæ diuinæ, prout cuiq; datum est: In primis autem cauere à præsumptione, superbia, & fiducia propriarum virium: Melior enim est in malis factis humilis confessio, quam in bonis factis superba gloriatio, *Syr. 4. 7. 6. & al. Matt. 25. v. 25. 1. Pet. 4. v. 10. Aug. 1. c. 11.*
 Omnibus quidem in vniuersum næuis in hac corruptione naturæ defungi non possumus, manet in nobis peccatum inhabitans, & lucta Spiritus cum carne: sed id cauendum est ne næui in vicia, vitia in crimina, crimina in scelera atque flagitia euadant; ne peccatum regnet in corpore nostro, neq; obediamus ei in concupiscentiis suis, sed Spiritu peccata carnis mortificemus.

*LVX ET TENEBRÆ NON
coherent sibi mutuo.*

*Omnia cum prima sumunt exordia luce,
Optima lux, loue est cuncti creantis opus?
Non opus est cunctis: est tantum priuatio lucis,
Lux Christi, tenebræ sunt Satanaeq; typus.*

Duo contrarij iuxta se posita magis elucescunt. Adparet id heic ex oppositione *Arif. Probl. scilicet 2. q. 11 Gen. 1. c.*
lucis ac tenebrarum. Lux est creaturarum τὸ ἀλόγιον nobilissima ac præstantissima, & primo à Deo condita, cōcreata primæ moli, nihil enim esse potest sine luce.

Tenebræ autem à Deo creatæ non sunt, imo ne sunt quidē: non enim sunt quiddā positiuū, sed tātum priuatio nobilissima creaturae lucis. Quo n. quid magis est, eo est perfectius: quo quid minus est, eo est imperfectius, quare ut essentia & creatio lucis perfectionem, ita priuatio tenebrarum imperfectiōnem arguit. Vnde & Deus sese lucem dicere, & in luce habitare inaccessa non abhorret: qui & ex tenebris lucem splendescere iussit, ut Apostolus loquitur: vnde efficitur, quo quid est perfectius eo magis lucis habet, ut ante de essentia Dei dictum, & ex natura Angelorum: animarum hominū patet, adeoq; etiam aer & aqua, quoniam sunt corpora diaphana, præstantiora sunt terra, creatura minime pellucida; quam oppositionem lucis & tenebrarum sancti ac prophani homines agnouerunt: Tobias ait: *Qua mihi potest esse latitia, qui in tenebris sedeo, & lumen cæli non video:* Ouidius initio suarum metamorphoseon:

Nullus adhuc mundo præbebat lumina Titan, &c.

Quare in sacris lux, rerum integrarum: tenebra, rerum adficiatarum sunt hieroglyphicum: heic lux; veritatis: tenebra falsitatis, & errorum: item, lux pietatis, fidei atq; virtutum, tenebra vero impietatis, infidelitatis & criminū hieroglyphicum gestant. Nam qui mala agit, in lucem non venit, scit enim opera sua à luce argui, qui vero bona, in lucem venit, nec formidat xpi lucis. Lucis igitur sectanda opera, & refugiendæ tenebræ, nam qui hic lucis operibus studet, istheic in æternam lucem sulcipietur, inq; lumen lumen, & gaudium videbit perpetim, sed qui tenebrarum opera facit, in tenebris exterioribus æternos sustinebit cruciatus: hinc deducit conclusionem Apostolus: Deponenda opera tenebrarum, & tāquam in luce ambulandum: comoraciones & comessationes, cubilia, stupra, adulteria, furta, cades, obreccationes odia, & similia sunt tenebrarum opera, quæ qui facit, regnum lucis & gaudii non possidebit vnquam: Filii lucis sumus, opera tenebrarum non facere sed arguere potius debemus: quemadmodum autem lux & tenebra coniungi non possunt, sed se mutuo tollunt, ita non possumus pietatis simul esse studiosi, & magnis sudare criminibus, nec Christum cum Belia,

coniungere: qui non est mecum (ait, Dn. Saluator) contra me est, & qui non colligit mecum dispergit.

Arif. Probl. scilicet 2. q. 11 Gen. 1. c.

vid. Aug. de Gen. ad lit. c. 5 Tenebra quid;

1. Job 1. v. 14
1. Tim. 6. v. 16
2. Cor. 4. v. 6

Tob. 5. v. 12

vid. Ouid li. 1. metamorph. fab. 1. & 2 Typus Esa. 47. v. 7

1. Job 3. v. 20. 21
Rom. 13. v. ult.

C. Eph. 5 &

1. Thess. 5. v. 7
Tf. 3. 6. v. 10
Matt. 22. v. 13
Rom. 13. v. 12

Eph. 5. v. 11

2. Cor. 6. v. 14
1. Pet. 2. v. 16
Luce. 11. v. 23;

EMBLEMA
VIRTUS NUMMIS
postponitur.

Est via declivis nummorum immensa cupido,
Excutit ad stygias seu machera Rates.
Nobilitas virtus, Pietasq; ad sydera ducit,
Humilitatis Ouans Astra subibit opus.

BILANCE eadem ventilatur Alma virtus & flauum æs, sed illa ab hoc longissime superatur. Nimirum, corrupti æui huius mores depinguntur, quod virtutis minimam, nummorum rationem ducit maximam, & illam hisce longissime posthabet: iteratq; illad Gentilis Poetæ

*O ciues, ciues, quærenda pecunia primum est
Virtus post nummos, &c.*

*Horat. Epist.
lib. 1
Et alius. In-
uenal. Sat. 3.
Ætas aurea
& argentea,*

Quantum quisq; nummorum possidet arca, tantum habet & fidei: vt nunc re-
Ætius quam vnquam *Ætas Aurea & Argentea* dici posset: quoniam proscripta
virtute sola fere regnat Philargyria.

Creuerunt & opes & opum furiosa libido,

Es cum possideant plurima plura perunt

Crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit

Defecit virtus, exulat alma Fides.

Egredie autem pingitur ac fingitur huius æui labes, seu potius malitia
hisce Phaleucis:

Sine me vocari pessimum, dum diues vocer:

Nemo an bonus; an diues; omnes querimus:

Non quære & vnde; quid habeas tantum rogant:

Vbiq; quantum quisq; habuit, tanti fuit:

Quid habere nobis turpe sit, nihil:

An diues omnes querimus, nemo an bonus?

Aut diues opto viuere, aut pauper mori:

Bene moritur quisquis moritur, dum lucrum facit

Pecunia ingens generis humani bonum.

*Senec. allez. in
Ep.*

NB.

Sed, heu cæcitatem ac turpitudinem! non aduertimus stupidi, quo magis vincit grauitate pecunia, eo magis demergit & demergitur ad Orcû: & quo magis vincitur eleuaturque virtus, eo magis sustollitur ad astra & aspirat ad coronam. Nam virtus, detruso & prolapso ad inferos cacodæmone, sedes æthereas occupat & victrix triumphat. Olim: apud Romanos binæ ades sacra coniuncta stabant, vt per vnâ ad alteram fie: et accessus & transitus, vnâ virtutis, alterâ Honoris ædes dicebantur, per illam ad hanc patebat ingressus. Videlicet, tantum per Virtutes ad Honorem recta via contenditur: præcipitia nummorum demergunt in laqueos, tentationem, & mortem. *Via virtus est*, inquit Augustinus, *qua nititur ad possessionis finem, id est, ad gloriam, Honorem, Imperium.* Hoc insitum habuisse Romanos, etiam Deorum apud illos ædes, Virtutis & Honoris, quas coniunctissimas consiuerunt, indicant. *Gloriam ergo & Honorem & Imperium non debet sequi virtus, sed ipsa*

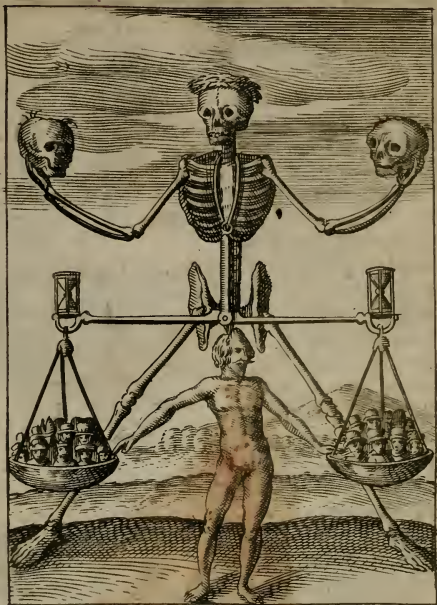
*Ædes Virtu-
tu & Honoris,*

I Tim. 6. v. 10

*Anz. de ciuit.
Dei l. 5. c. 12*

VIRTUTEM.

EMBLEMA
MORS ÆQVAT OMNIA.

*Pallida per simili mors trutinat omnia lance:
Quaq; subis hodie, cras ego forte luo.
Humilitas igitur, prudensq; ^{ADVERTENTIA} Spes &
Chara fides semper pectora nostra regant.*

Mors æqua lance omnes ponderat, & lance sua demetit congrue omnia: *Mortis spicula*

Est commune mori, mors nulli parcat honoris:

Debilis & fortis veniunt ad limina mortis.

Non exhorrescit triplicem coronam: non expauescit ad diadema Cæsareum: Regium sceptrum non formidat: aularum culmina conscendit imperterrita: nec humiles subire dedignatur casus, & ruguriola: huius spiculis cadit mas & femina: vir & puer: iuuenis & senex: doctus & indoctus: infolatus & paludatus pariter succumbunt: decutit galeas: excutit romphæam: præcipitat galeros: excutit furcam & calamum: forritudo vincitur: pulcritudo deformatur: cursum nemo effugit: latebrarum indagatio non oculis: verbo dicam: à mortis spiculis nihil est immune: est nascendi & moriendi tempus: omnia in hac auro incerta sunt, sola certissima mors: incertissima hora, Nam

Nemo tam Diuos habuit fauenteis

Crastinum ut possit sibi polliceri:

Res Deus nostras celeri citat as

Turbine versat.

*Seneca in
Thyest.*

Nemo natus inquam est, qui non fuerit vel moriturus vel mortalis.

Oriens hac lege intravi, ut exirem, inquit Seneca:

Seneca.

Pallida mors æquo pulsat pede pauperum tabernas

Regumq; turreis, ô beate Sest!

Vita summa brevis spem nos vetat incoare longam.

Iam te premet nox, fabulaq; manes.

*Horat. in Od.
li. 1. Od. 4.
V. 54.*

Si de diuitiis & honoribus & morum nobilitate, te iactas, de patria & pulchritudine corporis & honoribus, qua tibi ab hominibus exhibentur: respice te ipsum quia mortalis terra es, & in terram ibis. Circumspice qui similibus fluxere splendoribus. Vbi sunt qui ambulant currum potestatis? vbi i. superab. les Imperatores? vbi sunt qui conuentus disponebant, & festa: & equorum splendidi nutritores? vbi nunc vestes & ornamenta peregrina: vbi seruatorum turba? vbi ious & latitia? vbi exercituum duces? vbi satrapa & tyranni? nonne omnes puluis & fauilla; morte omnes fimus similes, absque discrimine:

*Aug. lib. de
nauis. & grat.*

Effigiem rex Cræse tuam, ditissime Regum,

Vidit apud manes Diogenes Cynicus:

Constitit, atq; procul solito maiore cacchinnò

Concussus dixit: quid tibi diuitia

Nunc profunt rex ô Regum ditissime? cum sis

Sicut ego solus, me quoq; pauperior;

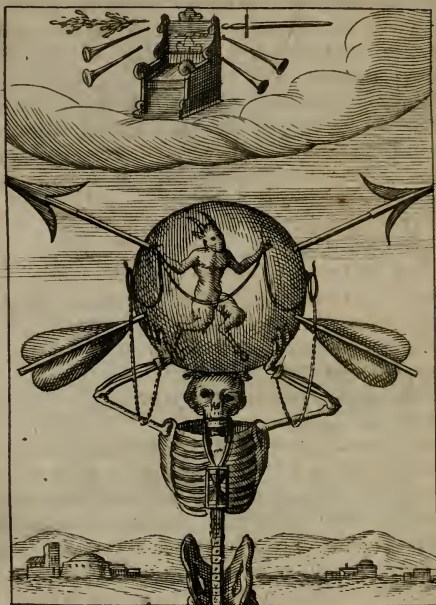
Nam quæcunq; habui mecum fero, cum nihil ipse

Ex tantis tecum Cræse feras opibus.

Auson. in Epigram.

Ælian.

RESPICE FINEM ET NON
peccabis.

*Pectore vt intrepidus leto vltima fata capeffas,
Diuina mentem religione liga,
Exerceq; Fidem, mentem dilectio firmet,
In Domino fidens fpiçula Mortis aret.*

VINCULA, plagas, compedes, retia vbiq; ponit mors, pedē non figimus, vbi
 suas non tetenderit mors pedicas; vbi arcū mors suum non intenderit, tela
 missurus: Et quis resistit morte? Resistitur ignibus, vndū, ferro, resistitur potestati-
 bus, resistitur regib. venit vna mors, quis ei resistit? nihil est illa fortius. Vbiq; tēdit plagas,
 siue comedas, seu bibas: siue vigiles, seu dormias: siue moreris, seu iter facias
 siue stes, seu sedeas: & dum hæc scribimus, mors intendit, & dum hæc legis,
 mors intendit. Quomodo pisces hamo capiuntur & retibus: & aues per aerem liberæ
 laqueo dum nesciunt alligantur: sic & homines pro merito suo deducuntur, cum repente
 mors venerit, & iudicium in omnes, &c.

Plagas has euitare omnino nullo modo possumus, sed quomodo in
 mortis casses incidamus, pia sollicitudine & sollicita pietate agendum est:
 Et primo quidem opus est humilitate vera, ac demissione animi cum coram
 Deo tum coram hominibus: Quid enim superbiret cinis & puluis; cum lutum sit &
 figmentum fragilissimum, longam infirmitatem refecat medicus, & qui Rex est hodie, cras
 etiam moriturus est: Et mortuus homo hæret est serpentum, & bestiarum ac vermium
 futurus; re & Rhythmicus

Cum sex cum limus cum terra leuissima simus.

Vnde superbumus, nescimus, quando perimus.

Deinde nostram consolidat, & vt præsentibus, quæ diuina
 obtingunt bonitate, contenti viuamus, monet: quomodo enim de conqui-
 rendis multis bonis maxime sollicitus esset, cui per aures cordi insonat il-
 lud ferale: *Hæc nocte tollent animam tuam: facile omnia contemnit, qui moriturum se
 cogitat.* Restringet etiam hæc meditatio gulam & luxuriam, comestiones
 & comotationes, cauertq; ne corda nostra grauentur. *Atheorum & Epicuroo-
 rum hæc vox est: edamus & bibamus, cras enim moriemur:* pro quo dicendum e-
 rat: *Pie ac moderate eum hoc transnietamus, cras enim, si Deo ita videbitur, spiritum
 exhalabimus, vt eum fortiter in sinum redemptoris deponere possimus.*

Integer vita scelerisq; purus

Non pauer mortis iaculum, nec arcum

Nec venenatus grauida sagittas, Fusce, pharetra.

Deniq; quicumq; se moriturum cogitat, & quidem necem sibi vbius
 imminere, ille in tempore prospicit de felici excessu, omnibus locis, iuxta
 illud Seneca:

Cum quo loco te mors moretur haud scias

Tu fac locis mortem moreris omnibus.

Acerbitatem autem mortis, mortis Christi consideratione, tanquam
 leuiferas aquas iniecta arbore vitæ edulcat, nouit enim morte Christi nos victuros
 in æternum beate.

Ter. 9. v. 21

Aug. in Psal.
101

19

NB.

33

Ecclesie. 9. v.

12:

Hier. in Com-

ment. in Ec-

clesiaj.

Syr. 10. v. 10.

11

33

33

Luc. 12. v. 20

Hieronym.

Luc. 21. v. 34

Esa. 22. v. 14

33

NB.

Horat. l. 1. Od.

22

Seneca Ep.

26. conuers.

allud. ad 2.

Reg. 2. v. 21

*MORS CERTA, INCERTA
hora.*

*Sola Dei pietas vitarum stamina ducit,
Prorogat & rumpit fila Prope a Dei.
Quare cum veluti filum sit vita caducum,
Ad momenta vide singula, teq; para.*

Alludit

Alludit hæc hieroglyphica tabella ad *Parcarum* stamina *Poeticarum*, de quibus fabulantur: quod tres sint *Deæ* apud inferos, quæ cuius homini suã vitam & fata destinant atq; temperent: dictas volunt hoc ordine. [*Clotho*, *Lachesis*, *Atropos*,] de quibus *Lactantius*: *Omnia tribus temporibus contineri necesse est, præterito, præsentis & futuro. Præteriti est origo: præsentis substantia: futuri dissolutio. Incipimus cum nascimur: sumus, cum vivimus: desinimus, cum interimus. Vnde* (pergit *Lactantius*) *tres esse Parcas volunt Poeta: vnam qua hominũ vitam ordinat, alteram qua contexit, tertiam qua rumpat & finiat, iuxta versiculum: Chloto colum baiular, Lachesis trahit, Atropos occidit.*

*Hesioda, Sic.
Cleanthis
Apul. Mart.
& al.
Lactant. insti-
tus. diuin. l. 2*

Significari autem hisce omnibus liquido apparet: *Primo certitudinem fati, & quod, si rem recte expendas, nihil fiat fortuito nec contingenter, sed omnia diuinitus in numero, pondere, & mensura disponantur: cum vitæ introitus, tum exitus per quem stat vita & nex nostra, & est tempus nascendi & moriendi, dicitq; Deus reuertimini filiis hominum: qui limites posuit vitæ nostræ, quos transire potest nemo: adeoq; nos & omnia nostra à Dei nutu atq; arbitrio pendere. Deinde certum esse & immotum fatum mortis, & nulli parci, nam dicuntur *Parcae* per *αὐτίφατοι*, quod minime parcant, quemadmodum & bellum *αὐτίφατος* ita dicitur, quod minime bellum sit: nam omnes nascimur, aliquando moriuri: hæc lex firmata est diuino eoq; verissimo oraculo: *Quocumq; die comederis ex eo, morte morieris: vnde* *Martialis.**

*Significatio
Parcarum.
Eccles. 3. v. 2
Cleanthis:
Ducunt volentem fata,
nolentem trahunt.
Ps. 90. v. 3
Job 14. v. 4. 5
Parca dicuntur per
αὐτίφατοι
Themistocles.
Gen. 2. v. 17*

Lactantius nulli tres exorare puellas

Contigit, obseruant quem statuere diem.

In primis autem notari hoc ipso apparet, *fragilitatem vitæ nostræ, quæ a serico, quod aiunt, filo pendet: Homo Bulla, aiunt, quam facile occatur filum, rumpitur uel ita vitæ nostræ abruptitur: affirmante Hiiobo: induit caro mea vermes, & ramentum pulueris, cutis mea dirupit se & liquefit: dies mei velociores fuerunt radio textoris, & consumpti sunt cum inopia spei. Pauci ac mali sunt dies vitæ nostræ. finis ab origine pendet, πᾶσι γὰρ ὄνη:* & *instat rapidissimi torrentis abripimur: Eodem plane modo nobiscum comparatum est quo cum Damocle, cuius ceruici acinales imminebat: quod nos prudenter ac pie considerare iubet, mellifluus Doctor, dicens: Septem sunt de essentia hominũ, quæ si homo consideraret, in æternum non peccaret. scilicet, materia vitæ, operatio turpis, exitus stebilis, status instabilis, mors.*

*Martial. li. 1.
Epiqr.*

tristabilis, dissolutio miserabilis, damnatio detestabilis, & consideratio gloria ineffabilis.

*Job 7. v. 7
ibid. v. 5
& 7
Gen 47. v. 9
Psal. 90. v. 3
& c.
Damocles
Bernh. de con-
sideratione vin-
istat huma-
na.*

EMBLEMA
 HOMO DISCVTIVR
 vt fumus.

*In ventos mordax fumus dispergitur; atq;
 Præterit, vt nunquam forte fuisse putes:
 Non secus hic transit cunctorum vita caduca,
 Vt ceu non fuerit præteruisse rere.*

Δις ἡ γῆ τὸ κελδί. Habuimus hactenus aliquot hieroglyphica vitæ hu-
 ius fragilis atq; caducæ, recurrit tale etiam hec, & aliquot eius rei statui-
 symbola. Primo, *aristam*. Secundo, *sonitum tibia*. Deniq; & *sumum*. *Arista* ali-
 mile admodum quadrat: nam è terra nascitur: nimirum & homo nascitur è
 terra terreus; vnde eius etiam fragilitatem perspicere est: *Quicquid in terra est, re-*
soluitur in suum Principium: terra est homo, ergo & in terram reuertetur. Juxta ora-
 culum diuinum, quod iam bi sequentes lepide declarant & exaggulant:

Conceptus agro semine Mortalis infans editus
 Dolens gemensq; nascitur Diesq; quosuis conterit
 In maximis molestiis Nihilq; morte certius
 Incertiusq; tempore Vitam per omnem cogitat.

Huic. Scopp.
 in specul.

Arista vel culmus principio pulcre viret: est & suus iuuentæ viro: deniq; *Comparat.*
 desinit in pulcræ atq; fructiferam aristam: & homo positus est, vt fructum se-
 rat, & fructus eius maneat, dicente *Dn. Seruatore: fructus autem sunt: laudes Dei, in-*
 uocatio, gratiarum actio, Fides, Dilectio, Spes, Patientia, Humilitas, Castitas, Moder-
 atio, &c. quib. quo magis vita hominis turget, eo gloriosius assequitur finem
 suæ rationis & creationis. Interim tamen omni iniuriæ atq; intemperici aeris
 subditus est culmus, subdita *arista*: haud absimiliter homo subiectus est omnibus
 miseriis atq; calamitatibus, per quas *Electos ingredi oportet in regnum cælorum: vi-*
 deatur in primis *Aug. de ciu. Dei, li. 22. c. 23.* & in *serm. ad Lippium*, cū inquit, te *Do-*
minus magnâ persecutionibus corripit, probat te in Electorum suorum numero ordinasti.
Nam sine huiusmodi tribulationibus nequaquam ad Deum peruenire possumus. Omnes
enim qui ad paradysum redire desiderant, oportet transire per ignem & aquam. & quæ
sequuntur. ¶ Deniq; culmus cum arista breui demetitur, tritico collecto, deflagrant
paleæ: Ita homo breuissime demetitur mortis falce, & qui bona egerunt:
ibunt in cælum ad cælestia gaudia, qui mala in igni eterno flagrabit in æternum. *Matth. 25. v.*
 ¶ *Sonus tibia* leuitatem huius vitæ percommode audumbrat, dulce equidem
 canit fistula vel tibia, sed est tamen tantum transiens sonus: suavis est & il-
 lecebrosa vita hæc nostra, sed momento quasi transit, vt dulcedo eius nec
 videatur nec audiatur nec vere sentiat: verbo dicam: sonita leuius & bre-
 uius transit. ¶ Deniq; *vita sumi instar in ventos dispergitur ac dissipatur. Quid r.*
fumus? Mordet & lacrymas elicit, nempe: in lacrymâ oritur, in lacrymâ moritur. *Comparat.*
expletur lacrymâ egeriturq; dolor: Discutitur à ventis vt ne vestigium eius appa-
reat: ita breui discutitur vita hominis præ flatu diuinæ iræ, vt perinde
transeamus tanquam euolemus: & vestigium non videtur,
 vt est in *Psalmo.* *Pf. 37. v. 10.*

Iob 14. v. 1.
 &c.
 Act. 14. v. 12

Aug. serm. ad
 Lippium.

Matth. 25. v.
 46
 Comparat.
 Fistula.]

Comparat.
 fami.
 Pf. 90. v. 12

PECCATA ET POENÆ PECCA-
torum in equilibrio.

Vt truculenta metit sua mors omnia falce!
Vt magnas strages cedit, & interimit!
 Nimirum, cum PECCATI mensura repleta est,
 Accelerat flagrans vindicis ira Dei.

Quemadmodum *maturo herbula, agrig, frugib, falx imminet*, ita hominib. *seca-
ritate diffluentibus cōpleta peccatorum mensura imminet* pœnæ & *πρω-
ληρία* iusto Dei iudicio. Ad multa peccata Deus sapienter & per multam
μακροθυμια conuiuet, tanquam ad pœnam nō vigilaturus, vbi autem exple-
ta est iniquitas, tum in furore corripit & punit, quemadmodum Apostolus:
An nescis, longani mitatem te Dei ad pœnitentiam prouocare, tu autem corde pœnitere
nescio, cumulas tibi ipsi iram in die ira & iusti iudicii diuini: Iustus enim Iudex Deus
est, si non conuertatur impius, gladium suum acuet, arcum suum adduxit, & sagittas
aptauit ei: Denig, aptauit in eum arma leuifera, sagittas suas in feruidos occupaturus
*est: Depluit super improbos, prunas, ignem & sulphur: ventusq, procelliosissimus portio ca-
licis eorum futurus est, dum scopi perditionis verrat & euertat, vt Propheta loquitur.*
*Longanimis equidem & multa misericordia Deus est, sed nec minus iustus super irrespici-
cibiles, quare sapiens: Misericordia (inquit) & ira apud eum cita sunt, & super pecca-
tores incubabit eius indignatio, &c. Nemo igitur diuina lenitate & ad pœnam
tarditate atque conuiuentia abutatur ad peccandum, sed potius sibi certo
persuadeat peccata sequi pœnas peccatis dignas, nisi fiat resipiscencia
& remissio, non enim de nihilo est quod *Gentilis* ait, Deum ad vindictam
quidem tardum esse, sed tarditatem moræ grauitate pœnæ plerunq;
compensare: idque fieri certo, diuino, iusto, atque sancto consilio, quod
Deus ante pœnas & *πρωληρία* peccata crescere & homines finit efferari,
& in suas clades furenter irruere, vt dicitur*

*Iratus ad pœnam Deus si quos trahit,
Aufferre mentem talibus primum solet,
Calignemq, offundit, vt ruant suas
Furenter in clades sibi quas noxiis
Accerserunt vltro consiliū malis.*

Nota sunt exempla; *Diluuii: Sodomorum & Gomorrhæorum Euerforum Hie-
rosolymorum*, vbi tanta peccandi licentia & securitas erat, vt etiā Ioseph. ipse
fateatur, nisi Titus iustitia diuina executor remisset, & puniisset rebelles, Sodomæ eos
atq; Gomorrhæ incendia passuros fuisse. Ex quibus omnib. ita recensitis efficitur,
cum ad summum fastigium ascēderint omnis generis peccata, vel vnquam
sando audita, & libere peccatorum lingua recta in ster, non procul abesse di-
uinā Nemēsin Adrastian, & euenturum quod tabella nostra Emblematica
monet. *Quos autem Deus flagello temporali non castigat, eos in iudicium ater-
num puniendos relinquit, iuxta Cælatium*

Arelatensem.

*Vna compler-
ta mergitur.*

*Rom. 2. v. 8
ibid. v. 4
Pf. 7. v. 12
ibid. v. 13*

*& 14
Pf. 11. v. 6
Esa. 14. v. 24
Syr 5. v. 4
ibid. v. 6*

Valer. Max.

*Securitas ante
pœnas.*

*Phil in Epigr,
uertit ex Eua-
ngel.*

*Ioseph. Antiq.
l. 6. c. 16.*

*Cæsar. Arela-
tens. ex Aug.
Hamil. 38*

EMBLEMA
 TURPISISSIMI MORES
 extremi sui.

*Invidia, & Sordes, Calumnia, Fæda Voluptas,
 & offitii obliuio, tumq; Rigor:
 In peltra extremum teneant cum singula seclum,
 Interremum Satane tibia rauca canit.*

SYMMA huius est: ostendere conatur, in quibus maxime regimen suum exerceat *Satanas* in hac mundi fece: nempe in iis, qui harum circumstantium bestiarum mores atq; peruerſitates ſectantur, quales ſunt: *Bufo, Sus, Canis, Hir-cus vel Capra, Pavo, Afinus, Leo, &c.* *Summa.*

BVFO inuidiæ auaritiæ & auaræ inuidiæ hieroglyphicum: inuidus n. qui ſucceſſus proximi videt, ringitur, & inſtar buſonis turgēt, adeo que ſibi alterius felicitate aliquid deceſſiſſe opinatur. Vitium diabolicum! & qua noxa diabolus primos noſtros parentes ſeduxit, inuidens paradifi delicias & fauorem diuinum, æternaq; olim poſſidenda gaudia. Regnat igitur in inuidis *Satan*, imo, ſi *Auguſtino* creditus, omnia ſua excrementa & factores in inuidiæ exonerat *Satan*. Nec minoris turpitudinis eſt auaritia. Auarus enim omnia licet habeat, ſeipſum ramen non habet: pie, plane, ac pulcre *Auguſt.* Tolle inuidiam, & tuum eſt quod habeo, tolle inuidiam & meum eſt quod habes. ô diuinam ſententiam! ô opus exoptatiſſimum!

SUS figurat eos, qui cæno voluptatum in hoc æuo ſe prouoluunt & ingurgitant, mūditiem nihil penſi habentes: *Animam pro ſale habet Porcus*: Ita omnes voluptuarii & inprimis *Lurcones* & *Eluones*, qui noctes dieſq; dies nocteſq; compotant, eluantur, pergreantur, obliſi pietatis atq; honeſtatis. In eſt autem vino *ἀσυντία, ἀσωτία* *Satanas* eſt, vbi ergo *ἀσυντία* regnat, ibi regnat *Satanas* ipſe. *Temulentia furor eſt Satani. us*, & ebriofus gubernacula omnium adfectum & actuum diabolo reſignat, qua de re ſupra plura.

CANIS denotat oſores, & qui rancori & obreſtationibus dediti ſunt. Ignobilia ſane, ſeruiliaq; ingenia. Nihil enim magnum eſt, quod non aque ſit placidum. Inprimis autem grande peccatum eſt, odiſſe corripientem, maxime ſi te non odio ſed amore corripiat, & non ſtudio detrahendi, ſed tue emendationis, vt *Hiero.* loquitur, quod hodie frequens. Sunt autem & hi *Oſores* ex *Satanæ* aulicis, in quibus potens eſt. *Eph. 2.*

CAPRA procacitatis & ſalacitatis *ονυσιον*, figurat ſcortatores, mæchos, fornicarios & libinarios: qui vel à diabolo abripiuntur ad beſtiales libidines, & irritantur ad fædas atque illicitas concupiſcentias & concubitus, quod crimen multis populis, nationibus, vrbibus, regionibus extremam penitentiæ attulit.

PAVO, ſuperbiæ hieroglyphicum reſcribat nobis exprobratq; ſaſtum atq; ſupercilium, qua plus de nobis, minus ſentimus de aliis quam decet: Conueniebat autem vngues *Pauonios* (h. e. næuos, vitia, crimina & fragilitatem noſtram) contemplari, nec dubium eſt quin criſtas conſeſtim ſimus dimiſſuri, in hoc ſcelere regnat *Satanas*: & in iis qui eo capri ac dementati ſunt.

ASINVS, tarditatis ad labores & facienda officia vocationis: diabolicum hoc vitium eſt, & *πρωτοβουλον* plerumq; confine.

LEO, Tyrannorum hieroglyphicum, & in hijs dominatum gerit *Satan*: nihil hi rectam faciunt, quam cum, vt aiunt, moriuntur. Sed de hijs ſupra latius.

EMBLEMA
 CVRRVS SVPERBIÆ TRA-
 hitur ad inferos.

Explicat infernus vexillum tortor, & auget
 De cunctis populis plebe furente manum.
 Verum (eheu!) pleno vehitur sub tartara curru,
 Deq; graui prada deliciosus ouat.

SUPERBIAE quanta insunt mala, hoc Emblematicum commentum arguere atq; ob oculos ponere annititur. Estq; adeo turpissimum sane crimen & flagitium vere diabolicum, reproborum, vt Gregor. inquit, certissima nota, quemadmodum humilitatem filiorum Dei τηκενησαν esse, nemo dubitat. Vnde August. *Delictum magnum arbitror esse superbiam. Quaritur, quam magnum sit hoc delictum; quod deiecit Angelum, quod ex Angelo fecit diabolum, eiꝰ, in aeternum interclusit regnum caelorum. Magnum hoc delictum est, & caput aq; causa omnium delictorum, scriptum est enim: initium omnis peccati superbia, & ne q. leue aliquid contemnas, initium, inquit, superbia hominis Apostat are a Deo creatore. Et vt euidenter ostendamus, ipsa est peccatorum omnium initium, & finis & causa, quoniam non solum peccatum est superbia, sed et nullum peccatu potuit aut potest aut poterit esse sine superbia. Vere tu quidem, Augustine beatissime, nam non est peccatum tam grande quod non committat superbus, efferus, & insolens homo. Inuidet proximi prosperitati, nam id quarit, vt ipse solus emineat: vt re & tissime idem Augustin. Prior est vitium superbia: Non enim inuidia parit superbiam, sed superbia parit inuidiam. Non enim inuidet nisi amor excellentia: Amor autem excellentiae superbia vocatur: Superbus diuitias quarit, cortadit, coaceruat, vt habeat vnde supercilium suu alere possit. Pecunia neruus superbia est, vt est in Psal. 49. Superbus impingit in charitatem Christianam, nam in quo est superbia, in eo non est charitas, charitas sese demittit, superbia effert inflat, turget: illa autem charitas de proximo semper plus sentit quam de se. Superbus colla proximi premit, eumq; opprimit: crudelis tyrannus est, cuius finis, infamia, ignominia, interitus: Superbia Charybdis est, a cuius vortice qui abripitur, demergitur ac suffocatur: Hydrops est cuius tumor non potest sanari. Superbia inducit securitatem, & facile omnia diuina simul ac humana iura rident, quod enim licere putat, habet volutatem pro ratione. Quare hanc Pupam suam & charam genuinamq; sobolem Sa:anas in curru exaltauit, ditauit duplici crumena: duplex poculu capiti pro coralla imposuit, breuiter, egregie admodum pinxit & finxit, vt ad excellentiam nihil addi possit, quare omnis generis homines eius currum trahunt, nam superbus ab omnibus vitiiis atq; flagitiis praiceps trahitur ad inferos: Deus a superbis resistit: Deponit potentes de sede. Vir superbus non decoratur, (ait Hieron.) nec voluntatem suam perducet ad finem, tamen si hic propter aurum ab omnibus manibus gestetur, tollatur in altum: sed lapsu grauiore ruet!*

Disperat quisquis praefert virtutibus aurum,
 Ingenium cunctas nobile vincit opes.

Superbia nota est reproborum ait Greg.

Aug. in Psal. 18

Syr 10 Idem Ep. 3 ad Iulian.

Idem: De verbis Demini serm. 54 Idem in Psal. 44 & 104

Ps. 49.

1 Cor. 13 Phil. 2. v. 2

Luc. 14 & 1 Pet. 5. v. 5 Est Charybdis Hydr. pu.

Vt est in Tab.

Luc. 2 v. 52 In c. 2. Proph. Habacuc.

Petr. Lotich. Secund.

O HOMO TIME, ET RESIPISCE.

*Quaecunq; possunt sensibus
 Et cogitatu percipi
 Tormenta, sunt ludibria,
 Si cum dolore conferas
 Quem sustinebunt reprobi
 In inferorum sedibus.*

INFERNI cruciatus ostendere, quomodo, ac prælibando quasi propinare hæc Emblematica tabella molitur: hic infernalis *Rhadamantus*, cuique pro vt meruit, & à Domino Iehoua iustus est, dispensat, pœnas atq; cruciatus horrendos: de quibus verbo q. *Augustinus*, *grauiora*, inquit, esse tormenta, quam *qua & qualia hoc in seculo possint formidari*. Nihil aiunt Poetæ, fabulantes, de volente *saxum sisypho*: fictile dolium implentibus *Danaidum* fororibus: *Tantalo* fugientes aquas & retrocedentia poma caprante, alia, alia sunt illa tormenta, quibus nunquam morituros Satanas enecat reprobos: Iocularia sunt illa fictitia & commentitia, præ hisce veris & omni opinione humana maioribus: *lacus inferni* (sic quidem *Aug.*) *plenus est tenebrarum, discordiæ, odii, stultitiæ, miseriarum, turpitudinis, amaritudinis, offensionis, doloris, adustionis, sitis, fumus, ignis inextinguibilis, tristitia, vindicta perennis, & omni ineffabilis mali, quod nec dici nec cogitari potest*. Dubitandum quidem non est, ipsas pœnas, quibus cruciabantur, qui regnum Dei non possidebunt pro diuersitate criminum esse diuersas, & alias aliis esse acriores, vt in *ipso igne aeterno pro disparibus ponderibus peccatorum sint disparia tormenta pœnarum*, dicente Domino: Tolerabilius erit Sodomis quam vobis in die iudicii. Verum ipsa per se pœna inferorum nec cogitatione concipi nec verbis calumnie describi potest. Et vocabula tenebrarum: *stridorus dentium*: Et simil. saltem aliquantisper ostendere & eminus spectanda conantur propinare tormenta, quemadmodum Euangelica historia testatur. Nihil aut parum admodum ait *Virgilius*, dicens:

Ergo exercentur pœnâ, veterumq; malorum
Supplicia expendunt, alia panduntur inanes
Suspense ad ventos, aliis sub gurgite vasto
Infectum eluitur scelus, aut exurit igne,
Hinc metuumt, cupiuntq; dolent, gaudentq; nec auras
Suspiciunt, clausa tenebris & carcere cæco, &c.
Rectius Rhythmicus nos ter licet minus eleganter vel Latine:
Sunt ibi tortores serpentibus horridiores:
Deformes, nigri, sed non ad verbera pigri,
Nunquam lassantur, sed semper ad hoc renouantur:
Semper tristati, semperq; se ire parati:
Semper mor descunt, nec cessant nec requiescunt.

Origenes diabolos & reprobos aliquando saluandos esse putat, verum cum *Christus* dicat: *ite in ignem aeternum*: videtur illa opinio manifeste re felli: Quicquid sit, non magnopere de hisce inquirendum, sed potius cauendum ne ingrediare. Et: *vt inam vbiq; de gehenna differretur, nam gehenna meminisse, non sinet in gehennam incidere.*

Tæna inferorum, vid. Tab.

*Ludibria
Pectastrorum.
Sisyphus.
Dolium Danaidum
Tantalo.
alii.*

Aug. de triplici habitac.
c. 1

Idem lib. 3. de baptis. contr.
Donatist. c. 19

*Virg. l. 5
Æneid. v.
343*

*Incerti Auct.
Ichorus.*

*Origenis hæc
de delirium.
Matth. 22. v.
v. 1.
Chrysost.
Homil. 3 in
Ep. ad Rom.*

EMELEMA
 VIA LATA QUAE DUCIT
 ad inferos.

*Fige pedem, properare caue, non est via recta,
 Ad cælum haud praesens ingredieris iter!
 Horrida crudelis trahit hic ad tartara saltus,
 Ergo gratum reuoca, quaeso, pedemq; refer.*

*De choræis
Anton de
Guevara
Episc.*

*Fistula Sata-
na.
Saltare.*

*August. lib. de
spiritu & a-
nim. c. 27.
Idem de ciu.
Decl. 4. c. 11*

2. Pet. 2. v. 1

*Esa. 56. &
Luc. c. 12
Ador. 23. v. 3*

*Mat.
18.*

2. Tim. 3. v. 7

*Iac. 4. v. 7. de
his mollib. vid.
1. Cor. 5. v. 9*

*Auz. Soliloq.
c. 18.*

*Ex Pf: 24. v.
6. 7*

De choræis & saltationibus multi multa commentati; pleriq; autem illam leuitatem, & libidinū fomenta exsecrati sunt atq; detestati: sed choræa, quam hic vides, & quam omnium ordinum homines saltant, alia est & omnium perniciosissima & exitiissima, nam recta ducit ad inferos, ostendit enim quomodo cacodæmones omnis generis homines trahant & abripiant sub se & iugum suum, æternamq; damnationem: *Fistula*, quam inflat, *raucumq;* cornu quo perstrepat, aliud nihil est quam diabolica suggestio, *saltare vero & mouere pedem corpusue*, est diabolicis suggestionibus locum dare & gerere morem, qua de saltatione sic inquit August. *Implere dicitur Sathanæ mentem a icuius, & principale cordis, non ingrediens quidem in eum, & in sensu. n. eius. sed fraude & iniquitate. atq; omni malitia illum alliciens atq; seducens, affectu malitiz trahit per cogitationes & in entia vitiorum, quibus ipse plenus est, vt pote fallax, nequus & fraudulentus deceptor animarum. Non enim, &c. Sed per deceptionem fraudulentam & malitiam, &c.* Verum ô miserimos nos qui ad tibiam ipsius tam leuiter salimus, & tentationibus ipsius quibuscunq; tam leui motu cedimus! cedūt Ecclesiastici, perperos sensus in sacrosanctum verbum Dei ingerentes, animas veneno hærese non inficientes, errore circumscribētes quos *sanguine Christi suo mercatus est*: scandalosa nocentes actione: perueritates & vitia non increpantes, nec reprehedentes *canes muti, fratres & conseruos percutientes*: politici adferantes: Coepiscopos *ὀνειδιστοὺς* calumniis grauantés, multa mala facientes hypocritæ, *dealbati sæpe parietes*: &c. Cedunt politici, verbum diuinum adspernantes, *ministros verbi prementes & longe infra pedum subsellia suorum abiicientes, pro a sinis ipsis vtentes, exitiis a diabolo in perniciam præsinentes quid, cur. quomodo, quousq;* in suggestu dicere debeant: *semper discientes & nunquam ad agnitionem veritatis peruenientes*: iuris baculum rectum infringentes, sententiam pro lubitu temperantes, personam respicientes, munera sumentes. Cedunt pleriq; persuadenti impietates, odia, rancorem, cædes, stupra, incestus, adulteria, furta, obrectationes, rapinas: & omnis generis vitia atque flagitia. Bene equidem haberet: *persuadere potest, cogere non potest, ideoque resistendum illi erat fortiter & in fide, atq; fiducia D. N. Iesu Christi victoris, sed nimis ad hanc luctam molles nos præbemus, ideoq; tam frequens & copiosa est choræa & cursus ad lacum infernalem.* Sed tu Domine, libera nos d. l. i. quo venantium, & à verbo asperso, ne nos inducas in tentationem, sed libera nos à malo, vt letum tibi aliquando in psal. re l. eat: *Benedictus Dominus, qui nō ledit nos in temptationem dentibus eorum. Anima nostra si ut passer crepta sit, de laqueo venantium. n. Laqueus conseruitus est & nos liberati sumus.*

Tibi gloria.

OMNIA TEMPVS HABENT.

*Cura creatoris sapienti singula lege
 Nexuit, vt fiant tempore quæq; suo:
 Temporibus seruire decet, decet omnia Kaij
 Conserui, Sapiens, tempore quæq; facit.*

Sapientissimus Deus tam sapienter omnia disposuit in numero, pondere, Sap. 11. v. 22
& mensura, vt omnia que sub sole fiunt, singula suo tempore fiant, quemadmodum Eccl. 3. v. 1
Sapiens ait: cuius rei sua est tempestas, & tempus cuius, voluntati sub cælis. Soles eunt v. 8. Ps. 104.
& redeunt, sicut modum ipsis statuit πικρὸν ἐστὶ τὰ π Deus. v. 19
Ouid. metam.
l. 1. fab. 1

Et noua crescendo reparat sua cornua Phœbe:

Labuntur stellæ, sydera oriuntur & occidunt, prout Deus sanxit, & ire iussit. Tempus (inquit Tertullian.) est omni rei. Adspice ipsam creaturam paulatim ad fructum promoueri: Granum est primo, & de grano frutex oritur: & de frutice arbustula enititur, deinde rami & frondes inuascunt, & totum arboris nomen expanditur: inde germinis tumor, & stis de germine soluitur, & de flore fructus aperitur: Iob. 3. 19
Tertull. de uel.
land. virgin.

Ipsa rices natura subit, variatq; cursus

Ordinat, inuersis & frondibus explicat annum:

Cessat hyems, madidos & siccata vere capillos,

Ver fugit æstates, æstatum terga lacisit

Pomifer autumnus, nimbia cessurus & uindicta: &c.

Quod ipsum q. in fasciculum colligit & compingit Græcus ille scriptor: Lucan ad
Calphurnium.

Πρὸς τὸν ἀπύπτε μὲνδῆ, ἀς ἀπὸ τῶν ἀπῶν
καὶ τῶν ἀπῶν, τῶν ἀπῶν τῶν ἀπῶν.

Omniū autem optime uerbum Dei de tempore loquitur, & qui illud regit, disponit, ordinat Deus: Deus omnia facit tempore suo. Tempore opportuno. Tempore gratiæ. Die salutis. Et simil.

Quare prudentem temporis rationem subducere semper debemus, seu, temporibus (quod aiunt) seruire, id enim hominis prudentis est: quod ipsum etiam mellisiusus doctor monet, dicens: Omne tempus tibi impensum requiretur à te, qualiter fuerit expensum, &c. Parum non æstimes tempus, quod in dictis uel factis expenditur otiosis. Volat uerbum irreuocabile, et ansit tempus irremediabile, &c.

Imo diuinum hoc habet oraculum: Quarite Dominum, dum inueniri potest & inuocate eum dum prope est: & Apostolus: Aptate uos tempori quoniam mali sunt dies: Bernhard.
eitant. Toffign.
q. de tempor.

Nullum est pretiosius compendium tempore, nec maius dispendium eodem, quare cum Deus omnia faciat tempore suo, & omnia creata obseruet tempus & positum diuinum, id ergo nos multo magis facere est æquum, qui cum ratione & ad imaginem Dei creati sumus. Esa. 55. v. 6
Eph. 5. v. 16

Est tamen quod adhuc temporis respectu fiduciam nostram grauiter firmat ac suffulcit, nempe: cum Deus omnia tempore suo faciat, ueniet etiam tempus, quo nos ex malis huius uitæ eripiet, & siset gloriosos in regno suo. Certe tempus est satisfactionis, est & mensura: hic serimus in lacrymis, sed isthic in exultatione metemus; in- Bernhard.
eitant. Toffign.
q. de tempor.

terim patienter expectemus tempus, quod reuelabitur in Christo Iesu,

πικρὸν ἐστὶ τὰ π.

Coloss. 3. v. 1.
3-4

CERTA EST RESURRECTIO

mortuorum.

Meta eui, clangorq; tubæ, reparatioq; huius
 Corporis, arbitrio stant, venientq; Dei:
 Ergo iustitia, Pietateq; (age) imbue mentem,
 Quisquis aues gelida surgere faustus humo.

Paucis credita plerisque derisa est Resurrectio mortuorum, quod ex sacris simul & profanis peripicue apparet. Sic Epicuri de grege porci loquuntur libro Sapientia: Casu nati sumus, postea vero ita futuri sumus, quasi non fuissimus, quia sumus est respiratio narium nostrarum, & sermo prolatus motu cordis nostri. Scitilla est: Quia extinctum in cinerem abiturum est corpus nostrum, & spiritus nosier ut aer molli diffunditur. Ut umbrae transitus est tempus nostrum, neque est remeatio a morte nostra, quia obsignata est & nemo reuertitur. Age ergo fruamur presentibus bonis, &c. Perinde atque prophani Gentiles dixerunt: ede, bibe, lude, &c. presentibus exple

Delicium animum. post mortem nulla voluptas.

Et commune est. — Spes nulla si pueris.

Empectæ, Soles ire ac redire posse vident, sed vicissim statuunt ipsi, robus quando breui lux occidat, & dies huius vite sinitatur, quod nox sit perpetuo vna dormienda.

Astruitur tamen resurrectio mortuorum firmis atque immotis argumentis. rationibusque cum ex sacris, tum ex natura. Cuiusmodi sunt: Mortui tui viuent & interfecti tui resurgent: & apud Ezechuelem, cum restitutionem populi Israelitici promittit Deus, vtiur simili resuscitationis mortuorum: Ecce, inquit ego aperiam tumulos vestros, & educam vos de sepulcris vestris, quem in loc. Hieron. Nunquam poneretur similitudo resurrectionis ad restitutionem populi Israelitici significandam, nisi si et ipsa resurrectio & futura crederetur, quae a nemo de rebus non existentibus incerta confirmat, &c. Multi qui dormiunt, inquit Daniel, in puluere terra, resurgent, isti in vitam aeternam, illi in opprobrium sempiternum. Veniet, ait Dominus saluator, tempus quo mortui in sepulcris audient vocem filii hominis & prodibunt, alii &c. Viuisficabit (Apostoli est) mortalia corpora nostra, & conformia faciet corpori suo glorioso. Quod & capituli nostri, Dn. Saluatoris resurrectione liquido euincere ipse Dominus & apostoli confirmarunt. Confirmat idem in nobis inhabitans Spiritus sanctus. Resurrectio Christi, resurrectionis nostra est fidei iussor. Quid? an non & natura id docet? Quod seminas non reuiescit nisi resurgas! quis ex mortuo cinere vitrum pulcherrimum confici ignorat? quis reiuuuescentiam aquila infitebitur? quis Phoenicis reparationem? quem rugit Leonem mortuos suos pullos resuscitare latebit? ut infinita alia obmittam. Quare ad resurrectionem iustorum fide atque resipiscentia adspiremus. Firmamentum Christianorum resurrectio mortuorum, miserimi omnium creaturarum essemus, si non esset resurrectio. At scimus, Goalem nostrum viuere nos resuscitaturum. Semper igitur, in sonet auribus nostris vox tubæ & iudicij: surgite mortui, & venite.

ad iudicium.

Ar. 1. 5. 2. 1. 5.

Sap. 2. v. 2.

ibid. v. 3.

ibid. v. 5.

Vitæ velut

rapto fugiti-

uæ, gaudia

carpe.

Sardanapali

& similia A-

popbt.

Sadduceorum

furor &

Empectarum.

Fundamenta

resurrecti.

Esa. 26. v. 19

Ezech. 37. v.

12

Hieron. in E-

zech. in b. l.

Dan. 12. v. 2

Ioh. 5. v. 28

Phil. 3. v. vit:

Ioh. 14. v. 3

1. Thes. 4. v. 14

Rom. 8. v. 11

Tertull. lib. de

resurrect.

carum.

1. Cor. 15. v. 36

Pf. 101. v. 5.

vid Plin.

Luc. 14. v. 14

Aug. vid Bit.

1. Cor. 15. v. 19

Iob. 9. v. 25.

26

Hieronymus

EMBLEMA
 OMNES SISTENTVR TRI-
 bunali Christi.

*Iudicis aduentu micat æthra, & cuncta tremiscit
 Kriens, & ad sancti Iudicis ora stupet.
 Qui vigilat fidens est parte beatus ab omni,
 Ad dextram stabit, & cælica regna petet.*

SOLIDA atq; immota rupe diuini decreti fundatum est extremum iudicium in fine seculorum celebrandum Dei nomine à filio Dei Dn. nostro Iesu Christo, iisdemq; fere, quibus resurrexio, astruitur argumentorum rationumq; fundamentis. De hoc *sepius ab Ada Enoch* prophetauit dicens: *Ecce venis Dominus in sanctis milibus suis. facere iudicium contra omnes, & arguere oēs impios de omnibus operibus impietatis eorum quibus impie egerunt, & de omnibus duris, quæ locuti sunt contra eum peccatores impii. Omnia aget Deus, inquit Ecclesiastes, in iudicium, etiam ea quæ occulta sunt. siue bona ea sint, siue mala: Rēplēbitur adhuc verbum Dei, mihi flectetur omne genu: Omnes sistentur ad tribunal Christi, vt vnusquisq; accipiat prout meruit in vita, siue bona, siue mala.* Totus iudicii diuini processus in sacris ordine descriptus est. *Veniet Iudex conspicuus in humana nostra natura, quam de nobis sumpsit. Veniet non in humilitate, tanquam olim iudicandus, sed in maiestate tanquam omnem carnem iudicaturus. Venientem stipabant Angeli, & Archangeli, omnesq; electi tum beati: Vorax ignis circa eum, & flamma lambens iuxta eum. Veniens insonabit de folio gloriæ: Surgite mortui & venite ad iudicium, hæc est tuba Archangeli & vox filii hominis, quam audient qui in sepulcris sunt, audient & reuiuiscunt, reuiuiscunt ac prodibunt: Superstites autem quos inuenerit dies Domini censoria, immutabuntur momento q. à corruptione ad incorruptibilitatem, à mortalitate ad immortalitatem, omnes autem rapientur in occursum gloriosissimi Iudicis, & sistentur tribunali eius, in nubibus: fiet autem sequestratio, piorum fideliumq; cætus à dextris, lerna impiorum atq; infidelium sissetur à sinistris iudicis, quemadmodum segregat Pastor à pecore, hædos in illos definitiuam feret sententiam: Venite patris mei benedicti, in regnū quod paratum est vobis ab initio. His dicitur: Ite maledicti in ignem æternum, qui paratus est diabolo & angelis eius. Iustissimum erit Iudicium istud, feretur sententia ex libris legis Euangel. conscientiarum. Feretur & mandabitur executioni è vestigio, venient illi in vitam æternam: ibunt hi in ignem æternum, eritq; durum, hiæ contra stimulum calcitrassē, videbunt enim in quem pupugerint, rident quidem hæc Empectæ, dicuntq;: vbi est promissio aduentus eius, sed eo ipso probat filios esse se Satanæ. Beatos autem, qui cum virginibus sapientibus, oleum in lampadibus habentes, vigilantes atque orantes per mille tribulationes & angustias expectant sponsum IESVM CHRISTVM, vt cum eo in Nympheion perrennis gaudii ingrediantur. O iterum! & terq; quaterq; beatos! ex horum numero nos esse velit faciatque DOMINVS IESVS CHRISTVS, salus nostra. Eia veni! Fiat. Fiat.*

Iudicium n. v. s. m. m.

Ind. v. 14. 15
Etiam Onid.
lib. 1. metam.
consent.
Ecc. 12. v. ult.
Rom. 14. v. 11.
12.

2. Cor. 5. v. 10

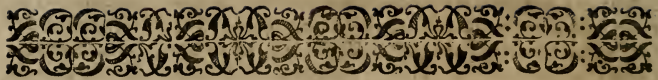
Act. 1. v. 11
Matt. 25. v. 18Ps. 50. v. 3
Job. 5. v. 28
1. Theff. 4. v. 16

1. Cor. 15. v. 51

1. Theff. 4. v. 15
16. 17
Matt. 25. v.ibid. v. 34
ibid. v. 41Apoc. 20. v.
12. 13Matt. 25. v.
ult.
Apoc. 1. v. 71. Pet. 3. v. 3
Matt. 25. v. 1.
&c.

LXXI.

Apoc. ult. v.
ult.

INDICVLVS TRIPLEX,
RERVM, QVÆ CONTINENTVR, ET VER-
borum: auctorumque qui allegantur in
hoc libello.

A.

A ccepio persona: vid. Profopolepsia.	Alexander Magnus	16.39.42.64.66.74
<small>Ἀπειθοδίαστος</small>	Alexander Seuerus Imp.	39.59.69.71
<small>Achilles</small>	Amicitia Leges, Pictura, Præcepta, vsus	56.
Aëlionis fabula quid signifi et	64. auctor Deus	56.
P. Adam eorum è Iubil. Iubilor. alle-	Amazores mulieres bellatrices	49
gatur	Ambitio turpe vitium	4
Adolescens ebriosus multa patrat mala	Ambrosius allegatur	6. 13. 22. 42. 55.
Adrian. Imp. moriturus	57	
Adulatores Aulici	Amor. vid. Charitas.	
Adulteria	Amor diuinus erga nos:	20.
Ædēs Virtutis & Honoris contigua	Antyntæ Regis filius Persarum, interficit le-	
Æl. Lampridius allegatur. in Seuer.	gatos:	67
24	Anabaptistarum furor:	71.
Æl. Spartius allegat. de Adrian.	Ananias Martyr Persæ	32
Equalitas non parit bellum	Anchora cuius rei hieroglyphicon	10.
Ence venationes	Ἀνὴρ φέρων πάλιν μηχανιστικῶν	48
Æschines liberatus à foro	Antonus de Guevara Episc.	85.
Ælopus allegat.	Antipas iniuste exsequitur impium iura-	
Agamemnon	mentum	34.45
Ageflaw Rex	Ἀπὲς & earum hieroglyph.	57
Agnus cuius rei hieroglyphicum	Ἀφορέσις in Indice quam perniciofa	21
Agryta Ecclesiastici	Apologus de Oenotrio	67. de Leone confes-
A. habpar. it Benhadado	sario, 7. de Lupo aduersus Agnum	7
Ahasias rex non necessariū bellum mouet	Apuleius.	79
Abitophel	Aquila quarum rerum hieroglyph.	11.20.
Alciatus ex Emblemata. allegat.	40.67	
Alciadiadem agere	Ambor hieroglyphica Christi. G. bona, fere	
Alchymista taxantur. 14. capite censendi	bonos: mala, malos fructus	15
72	Arcana colorum non scrutanda	12.16
Alexander ab Alexandro allegatur.	Argentum charitatis hieroglyph.	54
33.46.57	Arista cuius rei hieroglyph.	42.45.80
	Aristo-	

Aristoteles allegat.	1.59.75	Bellisarius triumphat	69
Ari, tippus	31	Bello nulla salus	52
Aristophanes è Pluto allegatur	3	Bellum. vid. Arma	
Arrius haresarcha	36	Bias allegat.	77
Armorum & belli consideratio <i>Novi</i>	28.	Binder. Thes. de Bello alleg.	28
48.49. & c.		Bipennis cuius hieroglyph.	29
Africanus seu Iulus	46	B. Bonifacii dictum	60
Afinus quarum rerum hieroglyphic. 2.	42.	Breuitas vita humana	59.77
82		Brutus & Cassius seditios	33
Athanasius allegatur	12.16.18	Bufo cuius hieroglyph.	82
At benodorus Augusto consulit	26	Buzites Elibu	41
Avaritia perstringitur, 3. 4. 5. 24. 28. 50.		C.	
60 69. 82		Cæsarius Arelatenf. allegat.	81
Aucupii declarat.	72	Cæsarius Papatus taxatur	36
<i>Αυτιπία</i>	21	C. Caligula	4
Audatur altera pars	16.26	Calumnia	5.64.82
Augustin. allegatur, 1.8.9.10.12.14.6		Candela hieroglyph.	54.63
19.20.21.30.33.34 37 38.39.43.45.		Canis hierogly. h.	82
55 56. 58. 59. 62. 63. 54 65. 66. 67. 68		Capra cuius in. ago	82.67
74.76.77.78.80.82.83. 84.85		Carilina seditiosus	33.56
Augustinus Imp.	72	Caro	18.57.70
Aula, 39. 44. 62. 70. Aulici Sathana,		Cambyses excoriat Sy, samnem	21.29.31
82		Candor	27
Aurum cuius rei hieroglyph.	54.72	Carol. F. Imper. 28. e' usque constantia	62
Auro expugnantur omnes hierarchia, 60.		Centuriat. Magdeburg. vid. Magde-	
& sapiss. alias.		burgens.	
Aufonius Poet. Ital. allegat. 43. 70.		Centuriæ Osiandr. vid. Osiandr.	
77		Charitas, eiusq; affectiones, 9. defectus, 5.	
<i>Αυτίπεια</i>	78	maxima virtus, ibid. & 11.12.19.55	
B.		Chorea	85
Bachus & Ceres irritant Venerem	66	Ch. ystomus allegatur, 11.13 20.37.	
67		63.67.84	
Barb. ton, seu lyra, vel testudo cuius typ.		Christus omnibus omnia, 6.55. fundamen-	
12		tum, 54.55. Arbor vitæ, 6.73 sponsus, 88	
Basiliscus cuius rei hieroglyph.	65	Chym. c. v. d. Al. bymista.	
Basilius Magnus allegatur	57 62	Chylon	37
P. Bæcanus allegat.	28	Cicero	26.79
Beda allegat.	18	Claudianus Poeta	53
Beneficentia	18	Clavis cuius hieroglyph.	27
Bensyræ dictum freq.	44	Cleanthus	79
Bernhardus allegat. 8. 30. 35. 37. 64.		Clepsydra imag.	45 59
65.79.82.86		Columba cuius rei typus	9.18.19.54. 8
		Columna	

I N D E X.

Columna dilectionis	55.	Dioscorides alleg.	72.
Commerciorum declarat.	71.	Δ ios δ φρα λ pedis	60.
Compedes cuius imago	31.	Discordia incommoda	51.52.
Constantinus Magnus Imper.	28.38.39.	Dorophagia	3.16.21.25.26.60.
48		Dux Albanus cju. Harlemsf. necat	27
Constantinopolis cur eversa	50.	E.	
Conon Dux Atheniensis.	49.53.	E ccelesiastica bona	17.
Cor 45. & sep. alias.		Ecclipsis spiritualis	4.
Gorah, Dathan, Abiron seditiosi	33.	Ebriosus, eiusq; incommoda	66.
Cornelius Gallus Poeta	73.	Ebriosus est seruus omnium peccatorum, ib.	
Creatio, eiusq; author, modus, vsus	1.	Ebriositas in bello	50.
Erocodilus cuius rei hieroglyph.	62.	Effigies amicitia Roma	55.
Cræsus apud manes	77.	Effigies Roehi, eiusq; typus	58.
Crux candida & nigra	11.	Empeda & Epicurai	70. 87. 88. & sep.
Crux cuius hieroglyph.	27.35.	Eobanus Hællus. vid. Hællus.	
Crux sanctorum & consolationes	32.	Epaminondas moderatus	435.
Eui iofitas	13.14.	ϵ πιζωιπεναιια	65.
Cygni hieroglyph.	59.	Erasmus allegat. 5.23.24.25.26.30.35.	
Cyprianus allegat.	12.30.69.	39. 43. 45. 49. 52. 53. 57. 59. 64. 74.	
Cyri adolescentis uoluptas, 42. cadit Scythas,	50.	86.	
D.		Euripides allegat.	3.43.
D Amhouderus allegat.	33.	ϵ υρυ κη ποιου	73.
Damocles philodynastie. a.	24.69.79.	Eusebius alleg. de vit. Constantin.	38.
Damonis & Pythia amicitia	55.	48.	
Danaidum dolum	84.	Exempla inuidiorum	65.
Danzus	28.47.	Exempla punite & calumnia	64.
Daphitas Grammaticus	64.	Exempla intersectorum ebriosorum	67.
Dauidi luxuria	39 plur. vid. ibid.	Exempla inconstantis Fortuna	62.
Demaratus fides consiliarius Xerxis	53.	Exempla fidelium amicorum	55.
Demosthenes alleg. 23.26.31.49. fortis		Exempla Philautorum	43.
orator, timidus bellator	ibid.	Exempla tyrannorum. vid. tyranni.	
Diaboli in vitris, seu spiritus familiares	14.	Exempla vbiuis admixta complurima.	
Diaboli remigem agit	35.	Excellentia ingenia, excellentia vitia	74.
Diabolo ad sonitum tibie saltare, quid	85.	Exercitus certuorum & leonum	49.
Diabolus potens in suis incredulitatis,	81.	F.	
85		F ama & vita æquiparantur	39.70.
Diana venatrix	46.	Fama descriptio, afflictiones, fines	70.
Dilectio. vid. Charitas.		Fastus & supercilium, 81. vid. Superbia.	
Diogenes Cynicus, 26.31.39. idem a-		Feruens ille seruet amicitia	56.
puđ manes	77.	Festus & erabii imago	64.
Dionysius Syracusanus	39.	Fides eiusq; affection. & effect. 4. 8. nostra	
		victoria. ibid. 11. 19. 20	

I N D E X.

<i>Fides verbum inueter</i>	54. & sep.	Greg. Nazianz. Theologus	87
<i>Fides pro fidelitate</i>	35.45	<i>Grus quarum rerum hieroglyph.</i>	48
<i>Fides seruanda hosti</i>	ibid.	<i>Εὐὴ εἰς τὴν γῆν ἐξ ἰουδαιῶν δεῖται</i>	49
<i>pro Fide & religione an sit belligerandum,</i>		<i>Gulam quid debeat adstringere</i>	78
D.78		<i>Gurguliones quorum typ.</i>	61
<i>Fidelis seruus semper asinus</i>	42	H.	
<i>Filiarum sedasi constupratarum vltio</i>	27	<i>Hamanis effrons fastus</i>	43. & sep.
<i>Fl. Vopiscus Historicus alleg.</i>	41	<i>Hamster</i>	73
<i>Financiarum magister</i>	41	<i>Harpia Ecclesiast.</i>	40. & saepe.
<i>Fistula Satana</i>	85	<i>Hartmannus Schopperus</i>	44.65.80
<i>Fortitudo militaris</i>	48.49	<i>Heraclicus stulce iactabundus.</i>	41. stet miser- ria huius vitæ.
<i>Fortuna imago, descriptio, inconstantia</i>	62		59
<i>Fortuna comes inuidia</i>	65	<i>Herodes. vid. cognoment. singular.</i>	
<i>Fragilitas vite humana</i>	79.80	<i>Herodorus alleg.</i>	29.37
<i>Fraus in contractibus & commerciis</i>	71	<i>Henricus Cornelius Agrippa alleg.</i>	
<i>Frugalitas virtutum generix</i>	67		46.72
<i>Fundamenti Epistola</i>	14	<i>Herofrati maledicta memoria</i>	70.
<i>Fundamentum Christus</i>	54.55	<i>Hesiodus alleg.</i>	71.73.79
<i>Fulco rex Hierosolymorum in venatu perit.</i>		<i>Hessus allegat.</i>	70
46		<i>Hierarchia. 2. concutuntur vehementiss.</i>	60
<i>Fum hieroglyph.</i>	54 69 80	<i>Hieron. allegat.</i>	20.39.41.46.56.66.
<i>Furunculus, alias Hamster</i>	73		68.78.82 87
G.		<i>Hilarius allegat.</i>	12.16.30.36.62.
<i>Gallus Gallinaceus cuius typus</i>	30.35	<i>Hippolytus in iurata am habet mentem</i>	34
<i>Gellius, alias Agellius. alias A.</i>		<i>Historia Ecclesiastica sæpiss.</i>	
<i>Gellius alleg.</i>	25.86	<i>Hirundinis hieroglyph.</i>	18
<i>Gemma virtutum hieroglyph.</i>	54	<i>Homo Bulla</i>	59.79. & saepe.
<i>Georgius Sabin. vid. Sabin.</i>		<i>Homerus allegat.</i>	27.49.57
<i>Georgius Remus alleg.</i>	27.47	<i>Honor Orbis Abie</i>	62
<i>Georgius Dux Brandenburgicus</i>	63	<i>Honores huius seculi</i>	24
<i>Gigantomachia</i>	16.17.43	<i>Hora nouissima est</i>	60.
<i>Gilimerus Rex Vandalorum</i>	59.69	<i>Horatius allegat.</i>	3.18.26.28.37.73.39.
<i>Gladi hieroglyph.</i>	23.35.42.60		44.56.64.70.76.77.78
<i>Gloria est instar Crocodili, 62. abie in fumū,</i>		<i>Hotomannus allegat.</i>	13.40.61
69		<i>Hostes fidelium, Satanas, mundus, caro,</i>	58
<i>Gnatonos Aulici. vid. Adulatores.</i>		<i>Humilitas Obtinet Astra</i>	62. vera qua,
<i>Grām caritatis</i>	30	<i>Hybras Antonio</i>	40
<i>Goel noster</i>	83	I.	
<i>Gracorum Decennalis ad Troiam expeditio- nis causa</i>	52	<i>Iaurinum Christiani creptum</i>	50
<i>Gregor. Magnus alleg.</i>	12.30.35.37.63	<i>Iephi hab stulce iurat</i>	34
71. & 83		<i>Iesus. vid. Christus.</i>	
		<i>Incommoda belli. vid. Bellum.</i>	48

I N D E X.

Infantum hieroglyph.	54	L.	
Inferni tormenti ineffabilia	84	L abor eiusq; ratio adiuncta	73
Inimicitarum typus	57	Laetantius allegatur	79
Iniustitia	4.71. & sæp.	Laurentius Diaconus & Martyr	40
Invidia Dea infernalis	65	Legati Persarum apud Anymtam trucidan-	
Invidia & επιρροια cognata vitia,	65.	tur	67
82		Legatorum Dei contemptus	68
Invidia quid & affectio.	5.37.65.82	Legi Mosaiæ moralis fines	55
Ioannes Baptista Mantuanus, vid.		LL. de venatu	47.48. &c.
Mantuan.		LL. Consideratio	12.42. & sæp.
Ioan. Palæologus Imp. Orientis 28. & alib.		Lenitas	18.22
Iosephus Historiographus allegatur		Leo Confessionarius sive Pœnitentiarius, 7.	
33.81		typ. Lio. 67. vid. & 82	
Iosephus Passus, Italus allegatur	72	Lex Attica: ἰσθίος ἀμφοῖν	42
Iosua & Israel	45	Lex Cornelia	71
Iostas Rex Iuda non necessarium bellum incipit	28	Libidines in genere & specie	50.74.82
Ismaël venator	46	Libra consideratio sapiss.	42
Iudæi varii varie perstringuntur	61	Licinius Imperator	38.48
Iudices informantur & perstringuntur, 3.		Lingua frænanda	18.42
16.21.26.27.29.31		Liuius historicus allegatur	52. & al.
Iudicium precipitatum perniciosiss.	26.42.	Lucanus Poeta allegatur	86
&c.		sine Luce nihil subsistere potest	75
Iudicium nouissimum, 88. eius fundamenta		Lucellum mediocre optimum	71
ibid. & processus, ibid.		Luci creatura excellentia	75
Iulia nouerca Bastiani Imp.	26	Lucianus allegatur 41. è Dialog.	
Iuramenti consideratio	25 34.42	Lucretius Poeta allegatur	70
Iureconsultorum varietas	23.29	Ludouic. IX. Rex Galliarum	38
Iuris dicundi & accipiendi lubricitas, 23.29		Ludouic. Viues allegatur	47.72
31 38.42. &c.		Lupus consistens, 7. agnus infestus, 13.45.	
Ius canonicum allegatur; 29.40.48.		&c.	
61. & sæp.		Lux & eius hieroglyphic. 63. vid. Candela.	
Iustinus Martyr. 8.12.27 33.35.50.53.		& 75	
56.57.67.74 allegatur.		Luxuria in genere sapissime bellica,	50.
Iustitia in genere. 7. 20.21.26.27.35.42.		74. &c.	
71. &c.		Lydi, quare perierint	50
Iustitia distributiuæ: 26 71. Commutatiua		Lysander Dux Laconius	53
inprim. 71		M.	
Iustus Lipsius allegatur, 48. & sæp.		M Achætes prouocat à Ph. lippo ad Phil-	
Iuuenalis allegatur 45.35.39.76		lippum	26
K.		Ma. biatellus taxatur	45
Korn. Jüden	61	Magdeburg. cent. 22.28. allegantur.	
		Ma. e parum, male dilabitur	71
		Manus-	

I N D E X.

Mansuetudo	22	Norimbergensis Senatores respondent Im-	
Mantuanus allegatur	60	peratori, quomodo;	27
M. Tullius Cicero allegatur. vid. Cic.		Nympheron aterni gaudii	88
Martialis allegatur, 5. 30. 59. 61. 66.		O.	
79		O brutescentia ebriosorum	66. 67
M. Antoninus Philosophus Imp.	48	Obtrectatio. vid. Calumnia.	
Mauritius Imp.	28. 49. 50	Oculorum obseruatio Iudici necessaria	25
Maximilianus Imp.	13. 46. &c.	Oderint, dum metuant	4
Menander allegatur	39	Odiū in genere & in specie, 26. & sep. 82	
Menippides.	14	&c.	
Mensura peccatorum repleta, &c.	81	Omnia facile contemnit, qui se moriturum	
Mercatura confid.	71	eogitat	78
Metallaria confid.	72	Omnia à Deo 1. 2. eiusq; providentia, 79.	
Metellus Romanus ebriam uxorem interfi-		& sep.	
cit	66	ὄμοι & ὁμοίω	44.
Mimus citatur	27	Oratio. vid. preces.	
Ministerium Ecclesiasticum est à Deo, 2.		Ordo bonus	57
Ministorum officia 12. 13. 16. 17. eorundem vitia & neui, & crimina, 17. 36. 38		Origenis suavis & grauis error	84
44. 51. 60. 66. 68. 85. & sep. alib.		Otiander allegatur	27. 45. 53
M. misericordia ipud D. un. praualee	22	Os & verba Iudii ponderanda	25
Modestinus LL. citat.	33	Otiū turpitud.	72
Momi natura	64	Ouidius allegatur, 1. 17. 56. 59. 62. 65.	
Moly herbula Ouidiana & Vergiliana	67	66. 67. 70. 72. 75. 86. 88	
Monarchicus status optimus	57.	Ouis ex vino, 67. vid. hieroglyph. Agni.	
Mopsophia	37	P.	
Mors vl: inus hostis, 58. 73. omnes a que in-		P aches Dux Colophonius	27
uadit, 77. hora incerta, 78. 79. quomo-		Palingenius Sellatus tallegat.	70
do soland. ibid. resurrectio, 87. &c.		Panormitanus de Rege Alphonf. al-	
Mors vbiq; intendit	78. 79	legatur	28.
Misa gyria	15	Parcarum Fabula	79.
N.		Patientia corona sanctorum	32.
N aualium pugnarum typ.	53	Pauonis typ. 82. & sep. alib.	
Nauigii hieroglyph. 10. 35. & sep.		Paulus Samosatenus	36
Necessitas non excludit libertatem	1	Pauper vbiq; iacet.	61
Nemo sine crimine viuitt	74	Pausanias, &c. 37. 51. 28. dixit, &c.	
Nephilm de quibus Gen. 6.	17	Peccata grassantia:	4
Neronis aurei hami	72	Pecunia obediunt omnia 3. 35. 60. 76. 83	
Nicolaus Machiauellus allegat. vid. Machiauellus.		Pedum Episcopale, 2. 60 & sep.	
Nim. od Venator	46. 47	Perian der Corinthius allegatur, 26	
Noctua typus seditionis	33	Perfius citatur	60
		Petr. Lotich. secundus citatur, 43. 83	
		Philargyria taxatur	38
		Philan-	

I N D E X.

<i>Philautia similiter</i>	41.43.44	<i>Quisquilia frumentorum, &c.</i>	61
<i>Philippus M. allegat.</i>	4.12.13.21.26.27	<i>Quod sis, esse velis</i>	5
	28.37.39.40.48.49.53.69.71.81	R.	
<i>Philippus rex Macedonia</i>	26	R <i>Aptores honorum Ecclesiasticorum.</i>	17.40
<i>Philosophi Alexandri M.</i>	59.69	<i>Pa.β.δ.μ.γ.ν.δ.ε.α</i>	72
<i>Philotimia</i>	24.38	<i>Rationes tinnule</i>	60
<i>Philostorgia</i>	7	<i>Redemptio annua propriorum corporum.</i>	5.
<i>Phocas Imp.</i>	49	<i>floren. prout hodie in qd. Principat. vsi-</i>	
<i>Phocylides alleg. sap. &c.</i>	42	<i>tata, res est noni exempli, & vltra Tur-</i>	
<i>Pietas</i>	25	<i>cicam tyrannidem prouehitur</i>	40
<i>Pileus</i>	45	<i>Regina Pecunia. vid. sup. 69. &c.</i>	
<i>Pisander Dux Laconicus</i>	53	<i>Religio an armis defendenda</i>	28
<i>Pindarus alleg.</i>	30	<i>Remex D. abolus</i>	35
<i>Piscatio</i>	72	<i>Remora bellica</i>	50
<i>Pittacus Mitilenaëus alleg.</i>	26	<i>Resurrectio mortuorum</i>	87
<i>Plautus allegat.</i>	3	<i>Rhadamantus</i>	84
<i>Plato allegat.</i>	46	<i>Per. & omnes in bello</i>	49
<i>Plutarchus allegatur, 23. 26. 27. 31. 35</i>	42. 43. 65. 69	<i>Romani vsum auri adstringunt</i>	72
		<i>Romuli venationes</i>	46
<i>Polanus allegat.</i>	28	<i>Rota imago inconstant. Fortun.</i>	62
<i>Pollio citatur</i>	69	S.	
<i>Possidonius alleg.</i>	64	S <i>Abinus allegat.</i>	17.44.47.67
<i>Politicorum considerat. 3. 12. 13. 16. premut</i>		<i>Sacerdotes. vid. ministri verbi.</i>	
<i>ministros verbi. 17. & 85. & sap.</i>		<i>Sagitta cuius hieroglyph.</i>	
<i>Porcus animam habet pro sale</i>	82	<i>Saladinus Imp. Turcicus</i>	60
<i>Prælium. vid. Arma. prælia naualia</i>	53	<i>Saltationes</i>	85
<i>Preces sanctorum, 18. 19. bellica. 48. 49</i>		<i>Salustius citatur</i>	18
<i>Principatus amor, 24. & Principes sap.</i>		<i>Satanas. vid. Diabolus.</i>	
<i>Processus diuini Iudicii</i>	88	<i>Sapores Persa & Martyr.</i>	32
<i>Propertius alleg.</i>	73	<i>Saul tyrannus</i>	22.27.34
<i>Protopolepsia</i>	16.21.26.57	<i>Sciarcha vsum auri tollunt</i>	72
<i>Prosper alleg.</i>	58	<i>Scipio. Africani laudes</i>	74
<i>Prudentia carnalis</i>	21.38.41	<i>Sclopetum & eius hieroglyph.</i>	23
<i>Prudentia vera. 25. 30. militaris.</i>	48.49	<i>Scopa perditionis</i>	81
<i>Prudentius allegat.</i>	3.35	<i>Scortatio</i>	4
<i>Pyrgopolynices</i>	44	<i>Scripturæ arum sacrarum consideratio</i>	12
<i>Pythagoras</i>	41.56	<i>Seruitores maris statis</i>	12.16
<i>Pythii metallarii historia</i>	82	<i>Seba seditiosus</i>	33
		<i>Seditio & seditiosi</i>	33
Q <i>Verimonia Phil. ad Camerarium, 36.</i>		<i>Seneca citat. 3. 4. 1. 4. 6. 62. 66. 70. 76. 77</i>	
<i>allegat.</i>		<i>Selneccerus allegat. 21. 22. 26. 42. 47.</i>	
<i>Quintilianus allegat.</i>	54	.68	

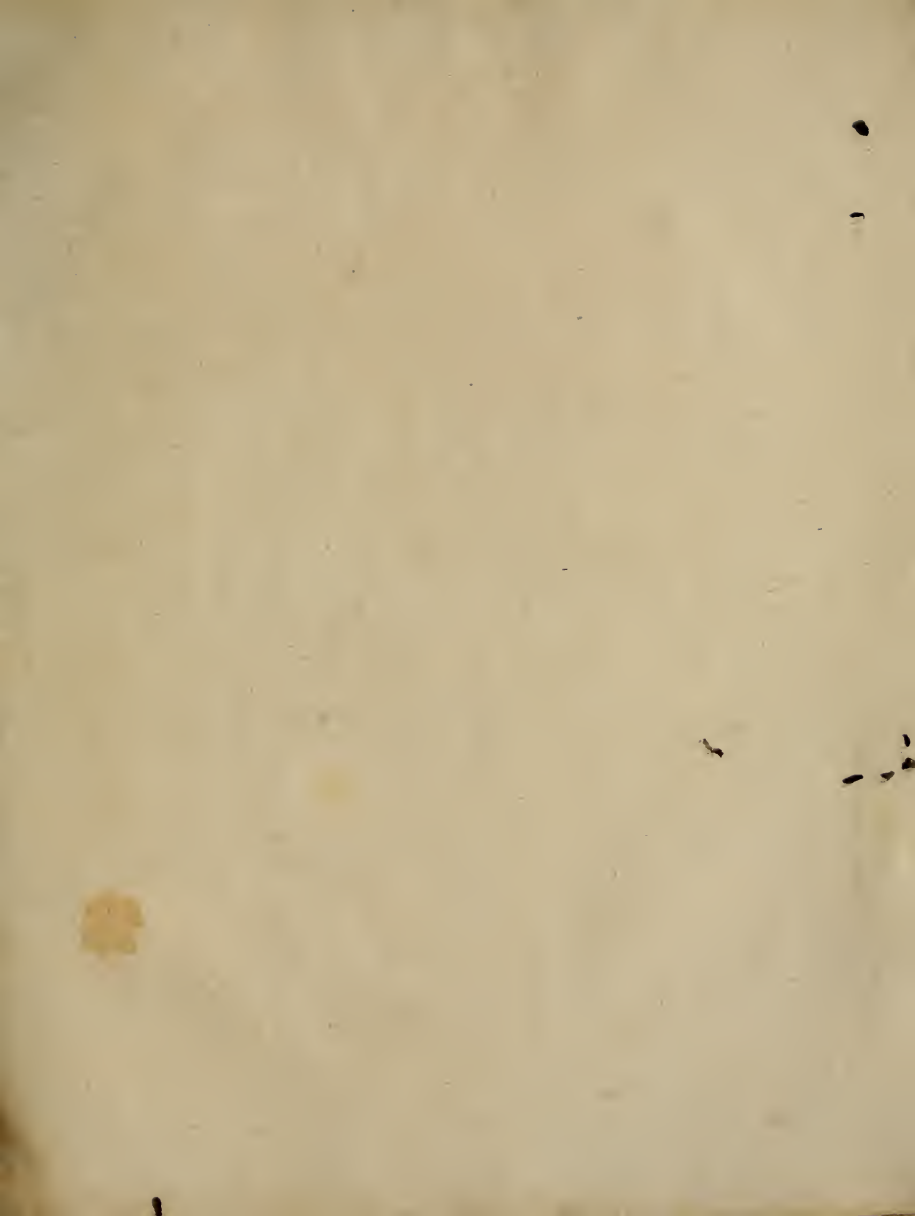
I N D E X.

<i>Serpentum typ.</i>	18.26.30.45.48.65	<i>Temulentia in bello</i>	50.52
<i>Serui fideles</i>	4. & sep.	<i>Tenebrarum typ.</i>	54.75
<i>Sejoftriu Aegypti Rex, eiusq; rota conuersio,</i>		<i>Terent. allegat.</i>	4.24.28.48.51
62		<i>Tertullian. allegat.</i>	86
<i>Similis aulicus Adriani Imp.</i>	23	<i>Thales Milesius. ridicul.</i>	13. ser. 41
<i>Similis simili gaudet</i>	44	<i>Thearidas philosophus acuens cultrum</i>	64
<i>Simonides alleg.</i>	69	<i>Thebanorum Iudicum simulacra</i>	29
<i>Simplicitas sancta ac vera</i>	7	<i>Themistocles</i>	79
<i>Simri seditiosus</i>	33	<i>Theodoricus Veronensis decollat adulatorē</i>	
<i>Simultates inter sacerdotes & ministros</i>		<i>Diaconum</i>	39
verbi	51	<i>Theodosius Magnus Imp.</i>	22.48
<i>Sisammes excoriatas</i>	21	<i>Thefaurorum ratio</i>	73
<i>Sisyphus</i>	84	<i>Thurinus Vercouius fumo perit</i>	44
<i>Sleidanus allegat.</i>	27.28.33.62	<i>Timor Dei</i>	21.25
<i>Solocumbens, 35. supremus</i>	63	<i>Tiberius Imp.</i>	40
<i>Somnolentia in Iudice vitanda</i>	26	<i>Timotheus Princeps Atheniensis, eximius</i>	
<i>Socrati virtus</i>	41.74	& fortunatus venator	46
<i>Solinus allegat.</i>	50	<i>Torrens caduca nostra vitae typus</i>	79
<i>Sophocles allegat.</i>	86	<i>Toffignanus allegat.</i>	24.37.86
<i>Specul. imag.</i>	30	<i>Trabis imago</i>	64
<i>Speculum vitae Aulica</i>	39.62	<i>Traianus Imp.</i>	22.
<i>Spes, quid, eiusq; affection. adiuncta, &c. 10.</i>		<i>Triuultius, cuius typ.</i>	25
<i>Spiritus familiares, &c.</i>	14	<i>Tropaeum non statuunt timidi</i>	49
<i>Spongia Vespasiani Imp.</i>	40	<i>Tuba sonus mortis imago</i>	80
<i>Stigelius allegat.</i>	69	<i>Turris Babylonica typ.</i>	17
<i>Steph. Iunius Brutus Belga alleg.</i>	45	<i>T. Hostilius Rex Romanorum</i>	52.68
<i>Stratagematum vsus</i>	48	<i>Tyrannorum mores</i>	12
<i>Stupra, &c.</i>	4	<i>Tyrannorum exempla</i>	ibid.
<i>Suetonius allegat.</i>	4.13.33.38	<i>Tyranno nihil execrabilius</i>	22.45
<i>Suffenus</i>	44	<i>Tyrannus nihil recte facit, quam cum mo-</i>	
<i>Superbia perstringitur, 4.36.37.60.62.</i>		<i>ritur</i>	82
83. &c.			
<i>Sus cuius typus</i>	82	V.	
<i>Sybaritarum luxus & clades ridicula</i>	50	V alerius Maximus allegat. 29.33.	
T.		48.55.81	
T antali fabula	73.84	<i>Vanitas vanitatum & omnia vanitas</i>	69
<i>Tempore quaeq; suo scienda</i>	86	<i>Venationum utilitas & incommoda. vsusq;</i>	
<i>Temporis initium</i>	1	46.47	
<i>Tempore quaeq; suo fiunt</i>	86	<i>Venus Bellica</i>	50
<i>Temporis extremi mores</i>	5.35.69	<i>Verbum Dei, eiusq; encomium</i>	4.12.18.56.
<i>Temporis iactura pretiosissima</i>	30	63	
<i>Tempus redemptionis venit</i>	36	<i>Veritas, magnus thesaurus</i>	27
		<i>Vespasianus Imp.</i>	40

I N D E X.

<i>Victus flet, victor dolet</i>	52	<i>piscatione abstinet</i>	72
<i>Vini-Iudai</i>	61	<i>Vrna completa mergitur</i>	81
<i>Virgilius allegat.</i> 46. 52. 57. 59. 67. 84		<i>Vulpes confitens,</i> 7. 45. hieroglyph.	45. 48
<i>Virgines Prudentes</i> 4. 18. 88. <i>fatua,</i> 18. 88		W.	
<i>Vu & violentia</i>	4. 12. 26. 38	W <i>Ellerus allegatur</i>	38
<i>Virtus in genere</i>	76	<i>Widebramus allegatur</i>	12
<i>Virtutes bellica</i>	48	W <i>ein Juden</i>	61
<i>Virtutum considerat.</i> 19. <i>eadem vitii in-</i>		X.	
<i>quinantur</i>	74	X <i>Enocrati continentia</i>	74
<i>Vitia vino concepta sine vino durant</i>	66	<i>Xenophon allegat.</i>	13. 22. 42
<i>Vita huius calamitates</i> 32. 35. 58. 62. 73. 80		<i>Xerxes mari vincula impingit</i>	53
<i>Vitæ Patrum allegantur</i>	24. 37	Z.	
<i>Voluptates taxantur</i>	82. & sep.	Z <i>izania quorum typus</i>	43
<i>Vlyssis sociorum fabula</i>	67	<i>Zoilorum ingentum</i>	64
<i>Vlysses filium Telemachum ab aucupio &</i>		<i>Zonaras allegatur</i>	69

F I N I S.

165

